

Nr 39.

*Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag
till lag om försäkringsrörelse; given Stockholms slott den
30 december 1916.*

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet hållna protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om försäkringsrörelse.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Oscar von Sydow.

Förslag
till
Lag om försäkringsrörelse.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Försäkringsrörelse må, förutom av anstalt, som inrättats av staten, drivas endast av *försäkringsaktiebolag* eller av bolag eller förening, grundad på delägarnes ömsesidiga ansvarighet (*ömsesidigt försäkringsbolag*). Försäkringsbolag må icke driva annan rörelse än försäkringsrörelse.

Om utländsk försäkringsanstalts rätt att driva försäkringsrörelse här i riket stadgas särskilt.

2 §.

Med livförsäkring förstås i denna lag jämväl livränteförsäkring och kapitalförsäkring för livsfall.

Vad i denna lag särskilt stadgas angående livförsäkring skall äga motsvarande tillämpning i fråga om annan personförsäkring, som meddelas för livstid eller för längre tid än tio år.

I. Om försäkringsaktiebolag.

Om försäkringsaktiebolags bildande.

3 §.

De, som vilja stifta försäkringsaktiebolag, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens stadfästelse. Avser bolagets rörelse livförsäkring, eller avser rörelsen annat slag av försäkring för all

framtid eller för längre tid än tio år, skola tillika, enligt vad i 7 § sägs, upprättas bestämmelser angående vissa grunder för försäkringsverksamheten samt därå sökas Konungens stadfästelse. Konungen prövar bolagsordningens och de övriga grundernas överensstämmelse med denna lag samt lag och författning i övrigt, så ock om och i vad mån särskilda bestämmelser därutöver må, med hänsyn till vidden och beskaffenheten av bolagets rörelse, erfordras. Å beslut om ändring av stadfäst bolagsordning eller av övriga stadfästa grunder för bolags verksamhet skall ock sökas Konungens stadfästelse.

Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska medborgare och till antalet minst fem.

4 §.

Bolagsordning för försäkringsaktiebolag skall angiva

- 1) bolagets firma;
- 2) föremålet för bolagets verksamhet, med särskilt angivande, i fråga om bolag, vars rörelse avser livförsäkring, huruvida bolaget skall utan läkarundersökning meddela försäkring för dödsfall;
- 3) där bolagets verksamhet skall efter viss tid upphöra, tiden för bolagets bestånd;
- 4) den ort inom riket, där bolagets styrelse skall hava sitt säte;
- 5) huru styrelsen skall sammansättas och grunderna för dess beslutförhet;
- 6) huru revision av styrelsens förvaltning skall ske;
- 7) det högsta belopp, varför bolaget må utan återförsäkring ikläda sig ansvarighet på samma risk;
- 8) de grunder, enligt vilka skall förfogas över uppkommen vinst;
- 9) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och vilka ärenden skola å ordinarie stämma, eller, där flera hållas, å var och en av dem förekomma till behandling;
- 10) det sätt, varpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till aktieägarnas kännedom, ävensom den tid före stämma, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;
- 11) grunderna för utövande av rösträtt och fattande av beslut å bolagsstämma, så vitt de skola avvika från vad härom finnes föreskrivet i 70, 82 och 84 §§;
- 12) aktiekapitalet eller, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

13) det belopp, varå aktie skall lyda;

14) där ej alla aktier skola medföra samma rätt, det belopp, vartill aktier med företrädesrätt må kunna utgivas, och det företräde de skola medföra, ävensom, så framt aktiekapitalet skall kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, den rätt till teckning eller erhållande av nya aktier, som vid aktiekapitalets ökning må tillkomma varje särskilt slag av aktier;

15) huruvida och i vilken utsträckning aktieägare är pliktig att tillskjuta något utöver tecknat aktiebelopp, samt under vilka förhållanden och i vilken ordning dylik tillskottsplikt bör fullgöras;

16) de grunder, enligt vilka skall förfogas över bolagets behållna tillgångar vid dess upplösning, så vitt dessa grunder skola avvika från vad härom finnes stadgat i 103 §;

17) inskränkning enligt 44 § i aktieägares rätt att förfoga över aktie eller förbehåll enligt 116 § om tvisters avgörande av skiljemän, där sådan inskränkning eller sådant förbehåll skall gälla;

18) huruvida bolaget må driva försäkringsrörelse i utlandet.

5 §.

Försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet »försäkringsaktiebolag».

Ny firma skall tydligt skilja sig från annat, förut i laga ordning registrerat, ännu bestående försäkringsbolags firma, så ock från benämning å utländsk försäkringsanstalt, som är allmänt känd här i riket.

6 §.

Aktiekapitalet skall bestämmas med hänsyn till vidden och beskaffenheten av den tillämnade rörelsen samt fördelas i aktier å lika belopp i svenskt mynt. Skall aktiekapitalet kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, må minimikapitalet ej utgöra mindre än tredjedelen av maximikapitalet.

För försäkringsaktiebolag, vars rörelse avser livförsäkring, må ej aktiekapitalet eller i fall, varom nyss är sagt, minimikapitalet sättas till lägre belopp än tjugufem gånger det högsta livförsäkringsbelopp, varför bolaget må vid början av sin verksamhet utan återförsäkring ikläda sig ansvarighet på samma risk, eller i något fall understiga etthundra tusen kronor. Vid tillämpning av vad sålunda är föreskrivet skall i fråga om livränteförsäkring försäkringsbeloppet anses motsvara femton gånger den årliga livräntan. För annat försäkringsaktiebolag må ej aktiekapitalet eller, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring av bolagsordningen,

bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet sättas lägre än fem tusen kronor.

Ej må aktie lyda å belopp understigande femtio kronor; dock må aktie kunna lyda å mindre belopp, lägst tio kronor, där aktiekapitalet ej överstiger femtio tusen kronor.

Vad för aktie skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, varå aktien skall lyda.

Aktie vare mot bolaget odelbar.

7 §.

Avser försäkringsaktiebolags rörelse livförsäkring, skola upprättas bestämmelser angående följande grunder för livförsäkringsverksamheten, nämligen:

1) grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv;
2) reglerna för återköp av försäkring samt för lämnande av förskott mot säkerhet i försäkringsbrev, där sådant återköp eller förskott må kunna beviljas;

3) reglerna för påföljd av försummelse att erlægga premie;

4) grunderna för beräkning och fördelning av den vinst, som må tillkomma försäkringstagarna, så ock, där förutberäkning skall ske av de belopp (premieåterbäring), som bolaget förväntas kunna av sin behållning utbetala till försäkringstagare utöver de i försäkringsavtalet bestämda, grunder för denna förutberäkning samt för avsättning till och nedsättning av till tryggande av sådan premieåterbäring avsedd fond (premieåterbäringsreserv).

Skall försäkringsaktiebolag meddela försäkring av annat slag än personförsäkring, och skall sådan försäkring meddelas för all framtid eller för längre tid än tio år, skola upprättas bestämmelser angående grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv för sådana försäkringar.

8 §.

Teckning av aktier skall ske å teckningslista i huvudskrift, som egenhändigt underskrivits av stiftarna, eller i avskrift, bestyrkt av notarius publicus.

Teckningslista skall innefatta styrkt avskrift av Konungens beslut om stadfästelse samt angiva

1) den ordning, vari aktietecknare bör inbetala tecknat aktiebelopp;
2) den tid, ej överstigande ett år från det stadfästelse å bolagsordningen meddelats, inom vilken konstituerande stämma skall hållas;

3) där för aktie skall inbetalas högre belopp än det, varå aktie skall lyda, det belopp, som skall för aktie inbetalas;

4) där i bolagsordningen minimi- och maximikapital angivits, men allenast ett visst belopp, understigande maximikapitalet, skall få tecknas, storleken av detta belopp.

Där annan än stiftare må teckna aktier, skall teckningslista, varå sådan teckning må äga rum, dessutom innehålla uppgift å det antal aktier, som en var av stiftarna tecknat, och å den grund, efter vilken i händelse av övertäckning aktierna skola fördelas mellan tecknarna.

Varje stiftare skall teckna minst en aktie.

9 §.

Ej må stiftare eller annan av bolaget för dess bildande njuta gottgörelse utöver ersättning för utgifter, som för bildandet varit uppenbarligen nödvändiga. Ej heller må utom i fall, varom i 110 § stadgas, för aktie eller för fullgörande av skyldighet, som i 42 § sägs, tillskjutas annat än penningar eller stiftare förbehålla sig eller annan särskild förman eller rättighet.

10 §.

Aktieteckning vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 8 §.

Aktieteckning med villkor vare utom i fall, varom i 110 § stadgas, ogiltig.

11 §.

Har ej före utgången av den tid, inom vilken enligt teckningslistan konstituerande stämma skall hållas, beslut å sådan stämma fattats om bolagets bildande eller om uppskov därmed enligt vad i 14 § stadgas, vare aktieteckningen icke vidare bindande.

12 §.

Ej må sådan grund för aktietecknings ogiltighet, som i 10 och 11 §§ avses, göras gällande, utan så är, att den hos registreringsmyndigheten anmälts före bolagets registrering.

13 §.

Konstituerande stämma utlyses av stiftarna i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma.

14 §.

Styrkes å stämman genom behöriga teckningslistor, att det belopp, vartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må sättas, är fulltecknat, skall, sedan aktierna, i händelse det tecknade beloppet överskjuter vad högst må tecknas, blivit mellan tecknarna fördelade och överskjutande teckning förklarats förfallen, till avgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock att, där minst en fjärdedel av de närvarande eller ock aktietecknare med ett sammanlagt aktiebelopp av minst en fjärdedel av det vid stämman företrädde aktiekapitalet rösta därför, med frågans avgörande skall anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst sex veckor därefter. Å den fortsatta stämman varde frågan utan vidare uppskov avgjord.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnas vid omröstning de flesta röstande hava förenat sig därom och utgöra dessa minst en fjärdedel av hela antalet tecknare med ett sammanlagt aktiebelopp av mer än halva det å stämman företrädde aktiekapitalet och minst en fjärdedel av hela aktiekapitalet, skall bolaget anses bildat samt val av styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

15 §.

Vid konstituerande stämman skall genom stiftarnas försorg föras protokoll; och lände i övrigt i tillämpliga delar till efterrättelse vad i 69 § finnes stadgat om protokoll, val av ordförande och förteckning över de närvarande.

Vad i 70 § är stadgat om utövande av rösträtt och fattande av beslut å bolagsstämma äge med de avvikelser, som föranledas av bestämmelserna i 14 §, motsvarande tillämpning å sådan stämma, som ovan sägs.

16 §.

Vad om klander av bolagsstämmobeslut är stadgat i 86 och 87 §§ gälle i tillämpliga delar i fråga om talan å beslut, som fattats å konstituerande stämman.

17 §.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blivit valda, så ock av det tecknade beloppet, efter avdrag ej mindre i anledning av överteckning, där sådan ägt rum, än även för aktierätt, som av aktie-

tecknare må hava enligt 24 § förverkats och ej av annan övertagits, minst hälften behörigen inbetalts, må bolaget enligt föreskrifterna i denna lag registreras; dock får registrering ej ske, där det tecknade beloppet efter ovannämnda avdrag understiger det belopp, vartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må sättas.

18 §.

Innan bolaget registrerats, kan det ej förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara; dock äge bolagets styrelse föra talan om utbekommande av tecknat aktiebelopp.

Handla styrelseledamöter, aktieägare eller andra å bolagets vägnar, innan det blivit registrerat, svare de, som i åtgärden eller beslut därom deltagit, för uppkommande förbindelser såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

19 §.

Ansökning om bolagets registrering skall göras av dess styrelse.

I sådan ansökning skola uppgivas

dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist,

dels bolagets postadress,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än styrelseledamot eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist.

Vid ansökningen skola fogas

1) Konungens beslut om stadfästelse i två styrkta avskrifter;
2) av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokollet vid konstituerande stämman, så ock, där annan stämma hållits, av det därvid förda protokollet;

3) en med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter försedd handling, innehållande *dels* uppgift, huru mycket blivit tecknat, med avdrag ej mindre i anledning av överteckning, där sådan ägt rum, än ock för aktierätt, som av aktietecknare må hava enligt 24 § förverkats och ej av annan övertagits, ävensom huru mycket av

det belopp, vartill aktiekapitalet sålunda uppgår, blivit inbetalt, dels ock försäkras, att den sålunda anmälda inbetalningen behörigen fullgjorts;

4) teckningslistorna, så ock styrkta avskrifter av desamma.

Om aktiebrev och aktiebok.

20 §.

Å aktierna skola utfärdas brev. Dessa skola undertecknas av styrelsen samt angiva ordningsnummer å den eller de aktier, varå breven lyda, akties belopp och dagen för utfärdandet. Aktiebrev skall ställas till viss man. Styrelseledamots namnteckning må kunna återgivas genom tryck eller på annat dylikt sätt; dock skall varje aktiebrev vara egenhändigt undertecknat av minst en styrelseledamot.

Innehåller bolagsordningen bestämmelser om skyldighet att lämna tillskott, på sätt i 42 § sägs, eller om inskränkning enligt 44 § i rätten att förfoga över aktie, skola dessa bestämmelser angivas i aktiebrevet.

21 §.

Ej må aktiebrev utgivas, innan registrering enligt 27 § skett därom, att full betalning erlagts för aktier tillhopa motsvarande det belopp, vartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må bestämmas, ej heller innan full betalning blivit erlagd för den eller de aktier, varå brevet lyder, samt, där aktietecknare är pliktig att lämna tillskott, som i 42 § sägs, särskild skriftlig förbindelse å dylikt tillskott blivit avlämnad.

Utgives, innan aktiebrev utfärdats, bevis om rätt till delaktighet i bolaget (promess) eller om verkställd inbetalning å aktie (interimsbevis, interimskvitto), skall sådant bevis ställas till viss man.

22 §.

Över försäkringsaktiebolags samtliga aktier har styrelsen att ofördröjligen upplägga en aktiebok. I denna skola genom styrelsens försorg aktierna upptagas med uppgift å de ursprungliga ägarna samt hos styrelsen styrkta förändringar i äganderätten till aktie ofördröjligen antecknas; dock att, där lösningsrätt enligt 44 § 1 mom. tillkommer förutvarande aktieägare, anteckning ej må ske förr än sig visat, att lösningsrätten ej begagnas. I aktieboken skall ock anmärkas dagen, då anteckning skett.

Det åligger styrelsen att omedelbart före bolagsstämma vara tillstädes för att pröva de frågor om nya aktieägars införande i aktie-

boken, som då kunna yppas. Dock skall, där i bolagsordningen enligt 67 § 1 mom. rätten till deltagande i bolagsstämmas förhandlingar gjorts beroende av att anmälan därom sker viss tid före stämman, styrelsesammanträde för prövning av frågor, som nyss sagts, hållas omedelbart före anmälningstidens utgång.

Ej må styrelsen vägra att i aktieboken såsom ägare införa den, som företer aktiebrev, försett med behörigen sammanhängande och till honom fortgående följd av överlåtelse.

Med det undantag, varom i 44 § 3 mom. stadgas, vare den, till vilken aktie övergått, ej gent emot bolaget att anse såsom aktieägare, innan han blivit införd i aktieboken.

Styrelsen åligger att hålla aktieboken tillgänglig för en var, som vill taga kännedom om densamma.

Om inbetalning och ökning av aktiekapitalet.

23 §.

Sist inom två år från bolagets bildande skall för aktie full betalning erläggas.

Aktietecknare vare skyldig att senast vid bolagets bildande avlämna särskild skriftlig förbindelse å oguldet aktiebelopp ävensom, där aktietecknaren är pliktig lämna tillskott, som i 42 § sägs, å sådant tillskott.

Övergår aktierätten till annan, må ändock förbindelse å oguldet aktiebelopp ej återställas, förrän aktiens belopp blivit till fullo guldet, ej heller förbindelse å tillskott, som ovan sägs, återlämnas, innan densamma blivit till fullo inlöst eller den, till vilken aktierätten övergått, avlämnat ny sådan förbindelse, som av bolagets styrelse godkännes.

Ej vare aktietecknare berättigad att kvitta sin skuld på grund av aktieteckning mot fordran hos bolaget.

24 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å aktie eller av tillskott, som i 42 § sägs, vare han skyldig att gälda ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen.

Verkställes ej inbetalning å aktie i rätt tid, eller försummar någon att avlämna förbindelse, varom i 23 § 2 mom. fömäles, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara aktierätten

förverkad. Det åligger styrelsen, där betalning uteblivit, att, så snart ske kan, antingen vidtaga nyssnämnda åtgärd eller utsöka beloppet.

Underrättelse om tiden för inbetalning, ävensom anmaning, varom ovan är sagt, må anses vara given, när den blivit kungjord i den ordning, som skall gälla för kungörande av kallelse till ordinarie bolagsstämma, så ock, där aktietecknarens postadress uppgivits för styrelsen, till honom blivit försänd i rekommenderat brev.

Då aktierätt förverkats, kan vad å aktien redan inbetalts eller redan inbetalt tillskott, varom i 42 § förmäles, ej återfordras.

25 §.

Är aktierätt förverkad, efter ty ovan är sagt, vare aktietecknaren, där bolagets egendom avträdades till konkurs, som börjar inom två år efter utgången av den för aktiernas inbetalning bestämda tid, ändock skyldig att, såvitt borgenärs rätt därpå beror, fullgöra återstående inbetalning å aktie eller av tillskott, som i 42 § sägs, i den mån sådan inbetalning ej visas vara för övertagande av aktierätten verkställd av annan.

26 §.

Varder, efter det ansökning om bolagets registrering gjorts, ytterligare inbetalning å aktier fullgjord, må styrelsen för registrering göra anmälan om sålunda inbetalt belopp. Anmälan, som skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, skall innefatta försäkran, att den sålunda anmälda inbetalningen behörigen fullgjorts.

27 §.

Sist sex månader efter utgången av den för aktiernas inbetalning bestämda tid skall styrelsen, där ej anmälan om hela aktiekapitalets inbetalning förut skett, för registrering avlämna en av styrelseledamöterna egenhändigt underskriven uppgift, huru mycket av det belopp, som för registrering anmälts vara inbetalt, motsvaras av aktier, för vilka full betalning erlagts. Styrelseledamöternas namnteckningar skola vara av vittnen styrkta.

Har ej inom ovan stadgad tid anmälts, att full betalning behörigen erlagts för aktier tillhopa motsvarande det belopp, vartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må bestämmas, och inkommer ej heller behörig anmälan, utvisande, att sådan betalning fullgjorts, inom en månad efter det från registreringsmyndigheten till bolagets styrelse

avlåtits skrivelse med anmaning att ofördröjligen inkomma med dylik anmälan, skall bolaget träda i likvidation.

28 §.

Har, efter det ansökning om bolagets registrering gjorts, aktie-tecknares aktierätt förklarats förverkad, och varder den ej inom en månad av annan övertagen, skall aktiekapitalet anses minskat med det belopp, som svarar emot den förverkade aktierätten; och göra styrelsen ofördröjligen anmälan härom för registrering.

29 §.

Ökning av aktiekapitalet medelst ny aktieteckning må ej beslutas, innan det belopp, vartill aktiekapitalet vid beslutets fattande uppgår, till fullo inbetalts och registrering därom skett. Ej heller må, där beslut om sådan ökning förut fattats, ytterligare ökning beslutas, innan på grund av förra beslutet tecknat belopp, med avdrag ej mindre i anledning av övertäckning, där sådan ägt rum, än ock för förverkad och ej av annan övertagen aktierätt, blivit till fullo inbetalt och detta förhållande registrerats.

Beslut om ökning, varom ovan sägs, kan fattas endast av bolagsstämma.

30 §.

Beslutet om aktiekapitalets ökning skall angiva

- 1) det belopp, varmed aktiekapitalet må ökas;
- 2) den företrädesrätt att teckna nya aktier, som må tillkomma aktieägare;
- 3) den tid, ej understigande fyra veckor från den dag, då beslutet enligt 34 § kungjorts i allmänna tidningarna, inom vilken aktieägare må begagna den honom tillkommande företrädesrätt till teckning;
- 4) det belopp, som skall för aktie inbetalas;
- 5) den grund, efter vilken i händelse av övertäckning aktierna skola fördelas mellan tecknarna;
- 6) där ej de nya aktierna skola vara likställda med de förutvarande, den olikhet, som mellan dem skall förefinnas.

31 §.

Bolagsstämmans beslut om aktiekapitalets ökning skall, evad det innefattar ändring av bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg ofördröjligen anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring av

bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Vid nämnda anmälan skall fogas, i två exemplar, av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet.

32 §.

Där alla förutvarande aktier äga lika rätt, vare varje aktieägare berättigad att, i den mån sådant kan ske, av de nya aktierna efter teckning erhålla det antal, som svarar mot hans andel i det förutvarande aktiekapitalet.

33 §.

Aktieägare, som vill begagna honom tillkommande företrädesrätt till teckning av ny aktie, vare skyldig att vid teckningen förete det eller de aktiebrev, varå teckningsrätten grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant aktiebrev förses med påskrift, att teckningsrätten begagnats.

34 §.

Det åligger styrelsen att genom kungörelse i allmänna tidningarna och i tidning inom den ort, där styrelsen har sitt säte, ävensom, i den mån så ske kan, genom rekommenderade brev om bolagsstämmans beslut om aktiekapitalets ökning underrätta aktieägarna.

35 §.

Teckning av de nya aktierna skall ske å teckningslista, försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, eller å avskrift av sådan teckningslista, bestyrkt av notarius publicus.

Teckningslista skall innehålla bolagsstämmans beslut om aktiekapitalets ökning samt uppgift å de tidningsnummer, i vilka beslutet enligt 34 § varit infört.

I teckningslista skall ock angivas förutvarande aktiekapitalets storlek ävensom den ordning, i vilken aktietecknare bör fullgöra vad honom på grund av teckningen åligger.

Ett exemplar av bolagsordningen skall bifogas varje teckningslista.

36 §.

Teckning av ny aktie vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 35 § 1, 2 och 3 mom.

Teckning med villkor vare utom i fall, varom i 110 § stadgas, ogiltig.

Ej må sådan grund för ogiltighet av teckning av aktie, som i denna paragraf avses, göras gällande, utan så är, att den anmälts hos registreringsmyndigheten, innan registrering enligt 38 § skett i anledning av anmälan, att aktien till fullo inbetalts.

37 §.

Sist ett år från det bolagsstämmans beslut om aktiekapitalets ökning fattades skall för ny aktie full betalning erläggas.

Bestämmelserna i 9 § om förbud mot tillskott å aktie i annat än penningar och mot förbehåll av särskild förmån eller rättighet vid aktieteckning, ävensom bestämmelsen i 23 §, att aktietecknare ej är berättigad till kvittning, gälle ock vid ny aktieteckning; och skall jämväl vid sådan teckning äga motsvarande tillämpning vad i 24 och 25 §§ finnes stadgat om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad aktie eller av tillskott, som i 42 § sägs, så ock om anmaning att fullgöra sådan inbetalning.

38 §.

Sist sex månader efter utgången av den för inbetalning av de nya aktierna bestämda tid skall styrelsen för registrering anmäla, huru många aktier till fullo inbetalts. Vid anmälan, som skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, skola fogas

1) en med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter försedd handling, innehållande *dels* uppgift, huru mycket blivit tecknat, med avdrag ej mindre i anledning av övertäckning, där sådan ägt rum, än ock för aktierätt, som av aktietecknare förverkats och ej av annan övertagits, *dels ock* försäkran, att den anmälda inbetalningen å aktierna behörigen fullgjorts;

2) teckningslistorna, så ock styrkta avskrifter av desamma;

3) ett exemplar av de tidningar, i vilka bolagsstämmans beslut om ökningen enligt 34 § varit infört.

Varda efter avlämnandet av ovannämnda handlingar aktier ytterligare till fullo inbetalda, må anmälan därom kunna göras för registrering. Anmälan skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter samt innehålla sådan försäkran, som ovan under 1) sägs.

Aktiekapitalet skall, så snart registrering skett i anledning av anmälan, som ovan i denna paragraf sägs, anses ökat med sammanlagda beloppet av de aktier, som anmälts vara till fullo inbetalda.

39 §.

Utan hinder av vad i 29—38 och 85 §§ finnes stadgat må styrelsen besluta aktiekapitalets ökning under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. I ty fall skola i avseende å bolagsstämmans beslut, varigenom sådant godkännande meddelas, bestämmelserna i 29 och 31 §§ äga motsvarande tillämpning, och skall vad i 30 § och 32—38 §§ är föreskrivet lämpas å styrelsens beslut om ökningen och å verkställigheten därav; dock gälle, att för ny aktie full betalning skall erläggas sist ett år från det bolagsstämman godkänt styrelsens beslut; att, innan sådant godkännande meddelats, den i 38 § 1 mom. föreskrivna anmälan till registret ej må göras; och att förty, där den i sistnämnda paragraf stadgade tid för anmälningsskyldighetens fullgörande tilländagått, innan godkännandet meddelats, sagda anmälan skall göras samtidigt med den i 31 § föreskrivna anmälan till registret av bolagsstämmans beslut.

40 §.

Aktiekapitalet må kunna ökas jämväl medelst överföring till det samma av besparade vinstmedel, som ej avsatts till reservfond eller säkerhetsfond eller till tryggnad av premieåterbäring eller vinst till försäkringstagarna; och skola därvid bestämmelserna i 29 § äga motsvarande tillämpning.

Bolagsstämmans beslut om ökningen skall angiva det belopp, varmed aktiekapitalet skall ökas, ävensom, där ej de nya aktierna skola vara likställda med de förutvarande, den olikhet, som mellan dem skall förefinnas.

Där alla förutvarande aktier äga lika rätt, vare varje aktieägare berättigad att av de nya aktierna erhålla det antal, som svarar mot hans andel i det förutvarande aktiekapitalet.

Beslutet skall, evad det innefattar ändring av bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring av bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Vid nämnda anmälan skall fogas, i två exemplar, av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevitnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet.

Aktiekapitalet skall, så snart registrering av beslutet skett, anses ökat med det belopp, som enligt beslutet skall till aktiekapitalet överföras.

Ej må brev å ny aktie utlämnas till aktieägare, innan registrering av beslutet om ökningen skett eller innan aktieägaren företett det eller

de aktiebrev, varå rätten att erhålla ny aktie grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant aktiebrev förseas med påskrift, att brev å ny aktie utlämnats.

41 §.

Sedan för aktie full betalning erlagts, vare aktieägaren icke skyldig att ytterligare tillskjuta något, där ej bolagsordningen innehåller bestämmelse om sådan skyldighet.

42 §.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse om skyldighet att tillskjuta något utöver tecknat aktiebelopp, må beloppet av sådant tillskott ej för någon aktie överstiga tre gånger aktiens belopp.

Om förbud för försäkringsaktiebolag att förvärva egen aktie.

43 §.

Egen aktie må försäkringaktiebolag ej mot vederlag förvärva, ej heller mottaga såsom pant.

Vad nu är stadgat utgör ej hinder för försäkringsaktiebolag att å auktion inropa för bolagets fordran utmätt aktie, dock med skyldighet att åter avyttra den, så snart det kan ske utan förlust.

Om inskränkning i rätten att förfoga över aktie.

44 §.

I bolagsordningen må kunna förbeållas, att, där aktie övergår till annan än aktieägare eller till annan än ägare av visst slag av aktier, förutvarande aktieägare eller ägare av visst slag av aktier skola vara berättigade att lösa aktien. I ty fall skall bolagsordningen angiva den ordning, i vilken lösningsrätten må tillkomma aktieägarna inbördes, den tid, ej överstigande nittio dagar, räknat från anmälan hos styrelsen om aktiens övergång, inom vilken den, som vill begagna sig av lösningsrätten, skall därom göra anmälan hos styrelsen, ävensom den tid, ej överstigande trettio dagar, räknat från det lösens belopp blivit bestämt, inom vilken lösen skall erläggas.

Där i fall, som i 1 mom. avses, lösen skall erläggas för aktie, men överenskommelse ej kan träffas om lösens belopp, varde, så framt ej annorlunda är stadgat i bolagsordningen, beloppet, som skall motsvara

aktiens verkliga värde, bestämt av tre skiljemän, utsedda enligt lagen om skiljemän, med rätt för part, som ej åtnöjes med skiljemännens beslut, att draga tvisten under rättens prövning, såframt han instämmer sin talan inom nittio dagar från det skiljemännens beslut i huvudskrift eller bestyrkt avskrift delgavs honom.

Innan det visar sig, att lösningsrätten ej begagnas, vare den, till vilken aktie övergått, ej i förhållande till bolaget att anse såsom aktieägare; dock äge han uppbära den vinstutdelning, som må vara med aktierätten förknippad, och utöva aktien, i händelse av aktiekapitalets ökning, tillkommande företrädesrätt till teckning av ny aktie. De av sådan teckning härflytande rättigheter och skyldigheter övergå å den, som begagnar sig av lösningsrätten.

I bolagsordningen må ock intagas förbehåll, varigenom rätten för aktiebolag eller annan samfällighet eller för annan än här i riket bosatt svensk medborgare att genom teckning eller överlåtelse förvärva aktie inskränkes.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse om tillskottsplikt enligt 42 §, må däri intagas förbehåll att den, som förvärvat aktie i bolaget, icke må från bolaget uppbära utdelning eller utöva annan rättighet, som tillkommer aktieägare, för mera än ett begränsat antal aktier eller innan han avlämnat tillskottsförbindelse, som av styrelsen godkänts.

Ej må på annat sätt, än ovan är sagt, rättigheten att förfoga över aktie inskränkas.

Om reservfond, vinstutdelning och balansräkning.

45 §.

Försäkringsaktiebolag, vars rörelse icke avser allenast livförsäkring, skall av sin årsvinst, efter avdrag för vad som åtgår till täckande av möjligen förefintlig brist från föregående år, avsätta minst tio procent till reservfond. Vid beräkning av det belopp, som sålunda minst skall avsättas till reservfonden, må ej från årsvinsten avdragas den andel däri, som kan hava tillerkänts styrelseledamot eller annan såsom arvode (tantiem). Sedan fonden uppgått till ett belopp motsvarande tio procent av inbetalda aktiekapitalet eller till det högre belopp, som kan vara bestämt i bolagsordningen, må vidare avsättning av årsvinsten kunna upphöra; nedgår fonden under det sålunda stadgade beloppet, skall avsättning därtill ånyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas vad vid aktieteckning må hava för aktierna erhållits utöver det belopp, varå de lyda, så ock, där aktierätt förverkats och aktiekapitalet i följd därav minskats, vad, innan aktierätten förverkades, blivit inbetalt å aktien.

Nedsättning av reservfonden skall ske för täckande av förlust, som enligt fastställd balansräkning finnes hava uppstått å rörelsen i dess helhet, och som icke kan ersättas av andra befintliga, till framtida förfogande avsatta medel; för annat ändamål må nedsättning av reservfonden icke äga rum.

46 §.

Till utdelning åt aktieägare eller försäkringstagare må ej användas annat än den vinst, som förefinnes å rörelsen i dess helhet enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall avsättas till reservfond, säkerhetsfond eller premieåterbäringsreserv.

Innan organisationskostnader, som enligt 48 § under 8) uppförts som tillgång, fullständigt avskrivits, må ej för något år till aktieägare och försäkringstagare utdelas sammanlagt mera än fem procent å det inbetalda aktiekapitalet.

Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med vad sålunda stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen eller med övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldiga att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

Har efter försäkringsaktiebolags bildande i bolagsordningen intagits förbehåll, som i 44 § 4 mom. sägs, må, innan förbehållet enligt 20 § 2 mom. angivits å aktiebrevet, utdelning å den eller de aktier, varå brevet lyder, ej äga rum.

47 §.

Bolagsstämma må ej förfoga över bolagets vinstmedel eller övriga tillgångar för ändamål, som uppenbarligen är för bolagets verksamhet främmande; stämman dock obetaget att till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål använda tillgång, som i förhållande till bolagets ställning är av ringa betydelse.

48 §.

Jämte vad i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar är stadgat gälle i avseende å upprättande av försäkringsaktiebolags balansräkning:

1) Bolagets tillgångar må ej upptagas vare sig över sina verkliga värden eller till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande.

2) Andra tillgångar än fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må dock upptagas till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande, såframt särskilda omständigheter kunna anses lämna fog härför och dessa fullständigt angivas i den förvaltningsberättelse, styrelsen enligt 61 § har att avlämna.

3) Osäkra fordringar skola upptagas endast till de belopp, varmed de beräknas komma att inflyta, och värdelösa fordringar avskrivas.

4) Under förutsättning, att de värdehandlingar, i vilka försäkringsfond jämlikt 215 eller 216 § eller premieåterbäringsreserv redovisas, beräknas kunna å tider, som med hänsyn till beskaffenheten av bolagets förbindelser prövas tillfredsställande, förvandlas i penningar till belopp motsvarande det bokförda värdet, må värdehandling, som användes och jämväl näst föregående år använts till redovisning av sådan fond, kunna, utan hinder av vad under 1) stadgas, upptagas till samma värde, som i näst föregående balansräkning, ändå att marknadsvärdet är lägre.

5) Fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må ej i vidare mån än som betingas av därå nedlagda förbättringar upptagas till högre värde än det, vartill den varit uppförd i närmast föregående balansräkning.

6) De belopp, vartill aktiekapitalet, den aktieägarnas tillskottsplikt motsvarande fonden, reservfonden samt bolagets övriga fonder uppgå, skola var för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna.

7) Förvärvad egen aktie må ej uppföras som tillgång.

8) De vid bolagets bildande och därefter före utgången av andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må, där sådant i bolagsordningen bestämmes, i bolagets balansräkning uppföras såsom tillgång intill i bolagsordningen medgivet belopp; dock skola dessa kostnader avskrivas med minst en åttendedel för varje efter andra räkenskapsåret följande år.

Där enligt bolagsordningen aktieägare äro berättigade att av bolagets vinst åtnjuta utdelning för tid före räkenskapsåret, skall beloppet av sådan utdelning i balansräkningen upptagas inom linjen.

Om styrelse och firmateckning.

49 §.

För försäkringsaktiebolag skall finnas en styrelse, bestående av tre eller flera ledamöter.

Styrelsen äge, i enlighet med vad i denna lag är stadgat, förvalta bolagets angelägenheter.

Styrelsen väljes å bolagsstämma; dock må enligt bestämmelse, som intagits i bolagsordningen, en eller flera av styrelsens ledamöter kunna på annat sätt utses.

Ledamot av styrelsen skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Styrelseledamot må ej utses för längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom.

Avgår av bolagsstämman vald styrelseledamot, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det övriga styrelseledamöter att ofördröjligen föranstalta om val av ny ledamot. Utan hinder av vad nu stadgats må dock, där bolagsordningen sådant medgiver, med valet kunna anstå till nästa ordinarie bolagsstämma, såframt styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter.

50 §.

Styrelsen, så ock den eller de särskilda styrelseledamöter, som be-
myndigats teckna bolagets firma, äge att själva eller genom ombud ej
mindre i förhållande till tredje man handla å bolagets vägnar än även
inför domstolar och andra myndigheter företräda bolaget. Inskränkning
i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen eller viss styrelse-
ledamot, vare, i den mån ej annat följer av vad i denna lag stadgas,
utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom
om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må
ej registreras.

51 §.

I förhållande till bolaget vare styrelsen och de styrelseledamöter,
som, efter ty i 50 § är sagt, äga företräda bolaget, pliktiga att i sin
förvaltning av bolagets angelägenheter ställa sig till efterrättelse de sär-
skilda föreskrifter, som i bolagsordningen eller av bolagsstämman eller,
såvitt rör styrelseledamot, av styrelsen meddelas.

Styrelsen eller styrelseledamot må dock ej efterkomma bolagsstäm-
mans föreskrift, där den finnes strida mot denna lag eller bolagsord-
ningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

52 §.

Bemyndigande för styrelseledamot att teckna bolagets firma må, där ej annat blivit bestämt i bolagsordningen eller av bolagsstämman, meddelas av styrelsen.

Ej må sådant bemyndigande meddelas av bolagsstämman, med mindre bolagsordningen innehåller stadgande i sådant avseende.

53 §.

Är enligt bolagsordningen styrelsen beslutför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen, ej företagas, utan att, såvitt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

54 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämt i bolagsordningen, den mening, om vilken vid sammanträde de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdas av ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot av styrelsen äge ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning beträffande gåva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

55 §.

I bolagsordningen må bestämmas, att styrelsen äger bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma; och äge jämväl bolagsstämman tillåta styrelsen att meddela sådant bemyndigande. I fråga om den, som sålunda erhållit rätt att teckna bolagets firma, skall tillämpas vad som enligt 50 och 51 §§ gäller beträffande styrelseledamot, som äger teckna firman.

Bemyndigande, som i denna paragraf avses, må ej meddelas annan än här i riket bosatt svensk medborgare.

56 §.

Vid meddelande av rätt till firmateckning må kunna föreskrivas, att denna rätt får utövas endast av flera i förening.

57 §.

Sker ändring i styrelsens sammansättning eller i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar styrelseledamot eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist eller ändras bolagets postadress, skall styrelsen därom ofördröjligen göra anmälan för registrering. Vid anmälan om ändring i styrelsens sammansättning skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker ändringen.

58 §.

Den, som äger företräda bolaget, må ej ikläda bolaget förpliktelser eller eljest förfoga över dess tillgångar i vidare mån än sådant enligt 47 § är för bolagsstämman medgivet. Vad sålunda är stadgat må dock ej åberopas mot tredje man, med mindre han insett eller bort inse, att stadgandet ägt tillämpning.

59 §.

Skriftlig handling, som utfärdas för försäkringsaktiebolag, bör undertecknas med bolagets firma. Vid firmateckning skola de, som teckna firman, även underskriva sina namn.

Har handlingen ej undertecknats med bolagets firma och framgår ej av dess innehåll, att den utfärdats å bolagets vägnar, vare de, som underskrivit handlingen, evad densamma prövas vara för bolaget bindande eller ej, ansvariga för vad genom handlingen må hava slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

60 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot, så ock för den, som eljest, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna bolagets firma, att för bolaget mottaga stämning är stadgat i rättegångsbalken; och skall vad i sådant avseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgivas bolaget.

Vill styrelsen kära till bolaget, kalle styrelsen aktieägarna till bolagsstämma för val av ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgiven, då den blivit föredragen å stämman.

61 §.

Minst en månad före den bolagsstämma, varom förmäles i 73 §, avlämne styrelsen till revisorerna en av styrelsens ledamöter underskriven

förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkning samt balansräkning för det förflutna räkenskapsåret. Genom styrelsens försorg skola dessa handlingar jämte den berättelse, som enligt vad nedan sägs skall avgivas av revisorerna, under minst en vecka närmast före stämman hållas för aktieägarna tillgängliga i tillräckligt antal exemplar ävensom ofördröjligen översändas till aktieägare, som med uppgivande av postadress anholder därom.

I förvaltningsberättelsen skall lämnas redogörelse för de under året verkställda avskrivningarna och grunderna därför.

62 §.

Styrelseledamöter, som genom att överträda denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet eller eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Angående styrelseledamöters skadeståndsansvar gent emot tredje man stadgas i 113 §.

63 §.

Vad i denna lag finnes stadgat om styrelseledamot äge motsvarande tillämpning å suppleant i styrelsen.

Har suppleant utövat styrelseledamots befogenhet, vare den omständighet, att förutsättningen för hans inträde i styrelsen saknats, utan verkan mot en var, som ej visas hava ägt kännedom därom.

Bestämmelse rörande den förutsättning, under vilken suppleant äger utöva styrelseledamots befogenhet, må ej registreras.

Om revision.

64 §.

Styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola granskas av en eller flera revisorer.

Revisorerna väljas å bolagsstämma; dock må i bolagsordningen kunna bestämmas, att en eller flera revisorer skola på annat sätt utses att jämte de å bolagsstämman valda deltaga i granskningen.

Till revisor må ej utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst.

Den tid, för vilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma och ej omfatta längre tid än två år. Revisor må, ändå

att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom.

Avgår av bolagsstämman vald revisor, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val av ny revisor.

65 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och övriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må av revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej av styrelsen förvägras.

Vid fullgörande av sitt uppdrag hava revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som av bolaget meddelas och ej avse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

Revisorerna skola för varje räkenskapsår över granskningen av-giva en av dem underskriven berättelse, som skall överlämnas till styrelsen minst två veckor före den i 73 § nämnda bolagsstämman. Inom samma tid skola revisorerna till styrelsen återställa förvaltningsberättelsen, vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen.

Angående revisorers befogenhet att påkalla sammankallande av extra bolagsstämma stadgas i 74 §.

66 §.

Hava revisorer i sin berättelse eller annan handling, som fram-lägges å bolagsstämma, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all därav uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om bolagsstämma.

67 §.

Aktieäga-res rätt att deltaga i handhavandet av bolagets angelägenheter utövas å bolagsstämma. Där äge varje i aktieboken införd aktie-ägare, som anmäler sig till deltagande i förhandlingarna, rösträtt i enlighet med vad i 70 § sägs. I bolagsordningen må kunna stadgas, att aktieägare för att vinna rätt till deltagande i förhandlingarna skall

hos styrelsen anmäla sig viss tid, högst tre dagar, före bolagsstämman. Meddelas dylikt stadgande, skall i bolagsordningen jämväl intagas bestämmelser om kungörande av ort och tid för hållande av sådant styrelsesammanträde, som i 22 § 2 mom. 2 punkten sägs.

Vill någon själv eller genom ombud utöva rösträtt för aktie, vare han, såframt å bolagsstämman aktieägare med sammanlagt aktiebelopp av minst en tiondedel av det å stämman företrädde aktiekapitalet framställt yrkande därom, pliktig att avlämna en av honom egenhändigt underskriven försäkran, att han icke under falskt sken av köp, gåva eller annat avtal åtkommit aktien, utan verkligen är ägare av densamma, och att han ej heller för att kringgå i lag eller bolagsordningen meddelade bestämmelser om rösträtt förvärvat aktien med skyldighet att åter avyttra densamma. Vad nu är stadgat äge ej tillämpning å den, till vilken aktien övergått genom arv, giftorätt eller testamente, ej heller då den uppgivne ägaren av aktien förut å ordinarie bolagsstämma såsom ägare fört talan för samma aktie, såframt ej visas, att därefter förändring i äganderätten till aktien ägt rum.

Skall försäkran avgivas av förmyndare eller målsman eller eljest av någon, som är satt att företräda ägaren, varde försäkran därefter lämpad.

68 §.

Ej må någon själv eller genom ombud eller såsom ombud för annan å bolagsstämma deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Vad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande gåva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Ledamot av styrelsen må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för vilken han är ansvarig, eller i val av revisor.

69 §.

Å bolagsstämma skall aktieboken av styrelsen hållas tillgänglig.

Där ej annat finnes stadgat i bolagsordningen, välje bolagsstämman själv ordförande att leda förhandlingarna.

Å stämman skall upprättas och till godkännande framläggas en förteckning över närvarande aktieägare och ombud för aktieägare med uppgift å det antal aktier, för vilket en var av dem äger utöva rösträtt. Sedan denna förteckning, som skall tjäna till röstlängd vid stämman,

godkänts, lände densamma till efterrättelse å stämman; dock att, där stämman uppskjutes till senare dag än nästföljande söckendag, ny förteckning skall upprättas å den fortsatta stämman.

Genom styrelsens försorg skall föras protokoll över förhandlingarna å stämman. Protokollet, vari nyssnämnda förteckning intages, underskrives av ordföranden och minst en å stämman utsedd aktieägare eller ombud för aktieägare. Senast två veckor efter stämman skall protokollet genom styrelsens försorg hållas tillgängligt för aktieägarna.

70 §.

Jämte vad i övrigt i denna lag är stadgat om utövande av rösträtt och fattande av beslut å bolagsstämma gälle,

1) att rösträtt ej må utövas för aktie, å vilken icke fullgjorts förfallen inbetalning eller i fråga om vilken ej, där sådant skolat ske, avlämnats i 23 § omförmäld förbindelse;

2) att varje aktie, för vilken rösträtt må utövas, berättigar till en röst;

3) att frånvarande aktieägars rösträtt må utövas genom ombud;

4) att ingen dock må för egna eller andras aktier utöva rösträtt för mer än en femtedel av det å stämman företrädde aktiekapitalet;

5) att såsom bolagets beslut gäller den mening, för vilken de flesta rösterna avgivas;

6) att vid lika röstetal val avgöres genom lottning, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes av de flesta röstande, eller, om jämnväl antalet röstande är lika, av stämmans ordförande.

I bolagsordningen må kunna intagas bestämmelser avvikande från vad ovan under 2)–6) stadgas; dock att aktieägars rättighet att utöva rösträtt ej får inskränkas utöver vad under 1) är föreskrivet, och att aktieägars rättighet att genom ombud utöva rösträtt ej får inskränkas i vidare mån än att föreskrift må kunna meddelas därom, att till ombud må utses allenast aktieägare. Utan hinder av vad sålunda stadgats må i händelse av aktiekapitalets ökning kunna i beslutet därom föreskrivas, att för ny aktie icke må utövas rösträtt vid bestämmande av vinstutdelning, vartill den nya aktien icke medför rätt.

Vad ovan under 1) stadgats utgör ej hinder för aktieägare att, under det han är förlustig sin rösträtt, med laga verkan deltaga i beslut, för vars giltighet erfordras, att samtliga aktieägare förena sig därom.

71 §.

Bolagsstämma skall, såframt ej annat blivit i bolagsordningen eller av bolagsstämma bestämt, sammanträda å den ort, där styrelsen har sitt säte.

Styrelsen har att, på sätt bolagsordningen föreskriver, kalla aktieägarna till bolagsstämma. Föreskrivna kallelseåtgärder skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie stämma och senast en vecka före extra stämma. Där för giltighet av beslut erfordras, att det fattas å två på varandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits. Kallelse till andra stämman skall, såframt för beslutets giltighet erfordras, att det å denna stämma biträdes av samtliga röstande, jämväl, där så ske kau, försändas i rekommenderat brev till varje aktieägare.

72 §.

Under en vecka närmast före ordinarie bolagsstämma skall förteckning över de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas tillgänglig för aktieägarna ävensom ofördröjligen översändas till aktieägare, som med uppgivande av postadress anholder därom.

Skall å stämman förekomma ärende, innefattande förslag till ändring av bolagsordningen, varde den föreslagna ändringen till sitt huvudsakliga innehåll angiven i förteckningen.

Ärende, som ej varit upptaget å förteckningen, må ej vid stämman företagas till avgörande, där det ej enligt lag eller bolagsordningen skall förekomma å stämman eller omedelbart föranledes av ärende, som där skall avgöras. Utan hinder av vad sålunda stadgats må dock å stämman kunna fattas beslut om utlysande av extra stämma för behandling av visst ärende.

Aktieägare vare berättigad att få ärende hänskjutet till prövning å stämman, såframt han hos styrelsen framställer yrkande därom minst tio dagar före stämman.

73 §.

Inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma, å vilken styrelsen har att framlägga sin förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen för det förflutna året tillika med revisorernas berättelse.

74 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla aktieägarna till extra bolagsstämma.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angivande av skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra bolagsstämma. Äro ej samtliga revisorer ense om stämmas utlysande, gälle den mening, varom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal deras mening, som anse extra stämma ej böra hållas.

Extra bolagsstämma skall ock av styrelsen utlysas, då det för uppgivet ändamål skriftligen påfordras av aktieägare med ett sammanlagt aktiebelopp utgörande minst en tiondedel av hela aktiekapitalet eller den mindre del därav, som kan vara bestämd i bolagsordningen.

Vid extra bolagsstämma må ej till avgörande företagas ärende, som ej varit angivet i kallelsen till stämman. Är fråga om ändring av bolagsordningen, skall den föreslagna ändringen till sitt huvudsakliga innehåll angivas i kallelsen.

75 §.

Underlåter styrelsen att i föreskriven ordning kalla aktieägarua till ordinarie bolagsstämma, eller har styrelsen ej senast två veckor efter påfordran, varom i 74 § är sagt, utlyst bolagsstämma att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske, har försäkringsinspektionen att på anmälan av aktieägare ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

76 §.

Å den bolagsstämma, som i 73 § avses, skall balansräkningen med de rättelser och tillägg, som må finnas erforderliga, fastställas ävensom frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid förvaltningsberättelsen omfattar företagas till avgörande.

Med balansräkningens fastställande eller med frågan om ansvarsfrihets beviljande skall dock anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst åtta veckor därefter, i fall så påfordras av aktieägare med sammanlagt aktiebelopp, utgörande minst en tiondedel av hela aktiekapitalet. Utöver nämnda tid vare ej uppskov medgivet.

Styrelsen vare pliktig att å den i denna paragraf avsedda stämma, i den mån sådant av aktieägare äskas och kan ske utan förfång för bolaget, meddela till buds stående närmare upplysningar angående förhållanden, som kunna inverka på bedömandet av värdet å bolagets tillgångar och av dess ställning i övrigt.

Om talan emot styrelse eller revisorer.**77 §.**

Ansvarsfrihet må ej anses vara styrelsen beviljad, såframt aktieägare med ett sammanlagt aktiebelopp, utgörande minst en femtedel av hela aktiekapitalet, röstat däremot.

I ovannämnda aktiebelopp må dock, där den eller de, som röstat mot ansvarsfrihets beviljande, äro i minoriteten, ej inräknas aktie, som aktieägare bekommit annorledes än genom arv, giftorätt eller testamente, utan så är, att han sedan minst sex månader före den stämman, där förvaltningsberättelsen framlades, varit i aktieboken införd såsom ägare av aktien.

Varder talan å förvaltningen under den tid förvaltningsberättelsen omfattar ej anställd inom sex månader från det berättelsen framlades å bolagsstämma, vare så ansett, som om ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad.

Utan hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen avsett även den handling.

78 §.

Har å bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse framlagts, eller å sådan fortsatt stämman, som i 76 § sägs, ansvarsfrihet ej blivit beviljad, äge aktieägare med aktiebelopp, varom stadgas i 77 § 1 och 2 mom., å bolagets vägnar föra talan å förvaltningen. Samma lag vare i fråga om anställande av sådan talan å förvaltningen, som enligt 77 § 4 mom. må anställas utan hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats.

Sedan talan blivit anställd, må den omständigheten, att en eller flera av de aktieägare, som anställt talan, avstått från fullföljd av densamma, ej utgöra hinder för de övriga att fullfölja talan, ändå att dessas sammanlagda aktiebelopp är mindre än här ovan sagts.

79 §.

Aktieägare, som enligt 78 § anställt talan å styrelsens förvaltning, svare för rättegångskostnaderna, dock med rätt att av bolaget erhålla ersättning i den mån kostnaderna täckas av vad genom rättegången kommit bolaget till godo.

80 §.

Har förslag om anställande av talan mot revisorer enligt 66 § ej antagits å bolagsstämma, vare i fråga om aktieägares rätt att å bolagets vägnar föra sådan talan lag, som i 78 och 79 §§ sägs.

Talan må ej anställas mot revisorer, sedan två år förflutit från det revisorerernas berättelse framlades å bolagsstämma, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blivit begången.

81 §.

Avträdes försäkringsaktiebolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen framlades å bolagsstämma, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen avser.

Kommer bolaget i konkurs inom två år från det revisorerernas berättelse framlades å bolagsstämma, äge konkursboet mot dem anställa sådan talan, som omförmäles i 66 §.

Talan, varom i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande av bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången av den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Om ändring av bolagsordningen och vissa andra fall, då särskild röstpluralitet å bolagsstämma erfordras.

82 §.

Beslut, som innefattar sådan ändring av bolagsordningen, att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, eller att förbehåll, som i 44 § 1 och 5 mom. sägs, i bolagsordningen intages, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom. Om beslut, varigenom i bolagsordningen intages förbehåll, som i 44 § 4 mom. sägs, gälle vad i 4 mom. av denna § stadgas.

Beslut avseende ändring av bolagsordningen i fråga om grunderna för utövande av rösträtt och för fattande av beslut å bolagsstämma eller om användande av bolagets vinst eller av bolagets behållna tillgångar vid dess upplösning, så ock beslut om sådan ändring av bolagsordningen, att däri intages förbehåll, som i 116 § sägs, eller att tiden för bolagets bestånd förlänges, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, samt å den stämma, som sist

hålles, biträts av samtliga röstande och dessa tillika företrätt minst tre fjärdedelar av hela aktiekapitalet.

Beslut avseende ändring av bolagsordningen i fråga om föremålet för bolagets verksamhet vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, samt å den stämman, som sist hålles, biträts av minst tre fjärdedelar av de röstande och dessa tillika företrätt minst tre fjärdedelar av hela aktiekapitalet. I fråga om giltighet av beslut om sådan ändring av bolagsordningen, att aktiekapitalet må ökas, vare, där aktier med olika rätt finnas, lag, som nu är sagt; dock erfordras, att de röstande, som biträtt beslutet, företrätt jämväl minst tre fjärdedelar av varje särskilt slag av aktier.

Beslut om annan ändring av bolagsordningen vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den stämman, som sist hålles, biträts av minst två tredjedelar av de röstande.

Är för giltighet av beslut, varom nu är sagt, något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände ock det till efterrättelse.

83 §.

Beslut, som i 82 § 3 mom. 2 punkten avses, så ock beslut enligt samma paragrafs 4 och 5 mom. om sådan ändring av bolagsordningen, att aktier med företrädesrätt må utfärdas, skall innehålla bestämmelser om det belopp, vartill nya aktier må utgivas, om de rättigheter, som i förhållande till de förutvarande aktierna skola tillkomma de nya, samt om den rätt till teckning eller erhållande av nya aktier, som vid aktiekapitalets ökning må tillkomma varje särskilt slag av aktier.

Avser beslut, varigenom i bolagsordningen intages förbehåll, som i 44 § 4 mom. sägs, icke bolagets samtliga aktier, och åsämjas ej aktieägarna, beträffande vilka aktier förbehållet skall gälla, varde frågan därom avgjord genom lottning, som anställes å bolagsstämman i sammanhang med beslutet.

84 §.

I fråga om giltighet av beslut om bolagets trädande i likvidation i andra fall än i 27 och 88 §§ förmåles vare lag, som i 82 § 4 och 5 mom. sägs.

85 §.

Beslut om ändring av bolagsordning eller av övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet skall av styrelsen ofördröjligen anmälas för regi-

strering och må ej gå i verkställighet, innan registrering skett. Vid anmälan fogas två styrkta avskrifter av Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelsen, ävensom, där fråga är om beslut avseende sådan ändring av bolagsordningen, att däri intages förbehåll, som i 44 § sägs, bevis att förbehållet blivit antecknat å varje brev å aktie, som detsamma avser, samt, där förbehållet är sådant, som i 44 § 4 mom. sägs, en av styrelsens ledamöter egenhändigt underskriven försäkran, att enligt aktieboken de aktier, som förbehållet avser, icke innehavas av andra än som utan hinder av förbehållet må förvärva därmed avsedda aktier. Styrelseledamöternas namnteckningar å denna försäkran skola vara av vittnen styrkta.

Om klander av bolagsstämmobeslut.

86 §.

Menar styrelsen eller ledamot därav eller aktieägare, att beslut, som fattats å bolagsstämman, icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerat, från dagen för registreringen. Försummas det, vare rätt till klandertalan mot beslutet förlorad.

Vill styrelsen anhängiggöra klandertalan, vare lag, som i 60 § 2 mom. sägs; dock skall styrelsens rätt till talan anses bevarad, om den där omförmälda stämman inom ovan i denna paragraf stadgad tid blivit utlyst att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske.

Har klandertalan anhängiggjorts, äge domstolen, när skäl därtill förekommer, att, innan slutligt utslag i målet meddelas, förordna, att klandrade beslutet ej må verkställas. Om förordnandet skall, där klandrade beslutet är av beskaffenhet, att det bör registreras, underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

Domstols utslag, varigenom bolagsstämmobeslut upphävs eller ändrats, gälle jämväl för de aktieägare, som ej instämt klandertalan.

87 §.

Har bolagsstämman bestämt arvode åt styrelseledamot, revisor eller tjänsteman i bolaget eller eljest åt någon för fullgörande av honom meddelat uppdrag, äge aktieägare med ett sammanlagt aktiebelopp av minst en femtedel av hela aktiekapitalet, där arvodet förmenas vara för högt

bestämt, att inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerat, från dagen för registreringen hos rätten eller domaren göra ansökning om prövning av arvodets storlek; och äge rätten, där arvodet uppenbarligen finnes vara bestämt till oskäligt belopp, att efter vederbörandes hörande göra jämkning däri.

Om likvidation och upplösning.

88 §.

Förutom i det fall, varom förmäles i 27 §, skall försäkringsaktiebolag träda i likvidation,

1) då aktiekapitalet till två tredjedelar eller den mindre del, som kan vara bestämd i bolagsordningen, gått förlorat och ej inom tre månader, efter det bolagsstämman erhållit meddelande därom, bristen blivit fylld;

2) då antalet aktieägare nedgått under fem och tillräckligt antal aktieägare ej inom tre månader inträtt;

3) då i bolagsordningen viss tid för bolagets verksamhet blivit fastställd och denna tid gått till ända;

4) då eljest förhållande inträffat, på grund varav enligt bestämmelse i bolagsordningen bolaget skall upphöra med sin verksamhet.

89 §.

Visar sig vid uppgörande av bokslut eller eljest, att aktiekapitalet till den del, som i 88 § under 1) sägs, gått förlorat, lämne styrelsen ofördröjligen meddelande därom å bolagsstämman.

Det åligger styrelsen att, när helst anledning yppas till antagande, att bolaget gjort förluster i den omfattning, varom ovan förmäles, ofördröjligen upprätta bokslut för utvärderande av bolagets ställning.

Vid förlustens beräkning skola tillgångarna upptagas till sina verkliga värden.

Underlåter styrelsen att fullgöra vad i 1 mom. är föreskrivet, svare styrelseledamöterna för bolagets uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

90 §.

Finnes försäkringsaktiebolag sakna till registret anmäld, behörig styrelse, vare aktieägare eller borgenär, så ock en var annan, vars rätt kan vara beroende därav, att någon finnes, som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten eller domaren göra ansökning, att bola-

get må förklaras skyldigt att träda i likvidation. Kungörelse om ansöknings med uppgift om tiden, när densamma kommer att prövas av rätten, skall av rätten eller domaren utfärdas och minst tre månader före nämnda tid införas i allmänna tidningarna, så ock i tidning inom orten. Rätten eller domaren äge ock, där så äskas, förordna en eller flera sysslomän att emellertid taga bolagets egendom under vård och bevaka dess angelägenheter. Styrkes på utsatta tiden, att anmärkta förhållandet fortfar, förklare rätten, att bolaget skall träda i likvidation, och förordne en eller flera likvidatorer att verkställa densamma.

Om förordnande av syssloman skall underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

91 §.

Har bolagsstämma i enlighet med 84 § beslutat, att bolaget skall träda i likvidation, eller skall eljest av anledning, som i 27 eller 88 § sägs, likvidation verkställas, välje bolagsstämman en eller flera likvidatorer att verkställa likvidationen.

I bolagsordningen må kunna bestämmas, att en eller flera likvidatorer skola på annat sätt utses att jämte de av bolagsstämman valda deltaga i likvidationen.

92 §.

Utser bolaget ej likvidatorer, ehuru sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 88 § under 1) eller 2) påkallar likvidation, svare de, som med vetskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande av bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

93 §.

Har sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 88 § under 1)—4) påkallar likvidation, och varder ej inom en månad därefter till registret, enligt vad nedan sägs, anmält, att bolaget trätt i likvidation, förklare rätten, på ansökan av aktieägare eller styrelseledamot och efter bolagets hörande, att bolaget skall träda i likvidation; och förelägge rätten bolaget att inom viss tid, ej understigande en månad, utse en eller flera likvidatorer vid äventyr, att förordnande i sådant hänseende eljest meddelas av rätten.

Har registreringsmyndigheten, enligt vad i 250 § sägs, hos rätten tillkännagivit, att försäkringsaktiebolag jämlikt 27 § bort träda i likvidation, men att anmälan till registret om utseende av likvidator ej

blivit gjord, förordne rätten efter bolagets hörande en eller flera likvidatorer att verkställa bolagets likvidation.

94 §.

Finnes försäkringsaktiebolag, som enligt anmälan till registret trätt i likvidation, sedermera sakna till registret anmälda, behöriga likvidatorer, vare aktieägare eller borgenär, så ock en var annan, vars rätt kan vara beroende därav, att någon finnes, som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten eller domaren göra ansökning om utseende av likvidatorer; och skall i övrigt vad i 90 § är stadgat i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

95 §.

Likvidator skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blivit avslutad, men må när som helst återkallas av den, som meddelat uppdraget.

Avgår av bolagsstämman vald likvidator, innan han fullgjort sitt uppdrag, och finnes ej suppleant, åligger det övriga likvidatorer att ofördröjligen föranstalta om val av ny likvidator.

96 §.

Likvidatorer, som utsetts jämlikt 90, 91, 93 eller 94 §, skola ofördröjligen för registrering anmäla, att bolaget trätt i likvidation. Därvid skola uppgivas

dels likvidatorernas samt, där suppleanter utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av likvidatorerna gemensamt, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, enligt likvidatorernas eller bolagsstämmans beslut sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än likvidator eller suppleant enligt likvidatorernas eller bolagsstämmans beslut äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist.

Avgår likvidator eller suppleant eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar likvidator eller suppleant eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras av likvidatorerna.

Vid anmälan, att likvidator eller suppleant utsetts, skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker anmälan riktighet.

97 §.

Då likvidatorer utsetts, göra styrelsen ofördröjligen redo för sin förvaltning under den tid, för vilken ej förut förvaltningsberättelse framlagts å bolagsstämma.

Styrelsens redovisning skall av likvidatorerna ofördröjligen överlämnas till revisorerna, som hava att granska densamma och däröver inom fyra veckor avgiva skriftlig berättelse. Redovisningen jämte revisorernas berättelse framlägges av likvidatorerna, så snart det kan ske, å bolagsstämma; och skall å den stämma till behandling företagas frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid redovisningen omfattar. Om behandling av denna fråga samt om rätt att tala å styrelsens förvaltning äge vad i 76—79 och 81 §§ finnes stadgat motsvarande tillämpning.

98 §.

Likvidatorerna åligger att ofördröjligen söka årsstämming å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder.

Så snart det utan uppenbar skada kan ske, skall bolagets egendom förvandlas i penningar, där sådant erfordras för likvidationens verkställande och annat ej föranledes av bestämmelserna i 231—236 §§.

99 §.

Likvidatorerna hava att sist två månader efter varje räkenskapsårs slut upprätta en redogörelse för sin förvaltning under året samt hålla den tillgänglig för aktieägarna.

Har likvidationen ej avslutats inom två år, skola i nästa redogörelse uppgivas de hinder, som därför mött.

100 §.

Där ej annat föranledes av bestämmelserna i 231—236 §§, gälle om likvidators befogenhet att företräda försäkringsaktiebolag och om deras rättigheter i övrigt, så ock om deras skyldigheter i tillämpliga delar vad angående styrelse eller styrelseledamot är i denna lag stadgat.

Har Konungen jämlikt 229 § förordnat likvidator, må bolagets egendom utan hans samtycke ej avyttras under hand. Av Konungen sålunda förordnad likvidator må ej utan synnerliga skäl motsätta sig av övriga likvidatorer ifrågasatt försäljning.

101 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg av orden »i likvidation».

I övrigt skall vad i 59 § finnes föreskrivet i fråga om underskrivande av handling, som å bolagets vägnar utfärdas, äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

Har under handlingen ej bolagets firma tecknats på sätt, som ovan i 1 mom. sägs, och framgår ej av handlingens innehåll såväl, att den utfärdats å bolagets vägnar, som ock att bolaget är i likvidation, vare de, som underskrivit handlingen, evad densamma prövas vara för bolaget bindande eller ej, ansvariga för vad genom handlingen må hava slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

102 §.

Sedan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blivit betald, skola bolagets tillgångar skiftas. Är någon del av gälden tvistig eller ej förfallen och kan förty eller av annan orsak betalning ej ske, skola till samma gälds betalning erforderliga medel innehållas och återstoden skiftas.

Ej må annorledes än nu är sagt skifte äga rum. Sker det eller befinnas innehållna medel ej lämna tillgång till gälds betalning, vare i händelse av bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser den, som vid skiftet något uppburit, skyldig att återbära vad han bekommit.

103 §.

Aktieägare vare berättigad att av bolagets behållna tillgångar bekomma vad å hans aktie i förhållande till hela aktiekapitalet belöper.

Innehåller bolagsordningen bestämmelser, som avvika från vad sålunda stadgats, lände de till efterrättelse.

104 §.

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skola de, så snart ske kan, å bolagsstämma framlägga redovisning för sin förvaltning.

105 §.

Ätnöjes aktieägare ej med likvidatorernas redovisning, skall han genom stämning anhängiggöra sin talan hos domstol inom ett år från den dag, då redovisningen framlades å bolagsstämma. Försummas det, have han förlorat sin talan.

Lag samma vare, där i fall, som i 231 § avses, försäkringsinspektionen ej ätnöjes med likvidatorernas redovisning.

106 §.

Då likvidatorerna å bolagsstämma framlagt redovisning för sin förvaltning, anses bolaget upplöst; och skola likvidatorerna ofördröjligen därom göra anmälan för registrering.

Vid anmälan skall fogas bestyrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet, ävensom bevis om dagen för årsstämningsens utfärdande.

107 §.

Avträdes försäkringsaktiebolags egendom till konkurs, skall under rättelse om den offentliga stämningen samtidigt med kungörelsen därom genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär av styrelsen eller, där vid konkursens början syssломän enligt 90 § eller likvidatorer varit utsedda, av dessa. Under konkursens fortgång må dock i behörig ordning kunna utses styrelse i stället för syssломän, som förordnats enligt nämnda paragraf, ävensom utses nya styrelseledamöter eller nya likvidatorer.

108 §.

Finnes efter konkursens avslutande överskott för bolaget, skall likvidation verkställas, och gälle i avseende därå bestämmelserna i 91, 92, 94—96 och 98—106 §§. Har ej inom en månad efter konkursens avslutande till registret anmälts, att bolaget trätt i likvidation, vare lag, som i 93 § 1 mom. sägs.

Finnes ej överskott, anses bolaget upplöst, då konkursen avslutats. Det åligger dem, som under konkursen sist företrätt bolaget såsom konkursgäldenär, att om bolagets sålunda skedda upplösning ofördröjligen göra anmälan till registret.

109 §.

Har försäkringsaktiebolag trätt i likvidation eller kommit i konkurs-tillstånd, må nya försäkringar icke avslutas, och äge försäkringstagare häva försäkringsavtalet. Försäkringsavtal, som ej sålunda hävts, skall upphöra att gälla ett år efter likvidationens eller konkursens början, där ej avtalets giltighet dessförrinnan upphört.

Upphör, enligt vad nu är sagt, försäkringsavtalet att gälla, äge dock försäkringstagaren återfå den på försäkringen belöpande andel uti den i 212 § omförmälda försäkringsfond, i den mån bolagets tillgångar därtill förslå.

Vad i denna paragraf är stadgat gälle icke livförsäkringsavtal.

Om hävande av sjöförsäkringsavtal stadgas i sjölagen.

Särskilda bestämmelser.

110 §.

Bildas försäkringsaktiebolag eller ökas dylikt bolags aktiekapital för övertagande av annat försäkringsaktiebolags rörelse, må andel i vad bolaget sålunda skall övertaga utgöra vederlag för aktie i bolaget samt teckning ske med villkor, att sådant tillskott skall få göras; och gälle i övrigt i ty fall denna lags bestämmelser om försäkringsaktiebolags bildande och aktiekapitals ökning med följande tillägg och undantag:

1) Vid försäkringsaktiebolags bildande skall teckningslista och vid aktiekapitalets ökning bolagsstämmans beslut om ökningen innehålla jämväl alla de om försäkringsrörelsens övertagande träffade bestämmelserna.

2) Där vid försäkringsaktiebolags bildande ej samtliga tecknare enligt bestämmelse i teckningslistan äro berättigade att för aktie tillskjuta annat än penningar, äge å konstituerande stämman tecknare, vilken berättigats att göra tillskott i annat än penningar, ej deltaga i omröstning, som i 14 § sägs; ej heller må sådan tecknare eller av honom tecknade eller eljest förvärvade aktier vid omröstningen tagas i beräkning.

3) Vad i 32 § är stadgat äger ej tillämpning.

4) Har vad bolaget enligt bestämmelse i teckningslistan övertagit blivit uppskattat till oskäligt högt värde, vare de stiftare, som haft eller uppenbarligen bort hava vetskap om att uppskattningen varit oskälig, pliktiga att ersätta bolaget skadan, en för alla och alla för en.

Uppgörelse mellan bolaget och stiftare rörande den senare i sådan egenskap åliggande skadeståndsskyldighet är ej för bolaget bindande.

5) Talan mot stiftare enligt vad ovan under 4) stadgats må ej anställas, sedan två år förflutit från bolagets registrering, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blivit begången.

Inträffar konkurs inom två år från bolagets registrering, stånde konkursboet öppet att anställa talan, som nu sagts; och skall i ty fall talan anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande av bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången av den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

111 §.

Försäkringsbrev skall innehålla uppgift ej mindre om de för bolaget, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor än

även om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brevet avses.

112 §.

Där uti meddelanden, som äro avsedda för allmänheten, vid angivande av försäkringsaktiebolags fonder inräknas oguldna förbindelser av aktieägare, skall beloppet av sådana förbindelser särskilt utsättas.

113 §.

Aktieägare, som genom att överträda denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Överträda styrelseledamöter, likvidatorer eller aktieägare denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet och tillskyndas tredje man därigenom skada, vare de, som låtit sådant komma sig till last, ansvariga för skadan, en för alla och alla för en.

114 §.

Försäkringsaktiebolag vare uti de mål, för vilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

115 §.

Försummelse att enligt bestämmelse i denna lag i fråga om försäkringsaktiebolag göra anmälan för registrering skall åtalas vid allmän underrätt i den ort, där bolagets styrelse enligt bolagsordningen har sitt säte.

116 §.

Innehåller bolagsordningen förbehåll, att tvister mellan bolaget och styrelsen eller ledamot därav eller aktieägare skola hänskjutas till avgörande av en eller flera skiljemän, äge det förbehåll samma verkan, som tillkommer skiljeavtal; och gälle om påkallande av förbehållets tillämpning vad om stämning i denna lag finnes stadgat.

II. Om ömsesidigt försäkringsbolag.

Om ömsesidigt försäkringsbolags bildande.

117 §.

De, som vilja stifta ömsesidigt försäkringsbolag, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens stadfästelse. Avser bolagets rörelse livförsäkring, eller avser rörelsen annat slag av försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillika, enligt vad i 123 § sägs, upprättas bestämmelser angående vissa grunder för försäkringsverksamheten samt därå sökas Konungens stadfästelse. Konungen prövar bolagsordningens och de övriga grundernas överensstämmelse med denna lag samt lag och författning i övrigt, så ock om och i vad mån särskilda bestämmelser därutöver må, med hänsyn till vidden och beskaffenheten av bolagets rörelse, erfordras. Å beslut om ändring av stadfäst bolagsordning eller av övriga stadfästa grunder för bolags verksamhet skall ock sökas Konungens stadfästelse.

Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska medborgare och till antalet minst fem.

118 §.

Delägare i ömsesidigt försäkringsbolag äro försäkringstagarna.

För ömsesidigt försäkringsbolags förbindelser svara delägarna personligen med obegränsad eller till visst belopp begränsad ansvarighet; dock må i fråga om bolag, vars rörelse icke avser försäkring av egendom, kunna bestämmas, att allenast bolagets tillgångar skola häfta för dess förbindelser.

Delägares ansvarighet må göras gällande allenast i den ordning denna lag föreskriver.

119 §.

Ömsesidigt försäkringsbolag må icke, där ej särskilda skäl till undantag förefinnas, bildas utan garantikapital.

Garantikapital må ej återgäldas, förr än såsom tillgång uppförda organisationskostnader fullständigt avskrivits, och ej heller i vidsträcktare mån än vinstmedel för sådant ändamål blivit av bolaget avsatta. Rörande bolag, som meddelar livförsäkring, gäller därjämte vad i fråga om återbetalning av garantikapital stadgas i 218 §.

120 §.

Skulle i ömsesidigt försäkringsbolag, vars rörelse icke avser försäkring av egendom, delägarna enligt bolagsordningen stå i personlig ansvarighet för bolagets förbindelser, må i bolagsordningen kunna bestämmas, att bolaget äger vid meddelande åt annat bolag av återförsäkring å livförsäkring fritaga det bolag från sådan ansvarighet. Dock må ej återförsäkringar, som meddelats under sagda villkor, överstiga en tiondedel av livförsäkringarnas sammanlagda belopp; vid tillämpning härav skall livräntas försäkringsbelopp beräknas på sätt i 6 § är för där avsedda fall stadgat.

För återförsäkring, som i denna paragraf avses, må ej medgivas andel i uppkommande vinst.

121 §.

Bolagsordning för ömsesidigt försäkringsbolag skall angiva:

- 1) bolagets firma;
- 2) föremålet för bolagets verksamhet, med särskilt angivande, i fråga om bolag, vars rörelse avser livförsäkring, huruvida bolaget skall utan läkarundersökning meddela försäkring för dödsfall;
- 3) där bolagets verksamhet skall efter viss tid upphöra, tiden för bolagets bestånd;
- 4) den ort inom riket, där bolagets styrelse skall hava sitt säte;
- 5) huru styrelsen skall sammansättas och grunderna för dess beslutförhet;
- 6) huru revision av styrelsens förvaltning skall ske;
- 7) det högsta belopp, varför bolaget må utan återförsäkring ikläda sig ansvarighet på samma risk;
- 8) de grunder, enligt vilka skall förfogas över uppkommen vinst;
- 9) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och vilka ärenden skola å ordinarie stämma eller, där flera hållas, å var och en av dem förekomma till behandling;
- 10) grunderna för utövande av rösträtt och fattande av beslut å bolagsstämma, med särskilt angivande, där garantikapital förskjutes, huruvida och i vilken mån delägare skall vara utesluten från rösträtt och sådan rätt tillkomma garant;
- 11) det sätt, varpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som icke äro

delägare, ävensom den tid före stämman, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

12) huruvida och i vilken utsträckning styrelsen må äga för bolaget upptaga lån;

13) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;

14) antal och belopp av försäkringar, som skola vara tecknade, innan bolaget må anses bildat;

15) de grunder, enligt vilka skall förfogas över bolagets behållna tillgångar vid dess upplösning, så vitt dessa grunder skola avvika från vad härom finnes stadgat i 198 §;

16) förbehåll enligt 211 § om tvisters avgörande av skiljemän, där sådant förbehåll skall gälla;

17) huruvida bolaget må driva försäkringsrörelse i utlandet;

ävensom, där garantikapital förskjutes,

18) garantikapitalets belopp;

19) i vilken ordning garant bör inbetala tecknat garantibelopp;

20) huruvida och i vilken utsträckning garant är pliktig att tillskjuta något utöver tecknat garantibelopp, samt under vilka förhållanden och i vilken ordning dylik tillskottsplikt bör fullgöras;

21) huruvida och i vilken ordning ränta å garantikapitalet skall erläggas och garantikapitalet återgåldas.

Bolagsordningen skall jämväl innehålla bestämmelser ej mindre om den tid, ej överstigande ett år från det stadfästelse å bolagsordningen meddelats, inom vilken konstituerande stämman skall hållas, än även om grunderna för utövande av rösträtt och fattande av beslut å sådan stämman.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, att bolagsstämmas befogenhet skall helt eller delvis utövas av vissa därtill utsedda personer, skall vad i denna lag om bolagsstämma med ömsesidigt försäkringsbolag sägs äga motsvarande tillämpning å sammanträde med nämnda personer.

122 §.

Ömsesidigt försäkringsbolags firma skall innehålla orden »ömse-
sidig» samt »försäkring».

Ny firma skall tydligt skilja sig från annat, förut i laga ordning registrerat, ännu bestående försäkringsbolags firma, så ock från benämning å utländsk försäkringsanstalt, som är allmänt känd här i riket.

123 §.

Avser ömsesidigt försäkringsbolags rörelse livförsäkring, skola upp-

rättas bestämmelser angående följande grunder för livförsäkringsverksamheten, nämligen:

- 1) grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv;
- 2) reglerna för återköp av försäkring samt för lämnande av förskott mot säkerhet i försäkringsbrev, där sådant återköp eller förskott må kunna beviljas;
- 3) reglerna för påföljd av försummelse att erlagga premie;
- 4) grunderna för beräkning och fördelning av den vinst, som må tillkomma försäkringstagarna, så ock, där förutberäkning skall ske av de belopp (premieåterbäring), som bolaget förväntas kunna av sin behållning utbetala till försäkringstagare utöver de i försäkringsavtalet bestämda, grunder för denna förutberäkning samt för avsättning till och nedsättning av till tryggnad av sådan premieåterbäring avsedd fond (premieåterbäringsreserv).

Skall ömsesidigt försäkringsbolag meddela försäkring av annat slag än personförsäkring, och skall sådan försäkring meddelas för all framtid eller för längre tid än tio år, skola upprättas bestämmelser angående grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv för sådana försäkringar.

124 §.

Vid bestämmande av antal och belopp av försäkringar, som skola vara tecknade, innan ömsesidigt försäkringsbolag må anses bildat, skall hänsyn tagas till beskaffenheten av den tillämnade rörelsen och till garantikapitalets storlek.

125 §.

Teckning av delaktighet i ömsesidigt försäkringsbolag skall ske å teckningslista i huvudskrift, som egenhändigt underskrivits av stiftarna, eller i avskrift, bestyrkt av notarius publicus.

Teckningslista skall innefatta styrkt avskrift av Konungens beslut om stadfästelse.

126 §.

Har stiftare förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, vare det förbehåll mot bolaget utan verkan, där det ej finnes i teckningslistan fullständigt angivet.

127 §.

Teckning må å konstituerande stämma tagas i beräkning allenast där den skett å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 125 §, samt gjorts utan förbehåll.

128 §.

Har ej före utgången av den tid, inom vilken enligt bolagsord-

ningen konstituerande stämma skall hållas, beslut å sådan stämma fattats om bolagets bildande eller om uppskov därmed enligt vad i 131 § stadgas, vare teckning icke vidare bindande.

129 §.

Ej må sådan grund för tecknings ogiltighet, som i 127 och 128 §§ avses, göras gällande, utan så är, att den hos registreringsmyndigheten anmälts före bolagets registrering.

130 §.

Konstituerande stämma utlyses av stiftarna i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma.

131 §.

Styrkes å stämman genom behöriga teckningslistor, att försäkringar blivit tecknade till minst det antal och belopp, som i bolagsordningen föreskrivas, samt, där garantikapital skall förskjutas, att detsamma blivit till den i bolagsordningen föreskrivna del kontant inbetalt, skall till avgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må beslutas, att med frågans avgörande skall anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst sex veckor därefter. Å den fortsatta stämman vare frågan utan vidare uppskov avgjord.

Beslutes, att bolaget skall komma till stånd, skall bolaget anses bildat samt val av styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

132 §.

Vid konstituerande stämman skall genom stiftarnas försorg föras protokoll; och lände i övrigt i tillämpliga delar till efterrättelse vad i 169 § finnes stadgat om protokoll, val av ordförande och förteckning över de närvarande.

133 §.

Vad om klander av bolagsstämmobeslut är stadgat i 185 och 186 §§ gälle i tillämpliga delar i fråga om talan å beslut, som fattats å konstituerande stämman.

134 §.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blivit valda, så ock, där garantikapital enligt bolagsordningen skall förskjutas, minst hälften av garantikapitalet blivit kontant inbetald, samt stadgad skyl-

dighet att avlämna förbindelser, som i 137 § sägs, fullgjorts, må bolaget enligt föreskrifterna i denna lag registreras.

135 §.

Innan bolaget registrerats, kan det ej förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara; dock äge bolagets styrelse föra talan om utbekommande av tecknat garantibelopp.

Handla styrelseledamöter eller andra å bolagets vägnar, innan det blivit registrerat, svara de, som i åtgärden eller beslut därom deltagit, för uppkommande förbindelser såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

136 §.

Ansökning om bolagets registrering skall göras av dess styrelse.

I sådan ansökning skola uppgivas

dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist, dels bolagets postadress,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än styrelseledamot eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist.

Vid ansökningen skola fogas

1) Konungens beslut om stadfästelse i två styrkta avskrifter;
2) av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokollet vid konstituerande stämman, så ock, där annan stämma hållits, av det därvid förda protokollet;

3) teckningslistorna, så ock styrkta avskrifter av desamma.

Dessutom skall, där garantikapital enligt bolagsordningen skall förskjutas, vid ansökningen fogas styrkt avskrift av garantiavtalet ävensom en med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter försedd handling, innehållande dels uppgift, huru stor del av garantikapitalet blivit inbetald, samt huruvida och i vad mån förbindelser, som i 137 § omförmälas, blivit avlämnade, dels ock försäkran, att den sålunda anmälda inbetalningen fullgjorts i penningar.

Om inbetalning av garantikapital.**137 §.**

Sist inom två år från bolagets bildande skall, där garantikapital förskjutes, tecknat garantibelopp vara med penningar till fullo inbetalt. Garant vare skyldig att senast vid bolagets bildande avlämna särskild skriftlig förbindelse å tecknat garantibelopp, som är oguldet, ävensom å tillskott, som det enligt bolagsordningen åligger honom att tillskjuta utöver tecknat garantibelopp.

Ej vare garant berättigad att kvitta sin skuld på grund av teckning av garantibelopp mot fordran hos bolaget.

138 §.

Varder, efter det ansökning om bolagets registrering gjorts, ytterligare inbetalning å garantikapital fullgjord, må styrelsen för registrering göra anmälan om sålunda inbetalt belopp. Anmälan, som skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, skall innefatta försäkran, att den sålunda anmälda inbetalningen fullgjorts i penningar.

Om uttaxering å delägare i bolaget.**139 §.**

Finnas ömsesidigt försäkringsbolags tillgångar enligt fastställd balansräkning icke motsvara dess skulder, försäkringsfond, säkerhetsfond och premieåterbäringsreserv inberäknade, skall, där ej för bolagets förbindelser häfta allenast dess tillgångar, det belopp, vartill bristen, i den mån den ej varder täckt genom nedsättning av säkerhetsfond och premieåterbäringsreserv, uppgår, med tillägg av högst en tiondedel ofördröjligen av styrelsen uttaxeras å dem, som varit delägare i bolaget under hela eller någon del av den tid balansräkningen avser; är delägarnas personliga ansvarighet begränsad till visst belopp, skall uttaxeringen därefter jämkas.

Varder bristen ej genom uttaxering, på sätt nu är sagt, täckt, eller häfta allenast bolagets tillgångar för dess förbindelser, skall i förra fallet vad av bristen icke kunnat genom uttaxering täckas, och i senare fallet hela bristen, i den mån den ej varder genom nedsättning av säkerhetsfond och premieåterbäringsreserv täckt, utjämnas i fråga om livförsäkring genom nedsättning av premiereserven och därav betingad nedsättning av livförsäkringsbeloppen och i fråga om annan försäkring genom

nedsättning så väl av premiereserven med därav betingad nedsättning av försäkringsbeloppen som av de ersättningsbelopp, som svara mot försäkringsfall, vilka inträffat under den tid balansräkningen avser.

Där garantikapital förskjutits, skall vad ovan stadgats om bristens täckande gälla allenast det belopp, varmed bristen må överstiga det inbetalda garantikapitalet till den del detta icke må hava blivit återbetalt till garanterna.

140 §.

Uttaxering enligt 139 § skall ske i förhållande till varje delägares försäkringsbelopp.

Vid nedsättning av delägares andel i premiereserven och av ersättningsbelopp enligt 139 § skola alla andelar och ersättningsbelopp nedsättas i samma förhållande.

Har någon redan uppburit större ersättning än honom tillkommer efter ersättningsbeloppens nedsättning, är han skyldig att till bolaget återbära vad han sålunda för mycket uppburit.

Om bolagsordningen innehåller bestämmelser, som avvika från vad sålunda stadgats, vare de gällande.

141 §.

Inbetalning av medel, som enligt 139 § uttaxerats, må fördelas på högst sex terminer, dock att sista inbetalningen skall vara gjord inom tre år från beslutet om uttaxeringen.

142 §.

Beslut om uttaxering skall, där ej annorlunda finnes föreskrivet i bolagsordningen, minst en månad före den för varje inbetalning bestämda dag delgivas i den ordning, som finnes stadgad för kungörande av meddelanden åt delägarna.

143 §.

Å delägare uttaxerat belopp, som ej å utsatt tid erlagges, skall ofördröjligen utsökas. Finnes vid utmätning delägare sakna genast utnämningsbar tillgång till utsökta beloppets fulla gäldande eller varder delägares egendom avträdd till konkurs, skall, i den mån brist, som jämlikt 139 § skall täckas genom uttaxering, icke genom de erlagda beloppen blivit täckt, i förra fallet vad som brister och i senare fallet vad å delägaren belöper uttagas hos övriga delägare så långt deras ansvarighet räcker; och skola i ty fall de för första uttaxeringen gällande grunder lända till efterrättelse.

144 §.

Avträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, må den delägare åliggande personliga ansvarighet för bolagets förbindelser göras gällande endast i den mån bolagets tillgångar ej förslå till gäldande av dess skulder samt allenast i den ordning, som i 145 och 146 §§ sägs.

145 §.

Å det sammanträde i bolagets konkurs, då förslag till sista utdelningen av bolagets tillgångar framlägges, skall, där brist för borgenärerna uppstår, av konkursförvaltningen jämväl framläggas förslag till uttaxering å delägarna, så långt deras ansvarighet räcker, av det för bristens täckande erforderliga belopp. Sådan uttaxering skall verkställas efter de i 139 och 140 §§ stadgade grunder, dock att uttaxeringen skall ske å dem, som vid konkursens början voro eller under hela eller någon del av det före konkursens början närmast förflutna året varit delägare i bolaget.

Över detta förslag, som skall genom konkursförvaltningens försorg hållas tillgängligt, må klandertalan föras i samma ordning, som angående klander av utdelningsförslag finnes stadgad i konkurslagen. Sådan talan må anställas jämväl av delägare.

146 §.

Sedan förslaget till uttaxering vunnit laga kraft eller blivit av första domstolen i konkurssaken prövat, åligger det syssломännen i konkursen att ofördröjligen i den ordning, som finnes stadgad för kungörande av meddelanden åt delägarna, infordra uttaxerade beloppen.

Infordrat belopp, som ej erlägges å utsatt tid, skall av syssломännen utsökas; och vare vid utsökningen förslaget till uttaxering lika gällande som domstols laga kraft ägande dom.

Finnes vid utmätning delägare sakna genast utmättningsbar tillgång till utsökta beloppets fulla gäldande, eller varder delägares egendom avträdd till konkurs, gälle vad i 143 § är stadgat.

Är ej förslaget till uttaxering av alla borgenärerna och delägarna gillat, må ej utdelning ske, innan tid för klanders anställande är förutten. Har förslaget överklagats, må ej belopp, som klandret avser, annorledes än mot borgen utdelas, förrän slutlig dom över klandret fallit.

Om utdelning av ränta eller vinst och om balansräkning.**147 §.**

Till utdelning av ränta eller vinst åt garanter eller av vinst åt delägare må ej användas annat än den vinst, som förefinnes å rörelsen i dess helhet enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall avsättas till säkerhetsfond eller premieåterbäringsreserv.

Innan organisationskostnader, som enligt 149 § under 7) uppförts som tillgång, fullständigt avskrivits, må ej för något år till garanter och delägare utdelas sammanlagt mera än fem procent å det inbetalda garantikapitalet.

Varder utdelning beslutad och verkställd i strid med vad sålunda stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen eller med övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldiga att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

148 §.

Bolagsstämma må ej förfoga över bolagets vinstmedel eller övriga tillgångar för ändamål, som uppenbarligen är för bolagets verksamhet främmande; stämman dock obetaget att till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål använda tillgång, som i förhållande till bolagets ställning är av ringa betydelse.

149 §.

Jämte vad i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar är stadgat gälla i avseende å upprättande av ömsesidigt försäkringsbolags balansräkning:

1) Bolagets tillgångar må ej upptagas vare sig över sina verkliga värden eller till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande.

2) Andra tillgångar än fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må dock upptagas till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande, såframt särskilda omständigheter kunna anses lämna fog härför och dessa fullständigt angivas i den förvaltningsberättelse, styrelsen enligt 162 § har att avlämna.

3) Osäkra fordringar skola upptagas endast till de belopp, varmed de beräknas komma att inflyta, och värdelösa fordringar avskrivas.

4) Under förutsättning, att de värdehandlingar, i vilka försäkrings-

fond jämlikt 215 eller 216 § eller premieåterbäringsreserv redovisas, beräknas kunna å tider, som med hänsyn till beskaffenheten av bolagets förbindelser prövas tillfredsställande, förvandlas i penningar till belopp motsvarande det bokförda värdet, må värdehandling, som användes och jämväl näst föregående år använts till redovisning av sådan fond, kunna, utan hinder av vad under 1) stadgas, upptagas till samma värde, som i näst föregående balansräkning, ändå att marknadsvärdet är lägre.

5) Fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må ej i vidare mån än som betingas av därå nedlagda förbättringar upptagas till högre värde än det, vartill den varit uppförd i närmast föregående balansräkning.

6) De belopp, vartill garantikapitalet, den mot garanternas oguldna förbindelser svarande fonden och bolagets övriga fonder uppgå, skola var för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna.

7) De vid bolagets bildande och därefter före utgången av andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må, där sådant i bolagsordningen bestämmes, i bolagets balansräkning uppföras såsom tillgång intill i bolagsordningen medgivet belopp; dock skola dessa kostnader avskrivas med minst en åttendedel för varje efter andra räkenskapsåret följande år.

Där enligt garantiavtalet bolaget är skyldigt att av sin vinst gottgöra garantier ogulden ränta för tid före räkenskapsåret, skall beloppet av sådan ränta i balansräkningen upptagas inom linjen.

Om styrelse och firmateckning.

150 §.

För ömsesidigt försäkringsbolag skall finnas en styrelse, bestående av tre eller flera ledamöter.

Styrelsen äge, i enlighet med vad i denna lag är stadgat, förvalta bolagets angelägenheter.

Styrelsen väljes å bolagsstämma; dock må enligt bestämmelse, som intagits i bolagsordningen, en eller flera av styrelsens ledamöter kunna på annat sätt utses.

Ledamot av styrelsen skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Styrelseledamot må ej utses för längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom.

Avgår av bolagsstämman vald styrelseledamot, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger

det övriga styrelseledamöter att ofördröjligen föranstalta om val av ny ledamot. Utan hinder av vad nu stadgats må dock, där bolagsordningen sådant medgiver, med valet kunna anstå till nästa ordinarie bolagsstämma, såframt styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter.

151 §.

Styrelsen, så ock den eller de särskilda styrelseledamöter, som bemyndigats teckna bolagets firma, äge att själva eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å bolagets vägnar än även inför domstolar och andra myndigheter företräda bolaget. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen eller viss styrelseledamot, vare, i den mån ej annat följer av vad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras, där ej fråga är om inskränkning i befogenheten att för bolaget upptaga lån.

152 §.

I förhållande till bolaget vare styrelsen och de styrelseledamöter, som, efter ty i 151 § är sagt, äga företräda bolaget, pliktiga att i sin förvaltning av bolagets angelägenheter ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som i bolagsordningen eller av bolagsstämman eller, såvitt rörer styrelseledamot, av styrelsen meddelas.

Styrelsen eller styrelseledamot må dock ej efterkomma bolagsstämmans föreskrift, där den finnes strida mot denna lag eller bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

153 §.

Bemyndigande för styrelseledamot att teckna bolagets firma må, där ej annat blivit bestämt i bolagsordningen eller av bolagsstämman, meddelas av styrelsen.

Ej må sådant bemyndigande meddelas av bolagsstämman, med mindre bolagsordningen innehåller stadgande i sådant avseende.

154 §.

Är enligt bolagsordningen styrelsen beslutför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen, ej företagas, utan att, såvitt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

155 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämt i bolagsordningen, den mening, om vilken vid sammanträde de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes av ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot av styrelsen äge ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning beträffande gåva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

156 §.

I bolagsordningen må bestämmas, att styrelsen äger bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma; och äge jämväl bolagsstämman tillåta styrelsen att meddela sådant bemyndigande. I fråga om den, som sålunda erhållit rätt att teckna bolagets firma, skall tillämpas vad som enligt 151 och 152 §§ gäller beträffande styrelseledamot, som äger teckna firman.

Bemyndigande, som i denna paragraf avses, må ej meddelas annan än här i riket bosatt svensk medborgare.

157 §.

Vid meddelande av rätt till firmateckning må kunna föreskrivas, att denna rätt får utövas endast av flera i förening.

158 §.

Sker ändring i styrelsens sammansättning eller i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar styrelseledamot eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist eller ändras bolagets postadress, skall styrelsen därom ofördröjligen göra anmälan för registrering. Vid anmälan om ändring i styrelsens sammansättning skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker ändringen.

159 §.

Den, som äger företräda bolaget, må ej ikläda bolaget förpliktelser eller eljest förfoga över dess tillgångar i vidare mån än sådant enligt

148 § är för bolagsstämman medgivet. Vad sålunda är stadgat må dock ej åberopas mot tredje man, med mindre han insett eller bort inse, att stadgandet ägt tillämpning.

160 §.

Skriftlig handling, som utfärdas för ömsesidigt försäkringsbolag, bör undertecknas med bolagets firma. Vid firmateckning skola de, som teckna firman, även underskriva sina namn.

Har handlingen ej undertecknats med bolagets firma och framgår ej av dess innehåll, att den utfärdats å bolagets vägnar, vare de, som underskrivit handlingen, evad densamma prövas vara för bolaget bindande eller ej, ansvariga för vad genom handlingen må hava slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

161 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot, så ock för den, som eljest, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna bolagets firma, att för bolaget mottaga stämning är stadgat i rättegångsbalken; och skall vad i sådant avseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgivas bolaget.

Vill styrelsen kära till bolaget, kalle styrelsen de röstberättigade till bolagsstämma för val av ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgiven, då den blivit föredragen å stämman.

162 §.

Minst en månad före den bolagsstämma, varom förmäles i 172 §, avlämne styrelsen till revisorerna en av styrelsens ledamöter underskriven förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkning samt balansräkning för det förflutna räkenskapsåret. Genom styrelsens försorg skola dessa handlingar jämte den berättelse, som enligt vad nedan sägs skall avgivas av revisorerna, under minst en vecka närmast före stämman hållas för de röstberättigade tillgängliga i tillräckligt antal exemplar ävensom ofördröjligen översändas till röstberättigad, som med uppgivande av postadress anhåller därom.

I förvaltningsberättelsen skall lämnas redogörelse för de under året verkställda avskrivningarna och grunderna därför.

163 §.

Styrelseledamöter, som genom att överträda denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet eller

eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Angående styrelseledamöters skadeståndsansvar gent emot tredje man stadgas i 208 §.

164 §.

Vad i denna lag finnes stadgat om styrelseledamot äge motsvarande tillämpning å suppleant i styrelsen.

Har suppleant utövat styrelseledamots befogenhet, vare den omständighet, att förutsättningen för hans inträde i styrelsen saknats, utan verkan mot en var, som ej visas hava ägt kännedom därom.

Bestämmelse rörande den förutsättning, under vilken suppleant äger utöva styrelseledamots befogenhet, må ej registreras.

Om revision.

165 §.

Styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola granskas av en eller flera revisorer.

Revisorerna väljas å bolagsstämma; dock må i bolagsordningen kunna bestämmas, att en eller flera revisorer skola på annat sätt utses att jämte de å bolagsstämman valda deltaga i granskningen.

Till revisor må ej utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst.

Den tid, för vilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma och ej omfatta längre tid än två år. Revisor må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom.

Avgår av bolagsstämman vald revisor, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val av ny revisor.

166 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och övriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må av revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej av styrelsen förvägras.

Vid fullgörande av sitt uppdrag hava revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som av bolaget meddelas och ej avse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida

mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

Revisorerna skola för varje räkenskapsår över granskningen avgiva en av dem underskriven berättelse, som skall överlämnas till styrelsen minst två veckor före den i 172 § nämnda bolagsstämman. Inom samma tid skola revisorerna till styrelsen återställa förvaltningsberättelsen, vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen.

Angående revisorers befogenhet att påkalla sammankallande av extra bolagsstämma stadgas i 173 §.

167 §.

Hava revisorer i sin berättelse eller annan handling, som framlägges å bolagsstämma, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all därav uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om bolagsstämma.

168 §.

Ej må någon själv eller genom ombud eller såsom ombud för annan å bolagsstämma deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Vad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande gåva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Ledamot av styrelsen må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för vilken han är ansvarig, eller i val av revisor.

169 §.

Där ej annat finnes stadgat i bolagsordningen, välje bolagsstämman själv ordförande att leda förhandlingarna.

Å stämman skall upprättas och till godkännande framläggas en förteckning över närvarande röstberättigade och ombud för röstberättigade med uppgift å det envar av dem tillkommande röstetal. Sedan

denna förteckning, som skall tjäna till röstlängd vid stämman, godkänts, lände densamma till efterrättelse å stämman; dock att, där stämman uppskjutes till senare dag än nästföljande söckendag, ny förteckning skall upprättas å den fortsatta stämman.

Genom styrelsens försorg skall föras protokoll över förhandlingarna å stämman. Protokollet, vari nyssnämnda förteckning intages, underskrives av ordföranden och minst en å stämman utsedd röstberättigad eller ombud för röstberättigad. Senast två veckor efter stämman skall protokollet genom styrelsens försorg hållas tillgängligt för delägarna, så ock för röstberättigade, som ej äro delägare.

170 §.

Bolagsstämma skall, såframt ej annat blivit i bolagsordningen eller av bolagsstämma bestämt, sammanträda å den ort, där styrelsen har sitt säte.

Styrelsen har att, på sätt bolagsordningen föreskriver, kalla de röstberättigade till bolagsstämma. Föreskrivna kallelseåtgärder skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie stämma och senast en vecka före extra stämma. Där för giltighet av beslut erfordras, att det fattas å två på varandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits.

171 §.

Under en vecka närmast före ordinarie bolagsstämma skall förteckning över de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas tillgänglig för de röstberättigade ävensom ofördröjligen översändas till röstberättigad, som med uppgivande av postadress anholder därom.

Skall å stämman förekomma ärende, innefattande förslag till ändring av bolagsordningen, varde den föreslagna ändringen till sitt huvudsakliga innehåll angiven i förteckningen.

Ärende, som ej varit upptaget å förteckningen, må ej vid stämman företagas till avgörande, där det ej enligt lag eller bolagsordningen skall förekomma å stämman eller omedelbart föranledes av ärende, som där skall avgöras. Utan hinder av vad sålunda stadgats må dock å stämman kunna fattas beslut om utlysande av extra stämma för behandling av visst ärende.

Röstberättigad äge att få ärende hänskjutet till prövning å stämman, såframt han hos styrelsen framställer yrkande därom minst tio dagar före stämman.

172 §.

Inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma, å vilken styrelsen har att framlägga sin förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen för det förflutna året tillika med revisorernas berättelse.

173 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla de röstberättigade till extra bolagsstämma.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angivande av skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra bolagsstämma. Äro ej samtliga revisorer ense om stämmas utlysande, gälle den mening, varom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal deras mening, som anse extra stämma ej böra hållas.

Extra bolagsstämma skall ock av styrelsen utlysas, då det för uppgivet ändamål skriftligen påfordras av minst en tiondedel av samtliga röstberättigade eller det mindre antal, som kan vara bestämt i bolagsordningen.

Vid extra bolagsstämma må ej till avgörande företagas ärende, som ej varit angivet i kallelsen till stämman. Är fråga om ändring av bolagsordningen, skall den föreslagna ändringen till sitt huvudsakliga innehåll angivas i kallelsen.

174 §.

Underlåter styrelsen att i föreskriven ordning kalla de röstberättigade till ordinarie bolagsstämma, eller har styrelsen ej senast två veckor efter påfordran, varom i 173 § är sagt, utlyst bolagsstämma att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske, har försäkringsinspektionen att på anmälan av röstberättigad ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

175 §.

Å den bolagsstämma, som i 172 § avses, skall balansräkningen med de rättelser och tillägg, som må finnas erforderliga, fastställas ävensom frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid förvaltningsberättelsen omfattar företagas till avgörande.

Med balansräkningens fastställande eller med frågan om ansvarsfrihets beviljande skall dock anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst åtta veckor därefter, i fall så påfordras av minst en tiondedel av samtliga röstberättigade. Utöver nämnda tid vare ej uppskov medgivet.

Styrelsen vare pliktig att å den i denna paragraf avsedda stämma, i den mån sådant av röstberättigad äskas och kan ske utan förfång för bolaget, meddela till buds stående närmare upplysningar angående förhållanden, som kunna inverka på bedömandet av värdet å bolagets tillgångar och av dess ställning i övrigt.

Om talan emot styrelse eller revisorer.

176 §.

Ansvarsfrihet må ej anses vara styrelsen beviljad, såframt minst en femtedel av samtliga röstberättigade röstat däremot.

Varder talan å förvaltningen under den tid förvaltningsberättelsen omfattar ej anställd inom sex månader från det berättelsen framlades å bolagsstämma, vare så ansett, som om ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad.

Utan hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen avsett även den handling.

177 §.

Har å bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse framlagts eller å sådan fortsatt stämma, som i 175 § sägs, ansvarsfrihet ej blivit beviljad, äge röstberättigade till det antal, som stadgas i 176 § 1 mom., å bolagets vägnar föra talan å förvaltningen. Samma lag vare i fråga om anställande av sådan talan å förvaltningen, som enligt 176 § 3 mom. må anställas utan hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats.

Sedan talan blivit anställd, må den omständigheten, att en eller flera av de röstberättigade, som anställt talan, avstått från fullföljd av densamma, ej utgöra hinder för de övriga att fullfölja talan, ändå att dessas sammanlagda antal är mindre än här ovan sagts.

178 §.

Röstberättigade, som enligt 177 § anställt talan å styrelsens förvaltning, svare för rättegångskostnaderna, dock med rätt att av bolaget erhålla ersättning i den mån kostnaderna täckas av vad genom rättegången kommit bolaget till godo.

179 §.

Har förslag om anställande av talan mot revisorer enligt 167 § ej antagits å bolagsstämma, vare i fråga om röstberättigades rätt att å bolagets vägnar föra sådan talan lag, som i 177 och 178 §§ sägs.

Talan må ej anställas mot revisorer, sedan två år förflutit från det revisorernas berättelse framlades å bolagsstämma, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blivit begången.

180 §.

Avträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen framlades å bolagsstämma, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen avser.

Kommer bolaget i konkurs inom två år från det revisorernas berättelse framlades å bolagsstämma, äge konkursboet mot dem anställa sådan talan, som omförmäles i 167 §.

Talan, varom i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande av bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången av den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Om ändring av bolagsordningen och vissa andra fall, då särskild röstpluralitet å bolagsstämma erfordras.

181 §.

Beslut om ändring av bolagsordningen vare ej giltigt med mindre samtliga röstberättigade förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträts av minst två tredjedelar av de röstande.

Är för giltighet av beslut, varom nu är sagt, något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände ock det till efterrättelse.

182 §.

I fråga om giltighet av beslut om bolagets trädande i likvidation i annat fall, än då bolaget på grund av bestämmelse i bolagsordningen skall upphöra med sin verksamhet, vare lag, som i 181 § sägs.

183 §.

Beslut om ändring av bolagsordning eller av övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet skall av styrelsen ofördröjligen anmälas för registrering och må ej gå i verkställighet, innan registrering skett. Vid anmälan fogas två styrkta avskrifter av Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelsen.

184 §.

Om ändring av bolagsordningen avser delägares ansvarighet för bolagets förbindelser, må, där ej samtliga delägare samtyckt till ändringen, beslutet därom tillämpas endast i fråga om avgift för tid, som börjar minst ett år efter ändringens registrering.

När registrering skett av sådan ändring, skall meddelande därom genom styrelsens försorg ofördröjligen kungöras delägarna. Den, som var delägare i bolaget vid tidpunkten för sådant besluts fattande, men icke samtyckt till ändringen, äger att inom ett år från ändringens registrering, utan iakttagande av eljest stadgad uppsägningstid häva försäkringsavtalet med rätt för honom att utfå vad å försäkringen belöper av premiereserven, beräknad för den tidpunkt, då försäkringsavtalet upphör att gälla.

Om klander av bolagsstämmobeslut.

185 §.

Menar styrelsen eller ledamot därav eller delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, att beslut, som fattats å bolagsstämman, icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerat, från dagen för registreringen. Försummas det, vare rätt till klandertalan mot beslutet förlorad.

Vill styrelsen anhängiggöra klandertalan, vare lag, som i 161 § 2 mom. sägs; dock skall styrelsens rätt till talan anses bevarad, om

den där omförmälda stämman inom ovan i denna paragraf stadgad tid blivit utlyst att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske.

Har klandertalan anhängiggjorts, äge domstolen, när skäl därtill förekommer, att, innan slutligt utslag i målet meddelas, förordna, att klandrade beslutet ej må verkställas. Om förordnandet skall, där klandrade beslutet är av beskaffenhet, att det bör registreras, underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

Domstols utslag, varigenom bolagsstämmobeslut upphävts eller ändrats, gälle jämväl för delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, ändå att han icke instämt klandertalan.

186 §.

Har bolagsstämman bestämt arvode åt styrelseledamot, revisor eller tjänsteman i bolaget eller eljest åt någon för fullgörande av honom meddelat uppdrag, äge röstberättigade, utgörande minst en femtedel av sammanlagda antalet, där arvodet förmenas vara för högt bestämt, att inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerat, från dagen för registreringen hos rätten eller domaren göra ansökning om prövning av arvodets storlek; och äge rätten, där arvodet uppenbarligen finnes vara bestämt till oskäligt belopp, att efter vederbörandes hörande göra jämkning däri.

Om likvidation och upplösning.

187 §.

Finnes ömsesidigt försäkringsbolag sakna till registret anmäld, behörig styrelse, vare delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, eller borgenär, så ock en var annan, vars rätt kan vara beroende därav, att någon finnes, som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten eller domaren göra ansökning, att bolaget må förklaras skyldigt att träda i likvidation. Kungörelse om ansökningen med uppgift om tiden, när densamma kommer att prövas av rätten, skall av rätten eller domaren utfärdas och minst tre månader före nämnda tid införas i allmänna tidningarna, så ock i tidning inom orten. Rätten eller domaren äge ock, där så äskas, förordna en eller flera sysslomän att emellertid taga bolagets egendom under vård och bevaka dess angelägenheter. Styrkes på utsatta tiden, att anmärkta förhållandet fortfar, förklare rätten, att bola-

get skall träda i likvidation, och förordne en eller flera likvidatorer att verkställa densamma.

Om förordnande av syssloman skall underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

188 §.

Har bolagsstämma i enlighet med 182 § beslutat, att bolaget skall träda i likvidation, eller skall eljest av annan anledning än i 187 eller 228 § sägs likvidation verkställas, välje bolagsstämman en eller flera likvidatorer att verkställa likvidationen.

I bolagsordningen må kunna bestämmas, att en eller flera likvidatorer skola på annat sätt utses att jämte de av bolagsstämman valda deltaga i likvidationen.

Har förhållande inträffat, på grund varav enligt bestämmelse i bolagsordningen bolaget skall upphöra med sin verksamhet, och varder ej inom en månad därefter till registret, enligt vad nedan sägs, anmält, att bolaget trätt i likvidation, förklare rätten, på ansökan av delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, eller styrelseledamot och efter bolagets hörande, att bolaget skall träda i likvidation; och förelägge rätten bolaget att inom viss tid, ej understigande en månad, utse en eller flera likvidatorer vid äventyr, att förordnande i sådant hänseende eljest meddelas av rätten.

189 §.

Finnes ömsesidigt försäkringsbolag, som enligt anmälan till registret trätt i likvidation, sedermera sakna till registret anmälda, behöriga likvidatorer, vare delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, eller borgenär, så ock en var annan, vars rätt kan vara beroende därav, att någon finnes, som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten eller domaren göra ansökning om utseende av likvidatorer; och skall i övrigt vad i 187 § är stadgat i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

190 §.

Likvidator skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blivit avslutad, men må när som helst återkallas av den, som meddelat uppdraget.

Avgår av bolagsstämman vald likvidator, innan han fullgjort sitt uppdrag, och finnes ej suppleant, åligger det övriga likvidatorer att ofördröjligen föranstalta om val av ny likvidator.

191 §.

Likvidatorer, som utsetts jämlikt 187, 188 eller 189 §, skola ofördröjligen för registrering anmäla, att bolaget trätt i likvidation. Därvid skola uppgivas

dels likvidatorernas samt, där suppleanter utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av likvidatorerna gemensamt, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, enligt likvidatorernas eller bolagsstämmans beslut sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än likvidator eller suppleant enligt likvidatorernas eller bolagsstämmans beslut äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist.

Avgår likvidator eller suppleant eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar likvidator eller suppleant eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras av likvidatorerna.

Vid anmälan, att likvidator eller suppleant utsetts, skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker anmälanes riktighet.

192 §.

Då likvidatorer utsetts, göra styrelsen ofördröjligen redo för sin förvaltning under den tid, för vilken ej förut förvaltningsberättelse framlagts å bolagsstämma.

Styrelsens redovisning skall av likvidatorerna ofördröjligen överlämnas till revisorerna, som hava att granska densamma och däröver inom fyra veckor avgiva skriftlig berättelse. Redovisningen jämte revisorernas berättelse framlägges av likvidatorerna, så snart det kan ske, å bolagsstämma; och skall å den stämma till behandling företagas frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid redovisningen omfattar. Om behandling av denna fråga samt om rätt att tala å styrelsens förvaltning äge vad i 175—178 och 180 §§ finnes stadgat motsvarande tillämpning.

193 §.

Likvidatorerna åligger att ofördröjligen söka årsstämmning å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder.

Så snart det utan uppenbar skada kan ske, skall bolagets egendom förvandlas i penningar, där ej annat föranledes av bestämmelserna i 231—236 §§.

194 §.

Likvidatorerna hava att sist två månader efter varje räkenskaps-års slut upprätta en redogörelse för sin förvaltning under året samt hålla den tillgänglig för delägarna och garanterna.

Har likvidationen ej avslutats inom två år, skola i nästa redogörelse uppgivas de hinder, som därför mött.

195 §.

Där ej annat föranledes av bestämmelserna i 231—236 §§, gälle om likvidatorers befogenhet att företräda ömsesidigt försäkringsbolag och om deras rättigheter i övrigt, så ock om deras skyldigheter i tillämpliga delar vad angående styrelse eller styrelseledamot är i denna lag stadgat.

Har Konungen jämlikt 229 § förordnat likvidator, må bolagets egendom utan hans samtycke ej avyttras under hand. Av Konungen sålunda förordnad likvidator må ej utan synnerliga skäl motsätta sig av övriga likvidatorer ifrågasatt försäljning.

196 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg av orden »i likvidation».

I övrigt skall vad i 160 § finnes föreskrivet i fråga om underskrivande av handling, som å bolagets vägnar utfärdas, äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

Har under handlingen ej bolagets firma tecknats på sätt, som ovan i 1 mom. sägs, och framgår ej av handlingens innehåll såväl, att den utfärdats å bolagets vägnar, som ock att bolaget är i likvidation, vare de, som underskrivit handlingen, evad densamma prövas vara för bolaget bindande eller ej, ansvariga för vad genom handlingen må hava slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

197 §.

Sedan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blivit betald, skola bolagets tillgångar skiftas. Är någon del av gälden tvistig eller ej förfallen och kan förty eller av annan orsak betalning ej ske, skola till samma gälds betalning erforderliga medel innehållas och återstoden skiftas.

Ej må annorledes än nu är sagt skifte äga rum. Sker det eller befinnas innehållna medel ej lämna tillgång till gälds betalning, vare i händelse av bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser den, som vid skiftet något uppburit, skyldig att återbära vad han bekommit.

198 §.

Finnas, sedan bolagets alla å den i årsstämningen utsatta inställelsegdag anmälda eller eljest kända skulder blivit guldna eller erforderliga medel därtill avsatta, tillgångar, vilka enligt bestämmelse i bolagsordningen kunna fördelas bland dem, som vid bolagets trädande i likvidation voro delägare i bolaget, skall fördelning ske i förhållande till varje delägars försäkringsbelopp, där ej annan grund är bestämd i bolagsordningen.

199 §.

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skola de, så snart ske kan, å bolagsstämma framlägga redovisning för sin förvaltning.

200 §.

Åtnöjes delägare eller garant ej med likvidatorernas redovisning, skall talan genom stämning anhängiggöras hos domstol inom ett år från den dag, då redovisningen framlades å bolagsstämma. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Lag samma vare, där i fall, som i 231 § avses, försäkringsinspektionen ej åtnöjes med likvidatorernas redovisning.

201 §.

Då likvidatorerna å bolagsstämma framlagt redovisning för sin förvaltning, anses bolaget upplöst; och skola likvidatorerna ofördröjligen därom göra anmälan för registrering.

Vid anmälan skall fogas bestyrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet, ävensom bevis om dagen för årsstämningsens utfärdande.

202 §.

Avträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, skall underrättelse om den offentliga stämningen samtidigt med kungörelsen därom genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär av styrelsen eller, där vid konkursens början syssломän enligt 187 § eller likvidatorer varit utsedda, av dessa. Under konkursens fortgång må dock i behörig ordning kunna utses styrelse i stället för syssломän, som för-

ordnats enligt nämnda paragraf, ävensom utses nya styrelseledamöter eller nya likvidatorer.

203 §.

Finnes efter konkursens avslutande överskott för bolaget, skall likvidation verkställas, och gälle i avseende därå bestämmelserna i 188—191 och 193—201 §§. Har ej inom en månad efter konkursens avslutande till registret anmälts, att bolaget trätt i likvidation, vare lag, som i 188 § 3 mom. sägs.

Finnes ej överskott, anses bolaget upplöst, då konkursen avslutats. Det åligger dem, som under konkursen sist företrätt bolaget såsom konkursgäldenär, att om bolagets sålunda skedda upplösning ofördröjligen göra anmälan till registret.

204 §.

Har ömsesidigt försäkringsbolag trätt i likvidation eller kommit i konkurstillstånd, äge garant för fordran på grund av inbetalning av garantibelopp eller tillskott, varom i 121 § under 20) förmäles, ej njuta betalning ur bolagets tillgångar, förrän bolagets övriga skulder blivit till fullo guldna eller erforderliga medel därtill avsatta.

205 §.

Har ömsesidigt försäkringsbolag trätt i likvidation eller kommit i konkurstillstånd, må nya försäkringar icke avslutas, och äge delägare häva försäkringsavtalet. Försäkringsavtal, som ej sålunda hävts, skall upphöra att gälla ett år efter likvidationens eller konkursens början, där ej avtalets giltighet dessförinnan upphört.

Upphör, enligt vad nu är sagt, försäkringsavtalet att gälla, äge dock delägaren återfå den på försäkringen belöpande andel uti den i 212 § omförmälda försäkringsfond, i den mån bolagets tillgångar därtill förslå.

Vad i denna paragraf är stadgat gälle icke livförsäkringsavtal.

Om hävande av sjöförsäkringsavtal stadgas i sjölagen.

Särskilda bestämmelser.

206 §.

Försäkringsbrev skall innehålla uppgift ej mindre om de för bolaget, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor än även om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brevet avses.

207 §.

Där uti meddelanden, som äro avsedda för allmänheten, vid angivande av ömsesidigt försäkringsbolags fonder inräknas oguldna förbindelser av garantier, skall beloppet av sådana förbindelser särskilt utsättas.

208 §.

Tillskynda delägare eller röstberättigade, som ej äro delägare, bolaget skada genom att överträda denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, svare de för skadan, en för alla och alla för en.

Överträda styrelseledamöter, likvidatorer, delägare eller röstberättigade, som ej äro delägare, denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet och tillskyndas tredje man därigenom skada, vare de, som låtit sådant komma sig till last, ansvariga för skadan, en för alla och alla för en.

209 §.

Ömsesidigt försäkringsbolag vare uti de mål, för vilka ej annorlunda genom lag stadgats, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

210 §.

Försummelse att enligt bestämmelse i denna lag i fråga om ömsesidigt försäkringsbolag göra anmälan för registrering skall åtalas vid allmän underrätt i den ort, där bolagets styrelse enligt bolagsordningen har sitt säte.

211 §.

Innehåller bolagsordningen förbehåll, att tvister mellan bolaget och styrelsen eller ledamot därav eller delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, skola hänskjutas till avgörande av en eller flera skiljemän, äge det förbehåll samma verkan, som tillkommer skiljeavtal; och gälle om påkallande av förbehållets tillämpning vad om stämning i denna lag finnes stadgat.

III. Om försäkringsfond och säkerhetsfond.

212 §.

I försäkringsbolags balansräkning skall under benämningen försäkringsfond såsom skuld upptagas det för den tidpunkt, som balansräkningen avser, beräknade värdet av bolagets ansvarighet

- 1) på grund av redan inträffade försäkringsfall (ersättningsreserv) samt
- 2) på grund av löpande försäkringar (premiereserv).

Omfattar bolagets rörelse olika försäkringsgrenar, skall för varje försäkringsgren särskild försäkringsfond upptagas.

Efter de grunder, som sålunda gälla för beräkningen av den på försäkring belöpande andel i försäkringsfonden, beräknas även värdet av försäkringstagarens fordran hos bolaget på grund av försäkringsavtalet.

Är försäkring återförsäkrad hos inländskt bolag, som enligt denna lag är berättigat att driva försäkringsrörelse, eller hos utländsk försäkringsanstalt, som i sitt hemland med laga rätt driver sådan rörelse, må det bolag, åt vilket återförsäkringen meddelats, upptaga såsom tillgång värdet av återförsäkringsbolagets ansvarighet på grund av återförsäkringen, dock högst det belopp, vartill försäkringsfonden för försäkringen enligt bolagets egna beräkningsgrunder uppgår.

213 §.

De i 7 och 123 §§ omförmälda grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv för livförsäkring skola angiva den räntefot, det dödlighetsmått eller andra riskmått och de antaganden beträffande omkostnaderna, som skola läggas till grund för beräkningen.

Räntefoten må icke väljas högre än som, med hänsyn till kända förhållanden, kan anses för framtiden betryggande. Dödlighetsmättet må, i fråga om försäkringar för dödsfall, icke väljas lägre och, i fråga om försäkringar för livsfall, icke högre än som på grund av tillgänglig erfarenhet beträffande den ifrågavarande arten av försäkringsrörelse kan anses betryggande. Omkostnaderna må icke antagas lägre än vad enligt tillgänglig erfarenhet från försäkringsrörelse av den ifrågavarande arten kan anses vara erforderligt för sådan rörelse.

Grunderna för premiereservens beräkning skola vara så avfattade, att premiereserven för varje särskild försäkring framkommer såsom det belopp, varmed kapitalvärdet av bolagets beräknade framtida utgifter för försäk-

ringen må överskjuta kapitalvärdet av härefter omförmälda reservpremier, vilka ingå i de försäkringspremier, bolaget enligt försäkringsavtalet må hava att ytterligare uppbära. Reservpremie beräknas så, att vid försäkringsavtalets ingående kapitalvärdet av alla reservpremier är lika med kapitalvärdet av bolagets alla beräknade utgifter för försäkringens anskaffande och förvaltning och för försäkringsförbindelsens fullgörande, dock med den inskränkningen att anskaffningskostnaden icke må vid denna beräkning antagas högre, än som motsvarar vid försäkring för dödsfall åtta procent och vid försäkring för livsfall fyra procent av kapitalvärdet av bolagets beräknade utgifter för försäkringsförbindelsens fullgörande, samt vid kapitalförsäkring ej heller högre än två och en halv procent av försäkringssumman.

Varda grunderna för beräkning av premiereserven ändrade, skola, där ej Konungen fastställer särskilda grunder för beräkningen av premiereserven för äldre försäkring, de nya grunderna tillämpas jämväl å sådan försäkring, dock att reservpremien skall så avpassas, att premiereserven vid övergången blir minst lika stor som efter de äldre grunderna.

214 §.

Hava särskilda inländska försäkringsbolag, som enligt denna lag äro berättigade att driva försäkringsrörelse, övertagit försäkring under gemensam ansvarighet en för alla och alla för en, vare vart och ett av bolagen pliktigt att göra avsättning till försäkringsfond allenast för så stor del av försäkringen, som, enligt avtal mellan bolagen, på det bolag belöper.

215 §.

Ett belopp motsvarande försäkringsfonden för livförsäkringar skall redovisas i följande slag av värdehandlingar:

- 1) obligationer, som utfärdats eller garanterats av staten;
- 2) allmänna hypoteksbankens eller konungariket Sveriges stads-hypotekskassas obligationer;
- 3) fordringsbevis, utfärdade av riksbanken eller av annan bank, vars reglemente blivit av Konungen fastställt;
- 4) obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;
- 5) skuldförbindelser, för vilka bolaget äger säkerhet genom in-teckning i fast egendom inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, så ock med försäkringsinspektionens medgivande skuldförbindelser med säkerhet av in-teckning intill fulla taxeringsvärdet i

bolaget tillhörig fastighet, som är avsedd för inrymmande av lokal för bolagets rörelse, eller, där bolaget äger flera sådana fastigheter, i en av dem; dock att i varje fall åbyggnad å egendom skall, för att inteckning i egendomen må godkännas, vara brandförsäkrad i något med vederbörligen fastställd bolagsordning försett brandförsäkringsbolag inom riket;

6) sådana av enskilda järnvägar eller industriella inrättningar utfärdade obligationer, utländska statsobligationer och andra värdehandlingar, som till sin art och till den säkerhet de erbjuda kunna anses jämförliga med några av de under 1)—5) nämnda;

eller ock i följande tillgångar av annan art:

7) reservpremier, ingående i förfallna obetalda premier;

8) belopp, som bolaget förskjutit mot säkerhet i försäkringsbrev inom återköpsvärdet;

9) det värde av återförsäkringsbolags ansvarighet på grund av i återförsäkring övertagna livförsäkringar, vilket enligt medgivandet i 212 § upptagits såsom tillgång; dock att värdet av utländsk försäkringsanstalts ansvarighet ej må i vidsträcktare mån användas till redovisning av premiereserven, än försäkringsinspektionen på framställning av bolaget finner, med hänsyn till försäkringstagarnas säkerhet, kunna medgivas.

216 §.

Meddelar försäkringsbolag försäkring av annat slag än personförsäkring, och meddelas sådan försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillgångar motsvarande försäkringsfonden för sådana försäkringar redovisas i värdehandlingar av den i 215 § under 1)—6) omförmälda beskaffenhet.

217 §.

De värdehandlingar, i vilka enligt 215 § under 1)—6) eller 216 § försäkringsfond helt eller delvis redovisas, skola förvaras avskilda från bolagets övriga tillgångar och under minst två särskilda lås med olika nycklar, av vilka en innehaves av ett av försäkringsinspektionen förordnat ombud. I de sålunda förvarade handlingarna njute försäkringstagarna panträtt såsom i handfången pant till säkerhet för fullgörandet av bolagets på försäkringsavtalen grundade förbindelser.

För varje år skall, senast en vecka efter det balansräkning för året blivit fastställd, bolaget sätta i sådant förvar, som nyss är sagt, de värdehandlingar, i vilka inträdd ökning av försäkringsfond redovisas. Skulle enligt balansräkningen för något år befinnas, att de i särskilt förvar satta värdehandlingarna äga ett större värde än som enligt denna lag erfordras, må försäkringsinspektionen på framställning av bolaget lämna

tillstånd till utbekommande av värdehandlingar svarande emot överskottet. Bolaget äge jämväl för utbetalande av förfallet försäkringsbelopp, för vilket avsättning till försäkringsfonden ägt rum, utbekomma värdehandlingar, i den mån sådant av försäkringsinspektionen prövas kunna ske utan förfång för försäkringstagarnas säkerhet. Utbyte av värdehandling mot annan handling av motsvarande värde och av beskaffenhet, som i 215 § under 1)–6) sägs, må äga rum, när sådant påkallas av bolaget.

Visar bolaget, att för bevakande av dess rätt på grund av värdehandling, som, enligt vad nu är sagt, blivit satt i särskilt förvar, eller för annat dylikt ändamål tillgång till sådan handling erfordras för bolaget, vare ombudet pliktigt att till bolaget emot kvitto utlämna handlingen mot skyldighet för bolaget att inom skälig tid återställa densamma eller avlämna annan handling av motsvarande värde och av beskaffenhet, som i 215 § under 1)–6) sägs.

Det åligger ombudet att, när bolaget befinner ej fullgöra de i denna paragraf stadgade skyldigheter, därom ofördröjligen göra anmälan hos försäkringsinspektionen.

Ombudet uppbär av bolaget arvode till belopp, som av Konungen bestämmes.

218 §.

Försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, skall, på sätt här nedan sägs, göra avsättning till säkerhetsfond.

Där säkerhetsfonden och den i 7 och 123 §§ omförmälda premieåterbäringsreserven sammanlagda ej uppgå till ett belopp, motsvarande en tjugonedel av den del av försäkringsfonden för livförsäkringar, som icke är redovisad på sätt i 215 § under 7)–9) sägs, så ock där säkerhetsfonden ej uppgår till en tiondedel av premieåterbäringsreserven, skall till säkerhetsfond årligen avsättas minst hälften av bolagets årsvinst, sedan möjligen befintlig brist från föregående år täckts och avsättning gjorts till den i 45 § omförmälda reservfond och till premieåterbäringsreserv. Ej må återbetalning av garantikapital äga rum, där ej summan av nämnda fonder uppgår till sagda belopp.

Vid beräkning av det belopp, som sålunda minst skall avsättas till säkerhetsfonden, må ej från årsvinsten avdragas den andel däri, som kan hava tillerkänts styrelseledamot eller annan såsom arvode (tantiem).

Nedsättning av säkerhetsfonden må icke utan särskilt tillstånd av försäkringsinspektionen äga rum, där sådant ej erfordras för täckande av förlust, som ej kan ersättas av befintliga till framtida förfogande avsatta medel eller genom nedsättning av reservfond.

Nedsättning av premieåterbäringsreserven må, utom till utbetalning av premieåterbäring enligt för sådan utbetalning gällande grunder, icke äga rum, där sådant ej erfordras för täckande av förlust, som ej kan ersättas på sätt i föregående stycke sägs.

219 §.

Har försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, redovisat tillgångar motsvarande viss del av aktiekapital, dock ej överstigande halva detta kapital, eller av garantikapital i sådana värdehandlingar, som i 215 § under 1)–6) är sagt, samt till livförsäkringstagarnas säkerhet satt dessa värdehandlingar i pant på sätt i 217 § är stadgat angående försäkringsfond, må det sålunda redovisade beloppet avräknas från den föreskrivna säkerhetsfonden.

Driver försäkringsbolag jämte livförsäkringsrörelse annan försäkringsrörelse, skola tillgångar motsvarande säkerhetsfonden och premieåterbäringsreserven, där sådan finnes, redovisas på sätt i 215 § är föreskrivet om försäkringsfond; i fråga om värdehandlingar, i vilka tillgångarna sålunda redovisas, gälle vad i 217 § sägs om där avsedda handlingar.

220 §.

Driver försäkringsbolag rörelse i utlandet, äger Konungen i fråga om försäkringsfond, säkerhetsfond eller premieåterbäringsreserv för de utländska försäkringarna medgiva de avvikelser från stadgandena i 212–219 §§, som med hänsyn till utländsk lag prövas erforderliga, i den mån sådant kan ske utan förfång för de inländska försäkringstagarnas säkerhet. Medgives sådan avvikelse, förordnar Konungen tillika i vad mån föreskrifterna i 231–236 §§ skola äga tillämpning beträffande de försäkringar, som i medgivandet avses.

221 §.

Vid försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, skall för utförande av erforderliga försäkringstekniska beräkningar och utredningar finnas anställd en aktuarie.

När aktuarie antagits eller frånträtt sin befattning, skall bolaget ofördröjligen till försäkringsinspektionen insända anmälan därom.

222 §.

Villkoren för behörighet att utöva befattning såsom aktuarie bestämmas av Konungen. På Konungens prövning ankommer i särskilt fall, huruvida utan hinder av dylika villkor viss person må kunna godkännas såsom aktuarie.

IV. Om tillsyn å försäkringsbolag.

223 §.

Den i denna lag föreskrivna tillsyn över försäkringsbolag utövas av en för hela riket gemensam försäkringsinspektion.

Ledamot av försäkringsinspektionen må ej deltaga i styrelsen av eller vara anställd vid försäkringsbolag eller vid utländsk försäkringsanstalt, som, enligt vad särskilt stadgas, erhållit tillstånd att här i riket driva försäkringsrörelse; ej heller må ledamot av inspektionen vara aktieägare eller garant i sådant företag.

Närmare bestämmelser om försäkringsinspektionens organisation och verksamhet meddelas av Konungen.

224 §.

Över försäkringsinspektionens beslut må klagan föras hos Konungen.

Under förutsättning av ömsesidighet äger Konungen förordna, att, där sådant prövas erforderligt, över beslut eller utlåtande, som av försäkringsinspektionen meddelats i ärende rörande svenskt försäkringsbolag eller rörande norsk eller dansk försäkringsanstalt, skall, för så vitt ärendet angår livförsäkringsrörelse här i riket, inhämtas yttrande av sakkunniga män, utsedda till lika antal från vardera av de tre rikena.

225 §.

Till bestridande av kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet skall försäkringsbolag årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som meddelas av Konungen. Detta bidrag må icke i något fall överstiga en femtedels procent av bolagets hela inkomst av avgifter för nästföregående kalenderår för försäkringar, som tillhöra bolagets rörelse här i riket.

226 §.

Försäkringsbolag åligger att årligen inom en månad efter den i 73 eller 172 § omförmälda bolagsstämma till försäkringsinspektionen ingiva:

1) styrelsens förvaltningsberättelse, vinst- och förlusträkningen, balansräkningen, revisorernas utlåtande ävensom protokollsutdrag, utvisande de å bolagsstämman i anledning av nämnda handlingar fattade beslut;

2) en av styrelsen enligt av försäkringsinspektionen fastställt formu-

lär upprättad och underskriven uppgift om bolagets verksamhet under året och om dess ställning vid årets slut.

Om bolaget driver livförsäkringsverksamhet, skall bolaget därjämte till försäkringsinspektionen med avseende å denna verksamhet ingiva: dels inom samma tid

3) en av bolagets aktuarie avgiven redogörelse för beräkning av premiereserven och av premieåterbäringsreserven, där sådan finnes; dels inom sex månader från ovan omförmälda bolagsstämma

4) en av bolagets aktuarie upprättad redogörelse i vad mån det verkliga förloppet av verksamheten under året avvikit från de enligt 7 eller 123 § uppgjorda grunder för densamma.

Bolaget skall tillika inom en månad efter förenämnda bolagsstämma låta i allmänna tidningarna införa den del av den under 2) omförmälda uppgiften, som försäkringsinspektionen föreskriver.

Försäkringsinspektionen äger att meddela anvisningar för upprättande av de under 3) och 4) omförmälda handlingar.

Finner försäkringsinspektionen nödigt att infordra ytterligare upplysningar av bolaget, skola sådana ofördröjligen lämnas.

227 §.

Försäkringsinspektionen eller dess ombud skall av styrelsen för försäkringsbolag eller, där bolaget trätt i likvidation, av likvidatorerna beredas tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och övriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar. Försäkringsbolag vare pliktigt att lämna försäkringsinspektionen eller dess ombud tillträde till bolagsstämma. Vad försäkringsinspektionen eller dess ombud vid granskning av böcker, räkenskaper och handlingar eller vid bolagsstämma må hava erfarit angående enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden må ej yppas för allmänheten.

Försäkringsinspektionen äger förordna en revisor att med de av bolaget utsedda revisorer deltaga i granskningen av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper. Den sålunda förordnade revisorn äge av bolaget uppbära arvode till belopp, som bestämmes av Konungen.

228 §.

Sker avvikelse från denna lag eller från bolagsordningen eller från övriga för bolagets verksamhet stadfästa grunder, äge försäkringsinspektionen förelägga bolaget att inom viss tid vidtaga de åtgärder, som prövas erforderliga för rättelses vinnande. Lag samma vare, där det

visar sig, att de till redovisning av föreskriven försäkringsfond eller premieåterbäringsreserv avsatta tillgångar icke äro tillräckliga.

Finner försäkringsinspektionen bolagsordningen eller övriga för bolagets verksamhet stadfästa grunder icke längre vara betryggande, äge inspektionen göra anmälan därom hos Konungen, som, där så prövas erforderligt, förelägger bolaget att inom viss tid vidtaga åtgärder för rättelses vinnande.

Hava åtgärder, som, enligt vad här ovan är sagt, föreskrivits, icke vidtagits inom den bestämda tiden, ankommer på Konungen att förbjuda fortsättning av bolagets verksamhet och förordna, att bolaget skall träda i likvidation. Meddelas sådant beslut, förordnar Konungen en eller flera likvidatorer att verkställa bolagets likvidation; sådan likvidator äge av bolaget uppbära arvode till belopp, som bestämmes av Konungen.

Om anmälan för registrering av bolagets trädande i likvidation och förordnande, varom nu är sagt, beslutar Konungen.

229 §.

Träder försäkringsbolag i likvidation av annan anledning än i 228 § sägs, skall bolagets styrelse eller, om bolaget saknar till registret anmäld, behörig styrelse, rätten eller domaren härom ofördröjligen göra anmälan hos Konungen, och förordnar Konungen, där så prövas erforderligt, en person att med övriga likvidatorer verkställa bolagets likvidation. Förordnas sålunda likvidator, skall bolagets firma tecknas av denne i förening med den eller dem, som eljest äro berättigade att teckna firman.

Den av Konungen förordnade likvidatorn äge av bolaget uppbära arvode till belopp, som bestämmes av Konungen.

Om anmälan för registrering av förordnande, som ovan sägs, beslutar Konungen.

230 §.

Avträdes försäkringsbolags egendom till konkurs, skall rätten eller domaren härom ofördröjligen göra anmälan hos Konungen, och förordnar Konungen, där så prövas erforderligt, ett allmänt ombud att såsom god man och syssloman deltaga i konkursboets förvaltning med de gode män och syssloman, som utses på sätt i konkurslagen stadgas.

Det allmänna ombud, som sålunda blivit förordnat, äge, lika med rättens ombudsman, att sammankalla borgenärerna att höras över ämnen, som röra boet och dess förvaltning, samt att hos rätten anmäla, om annan god man eller syssloman i konkursen visar motvilja eller för-

summelse vid fullgörande av sitt uppdrag. Då allmänna ombudet kallar borgenärerna till sammanträde, åligger det ombudet att därom underrätta rättens ombudsman.

Utan hinder av beslut, som kan vara fattat om delning av förvaltningen av boet, äge allmänna ombudet deltaga i förvaltningen i alla dess delar.

Av det arvode, som bestämmes för gode männen och sysslomännen, tage allmänna ombudet en tredjedel.

V. Om särskild administration.

231 §.

Har försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, trätt i likvidation eller kommit i konkurstillstånd, skall, för tillvaratagande av livförsäkringstagarnas rätt, en särskild administration inträda. Förvaltningen av administrationsboet åligger försäkringsinspektionen.

Försäkringsinspektionen skall ofördröjligen för livförsäkringstagarnas räkning omhändertaga samtliga de värdehandlingar, i vilka livförsäkrings-tagarna enligt bestämmelserna i 217 och 219 §§ njuta panträtt.

Härmed övergå på administrationsboet alla bolagets rättigheter och skyldigheter på grund av livförsäkringsavtalen ävensom, där livförsäkringar återförsäkrats, bolagets rättigheter och skyldigheter på grund av återförsäkringarna.

För det belopp, varmed omförmälda värdehandlingar må finnas i värde understiga livförsäkringsfonden, ökad med en tjugondedel av samma fond, äge administrationsboet fordringsrätt hos bolaget.

232 §.

Under administrationstiden må icke meddelas nya livförsäkringar, ej heller återköp av livförsäkringar äga rum, eller förskott mot säkerhet i livförsäkringsbrev lämnas.

Å livförsäkringsbelopp, som förfallit till betalning, innan bolaget trätt i likvidation eller, där konkurs inträffat, bolagets konkursansökning till rätten eller domaren ingivits eller, i anledning av borgenärs ansökning, offentlig stämning utfärdats, skall utbetalas så mycket, som skolat gäldas, därest likvidation eller konkurs icke inträffat. Å livförsäkringsbelopp, som förfaller till betalning under administrationstiden, utbetalas, innan administrationen avslutats, allenast så mycket, som försäkringsinspektionen finner kunna utgå utan förnärmande av övriga livförsäk-

ringstagares rätt. Befinnes sedermera, att för mycket utbetalts, äge återbäring ej rum.

233 §.

Så snart administration inträtt, skall försäkringsinspektionen företaga en noggrann värdering av de värdehandlingar, som omhändertagits av inspektionen, samt verkställa beräkning av det belopp, vartill livförsäkringsfonden uppgår å första dagen i månaden näst efter den, då bolaget trädde i likvidation eller, där konkurs inträffat, bolagets konkursansökning till rätten eller domaren ingavs eller, i anledning av borgenärs ansökning, offentlig stämning utfärdades.

234 §.

Sedan de i 233 § föreskrivna åtgärder vidtagits och försäkringsinspektionen med ledning därav verkställt utredning angående administrationsboets ställning, skall inspektionen inleda underhandlingar med de inländska försäkringsbolag, som må befinnas villiga att övertaga samtliga till administrationsboet hörande försäkringar.

Finner försäkringsinspektionen, att anbud, som i följd av underhandlingarna inkommit, bör antagas, skall inspektionen ofördröjligen upprätta redogörelse för den verkställda utredningen angående administrationsboets ställning och för de i anbudet föreslagna villkoren för försäkringarnas övertagande, med särskilt angivande av den nedsättning i försäkringsbeloppen, vilken må hava betingats; i redogörelsen skola jämväl anföras de skäl, som föranleda inspektionen att förorda anbudet.

Försäkringsinspektionen skall till en var av de försäkringstagare, vilkas adress är känd, med allmänna posten översända ett exemplar av sagda redogörelse. Därjämte skall huvudsakliga innehållet av redogörelsen kungöras i allmänna tidningarna.

Har före utgången av en av försäkringsinspektionen bestämd samt i redogörelsen och kungörelsen utsatt tid, minst 14 dagar efter det kungörelsen infördes i allmänna tidningarna, icke någon invändning från försäkringstagare inkommit till inspektionen, eller uppgå de försäkringstagare, som förklarat sig icke godkänna förslaget, ej till minst en femtedel av hela antalet, skall anbudet anses vara antaget av försäkringstagarna. Administrationen skall i sådant fall avslutas genom överlämnande till det bolag, som övertager försäkringarna, av administrationsboets tillgångar och handlingar.

Har vid försäkringarnas överlåtande uppstått överskott, skall detsamma överlämnas till det bolag, vars försäkringar varit föremål för överlåtelsen.

235 §.

Har ej från inländskt bolag inkommit anbud om försäkringarnas övertagande, eller har försäkringsinspektionen icke funnit något inkommet anbud böra antagas, eller har anbud, som av försäkringsinspektionen förordats, icke blivit på sätt i 234 § sägs antaget, skall inspektionen, där den finner ömsesidigt försäkringsbolag för försäkringarnas övertagande och rörelsens fortsättande lämpligen kunna bildas, kalla försäkringstagarna till sammanträde för fattande av beslut om bildande av sådant bolag. Kallelsen skall kungöras i allmänna tidningarna minst en månad före sammanträdet ävensom med allmänna posten översändas till de försäkringstagare, vilkas adress är känd. Vid kallelsen skall i meddelandena till de särskilda försäkringstagarna fogas en av inspektionen upprättad redogörelse för den verkställda utredningen angående administrationsboets ställning samt för den nedläggning i försäkringsbeloppen, vilken inspektionen må finna erforderlig, ävensom ett genom inspektionens försorg upprättat förslag till bolagsordning för det nya bolaget och till övriga i 123 § angivna grunder för bolagets verksamhet.

Besluta de vid sammanträdet närvarande enhälligt, att bolaget skall bildas i enlighet med de av försäkringsinspektionen föreslagna grunder, eller finnas vid omröstning mera än fyra femtedelar av de röstande hava förenat sig härom, skola bolagsordning och övriga grunder för bolagets verksamhet anses vara av försäkringstagarna antagna. Beslutet skall underställas Konungens stadfästelse.

Sedan Konungens stadfästelse erhållits och bolaget registrerats, skall administrationen avslutas genom överlämnande till det nya bolaget av administrationsboets tillgångar och handlingar. Det nya bolaget inträder i administrationsboets rättigheter och skyldigheter.

Kan icke i den ordning, som i denna paragraf sägs, nytt bolag komma till stånd, skall fördelning av administrationsboets tillgångar äga rum, där ej samtliga försäkringstagare överenskomma om administrationens fortsättande; och ankomme i sistnämnda fall på försäkringsinspektionen, huruvida ytterligare åtgärder böra vidtagas för försäkringarnas överlåtande eller för bildande av nytt bolag.

236 §.

Har försäkringsbolag, som meddelar försäkring av annat slag än personförsäkring och meddelar sådan försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, trätt i likvidation eller kommit i konkurstillstånd,

skall försäkringsinspektionen utse ett ombud, som har att å försäkrings-tagarnas vägnar iakttaga och bevaka den panträtt, som jämlikt 217 § tillkommer försäkringstagarna uti de enligt sagda paragraf till deras säkerhet i särskilt förvar satta värdehandlingar, med iakttagande därav att varje försäkringstagare njuter panträtt i nämnda värdehandlingar i den mån han enligt bestämmelsen i 212 § 3 mom. äger fordran hos bolaget på grund av försäkringsavtalet.

Ombudet äge av bolaget uppbära arvode till belopp, som bestämes av Konungen.

VI. Om frivillig överlåtelse av vissa försäkringar.

237 §.

Vill försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, till annat inländskt försäkringsbolag överlåta vare sig alla sina livförsäkringar eller viss del därav, skall tillstånd till överlåtelsen sökas hos försäkringsinspektionen. Vid ansökningen skall fogas avtalet angående överlåtelsen, ävensom förebringas sådan utredning, att försäkringsinspektionen kan med ledning därav bedöma, huruvida överlåtelsen kan ske utan för närmande av försäkringstagares rätt.

Finnes ej ansökningen böra genast avslås, skall försäkringsinspektionen genom tillkännagivande i allmänna tidningarna kungöra ansökningens innehåll, avtalet angående överlåtelsen och ett sammandrag av den förebragta utredningen samt förelägga de försäkringstagare, vilkas försäkringar äro avsedda att överlåtas, att sist inom tre månader, efter det kungörelsen varit införd i allmänna tidningarna, hos försäkringsinspektionen skriftligen anmäla, huruvida de hava något att erinra mot ansökningen. Underrättelse om kungörelsen och föreläggandet skall med allmänna posten avsändas till en var av nämnda försäkringstagare, vilkens adress är känd.

Varder inom den utsatta tiden bifall till ansökningen bestritt av minst en femtedel av de försäkringstagare, vilkas försäkringar äro i fråga, skall ansökningen avslås. I annat fall företage försäkringsinspektionen ansökningen till slutlig prövning.

Bifalles ansökningen, skall det bolag, som överlåter försäkringarna, anses fritaget från sina förpliktelser på grund av de överlåtna försäkringarna, och skola dessa förpliktelser i stället åligga det bolag, till vilket försäkringarna överlåtas.

Där bolags samtliga försäkringar på sätt nu är sagt överlåtas, skall bolaget träda i likvidation den dag, ansökningen bifalles.

Varder, efter det ansökning, varom i denna paragraf förnäles, bifallits, det bolag, som överlätit försäkringar, försatt i konkurs, skall, vid tillämpning av vad i konkurslagen är stadgat angående rätt till talan om återgång av avtal, sådant avtal, som avses i denna paragraf, anses ingånget den dag, ansökningen bifölls.

238 §.

Vilja två eller flera försäkringsbolag, som driva livförsäkringsrörelse, sammansluta sig till ett nytt bolag med ändamål att övertaga deras förpliktelser på grund av livförsäkringar, skall, jämte det att stadfästelse å det nya bolagets ordning och å övriga grunder för dess verksamhet sökes efter ty ovan i denna lag är föreskrivet, tillika i tillämpliga delar iakttagas vad i 237 § är stadgat.

VII. Om återförsäkring.

239 §.

Försäkringsbolag må icke utan försäkringsinspektionens medgivande sluta avtal, varigenom bolaget förbinder sig att i återförsäkring avgiva ännu icke tecknade livförsäkringar, där avtalet icke kan av bolaget uppsägas att utan vederlag upphöra senast ett år efter uppsägningen. Försäkringsbolag må ej heller utan försäkringsinspektionens medgivande sluta avtal om avgivande i återförsäkring av redan tecknad livförsäkring, där försäkringen vid avtalets ingående varit i kraft mera än ett halvt år.

Vad sålunda stadgats gäller icke med avseende på försäkringsbolag, som allenast meddelar återförsäkring.

240 §.

I fråga om återförsäkring äger Konungen medgiva sådana avvikelser från vad denna lag innehåller, som provas skäligen.

VIII. Om förbud mot viss premienedsättning och om ombud för livförsäkringsbolag.

241 §.

Å de livförsäkringspremier, som försäkringsbolag jämlikt fastställda grunder bestämt, må till fördel för enskilda försäkringstagare eller grupper av försäkringstagare varken direkt eller indirekt nedsättning

medgivnas vare sig av bolaget eller av dess ombud annorledes än genom premieåterbäring eller vinstutdelning i överensstämmelse med fastställda grunder.

242 §.

Försäkringsbolag, som meddelar livförsäkring, må icke lämna uppdrag att såsom bolagets ombud anskaffa eller förmedla anskaffning av ansökningar om dylik försäkring åt annan än den, som kan anses äga betingelser för att på ett värdigt och lämpligt sätt utöva sådan verksamhet. När sådant uppdrag lämnas, så ock när givet uppdrag återkallas, skall anmälan därom ofördröjligen göras hos försäkringsinspektionen. Återkallas uppdraget endast för viss tid, skall detta i anmälan angivas.

Ersättning för anskaffning eller förmedling av anskaffning av ansökningar om försäkring må icke, vare sig i form av provision eller annorledes, av bolaget eller dess ombud givas åt annan än sålunda anmält ombud.

Från skyldigheten att göra sådan anmälan, som här ovan sägs, äger Konungen befria försäkringsbolag, som prövas hava vidtagit be- tryggande åtgärder för övervakande av ombudens verksamhet eller som meddelar allenast enstaka former av livförsäkring, där denna rörelse är av ringa omfattning och icke utgör det huvudsakliga föremålet för bolagets verksamhet.

243 §.

Har någon, som innehar sådant uppdrag, som avses i 242 §, gjort sig skyldig till handling, som strider mot stadgandet i 2 mom. av nämnda paragraf eller mot 241 § eller som eljest prövas vara oförenlig med ett värdigt och lämpligt utövande av verksamheten såsom ombud, åligger det bolaget att återkalla uppdraget. Återkallandet må kunna avse viss begränsad tid.

IX. Om registrering.

244 §.

Hos patent- och registreringsverket eller den myndighet i Stockholm, som Konungen kan komma att bestämma, skall föras försäkringsregister för inskrivning av de uppgifter, vilka enligt denna lag skola för registrering anmälans eller vilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrivet.

245 §.

Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd av stadgade avgifter för registreringen och dess kungörande. Avlämnas anmälan genom ombud, eller insändes den med posten, skall underskriften vara av vittnen styrkt.

Då försäkringsbolags registrering sökes, skall varje styrelseledamot och suppleant, så ock i övrigt en var, som, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, på samma gång egenhändigt inskriva sin namnteckning i registret eller i särskilt bihang till detta, såframt ej namnteckningen förefinnes å anmälningsskriften och blivit av vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sedermera sker därom, att styrelseledamot eller suppleant blivit utsedd, eller att eljest någon, ensam eller i förening med annan, blivit berättigad att teckna firman.

246 §.

Har den anmälände icke iakttagit de föreskrifter, som finnas för varje särskilt fall stadgade, eller prövas beslut, som anmäles för registrering och för vars giltighet Konungens stadfästelse ej erfordras, icke hava tillkommit i föreskriven ordning eller ej stå i överensstämmelse med föreskrifterna i denna lag eller eljest strida mot lag eller författning, skall registrering vägras.

Vägras registrering, skall registreringsmyndigheten ofördröjligen hålla sökanden till handa eller, om han uppgivit postadress, till honom med allmänna posten översända skriftlig underrättelse om beslutet med skälen därför.

Är sökanden missnöjd med beslutet, äge han att, vid talans förlust, innan klockan tolv å sextionde dagen från beslutets dag däröver anföra besvär hos Konungen.

247 §.

Beviljas försäkringsaktiebolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa

- 1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse och dagen för beslutet om bolagets bildande;
- 2) bolagets firma;
- 3) föremålet för bolagets verksamhet;
- 4) det belopp, vartill, enligt den av styrelseledamöterna lämnade uppgift, aktiekapitalet uppgår, så ock, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

- 5) å vilket belopp aktie skall lyda;
- 6) huru stor del av aktiekapitalet blivit, enligt den av styrelseledamöterna lämnade uppgift, inbetald, samt, där ej aktierna till fullo inbetalts, inom vilken tid återstående inbetalningen skall fullgöras;
- 7) den ort, där styrelsen har sitt säte;
- 8) bolagets postadress;
- 9) huruvida och i vilken utsträckning aktieägare är pliktig att tillskjuta något utöver tecknat aktiebelopp;
- 10) det sätt, varpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till aktieägarnas kännedom, ävensom den tid före stämma, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;
- 11) varje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;
- 12) där befogenhet att teckna firman ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse eller förbehåll, varom förmäles i 4 § under 3), 11), 14), 16) och 17), varde anmärkning om den bestämmelse eller det förbehåll gjord i registret.

Den ena avskriften av Konungens beslut om stadfästelse skall förses med bevis om registreringen samt jämte teckningslistorna i huvudskrift återställas till sökanden.

248 §.

Beviljas ömsesidigt försäkringsbolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa

- 1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse och dagen för beslutet om bolagets bildande;
- 2) bolagets firma;
- 3) föremålet för bolagets verksamhet;
- 4) beloppet av garantikapital, där sådant förskjutes, huru stor del därav blivit inbetald, förutsättningarna för dess återgåldande samt huruvida och i vilken utsträckning garant är pliktig att tillskjuta något utöver tecknat garantibelopp;
- 5) den ort, där styrelsen har sitt säte;
- 6) bolagets postadress;
- 7) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;
- 8) huruvida och i vilken utsträckning styrelsen äger för bolaget upptaga lån;

9) varje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;

10) där befogenhet att teckna firman ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer;

11) huruvida och i vilken mån delägare skall vara utesluten från rösträtt och sådan rätt tillkomma garant, samt huruvida bolagsstämmas befogenhet skall, helt eller delvis, utövas av därtill särskilt utsedda personer;

12) det sätt, varpå kallelse till bolagsstämman skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som icke äro delägare, ävensom den tid före stämman, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse eller förbehåll, varom förmäles i 121 § under 3), 15) och 16), varde anmärkning om den bestämmelse eller det förbehåll gjord i registret.

Den ena avskriften av Konungens beslut om stadfästelse skall förSES med bevis om registreringen samt jämte teckningslistorna i huvudskrift återställas till sökanden.

249 §.

Anmäles ändring i förhållande, varom inskrivning i registret skett, skall den ändring, där registrering beviljas, anmärkas i registret.

Registreras ändring av försäkringsbolags ordning eller av övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, skall ena avskriften av Konungens beslut om stadfästelse å sådan ändring till sökanden återställas med därå tecknat bevis om registreringen. Sker ändring i firman, skall ny, fullständig inskrivning i registret göras.

Sker i fråga om försäkringsaktiebolag registrering av sådant beslut om aktiekapitalets ökning, som icke innefattar ändring av bolagsordningen, skall ena exemplaret av det ingivna protokollet förSES med bevis om registreringen samt återställas till sökanden.

250 §.

Har sådant fall inträffat, att försäkringsaktiebolag jämlikt 27 § skall träda i likvidation, varde anteckning därom gjord i registret. Anmäles ej inom en månad, att likvidator blivit utsedd, åligger det registreringsmyndigheten att om förhållandet ofördröjligen göra anmälan hos rätten.

251 §.

Vad i försäkringsregistret införes, med undantag av underrättelse om konkurs, varom förmäles i 107 eller 202 §, skall genom registreringsmyndighetens försorg ofördröjligen kungöras i allmänna tidningarna.

En samling för hela riket av vad sålunda kungjorts skall genom det allmännas försorg efter hand befordras till trycket och förses med register för varje år.

I den mån nyssnämnda samling tryckes skall den översändas till varje domstol, Konungens befallningshavande och överexekutor.

Anmälningsskrifter med därvid fogade handlingar skola, särskilt för varje bolag, förvaras såsom bilagor till försäkringsregistret.

252 §.

Närmare föreskrifter om försäkringsregistrets förande, de i 251 § stadgade kungörelser, avgifterna för registreringen och för dess kungörande samt tid och sätt för utgivande av den i nämnda paragraf omförmälda samling och dess översändande till vissa myndigheter meddelas av Konungen.

253 §.

Företer försäkringsbolags registrerade firma likhet med en i handelsregister, föreningsregister, aktiebolagsregistret eller försäkringsregistret tidigare införd firma, och lider därigenom innehavaren av sistnämnda firma förfång, äge domstol på talan av denne förbjuda bolaget att efter viss tid använda förstnämnda firma ävensom ålägga bolaget det skadestånd, som prövas skäligt.

Menar någon eljest, att en i försäkringsregistret verkställd inskrivning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphävande samt om skadestånd föras vid domstol.

254 §.

Har genom laga kraft ägande dom blivit förklarat, att en i försäkringsregistret gjord inskrivning ej bort ske, eller att beslut, som registrerats, är ogiltigt, eller att eljest visst förhållande, varom inskrivning skett, ej föreligger, skall på begäran av någondera parten anteckning därom göras i registret. Underrättelse om sådan anteckning skall så kungöras, som i 251 § sägs.

Varder, sedan i registret gjorts anteckning om försäkringsbolags konkurs, av överrätt förklarad, att offentlig stämning ej bort utfärdas, skall anteckningen på därom gjord ansökan avföras ur registret.

255 §.

Det, som i enlighet med denna lag blivit infört i försäkringsregistret och kungjort i allmänna tidningarna, skall anses hava kommit till tredje mans kännedom, där ej av omständigheterna framgår, att han varken haft eller bort hava kunskap därom.

Innan sådant kungörande skett, kan det förhållande, som blivit eller bort bliva antecknat i registret, icke med laga verkan åberopas mot annan än den, som visas hava ägt vetskap därom.

256 §.

Företer den, som inför domstol, Konungens befallninghavande eller överexekutor företräder försäkringsbolag, bevis utvisande, att han den dag, beviset utfärdades, enligt försäkringsregistret var behörig att företräda bolaget, och är det bevis ej äldre än ett år, åligger det myndigheten att ur den i 251 § omförmälda tryckta samling inhämta upplysning, huruvida förändring beträffande behörigheten ägt rum. Vad i sådant avseende nyssnämnda samling i den mån den kommit myndigheten till handa utvisar, skall för myndigheten äga vitsord, där ej annat förhållande visas vara för handen.

X. Straffbestämmelser.

257 §.

Driver någon här i riket försäkringsrörelse utan att vara berättigad därtill, straffes med böter från och med femtio till och med fem tusen kronor.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse, som nu är sagd, samma förbrytelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

258 §.

Med böter från och med femtio till och med två tusen kronor eller fängelse straffes

1) stiftare, som mot bättre vetande i teckningslista eller i skriftlig handling, som återopas i listan eller bifogas densamma eller eljest framläggas å konstituerande stämman, meddelar oriktig uppgift;

2) styrelseledamot eller annan, som vid anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift;

3) styrelseledamot, med vars begivande utfärdas aktiebrev, vilket mot föreskriften i 20 § 1 mom. är ställt till innehavaren, eller i vilket aktie angives lyda å mindre belopp än i denna lag är medgivet, eller i vilket mot föreskriften i 20 § 2 mom. förbehåll, som där sägs, ej angivits;

4) styrelseledamot eller likvidator, där han mot bättre vetande i skriftlig handling, som framläggas å bolagsstämma eller annorledes hålles tillgänglig för aktieägarna eller delägarna eller röstberättigade, som ej äro delägare, rörande bolagets angelägenheter meddelar oriktig uppgift eller mot bättre vetande vare sig låter i försäkringsaktiebolags aktiebok göra anteckning i strid med bestämmelserna i 22 § 1 och 3 mom. eller underlåter ombesörja, att förändring i äganderätt till aktie varder jämlikt 22 § 1, 2 och 3 mom. antecknad i aktieboken;

5) styrelseledamot eller lividator, som uppsåtligen i strid med bestämmelserna i 46 § 1, 2 eller 4 mom. eller 147 § 1 eller 2 mom. låter verkställa utbetalning till aktieägare, försäkringstagare eller garant;

6) styrelseledamot, som vid upprättande av balansräkning mot bättre vetande förfar i strid med bestämmelserna i 48 eller 149 §;

7) revisor, där han i berättelse eller annan handling, som framläggas å bolagsstämma eller annorledes hålles tillgänglig för aktieägarna eller delägarna eller röstberättigade, som ej äro delägare, mot bättre vetande lämnar oriktig uppgift rörande bolagets angelägenheter eller uppsåtligen underlåter att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av honom granskats;

8) revisor, som, därest han insett eller bort inse, att skada därav kunnat följa, yppar något av vad vid granskningen av styrelsens förvaltning eller bolagets räkenskaper kommer till hans kännedom, utan att det med nödvändighet erfordras för fullgörande av hans uppdrag;

9) den, som mot bättre vetande lämnar oriktig sådan uppgift eller redogörelse, som i 226 § under 2), 3) eller 4) sägs;

10) en var, som falskeligen avgiver sådan försäkran, som omförmales i 67 § 2 mom.

Ej må straff, som ovan är stadgat, tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

259 §.

Bryter någon mot vad i 21 §, 43 §, 111 §, 206 §, 239 §, 241 § eller 242 § 2 mom. finnes stadgat,

eller underlåter styrelseledamot i annat fall, än i 258 § under 4) avses, att iakttaga föreskrift, som är meddelad i 22 § 1, 2 och 3 mom.,

eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 20 § 1 mom., 22 § sista momentet, 28 §, 31 §, 33 §, 35 § 4 mom., 38 § 1 mom., 40 § sista momentet, 57 §, 61 §, 65 § 1 mom., 69 § 1 eller 4 mom., 85 §, 158 §, 162 §, 166 § 1 mom., 169 § 3 mom., 183 §, 184 § 2 mom., 226 §, 227 § 1 mom., 229 § eller 242 § 1 mom. 2 eller 3 punkten är meddelad,

eller försummar styrelseledamot vare sig att på sätt i 72 § 1 mom. eller i 171 § 1 mom. stadgas hålla den där omförmälda förteckningen tillgänglig och översända den till aktieägare eller röstberättigad, eller att, då aktieägare eller röstberättigad enligt 4 mom. i nämnda paragrafer påyrkat hänskjutande av visst ärende till prövning å bolagsstämma, låta upptaga ärendet å förteckningen,

eller bryter någon, som enligt 107 eller 202 § under försäkringsbolags konkurs företrätt bolaget såsom konkursgäldenär, mot vad i 108 § 2 mom. 2 punkten eller 203 § 2 mom. 2 punkten är stadgat, straffes med böter från och med fem till och med femhundra kronor.

Samma lag vare

om revisor, vilken underlåter iakttaga föreskrift, som meddelats i 65 § 3 mom., 97 § 2 mom. 1 punkten, 166 § 3 mom. eller 192 § 2 mom. 1 punkten,

samt om likvidator, som ej fullgör vad honom enligt 96 §, 97 § 2 mom., 99 §, 106 §, 191 §, 192 § 2 mom., 194 §, 201 § eller 227 § 1 mom. åligger.

Bryter någon mot vad i 112 eller 207 § är stadgat, eller lämnar någon eljest i meddelanden, som äro avsedda för allmänheten, oriktiga eller vilseledande uppgifter angående försäkringsbolag, straffes efter ty i 1 mom. sägs.

Förseelse mot 61 §, 65 § 1 eller 3 mom., 69 § 1 eller 4 mom., 72 § 1 mom., 97 § 2 mom., 99 §, 162 §, 166 § 1 eller 3 mom., 169 § 3 mom., 171 § 1 mom., 192 § 2 mom. eller 194 §, så ock styrelseledamots försummelse att å den i 72 § eller 171 § omförmälda förteckning upptaga ärende, vars hänskjutande till bolagsstämma av aktieägare eller röstberättigad påyrkats enligt 4 mom. i nämnda paragrafer, må åtalas allenast av målsägande; och skall härvid såsom målsägande anses såväl

bolaget som varje aktieägare, delägare, röstberättigad, som ej är delägare, eller garant.

260 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmänna strafflagen.

XI. Om vissa undantag i fråga om lagens tillämplighet.

261 §.

Beträffande ömsesidigt försäkringsbolag, som bildas för övertagande av understödsförenings rörelse eller viss del därav på sätt i lagen om understödsföreningar sägs, skall vad som stadgas här ovan i 117 § angående stiftare, i 121 § under 14) och angående bestämmelser om konstituerande stämma, i 124—134 §§ samt i 136 § angående stiftare och teckningslistor ej äga tillämpning.

Genom beslut å understödsförenings sammanträde, varigenom förslag om överlåtelse av rörelsen eller någon del därav på sådant bolag slutligen antagits, skall bolaget anses bildat och det framlagda förslaget till bolagsordning och bestämmelser angående grunderna för bolagets verksamhet anses antaget; och skola val av styrelse och revisorer verkställas å nämnda föreningssammanträde eller, därest andra än de vid föreningssammanträdet röstberättigade äga att deltaga i valen, å särskilt sammanträde, som skall utlysas på sätt i lagen om understödsföreningar är stadgat.

Sedan föreningens beslut om överlåtelsen blivit gillat av tillsynsmyndigheten, skall bolagets styrelse söka Konungens stadfästelse å bolagsordningen och de övriga grunderna för bolagets verksamhet.

Då stadfästelse erhållits, skall ansökning göras om bolagets registrering.

262 §.

I fråga om ömsesidigt försäkringsbolag, vars verksamhet endast avser att meddela försäkring av egendom inom ett län, skall av denna lags förestående bestämmelser, förutom de i sista momentet av denna paragraf angivna lagrum, i tillämpliga delar allenast gälla vad i 1 §, 118 §, 119 § 2 mom., 121 §, 124 §, 130—135 §§, 137—182 §§, 184—212 §§, 214 §, 223 §, 224 §, 226—230 §§ och 257—260 §§ stadgas, dock att sådan uppgift angående bolagets verksamhet och ställning, varom förmäles i 226 § under 2), skall införas, i stället för i allmänna tidningarna, i den

stads tidning, där Konungens befallningshavande har sitt säte, eller, om flera tidningar där utgivis, i tidning, där allmänna påbud för staden vanligen meddelas.

De, som vilja stifta ömsesidigt försäkringsbolag, varom nu är sagt, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens befallningshavandes stadfästelse. Konungens befallningshavande prövar bolagsordningens överensstämmelse med denna lag samt lag och författning i övrigt, så ock om och i vad mån särskilda bestämmelser därutöver må erfordras.

Å beslut om ändring av stadfäst bolagsordning skall ock sökas Konungens befallningshavandes stadfästelse.

Firman skall innehålla ordet »försäkring» och angiva området för bolagets verksamhet samt tydligt skilja sig från andra, hos samma myndighet förut enligt bestämmelserna i denna paragraf införda, ännu bestående försäkringsbolags firmor.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blivit valda, skall ansökning om bolagets registrering göras av dess styrelse. I sådan ansökning skola uppgivas dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist, dels bolagets postadress, dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer. Skall annan än styrelseledamot eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist. Vid ansökningen skola fogas

1) Konungens befallningshavandes beslut om stadfästelse i två styrkta avskrifter;

2) av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokollet vid konstituerande stämman, så ock, där annan stämma hållits, av det därvid förda protokollet;

3) teckningslistorna, så ock styrkta avskrifter av desamma.

Dessutom skall, där garantikapital enligt bolagsordningen skall förskjutas, vid ansökningen fogas styrkt avskrift av garantiavtalet ävensom en med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter försedd handling, innehållande *dels* uppgift, huru stor del av garantikapitalet blivit inbetald, samt huruvida och i vad mån förbindelser, som i 137 § omförmålas, blivit avlämnade, *dels ock* försäkran, att den sålunda anmälda inbetalningen fullgjorts i penningar.

Beslut om ändring av bolagsordning skall, vid det i 259 § stadgade äventyr, av styrelsen ofördröjligen anmälas för registrering och må ej gå i verkställighet, innan registrering skett. Vid anmälan fogas två styrkta avskrifter av Konungens befallningshavandes beslut om den å ändringen meddelade stadfästelsen.

Hos Konungens befallningshavande skall föras register för inskrivning av de uppgifter, vilka enligt denna lag skola beträffande ömsesidigt försäkringsbolag, varom nu är fråga, anmälas, eller vilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrivet.

Beviljas bolags registrering, låte Konungens befallningshavande i registret införa:

- 1) dagen för beslutet om bolagets bildande;
- 2) bolagets firma;
- 3) föremålet för bolagets verksamhet;
- 4) beloppet av garantikapital, där sådant förskjutes, huru stor del därav blivit inbetald, förutsättningarna för dess återgäldande samt huruvida och i vilken utsträckning garant är pliktig att tillskjuta något utöver tecknat garantibelopp;
- 5) den ort, där styrelsen har sitt säte;
- 6) bolagets postadress;
- 7) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;
- 8) huruvida och i vilken utsträckning styrelsen äger för bolaget upptaga lån;
- 9) varje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;
- 10) där befogenhet att teckna firman ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer;
- 11) huruvida och i vilken mån delägare skall vara utesluten från rösträtt och sådan rätt tillkomma garant, samt huruvida bolagsstämmas befogenhet skall, helt eller delvis, utövas av därtill särskilt utsedda personer;
- 12) det sätt, varpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som icke äro delägare, ävensom den tid före stämma, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse eller förbehåll, varom förmåles i 121 § under 3), 15) och 16), varde anmärkning om den bestämmelse eller det förbehåll gjord i registret.

Den ena avskriften av Konungens befallningshavandes beslut om stadfästelse skall förseas med bevis om registreringen samt jämte teckningslistorna i huvudskrift återställas till sökanden.

Anmäles ändring i förhållande, varom inskrivning i registret skett, skall den ändring, där registrering beviljas, anmärkas i registret. Registreras ändring av bolagsordningen, skall ena avskriften av Konungens befallningshavandes beslut om stadfästelse å sådan ändring till sökanden återställas med därå tecknat bevis om registreringen. Sker ändring i firman, skall ny, fullständig inskrivning i registret göras.

Menar någon, att en i registret verkställd inskrivning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphävande samt om skadestånd föras vid domstol.

Vad i 245 §, 246 §, 251 § 1 och 4 mom., 252 §, 254 § och 255 § är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fråga om registrering och register, varom i denna paragraf är sagt; dock att de kungörelser, som i 251 § 1 mom. och 254 § omförmälas, skola införas, i stället för i allmänna tidningarna, i ortstidningen, samt att vad i 255 § är sagt om verkan av kungörande i allmänna tidningarna i stället skall gälla kungörande i ortstidningen.

263 §.

I avseende å Stockholms stads brandförsäkringskontor skall i tillämpliga delar gälla vad i denna lag är beträffande ömsesidigt försäkringsbolag, som meddelar brandförsäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, i allmänhet stadgat, dock att härigenom icke föranledes skyldighet för kontorets delägare att vidkännas vidsträcktare ansvarighet för kontorets förbindelser, än som förefunnits före den 1 januari 1904.

264 §.

I fråga om ränte- och kapitalförsäkringsanstalt, vars stadgar stadfästs av Konungen, innan denna lag trätt i kraft, så ock i fråga om annan anstalt med enahanda verksamhet och organisation skall i tillämpliga delar gälla vad i denna lag stadgas angående ömsesidigt försäkringsbolag, dock med undantag av 122 § 1 mom., 217 §, 218 § och 231—236 §§.

265 §.

Vad ovan i denna lag är föreskrivet skall ej äga tillämpning å:

a) anstalt, som inrättats av staten;

b) anstalt, som allenast meddelar försäkring mot förlust å skuldebrev eller andra värdehandlingar;

c) ömsesidigt försäkringsbolag för försäkring av egendom å landsbygden, vars verksamhetsområde är mindre än ett härad eller, där det omfattar delar av flera härad, mindre än tio socknar; varvid med härad förstås jämväl de före utfärdandet av förordningen den 17 maj 1872 varande tingslag i de orter, där benämningen härad ej förekommer;

d) sjukkassa eller understödsförening.

Anstalt, varom ovan under b) och c) förmäles, vare dock pliktig att angående sin verksamhet göra anmälan och lämna uppgifter i enlighet med de föreskrifter, Konungen meddelar.

XII. Övergångsbestämmelser.

266 §.

Genom denna lag upphävas

lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 och lagen den 4 september 1914 innefattande tillägg till nämnda lag samt

1 och 2 §§ av kungörelsen den 4 december 1903 med bestämmelser om skyldighet för vissa försäkringsanstalter att angående sin verksamhet göra anmälan och lämna uppgifter.

267 §.

Denna lag skall träda i kraft den 1 januari 1918.

Försäkringsbolag, vars bolagsordning blivit före lagens trädande i kraft av Konungen eller av Konungens befallningshavande fastställd, må registreras enligt bestämmelserna i äldre lag, men i övrigt skall med avseende å sådant bolag denna lag lända till efterrättelse med nedan angivna undantag:

1) I stället för bestämmelserna i 20 § 2 mom., 21 §, 26 §, 27 §, 70 § 1 mom. under 4) och 250 § i den mån de avvika från motsvarande bestämmelser i äldre lag skola dessa senare bestämmelser äga tillämpning.

2) Har beslut om ökning av försäkringsaktiebolags aktiekapital registrerats, innan denna lag trätt i kraft, må ökningen verkställas och registreras enligt äldre lags bestämmelser.

3) Där försäkringsbolag blivit i enlighet med bestämmelse i äldre lag upplöst, skola i avseende å likvidationen bestämmelserna i samma lag lända till efterrättelse.

4) Denna lags bestämmelser äga icke tillämpning såvitt de avse ämnen, rörande vilka blivit i bolagsordningen särskilt bestämt; dock

att denna lag gäller till efterrättelse i fråga om utdelning till aktieägare, garantier eller försäkringstagare, om det sätt, varpå bolaget skall företrädas och dess firma tecknas, om delgivning av stämning eller annat offentlig myndighets bud, om ändring av bolagsordningen, om likvidation och upplösning, om skyldighet att avsätta och redovisa försäkringsfond och säkerhetsfond, om sättande i förvar av värdehandlingar, motsvarande dessa fonder, om tillsyn, om särskild administration, om frivillig överlåtelse av vissa försäkringar, om återförsäkring, om förbud mot viss premienesättning och om ombud för livförsäkringsbolag, om registrering samt om ansvar.

5) Utan hinder av denna lags bestämmelser må grunder för försäkringsbolags livförsäkringsverksamhet, vilka fastställts före den 1 januari 1915, fortfarande tillämpas och mindre väsentliga ändringar i desamma medgivnas i enlighet med därförut gällande bestämmelser. Vid mera väsentliga ändringar skola bestämmelserna i denna lag gälla. Hava grunder, som fastställts före nämnda dag, icke ändrats eller endast mindre väsentliga ändringar i dem vidtagits, äger bolaget, i senare fallet dock endast med Konungens medgivande, att i balansräkning för tid före den 1 januari 1918, på sätt i 48 och 99 §§ i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 enligt deras lydelse före den 1 januari 1915 sägs, såsom tillgång uppföra kostnader för anskaffande av nya livförsäkringar; och gälle med avseende å sådant bolag vad i berörda lagrum stadgas angående avskrivning av sådan tillgång samt angående utdelning åt delägare och garantier under tid, då sådan avskrivning icke är slutförd. Har försäkringsbolag i balansräkning för räkenskapsår, som utgått före den 1 januari 1915, såsom tillgång uppfört organisationskostnad, gälle vad i sistnämnda båda lagrum stadgas angående avskrivning av sådan tillgång.

Skall enligt vad ovan stadgats i fråga om försäkringsbolag, vars bolagsordning fastställts, innan denna lag trätt i kraft, äldre lags bestämmelse gälla och är i samma lag överträdelse av den bestämmelse belagd med straff, skall beträffande sådant bolag jämväl dylik straffbestämmelse lända till efterrättelse.

I fråga om styrelseledamot eller suppleant, som enligt äldre lag berättigats teckna försäkringsbolags firma, skola bestämmelserna i 50 och 51 eller 151 och 152 §§ lända till efterrättelse; och skall förty inskränkning i befogenheten för den, som äger teckna bolagets firma, att företräda bolaget, ändå att inskränkningen enligt äldre lag registrerats och kungjorts, icke därigenom anses hava kommit till tredje mans kännedom.

Ränte- och kapitalförsäkringsanstalt, vars stadgar stadfästs av Konungen, innan denna lag trätt i kraft, skall inom ett år efter lagens trädande i kraft söka stadfästelse å de i 123 § omförmälda grunderna för beräkningen av premiereserv för löpande livräntor, ändå att rörande dessa grunder eller en eller flera av dem må hava blivit i stadgarna särskilt bestämt. Dylik anstalt må för redovisning av tillgångar motsvarande försäkringsfonden i sådana värdehandlingar, som i 215 § sägs, åtnjuta en övergångstid av högst tio år, och skola de närmare bestämmelserna härför fastställas av försäkringsinspektionen. Med avseende å sådan anstalt äger Konungen dels meddela de övergångsstadganden, som må finnas erforderliga i fråga om registreringen, dels medgiva, att med tillämpning av annan i lagen given föreskrift än ovan nämnts må anstå under viss tid, högst fem år.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14
mars 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet von Sydow anförde:

Med nådig remiss den 22 juni 1910 överlämnades till försäkringsinspektionen för yttrande föreliggande förslag till ändringar i försäkringslagen, däribland ett av kommittén för revision av aktiebolagslagen upprättat förslag till ny lag om försäkringsrörelse. Därjämte överlämnades till försäkringsinspektionen med nådig remiss den 20 januari 1911 det av särskilt tillkallade sakkunniga för verkställande av utredning rörande vissa försäkringsanstalter den 2 december 1905 avgivna betänkande, såvitt detsamma avsåge förslag till lag om ändrad lydelse av vissa paragrafer i försäkringslagen.

Med anledning härav utarbetades inom försäkringsinspektionen med ledning av lagen om aktiebolag den 12 augusti 1910 och lagen om bankrörelse den 22 juni 1911 förslag till lag om försäkringsrörelse, över vilket förslag yttranden från vederbörande infordrades.

Då emellertid vid den tidpunkt, då detta förslag upprättades, någon utsikt icke förefanns, att förslaget i sin helhet skulle kunna bliva föremål för proposition till någon av de närmaste riksdagarna, men försäkringsinspektionen ansåg vissa missförhållanden inom livförsäkringsverksamheten böra avhjälpas så snart ske kunde, överlämnade försäkringsinspektionen med underdånig skrivelse den 6 augusti 1912 förslag till ändring av vissa paragrafer i lagen om försäkringsrörelse ävensom förslag till tillägg till samma lag. I huvudsaklig överensstämmelse med nämnda förslag avlät därefter Kungl. Maj:t proposition i ärendet till den tidigare riksdagen år 1914, som emellertid icke medhann behandlingen av denna fråga. Sedan samma proposition avlåtits till senare riksdagen samma år samt propositionen blivit av riksdagen bifallen, utfärdades författningar i ämnet den 4 september 1914.

Till fullföljande av det lämnade uppdraget har försäkringsinspektionen nu med underdånig skrivelse den 22 februari 1916 överlämnat förslag till lag om försäkringsrörelse; och torde nämnda skrivelse jämte det därvid fogade förslaget med tillhörande motiv få som bilaga åtfölja protokollet.

Efter att hava redogjort för innehållet i nämnda förslag, hemställde föredraganden, att lagrådets utlåtande över detsamma måtte för det ändamål, § 87 regeringsformen omförmäler, genom utdrag av protokollet inhämtas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall.

Ur protokollet:

Wilhelm Reuterswärd.

Till KONUNGEN.

Flera ändringsförslag i gällande lag om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 hava sedan lagens ikraftträdande förelegat.

På grund av väckt motion hemställde 1905 års riksdag att det täcktes Eders Kungl. Maj:t taga i övervägande, huruvida icke de i lagen om försäkringsrörelse av den 24 juli 1903 givna stadganden rörande premiereservens beräkning, i vad de avsågo livförsäkring, behövde ändras eller förtydligas i syfte att fullt trygga försäkringstagarnas intressen, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill förhållandena kunde giva anledning. Sedan denna skrivelse remitterats till försäkringsinspektionen, avgav inspektionen yttrande häröver den 8 maj 1906, uti vilket försäkringsinspektionen på anförda skäl hemställde, att riksdagens förenämnda skrivelse icke måtte föranleda till någon Eders Kungl. Maj:ts åtgärd.

Med underdånig skrivelse den 22 oktober 1907 hemställde försäkringsinspektionen om vidtagande av vissa ändringar i försäkringslagen i enlighet med ett skriven bifogat förslag.

Sedan kommittén för revision av aktiebolagslagen med underdånig skrivelse den 5 februari 1908 till Eders Kungl. Maj:t överlämnat jämväl förslag till ny försäkringslag, remitterades ifrågavarande förslag till försäkringsinspektionen, som med underdånig skrivelse den 17 mars 1909 avgav yttrande med anledning härav.

Genom nådig remiss den 22 juni 1910 hava samtliga förenämnda förslag till ändringar i försäkringslagen för avgivande av underdånigt yttrande överlämnats till försäkringsinspektionen.

Den 20 januari 1911 har Eders Kungl. Maj:t därjämte till försäkringsinspektionen överlämnat det av särskilt tillkallade sakkunniga för verkställande av utredning rörande vissa försäkringsanstalter den 2 december 1905 avgivna betänkande såvitt detsamma avsåge förslag till lag om ändrad lydelse av vissa §§ i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 med förståndigande att häröver infordra yttrande från ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna i riket samt att med de yttranden, som sålunda komme att avgivas, ävensom med eget underdånigt utlåtande till Eders Kungl. Maj:t inkomma. Till åtlydnad härav har försäkringsinspektionen med skrivelse den 24 januari 1911 remitterat ifrågavarande förslag till samtliga ränte- och kapitalförsäkringsanstalter i riket och hava yttranden i ärendet inkommit från åtta dylika anstalter.

På grund av nämnda till försäkringsinspektionen remitterade handlingar och med ledning av lagen om aktiebolag den 12 augusti 1910

samt lagen om bankrörelse den 22 juni 1911 uppgjordes av försäkringsinspektionen ett förslag till lag om försäkringsrörelse, som med skrivelse den 19 mars 1912 remitterades till samtliga större försäkringsbolag samt ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna. För beredande av tillfälle för de mindre försäkringsanstalterna att taga del av förslaget översändes samtidigt ett antal exemplar därav till samtliga Eders Kungl. Maj:ts Befallningshavande med begäran att genom länskungörelserna lämna meddelande om att förslaget funnes för granskning tillgängligt. Med anledning härav hava yttranden över nämnda förslag avgivits av 47 försäkringsbolag samt ränte- och kapitalförsäkringsanstalter.

Då emellertid försäkringsinspektionen, efter framställd förfrågan om när förslaget kunde bli behandlat i lagrådet, inhämtat, att granskning av förslaget i dess helhet icke kunde medhinnas under den närmaste tiden, men att, om förslaget inskränktes till de ändringar, som syntes försäkringsinspektionen mest trängande, behandling i lagrådet möjligen skulle kunna äga rum under år 1912, överlämnade försäkringsinspektionen, som ansåg, att vissa missförhållanden inom livförsäkringsverksamheten borde avhjälpas så snart ske kunde, med underdånig skrivelse den 6 augusti 1912 förslag till ändrad lydelse av de paragrafer i försäkringslagen, som närmast avsågo livförsäkringen, ävensom förslag till visst tillägg till nämnda lag. Sedan nämnda förslag behandlats av lagrådet samt proposition i ärendet avlåtits till 1914 års riksdag, utfärdades i huvudsaklig överensstämmelse med förenämnda förslag den 4 september 1914 lag om ändrad lydelse av 2, 5, 25, 48, 77, 99, 101, 120—124, 126—128, 134, 139, 144 och 164 §§ i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 samt lag innefattande tillägg till nämnda lag.

Genom nådig remiss den 25 februari 1913 har därjämte Eders Kungl. Maj:t till försäkringsinspektionen för yttrande överlämnat en skrivelse från riksdagens justitieombudsman, däruti denne velat fästa uppmärksamheten på viss otydlighet i 163 § i lagen om försäkringsrörelse att tagas i beaktande vid en fullständig revision av försäkringslagen.

Till fullgörande av det uppdrag, som med förenämnda nådiga remisser lämnats försäkringsinspektionen, får försäkringsinspektionen i underdånighet överlämna förslag till lag om försäkringsrörelse.

Stockholm den 22 februari 1916.

Underdånigst

P. G. LAURIN.

SIXTEN VON FRIESEN.

ERIK MARTIN.

S. STAËL VON HOLSTEIN.

Förslag
till
Lag om försäkringsrörelse.

Inledande bestämmelser.

1 §.

Försäkringsrörelse må, förutom av anstalt, som inrättats av staten, drivas endast av *försäkringsaktiebolag* eller av bolag eller förening, grundad på delägarnes ömsesidiga ansvarighet (*ömsesidigt försäkringsbolag*). Försäkringsbolag må icke driva annan rörelse än försäkringsrörelse.

Om utländsk försäkringsanstalts rätt att driva försäkringsrörelse här i riket stadgas särskilt.

2 §.

Med livförsäkring förstås i denna lag jämväl livränteförsäkring och kapitalförsäkring för livsfall.

Vad i denna lag särskilt stadgas angående livförsäkring skall äga motsvarande tillämpning i fråga om annan personförsäkring, som meddelas för livstid eller för längre tid än tio år.

I. Om försäkringsaktiebolag.

Om försäkringsaktiebolags bildande.

3 §.

De, som vilja stifta försäkringsaktiebolag, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens stadfästelse. Avser bolagets rörelse livförsäkring, eller avser rörelsen annat slag av försäkring för all

framtid eller för längre tid än tio år, skola tillika, enligt vad i 7 § sägs, upprättas bestämmelser angående vissa grunder för försäkringsverksamheten samt därå sökas Konungens stadfästelse. Konungen prövar bolagsordningens och de övriga grundernas överensstämmelse med denna lag samt lag och författning i övrigt, så ock om och i vad mån särskilda bestämmelser därutöver må, med hänsyn till vidden och beskaffenheten av bolagets rörelse, erfordras. Å beslut om ändring av stadfäst bolagsordning eller av övriga stadfästa grunder för bolags verksamhet skall ock sökas Konungens stadfästelse.

Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska undersåtar och till antalet minst fem.

4 §.

Bolagsordning för försäkringsaktiebolag skall angiva

- 1) bolagets firma;
- 2) föremålet för bolagets verksamhet, med särskilt angivande, i fråga om bolag, vars rörelse avser livförsäkring, huruvida bolaget skall utan läkarundersökning meddela försäkring för dödsfall;
- 3) där bolagets verksamhet skall efter viss tid upphöra, tiden för bolagets bestånd;
- 4) den ort inom riket, där bolagets styrelse skall hava sitt säte;
- 5) huru styrelsen skall sammansättas och grunderna för dess beslutförhet;
- 6) huru revision av styrelsens förvaltning skall ske;
- 7) det högsta belopp, varför bolaget må utan återförsäkring ikläda sig ansvarighet på samma risk;
- 8) de grunder, enligt vilka skall förfogas över uppkommen vinst;
- 9) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och vilka ärenden skola å ordinarie stämma, eller, där flera hållas, å var och en av dem förekomma till behandling;
- 10) det sätt, varpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till delägarnas kännedom, ävensom den tid före stämma, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;
- 11) grunderna för utövande av rösträtt och fattande av beslut å bolagsstämma, så vitt de skola avvika från vad härom finnes föreskrivet i 70, 82 och 84 §§;
- 12) aktiekapitalet eller, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

13) å vilket belopp aktie skall lyda;

14) där ej alla aktier skola medföra samma rätt, det belopp, var-till aktier med företrädesrätt må kunna utgivas, och det företräde de skola medföra, ävensom, så framt aktiekapitalet skall kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, den rätt till teckning eller erhållande av nya aktier, som vid aktiekapitalets ökning må tillkomma varje särskilt slag av aktier;

15) i vilken ordning aktietecknare bör inbetala tecknat aktiebelopp;

16) huruvida och i vilken utsträckning aktieägare är pliktig att tillskjuta något utöver tecknat aktiebelopp, samt under vilka förhål-landen och i vilken ordning dylik tillskottsplikt bör fullgöras;

17) de grunder, enligt vilka skall förfogas över bolagets behållna tillgångar vid dess upplösning, så vitt dessa grunder skola avvika från vad härom finnes stadgat i 103 §;

18) inskränkning enligt 44 § i aktieägares rätt att förfoga över aktie eller förbehåll enligt 116 § om tvisters avgörande av skiljemän, där sådant stadgande skall gälla;

19) huruvida bolaget må driva försäkringsrörelse i utlandet.

5 §.

Försäkringsaktiebolags firma skall innehålla ordet »försäkringsaktie-bolag».

Ny firma skall tydligt skilja sig från annat, förut i laga ordning registrerat, ännu bestående försäkringsbolags firma, så ock från be-nämning å utländsk försäkringsanstalt, som är allmänt känd här i riket.

6 §.

Aktiekapitalet skall bestämmas med hänsyn till vidden och beskaffen-heten av den tillämnade rörelsen samt fördelas i visst antal lotter (aktier) å lika belopp i svenskt mynt. Skall aktiekapitalet kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, må minimi-kapitalet ej utgöra mindre än tredjedelen av maximikapitalet.

För försäkringsaktiebolag, vars rörelse avser livförsäkring, må ej aktiekapitalet eller i fall, varom nyss är sagt, minimikapitalet sättas till lägre belopp än tjugufem gånger det högsta livförsäkringsbelopp, varför bolaget må vid början av sin verksamhet utan återförsäkring ikläda sig ansvarighet på samma risk, eller i något fall understiga etthundra tusen kronor. Vid tillämpning av vad sålunda är föreskrivet

skall i fråga om livränteförsäkring försäkringsbeloppet anses motsvara femton gånger den årliga livräntan. För annat försäkringsaktiebolag må ej aktiekapitalet eller, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet sättas lägre än fem tusen kronor.

Ej må aktie lyda å mindre belopp än femtio kronor; dock må aktie kunna lyda å mindre belopp, lägst tio kronor, där aktiekapitalet ej överstiger femtio tusen kronor.

Vad för aktie skall inbetalas må ej bestämmas till lägre belopp än det, varå aktien skall lyda.

Aktie vare mot bolaget odelbar.

7 §.

Avser försäkringsaktiebolags rörelse livförsäkring, skola upprättas bestämmelser angående följande grunder för livförsäkringsverksamheten, nämligen:

- 1) grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv;
- 2) reglerna för återköp av försäkring samt för lämnande av förskott mot säkerhet i försäkringsbrev, där sådant återköp eller förskott må kunna beviljas;

- 3) reglerna för påföljd av försummelse att erlagga premie;

- 4) grunderna för beräkning och fördelning av den vinst, som må tillkomma försäkringstagarna, så ock, där förutberäkning skall ske av de belopp (premieåterbäring), som bolaget förväntas kunna av sin behållning utbetala till försäkringstagare utöver de i försäkringsavtalet bestämda, grunder för denna förutberäkning samt för avsättning till och nedsättning av till tryggnad av sådan premieåterbäring avsedd fond (premieåterbäringsreserv).

Skall försäkringsaktiebolag meddela försäkring av annat slag än personförsäkring, och skall sådan försäkring meddelas för all framtid eller för längre tid än tio år, skola upprättas bestämmelser angående grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv för sådana försäkringar.

8 §.

Teckning av aktier skall ske å teckningslista i huvudskrift, som egenhändigt underskrivits av stiftarna, eller i avskrift, bestyrkt av notarius publicus.

Teckningslista skall innefatta styrkt avskrift av Konungens beslut om stadfästelse samt angiva

1) den tid, ej överstigande ett år från det stadfästelse å bolagsordningen meddelats, inom vilken konstituerande stämma skall hållas;

2) där för aktie skall inbetalas högre belopp än det, varå aktie skall lyda, det belopp, som skall för aktie inbetalas;

3) där i bolagsordningen minimi- och maximikapital angivits, men allenast ett visst belopp, understigande maximikapitalet, skall få tecknas, storleken av detta belopp.

Där annan än stiftare må teckna aktier, skall teckningslista, varå sådan teckning må äga rum, dessutom innehålla uppgift å det antal aktier, som en var av stiftarna tecknat, och å den grund, efter vilken i händelse av överteckning aktierna skola fördelas mellan tecknarna.

Varje stiftare skall teckna minst en aktie.

9 §.

Ej må stiftare eller annan av bolaget för dess bildande njuta gottgörelse utöver ersättning för utgifter, som för bildandet varit uppenbarligen nödvändiga. Ej heller må utom i fall, varom i 110 § stadgas, för aktie eller för fullgörande av skyldighet, som i 42 § sägs, tillskjutas annat än penningar eller stiftare förbehålla sig eller annan särskild förman eller rättighet.

10 §.

Aktieteckning vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 8 §.

Aktieteckning med villkor vare utom i fall, varom i 110 § stadgas, ogiltig.

11 §.

Har ej före utgången av den tid, inom vilken enligt teckningslistan konstituerande stämma skall hållas, beslut å sådan stämma fattats om bolagets bildande eller om uppskov därmed enligt vad i 14 § stadgas, vare aktieteckningen icke vidare bindande.

12 §.

Ej må sådan grund för aktietecknings ogiltighet, som i 10 och 11 §§ avses, göras gällande, utan så är, att den hos registreringsmyndigheten anmälts före bolagets registrering.

13 §.

Konstituerande stämman utlyses av stiftarna i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma.

14 §.

Styrkes å stämman genom behöriga teckningslistor, att det belopp, vartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må sättas, är fulltecknat, skall, sedan aktierna, i händelse det tecknade beloppet överskjuter vad högst må tecknas, blivit mellan tecknarna fördelade och överskjutande teckning förklarats förfallen, till avgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock att, där minst en fjärdedel av de närvarande eller ock aktietecknare med ett sammanlagt aktiebelopp av minst en fjärdedel av det vid stämman företrädde aktiekapitalet rösta därför, med frågans avgörande skall anstå till fortsatt stämman å viss dag minst fyra och högst sex veckor därefter. Å den fortsatta stämman varde frågan utan vidare uppskov avgjord.

Besluta de närvarande enhälligt, att bolaget skall komma till stånd, eller finnas vid omröstning de flesta röstande hava förenat sig därom och utgöra dessa minst en fjärdedel av hela antalet tecknare med ett sammanlagt aktiebelopp av mer än halva det å stämman företrädde aktiekapitalet och minst en fjärdedel av hela aktiekapitalet, skall bolaget anses bildat samt val av styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

15 §.

Vid konstituerande stämman skall genom stiftarnas försorg föras protokoll; och lände i övrigt i tillämpliga delar till efterrättelse vad i 69 § finnes stadgat om protokoll, val av ordförande och förteckning över de närvarande.

Vad i 70 § är stadgat om utövande av rösträtt och fattande av beslut å bolagsstämma äge med de avvikelser, som föranledas av bestämmelserna i 14 §, motsvarande tillämpning å sådan stämman, som ovan sägs.

16 §.

Vad om klander av bolagsstämmobeslut är stadgat i 86 och 87 §§ gälle i tillämpliga delar i fråga om talan å beslut, som fattats å konstituerande stämman.

17 §.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blivit valda, så ock av det tecknade beloppet, efter avdrag ej mindre i anledning av övertäckning, där sådan ägt rum, än även för aktierätt, som av aktietecknare må hava enligt 24 § förverkats och ej av annan övertagits, minst hälften behörigen inbetalts, må bolaget enligt föreskrifterna i denna lag registreras; dock får registrering ej ske, där det tecknade beloppet efter ovannämnda avdrag understiger det belopp, vartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må sättas.

18 §.

Innan bolaget registrerats, kan det ej förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara; dock äge bolagets styrelse föra talan om utbekommande av tecknat aktiebelopp.

Handla styrelseledamöter, aktieägare eller andra å bolagets vägnar, innan det blivit registrerat, svare de, som i åtgärden eller beslut därom deltagit, för uppkommande förbindelser såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

19 §.

Ansökning om bolagets registrering skall göras av dess styrelse.

I sådan ansökning skola uppgivas

dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist,

dels bolagets postadress,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än styrelseledamot eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Vid ansökningen skola fogas

- 1) Konungens beslut om stadfästelse i två styrkta avskrifter;
- 2) av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokollet vid konstituerande stämman, så ock, där annan stämma hållits, av det därvid förda protokollet;

- 3) en med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter försedd handling, innehållande *dels* uppgift, huru mycket blivit tecknat, med avdrag ej mindre i anledning av överteckning, där sådan ägt rum, än ock för aktierätt, som av aktietecknare må hava enligt 24 § förverkats och ej av annan övertagits, ävensom huru mycket av det belopp, vartill aktiekapitalet sålunda uppgår, blivit inbetalt, *dels* ock försäkra, att den sålunda anmälda inbetalningen behörigen fullgjorts;
- 4) samtliga teckningslistor ävensom styrkta avskrifter av desamma.

Om aktiebrev och aktiebok.

20 §.

Å aktierna skola utfärdas brev. Dessa skola undertecknas av styrelsen samt angiva ordningsnummer å den eller de aktier, varå breven lyda, akties belopp och dagen för utfärdandet. Aktiebrev skall ställas till viss man. Styrelseledamots namnteckning må kunna återgivas genom tryck eller på annat dylikt sätt; dock skall varje aktiebrev vara egenhändigt undertecknat av minst en styrelseledamot.

Innehåller bolagsordningen bestämmelser om skyldighet att lämna tillskott eller om inskränkning i rätten att förfoga över aktie, på sätt i 42 och 44 §§ sägs, skola dessa bestämmelser angivas i aktiebrevet.

21 §.

Ej må aktiebrev utgivas, innan registrering enligt 27 § skett därom, att full betalning erlagts för aktier tillhopa motsvarande det belopp, vartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må bestämmas, ej heller innan full betalning blivit erlagd för den eller de aktier, varå brevet lyder, samt, där aktietecknare är pliktig att lämna tillskott, som i 42 § sägs, särskild skriftlig förbindelse å dylikt tillskott blivit avlämnad.

Utgives, innan aktiebrev utfärdats, bevis om rätt till delaktighet i bolaget (promess) eller om verkställd inbetalning å aktie (interimsbevis, interimskvitto), skall sådant bevis ställas till viss man.

22 §.

Över försäkringsaktiebolags samtliga aktier har styrelsen att ofördröjligen upplägga en aktiebok. I denna skola genom styrelsens försorg

aktierna upptagas med uppgift å de ursprungliga ägarna samt hos styrelsen styrkta behöriga förändringar i äganderätten till aktie ofördröjligen antecknas; dock att, där lösningsrätt enligt 44 § 1 mom. tillkommer förutvarande aktieägare, anteckning ej må ske förr än sig visat, att lösningsrätten ej begagnas. I aktieboken skall ock anmärkas dagen, då anteckning skett.

Det åligger styrelsen att omedelbart före bolagsstämma vara tillstädes för att pröva de frågor om nya aktieägares införande i aktieboken, som då kunna yppas. Dock skall, där i bolagsordningen enligt 67 § 1 mom. rätten till deltagande i bolagsstämmas förhandlingar gjorts beroende av att anmälan därom sker viss tid före stämman, styrelsesammanträde för prövning av frågor, som nyss sagts, hållas omedelbart före anmälningstidens utgång.

Där ej bolagsordningen på grund av stadgandet i 44 § 2 mom. annat föreskriver, må styrelsen ej vägra att i aktieboken såsom ägare införa den, som företer aktiebrev, försett med behörigen sammanhängande och till honom fortgående följd av överlåtelse.

Med det undantag, varom i 44 § 4 mom. stadgas, vare den, till vilken aktie övergått, ej gent emot bolaget att anse såsom aktieägare, innan han blivit införd i aktieboken.

Styrelsen åligger att hålla aktieboken tillgänglig för en var, som vill taga kännedom om densamma.

Om inbetalning och ökning av aktiekapitalet.

23 §.

Sist inom två år från bolagets bildande skall för aktie full betalning erläggas.

Aktietecknare vare skyldig att senast vid bolagets bildande avlämna särskild skriftlig förbindelse å oguldet aktiebelopp ävensom, där aktietecknaren är pliktig lämna tillskott, som i 42 § sägs, å sådant tillskott.

Övergår aktierätten till annan, må ändock förbindelse å oguldet aktiebelopp ej återställas, förrän aktiens belopp blivit till fullo guldet, ej heller förbindelse å tillskott, som ovan sägs, återlämnas, innan densamma blivit till fullo inlöst eller den, till vilken aktierätten övergått, avlämnat ny sådan förbindelse, som av bolagets styrelse godkännes.

Ej vare aktietecknare berättigad att kvitta sin skuld på grund av aktieteckning mot fordran hos bolaget.

24 §.

Uraktlåter någon att i rätt tid fullgöra inbetalning å aktie eller av tillskott, som i 42 § sägs, vare han skyldig att gälda ränta efter sex för hundra om året från förfallodagen.

Verkställes ej inbetalning å aktie i rätt tid, eller försummar någon att avlämna förbindelse, varom i 23 § 2 mom. förmäles, äge styrelsen, där ej rättelse sker inom en månad efter anmaning, förklara aktierätten förverkad. Det åligger styrelsen, där betalning uteblivit, att, så snart ske kan, antingen vidtaga nyssnämnda åtgärd eller utsöka beloppet.

Underrättelse om tiden för inbetalning, ävensom anmaning, varom ovan är sagt, må anses vara given, när den blivit kungjord i den ordning, som skall gälla för kungörande av kallelse till ordinarie bolagsstämma, så ock, där aktietecknarens postadress uppgivits för styrelsen, till honom blivit försänd i rekommenderat brev.

Då aktierätt förverkats, kan vad å aktien redan inbetalts eller redan inbetalt tillskott, varom i 42 § förmäles, ej återfordras.

25 §.

Är aktierätt förverkad, efter ty ovan är sagt, vare aktietecknaren, där bolagets egendom avträdes till konkurs, som börjar inom två år efter utgången av den för aktiernas inbetalning bestämda tid, ändock skyldig att, såvitt borgenärs rätt därpå beror, fullgöra återstående inbetalning å aktie eller av tillskott, som i 42 § sägs, i den mån sådan inbetalning ej visas vara för övertagande av aktierätten verkställd av annan.

26 §.

Varder, efter det ansökning om bolagets registrering gjorts, ytterligare inbetalning å aktier fullgjord, må styrelsen för registrering göra anmälan om sålunda inbetalt belopp. Anmälan, som skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, skall innefatta försäkran, att den sålunda anmälda inbetalningen behörigen fullgjorts.

27 §.

Sist sex månader efter utgången av den för aktiernas inbetalning bestämda tid skall styrelsen, där ej anmälan om hela aktiekapitalets in-

betalning förut skett, för registrering avlämna en av styrelseledamöterna egenhändigt underskriven uppgift, huru mycket av det belopp, som för registrering anmälts vara inbetalt, motsvaras av aktier, för vilka full betalning erlagts. Styrelseledamöternas namnteckningar skola vara av vittnen styrkta.

Har ej inom ovan stadgad tid anmälts, att full betalning behörigen erlagts för aktier tillhopa motsvarande det belopp, vartill aktiekapitalet enligt bolagsordningen lägst må bestämmas, och inkommer ej heller behörig anmälan, utvisande, att sådan betalning fullgjorts, inom en månad efter det från registreringsmyndigheten till bolagets styrelse avlåtits skrivelse med anmaning att ofördröjligen inkomma med dylik anmälan, skall bolaget träda i likvidation.

28 §.

Har, efter det ansökning om bolagets registrering gjorts, aktietecknares aktierätt förklarats förverkad, och varder den ej inom en månad av annan övertagen, skall aktiekapitalet anses minskat med det belopp, som svarar emot den förverkade aktierätten; och göra styrelsen ofördröjligen anmälan härom för registrering.

29 §.

Ökning av aktiekapitalet medelst ny aktieteckning må ej beslutas, innan det belopp, vartill aktiekapitalet vid beslutets fattande uppgår, till fullo inbetalts och registrering därom skett. Ej heller må, där beslut om sådan ökning förut fattats, ytterligare ökning beslutas, innan på grund av förra beslutet tecknat belopp, med avdrag ej mindre i anledning av överteckning, där sådan ägt rum, än ock för förverkad och ej av annan övertagen aktierätt, blivit till fullo inbetalt och detta förhållande registrerats.

Beslut om ökning, varom ovan sägs, kan fattas endast av bolagsstämma.

30 §.

Beslutet om aktiekapitalets ökning skall angiva

1) det belopp, varmed aktiekapitalet må ökas;

2) den företrädesrätt att teckna nya aktier, som må tillkomma aktieägare;

3) den tid, ej understigande fyra veckor från den dag, då beslutet enligt 34 § kungjorts i allmänna tidningarna, inom vilken aktieägare må begagna den honom tillkommande företrädesrätt till teckning;

4) det belopp, som skall för aktie inbetalas;

5) den grund, efter vilken i händelse av övertäckning aktierna skola fördelas mellan tecknarna;

6) där ej de nya aktierna skola vara likställda med de förutvarande, den olikhet, som mellan dem skall förefinnas.

31 §.

Bolagsstämman beslut om aktiekapitalets ökning skall, evad det innefattar ändring av bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg ofördröjligen anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring av bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Vid nämnda anmälan skall fogas, i två exemplar, av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet.

32 §.

Där alla förutvarande aktier äga lika rätt, vare varje aktieägare berättigad att, i den mån sådant kan ske, av de nya aktierna efter teckning erhålla det antal, som svarar mot hans andel i det förutvarande aktiekapitalet.

33 §.

Aktieägare, som vill begagna honom tillkommande företrädesrätt till teckning av ny aktie, vare skyldig att vid teckningen förete det eller de aktiebrev, varå teckningsrätten grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant aktiebrev förses med påskrift, att teckningsrätten begagnats.

34 §.

Det åligger styrelsen att genom kungörelse i allmänna tidningarna och i tidning inom den ort, där styrelsen har sitt säte, ävensom, i den mån så ske kan, genom rekommenderade brev om bolagsstämman beslut om aktiekapitalets ökning underrätta aktieägarna.

35 §.

Teckning av de nya aktierna skall ske å teckningslista i huvudskrift, försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, eller i avskrift, bestyrkt av notarius publicus.

Teckningslista skall innehålla bolagsstämmans beslut om aktiekapitalets ökning samt uppgift å de tidningsnummer, i vilka beslutet enligt 34 § varit infört.

I teckningslista skall ock angivas förutvarande aktiekapitalets storlek ävensom den ordning, i vilken aktietecknare bör fullgöra vad honom på grund av teckningen åligger.

Ett exemplar av bolagsordningen skall bifogas varje teckningslista.

36 §.

Teckning av ny aktie vare ogiltig, där den ej göres å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 35 § 1, 2 och 3 mom.

Teckning med villkor vare utom i fall, varom i 110 § stadgas, ogiltig.

Ej må sådan grund för ogiltighet av teckning av aktie, som ovan i denna paragraf avses, göras gällande, utan så är, att den anmälts hos registreringsmyndigheten, innan registrering enligt 38 § skett i anledning av anmälan, att aktien till fullo inbetalts.

37 §.

Sist ett år från det bolagsstämmans beslut om aktiekapitalets ökning fattades skall för ny aktie full betalning erläggas.

Bestämmelserna i 9 § om förbud mot tillskott å aktie i annat än penningar och mot förbehåll av särskild förmån eller rättighet vid aktieteckning, ävensom bestämmelsen i 23 §, att aktietecknare ej är berättigad till kvittning, gälle ock vid ny aktieteckning; och skall jämväl vid sådan teckning äga motsvarande tillämpning vad i 24 och 25 §§ finnes stadgat om påföljd för uraktlåtenhet att verkställa inbetalning å tecknad aktie eller av tillskott, som i 42 § sägs, så ock om anmaning att fullgöra sådan inbetalning.

38 §.

Sist sex månader efter utgången av den för inbetalning av de nya aktierna bestämda tid skall styrelsen för registrering anmäla, huru

många aktier till fullo inbetalts. Vid anmälan, som skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, skola fogas

1) en med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter försedd handling, innehållande *dels* uppgift, huru mycket blivit tecknat, med avdrag ej mindre i anledning av överteckning, där sådan ägt rum, än ock för aktierätt, som av aktietecknare förverkats och ej av annan övertagits, *dels ock* försäkran, att den anmälda inbetalningen å aktierna behörigen fullgjorts;

2) teckningslistorna, så ock styrkta avskrifter av desamma,

3) ett exemplar av de tidningar, i vilka bolagsstämmans beslut om ökningen enligt 34 § varit infört.

Varda efter avlämnandet av ovannämnda handlingar aktier ytterligare till fullo inbetalda, må anmälan därom kunna göras för registrering. Anmälan skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter samt innehålla sådan försäkran, som ovan under 1) sägs.

Aktiekapitalet skall, så snart registrering skett i anledning av anmälan, som ovan i denna paragraf sägs, anses ökat med sammanlagda beloppet av de aktier, som anmälts vara till fullo inbetalda.

39 §.

Utan hinder av vad i 29—38 och 85 §§ finnes stadgat må styrelsen besluta aktiekapitalets ökning under förutsättning av bolagsstämmans godkännande. I ty fall skola i avseende å bolagsstämmans beslut, varigenom sådant godkännande meddelas, bestämmelserna i 29 och 31 §§ äga motsvarande tillämpning, och skall vad i 30 § och 32—38 §§ är föreskrivet lämpas å styrelsens beslut om ökningen och å verkställigheten därav; dock gälle, *att* för ny aktie full betalning skall erläggas sist ett år från det bolagsstämman godkänt styrelsens beslut; *att*, innan sådant godkännande meddelats, den i 38 § 1 mom. föreskrivna anmälan till registret ej må göras; *och att* förty, där den i sistnämnda paragraf stadgade tid för anmälningsskyldighetens fullgörande tilländagått, innan godkännandet meddelats, sagda anmälan skall göras samtidigt med den i 31 § föreskrivna anmälan till registret av bolagsstämmans beslut.

40 §.

Aktiekapitalet må kunna ökas jämväl medelst överföring till desamma av besparade vinstmedel, som ej avsatts till reservfond eller

säkerhetsfond eller till trygghande av premieåterbäring eller vinst till försäkringstagarna; och skola därvid bestämmelserna i 29 § äga motsvarande tillämpning.

Bolagsstämman beslut om ökningen skall angiva det belopp, varmed aktiekapitalet skall ökas, ävensom, där ej de nya aktierna skola vara likställda med de förutvarande, den olikhet, som mellan dem skall förefinnas.

Där alla förutvarande aktier äga lika rätt, vare varje aktieägare berättigad att av de nya aktierna erhålla det antal, som svarar mot hans andel i det förutvarande aktiekapitalet.

Beslutet skall, evad det innefattar ändring av bolagsordningen eller ej, genom styrelsens försorg anmälas för registrering. Innefattar beslutet ändring av bolagsordningen, må registrering ej ske förr än Konungens stadfästelse å ändringen vunnits.

Vid nämnda anmälan skall fogas, i två exemplar, av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet.

Aktiekapitalet skall, så snart registrering av beslutet skett, anses ökat med det belopp, som enligt beslutet skall till aktiekapitalet överföras.

Ej må brev å ny aktie utlämnas till aktieägare, innan registrering av beslutet om ökningen skett eller innan aktieägaren företett det eller de aktiebrev, varå rätten att erhålla ny aktie grundas; och skall genom styrelsens försorg sådant aktiebrev förses med påskrift, att brev å ny aktie utlämnats.

41 §.

Sedan för aktie full betalning erlagts, vare aktieägaren icke skyldig att ytterligare tillskjuta något, där ej bolagsordningen innehåller bestämmelse om sådan skyldighet.

42 §.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse om skyldighet att tillskjuta något utöver tecknat aktiebelopp, må beloppet av sådant tillskott ej för någon aktie överstiga tre gånger aktiens belopp.

Om förbud för försäkringsaktiebolag att förvärva egen aktie.**43 §.**

Egen aktie må försäkringsaktiebolag ej mot vederlag förvärva, ej heller mottaga såsom pant.

Vad nu är stadgat utgör ej hinder för försäkringsaktiebolag att å auktion inropa för bolagets fordran utmätt aktie, dock med skyldighet att åter avyttra den, så snart det kan ske utan förlust.

Om inskränkning i rätten att förfoga över aktie.**44 §.**

I bolagsordningen må kunna förbehållas, att, där aktie övergår till annan än aktieägare eller till annan än ägare av visst slag av aktier, förutvarande aktieägare eller ägare av visst slag av aktier skola vara berättigade att lösa aktien. I ty fall skall bolagsordningen angiva den ordning, i vilken lösningsrätten må tillkomma aktieägarna inbördes, den tid, ej överstigande nittio dagar, räknat från anmälan hos styrelsen om aktiens övergång, inom vilken den, som vill begagna sig av lösningsrätten, skall därom göra anmälan hos styrelsen, ävensom den tid, ej överstigande trettio dagar, räknat från det lösens belopp blivit bestämt, inom vilken lösen skall erläggas.

I bolagsordningen må ock intagas förbehåll, varigenom rätten för aktiebolag eller annan samfällighet eller för annan än här i riket bosatt svensk medborgare att genom teckning eller överlåtelse förvärva aktie inskränkes. Innehåller bolagsordningen bestämmelse om tillskottsplikt enligt 42 §, må däri intagas förbehåll, varigenom rätten att äga aktier i bolaget begränsas till visst antal, eller varigenom stadgas att den, som förvärvat aktie, ej må vinna inträde i bolaget, innan han avlämnat tillskottsförbindelse, som av styrelsen godkänts.

Där i fall, som i 1 mom. avses, lösen skall erläggas för aktie, men överenskommelse ej kan träffas om lösens belopp, varde, såframt ej annorlunda är stadgat i bolagsordningen, beloppet, som skall motsvara aktiens verkliga värde, bestämt av tre skiljemän, utsedde enligt lagen om skiljemän, med rätt för part, som ej åtnöjes med skiljemännens beslut, att draga tvisten under rättens prövning, såframt han instämmer sin talan inom nittio dagar från det skiljemännens beslut i huvudskrift eller bestyrkt avskrift delgavs honom.

Innan det visar sig, att lösningsrätten ej begagnas, vare den, till vilken aktie övergått, ej i förhållande till bolaget att anse såsom aktieägare; dock äge han uppbära den vinstutdelning, som må vara med aktierätten förknippad, och utöva aktien, i händelse av aktiekapitalets ökning, tillkommande företrädesrätt till teckning av ny aktie. De av sådan teckning härflytande rättigheter och skyldigheter övergå å den, som begagnar sig av lösningsrätten.

Ej må på annat sätt, än ovan är sagt, rättigheten att förfoga över aktie inskränkas.

Om reservfond, vinstutdelning och balansräkning.

45 §.

Försäkringsaktiebolag, vars rörelse icke avser allenast livförsäkring, skall av sin årsvinst, efter avdrag för vad som åtgår till betäckande av möjligen förefintlig brist från föregående år, avsätta minst tio procent till reservfond. Vid beräkning av det belopp, som sålunda minst skall avsättas till reservfonden, må ej från årsvinsten avdragas den andel däri, som kan hava tillerkänts styrelseledamot eller annan såsom arvode (tantiem). Sedan fonden uppgått till ett belopp motsvarande tio procent av inbetalda aktiekapitalet eller till det högre belopp, som kan vara bestämt i bolagsordningen, må vidare avsättning av årsvinsten kunna upphöra; nedgår fonden under det sålunda stadgade beloppet, skall avsättning därtill ånyo vidtaga.

Till reservfonden skall alltid läggas vad vid aktieteckning må hava för aktierna erhållits utöver det belopp, varå de lyda, så ock, där aktierätt förverkats och aktiekapitalet i följd därav minskats, vad, innan aktierätten förverkades, blivit inbetalt å aktien.

Nedsättning av reservfonden skall beslutas för betäckande av förlust, som enligt fastställd balansräkning finnes hava uppstått å rörelsen i dess helhet, och som icke kan ersättas av andra befintliga, till framtida förfogande avsatta medel; för annat ändamål må nedsättning av reservfonden icke ske.

46 §.

Till utdelning åt aktieägare eller försäkringstagare må ej användas annat än den vinst, som förefinnes å rörelsen i dess helhet enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall avsättas till reservfond, säkerhetsfond eller premieåterbäringsreserv.

Innan organisationskostnader, som enligt 48 § 8) uppförts som tillgång, fullständigt avskrivits, må ej för något år till aktieägare och försäkringstagare utdelas sammanlagt mera än fem procent å det inbetalda aktiekapitalet.

Varder vinstutdelning beslutad och verkställd i strid med vad sålunda stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen eller med övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldige att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

47 §.

Bolagsstämma må ej förfoga över bolagets vinstmedel eller övriga tillgångar för ändamål, som uppenbarligen är för bolagets verksamhet främmande; stämman dock obetaget att till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål använda tillgång, som i förhållande till bolagets ställning är av ringa betydelse.

48 §.

Jämte vad i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar är stadgat gälla i avseende å upprättande av försäkringsaktiebologs balansräkning:

1) Bolagets tillgångar må ej upptagas vare sig över sina verkliga värden eller till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande.

2) Andra tillgångar än fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må dock upptagas till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande, såframt sådant särskilt anges i den förvaltningsberättelse, styrelsen enligt 61 § har att avlämna.

3) Osäkra fordringar skola upptagas endast till de belopp, varmed de beräknas komma att inflyta, och värdelösa fordringar avskrivas.

4) Vid tillämpningen av vad under 1) stadgats i fråga om de tillgångar, varmed premiereserven för livförsäkringar eller för andra försäkringar för all framtid eller för längre tid än tio år redovisas, må ändringar i det pris, för vilket tillgångar av samma eller liknande slag kunna avyttras eller förvärvas, lämnas utan inflytande på värdesättningen, i den mån de icke kunna anses vara bestående.

5) Fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må ej i vidare mån än som betingas av därå nedlagda förbättringar upptagas till högre värde än det, vartill den varit uppförd i närmast föregående balansräkning.

6) De belopp, vartill aktiekapitalet, den aktieägarnas tillskottsplikt motsvarande garantifonden, reservfonden samt andra fonder uppgå, skola var för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna.

7) Förvärvad egen aktie må ej uppföras som tillgång.

8) De vid bolagets bildande och därefter före utgången av andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må, där sådant i bolagsordningen bestämmes, i bolagets balansräkning uppföras såsom tillgång intill i bolagsordningen medgivet belopp; dock skola dessa kostnader avskrivas med minst en åttendedel för varje efter andra räkenskapsåret följande år.

Där enligt bolagsordningen aktieägarna äro berättigade att av bolagets vinst åtnjuta utdelning för tid före räkenskapsåret, skall beloppet av sådan utdelning i balansräkningen upptagas inom linjen.

Om styrelse och firmateckning.

49 §.

För försäkringsaktiebolag skall finnas en styrelse, bestående av tre eller flera ledamöter.

Styrelsen äge, i enlighet med vad i denna lag är stadgat, förvalta bolagets angelägenheter.

Styrelsen väljes å bolagsstämma; dock må enligt bestämmelse, som intagits i bolagsordningen, en eller flera av styrelsens ledamöter kunna på annat sätt utses.

Ledamot av styrelsen skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Styrelseledamot må ej utses för längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom.

Avgår av bolagsstämman vald styrelseledamot, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det övriga styrelseledamöter att ofördröjligen föranstalta om val av ny ledamot. Utan hinder av vad nu stadgats må dock, där bolagsordningen sådant medgiver, med valet kunna anstå till nästa ordinarie bolagsstämma, såframt styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter.

50 §.

Styrelsen, så ock den eller de särskilda styrelseledamöter, som bemyndigats teckna bolagets firma, äge att själva eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å bolagets vägnar än även inför domstolar och andra myndigheter företräda bolaget. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen eller viss styrelseledamot, vare, i den mån ej annat följer av vad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras.

51 §.

I förhållande till bolaget vare styrelsen och de styrelseledamöter, som, efter ty i 50 § är sagt, äga företräda bolaget, pliktiga att i sin förvaltning av bolagets angelägenheter ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som i bolagsordningen eller av bolagsstämman eller, såvitt rör styrelseledamot, av styrelsen meddelas.

Styrelsen eller styrelseledamot må dock ej efterkomma bolagsstämmans föreskrift, där den finnes strida mot denna lag eller bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

52 §.

Bemyndigande för styrelseledamot att teckna bolagets firma må, där ej annat blivit bestämt i bolagsordningen eller av bolagsstämman, meddelas av styrelsen.

Ej må sådant bemyndigande meddelas av bolagsstämman, med mindre bolagsordningen innehåller stadgande i sådant avseende.

53 §.

Är enligt bolagsordningen styrelsen beslutför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen, ej företagas, utan att, såvitt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

54 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämt i bolagsordningen, den mening, om vilken vid sammanträde de flesta

röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdas av ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot av styrelsen äge ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning beträffande gåva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

55 §.

I bolagsordningen må bestämmas, att styrelsen äger bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma; och äge jämväl bolagsstämman tillåta styrelsen att meddela sådant bemyndigande. I fråga om den, som sålunda erhållit rätt att teckna bolagets firma, skall tillämpas vad som enligt 50 och 51 §§ gäller beträffande styrelseledamot, som äger teckna firman.

56 §.

Vid meddelande av rätt till firmateckning må kunna föreskrivas, att denna rätt får utövas endast av flera i förening.

57 §.

Sker ändring i styrelsens sammansättning eller i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar styrelseledamot eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist eller ändras bolagets postadress, skall styrelsen därom ofördröjligen göra anmälan för registrering. Vid anmälan om ändring i styrelsens sammansättning skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker ändringen.

58 §.

Den, som äger företräda bolaget, må ej ikläda bolaget förpliktelser eller eljest förfoga över dess tillgångar i vidare mån än sådant enligt 47 § är för bolagsstämman medgivet. Vad sålunda är stadgat må dock ej åberopas mot tredje man, med mindre han insett eller bort inse, att stadgandet ägt tillämpning.

59 §.

Skriftlig handling, som utfärdas för försäkringsaktiebolag, bör under-tecknas med bolagets firma. Vid firmateckning skola de, som teckna firman, även underskriva sina namn.

Har handlingen ej undertecknats med bolagets firma och framgår ej av dess innehåll, att den utfärdats å bolagets vägnar, vare de, som underskrivit handlingen, evad densamma prövas vara för bolaget bindande eller ej, ansvariga för vad genom handlingen må hava slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

60 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot, så ock för den, som eljest, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna bolagets firma, att för bolaget mottaga stämning är stadgat i rättegångsbalken; och skall vad i sådant avseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgivas bolaget.

Vill styrelsen kära till bolaget, kalle styrelsen aktieägarna till bolagsstämma för val av ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgiven, då den blivit föredragen å stämman.

61 §.

Minst en månad före den bolagsstämma, varom förmäles i 73 §, avlämne styrelsen till revisorerna en av styrelsens ledamöter underskriven förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkning samt balansräkning för det förflutna räkenskapsåret. Genom styrelsens försorg skola dessa handlingar jämte den berättelse, som enligt vad nedan sägs skall avgivas av revisorerna, under minst en vecka närmast före stämman hållas för aktieägarna tillgängliga i tillräckligt antal exemplar ävensom ofördröjligen översändas till aktieägare, som med uppgivande av postadress anholder därom.

I förvaltningsberättelsen skall lämnas redogörelse för de under året verkställda avskrivningarna och grunderna därför.

62 §.

Styrelseledamöter, som genom att överträda denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet eller eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Angående styrelseledamöters skadeståndsansvar gent emot tredje man stadgas i 113 §.

63 §.

Vad i denna lag finnes stadgat om styrelseledamot äge motsvarande tillämpning å suppleant i styrelsen.

Har suppleant utövat styrelseledamots befogenhet, vare den omständighet, att förutsättningen för hans inträde i styrelsen saknats, utan verkan mot en var, som ej visas hava ägt kännedom därom.

Bestämmelse rörande den förutsättning, under vilken suppleant äger utöva styrelseledamots befogenhet, må ej registreras.

Om revision.

64 §.

Styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola granskas av en eller flera revisorer.

Revisorerna väljas å bolagsstämma; dock må i bolagsordningen kunna bestämmas, att en eller flera revisorer skola på annat sätt utses att jämte de å bolagsstämman valda deltaga i granskningen.

Till revisor må ej utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst.

Den tid, för vilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma och ej omfatta längre tid än två år. Revisor må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom.

Avgår av bolagsstämman vald revisor, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val av ny revisor.

65 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och övriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må av revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej av styrelsen förvägras.

Vid fullgörande av sitt uppdrag hava revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som av bolaget meddelas och ej avse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida

mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

Revisorerna skola för varje räkenskapsår över granskningen avgiva en av dem underskriven berättelse, som skall överlämnas till styrelsen minst två veckor före den i 73 § nämnda bolagsstämman. Inom samma tid skola revisorerna till styrelsen återställa förvaltningsberättelsen, vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen.

Angående revisorers befogenhet att påkalla sammankallande av extra bolagsstämma stadgas i 74 §.

66 §.

Hava revisorer i sin berättelse eller annan handling, som framlägges å bolagsstämma, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all därav uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om bolagsstämma.

67 §.

Aktieägares rätt att deltaga i handhavandet av bolagets angelägenheter utövas å bolagsstämma. Där äge varje i aktieboken införd aktieägare, som anmäler sig till deltagande i förhandlingarna, rösträtt i enlighet med vad i 70 § sägs. I bolagsordningen må kunna stadgas, att aktieägare för att vinna rätt till deltagande i förhandlingarna skall hos styrelsen anmäla sig viss tid, högst tre dagar, före bolagsstämman. Meddelas dylikt stadgande, skall i bolagsordningen jämväl intagas bestämmelser om kungörande av ort och tid för hållande av sådant styrelsesammanträde, som i 22 § 2 mom. 2 punkten sägs.

Vill någon själv eller genom ombud utöva rösträtt för aktie, vare han, såframt å bolagsstämman aktieägare med sammanlagt aktiebelopp av minst en tiondedel av det å stämman företrädde aktiekapitalet framställt yrkande därom, pliktig att avlämna en av honom egenhändigt underskriven försäkran, att han icke under falskt sken av köp, gåva eller annat avtal åtkommit aktien, utan verkligen är ägare av densamma, och att han ej heller för att kringgå i lag eller bolagsordningen meddelade bestämmelser om rösträtt förvärvat aktien med skyldighet att åter avyttra densamma. Vad nu är stadgat äge ej tillämpning å den, till vilken

aktien övergått genom arv, giftorätt eller testamente, ej heller då den uppgivno ägaren av aktien förut å ordinarie bolagsstämma såsom ägare fört talan för samma aktie, såframt ej visas, att därefter förändring i äganderätten till aktien ägt rum.

Skall försäkran avgivas av förmyndare eller målsman eller eljest av någon, som är satt att företräda ägaren, varde försäkran därefter lämpad.

68 §.

Ej må någon själv eller genom ombud eller såsom ombud för annan å bolagsstämma deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Vad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande gåva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Ledamot av styrelsen må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för vilken han är ansvarig, eller i val av revisor.

69 §.

Å bolagsstämma skall aktieboken av styrelsen hållas tillgänglig.

Där ej annat finnes stadgat i bolagsordningen, välje bolagsstämman själv ordförande att leda förhandlingarna.

Å stämman skall upprättas och till godkännande framläggas en förteckning över närvarande aktieägare och ombud för aktieägare med uppgift å det antal aktier, för vilket en var av dem äger utöva rösträtt. Sedan denna förteckning, som skall tjäna till röstlängd vid stämman, godkänts, lände densamma till efterrättelse å stämman; dock att, där stämman uppskjutes till senare dag än nästföljande söckendag, ny förteckning skall upprättas å den fortsatta stämman.

Genom styrelsens försorg skall föras protokoll över förhandlingarna å stämman. Protokollet, vari nyssnämnda förteckning intages, underskrives av ordföranden och minst en å stämman utsedd aktieägare eller ombud för aktieägare. Senast två veckor efter stämman skall protokollet genom styrelsens försorg hållas tillgängligt för aktieägarna.

70 §.

Jämte vad i övrigt i denna lag är stadgat om utövande av rösträtt och fattande av beslut å bolagsstämma gälle,

1) att rösträtt ej må utövas för aktie, å vilken icke fullgjorts förfallen inbetalning eller i fråga om vilken ej, där sådant skolat ske, avlämnats i 23 § omförmäld förbindelse;

2) att varje aktie, för vilken rösträtt må utövas, berättigar till en röst;

3) att frånvarande aktieägares rösträtt må utövas genom ombud;

4) att ingen dock må för egna eller andras aktier utöva rösträtt för mer än en femtedel av det å stämman företrädde aktiekapitalet;

5) att såsom bolagets beslut gäller den mening, för vilken de flesta rösterna avgivas;

6) att vid lika röstetal val avgöres genom lottning, men i andra frågor den mening gäller, som biträdes av de flesta röstande, eller, om jämväl antalet röstande är lika, av stämmans ordförande.

I bolagsordningen må kunna intagas bestämmelser avvikande från vad ovan under 2)—6) stadgas; dock att aktieägares rättighet att utöva rösträtt ej får inskränkas utöver vad under 1) är föreskrivet, och att aktieägares rättighet att genom ombud utöva rösträtt ej får inskränkas i vidare mån än att föreskrift må kunna meddelas därom, att till ombud må utses allenast aktieägare. Utan hinder av vad sålunda stadgats må i händelse av aktiekapitalets ökning kunna i beslutet därom föreskrivas, att för ny aktie icke må utövas rösträtt vid bestämmande av vinstutdelning, vartill den nya aktien icke medför rätt.

Vad ovan under 1) stadgats utgör ej hinder för aktieägare att, under det han är förlustig sin rösträtt, med laga verkan deltaga i beslut, för vars giltighet erfordras, att samtliga aktieägare förena sig därom.

71 §.

Bolagsstämma skall, såframt ej annat blivit i bolagsordningen eller av bolagsstämma bestämt, sammanträda å den ort, där styrelsen har sitt säte.

Styrelsen har att, på sätt bolagsordningen föreskriver, kalla aktieägarna till bolagsstämma. Föreskrivna kallelseåtgärder skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie stämma och senast en vecka före extra stämma. Där för giltighet av beslut erfordras, att det fattas å två på varandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits. Kallelse till andra stämman skall, såframt för beslutets giltighet erfordras, att det å denna stämma biträdes av samtliga röstande, jämväl, där så ske kan, försändas i rekommenderat brev till varje aktieägare.

72 §.

Under en vecka närmast före ordinarie bolagsstämma skall förteckning över de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas tillgänglig för aktieägarna ävensom ofördröjligen översändas till aktieägare, som med uppgivande av postadress anhåller därom.

Skall å stämman förekomma ärende, innefattande förslag till ändring av bolagsordningen, varde den föreslagna ändringen till sitt huvudsakliga innehåll angiven i förteckningen.

Ärende, som ej varit upptaget å förteckningen, må ej vid stämman företagas till avgörande, där det ej enligt lag eller bolagsordningen skall förekomma å stämman eller omedelbart föranledes av ärende, som där skall avgöras. Utan hinder av vad sålunda stadgats må dock å stämman kunna fattas beslut om utlysande av extra stämma för behandling av visst ärende.

Aktieägare vare berättigad att få ärende hänskjutet till prövning å stämman, såframt han hos styrelsen framställer yrkande därom minst tio dagar före stämman.

73 §.

Inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma, å vilken styrelsen har att framlägga sin förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen för det förflutna året tillika med revisorernas berättelse.

74 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla aktieägarna till extra bolagsstämma.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angivande av skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra bolagsstämma. Äro ej samtliga revisorer ense om stämmas utlysande, gälle den mening, varom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal deras mening, som anse extra stämma ej böra hållas.

Extra bolagsstämma skall ock av styrelsen utlysas, då det för uppgivet ändamål skriftligen påfordras av aktieägare med ett sammanlagt aktiebelopp utgörande minst en tiondedel av hela aktiekapitalet eller den mindre del därav, som kan vara bestämd i bolagsordningen.

Vid extra bolagsstämma må ej till avgörande företagas ärende, som ej varit angivet i kallelsen till stämman. Är fråga om ändring av

bolagsordningen, skall den föreslagna ändringen till sitt huvudsakliga innehåll angivas i kallelsen.

75 §.

Underlåter styrelsen att i föreskriven ordning kalla aktieägarna till ordinarie bolagsstämma, eller har styrelsen ej senast två veckor efter påfordran, varom i 74 § är sagt, utlyst bolagsstämma att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske, har försäkringsinspektionen att på anmälan av aktieägare ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

76 §.

Å den bolagsstämma, som i 73 § avses, skall balansräkningen med de rättelser och tillägg, som må finnas erforderliga, fastställas ävensom frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid förvaltningsberättelsen omfattar företagas till avgörande.

Med balansräkningens fastställande eller med frågan om ansvarsfrihets beviljande skall dock anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst åtta veckor därefter, i fall så påfordras av aktieägare med sammanlagt aktiebelopp, utgörande minst en tiondedel av hela aktiekapitalet. Utöver nämnda tid vare ej uppskov medgivet.

Styrelsen vare pliktig att å den i denna paragraf avsedda stämma, i den mån sådant av aktieägare äskas och kan ske utan förfång för bolaget, meddela till buds stående närmare upplysningar angående förhållanden, som kunna inverka på bedömandet av värdet å bolagets tillgångar och av dess ställning i övrigt.

Om talan emot styrelse eller revisorer.

77 §.

Ansvarsfrihet må ej anses vara styrelsen beviljad, såframt aktieägare med ett sammanlagt aktiebelopp, utgörande minst en femtedel av hela aktiekapitalet, röstat däremot.

I ovannämnda aktiebelopp må dock, där den eller de, som röstat mot ansvarsfrihets beviljande, äro i minoriteten, ej inräknas aktie, som aktieägare bekommit annorledes än genom arv, giftorätt eller testamente, utan så är, att han sedan minst sex månader före den stämma, där förvaltningsberättelsen framlades, varit i aktieboken införd såsom ägare av aktien.

Varder talan å förvaltningen under den tid förvaltningsberättelsen omfattar ej anställd inom sex månader från det berättelsen framlades å bolagsstämma, vare så ansett, som om ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad.

Utan hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen avsett även den handling.

78 §.

Har å bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse framlagts, eller å sådan fortsatt stämma, som i 76 § sägs, ansvarsfrihet ej blivit beviljad, äge aktieägare med aktiebelopp, varom stadgas i 77 § 1 och 2 mom., å bolagets vägnar föra talan å förvaltningen. Samma lag vare i fråga om anställande av sådan talan å förvaltningen, som enligt 77 § 4 mom. må anställas utan hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats.

Sedan talan blivit anställd, må den omständigheten, att en eller flera av de aktieägare, som anställt talan, avstått från fullföljd av densamma, ej utgöra hinder för de övriga att fullfölja talan, ändå att dessas sammanlagda aktiebelopp är mindre än här ovan sagts.

79 §.

Aktieägare, som enligt 78 § anställt talan å styrelsens förvaltning, svare för rättegångskostnaderna, dock med rätt att av bolaget erhålla ersättning i den mån kostnaderna täckas av vad genom rättegången kommit bolaget till godo.

80 §.

Har förslag om anställande av talan mot revisorer enligt 66 § ej antagits å bolagsstämma, vare i fråga om aktieägares rätt att å bolagets vägnar föra sådan talan lag, som i 78 och 79 §§ sägs.

Talan må ej anställas mot revisorer, sedan två år förflutit från det revisorerernas berättelse framlades å bolagsstämma, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blivit begången.

81 §.

Avträdes försäkringsaktiebolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen framlades å bolagsstämma,

äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen avser.

Kommer bolaget i konkurs inom två år från det revisorernas berättelse framlades å bolagsstämma, äge konkursboet mot dem anställa sådan talan, som omförmäles i 66 §.

Talan, varom ovan i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande av bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången av den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

**Om ändring av bolagsordningen och vissa andra fall, då särskild
röstpluralitet å bolagsstämma erfordras.**

82 §.

Beslut, som innefattar sådan ändring av bolagsordningen, att rättsförhållandet mellan redan utgivna aktier rubbas, eller att förbehåll, som i 44 § sägs, i bolagsordningen intages, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom.

Beslut avseende ändring av bolagsordningen i fråga om grunderna för utövande av rösträtt och för fattande av beslut å bolagsstämma eller om användande av bolagets vinst eller av bolagets behållna tillgångar vid dess upplösning, så ock beslut om sådan ändring av bolagsordningen, att däri intages förbehåll, som i 116 § sägs, eller att tiden för bolagets bestånd förlänges, vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, samt å den stämma, som sist hålles, biträts av samtliga röstande och dessa tillika företrätt minst tre fjärdedelar av hela aktiekapitalet.

Beslut avseende ändring av bolagsordningen i fråga om föremålet för bolagets verksamhet vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, samt å den stämma, som sist hålles, biträts av minst tre fjärdedelar av de röstande och dessa tillika företrätt minst tre fjärdedelar av hela aktiekapitalet. I fråga om giltighet av beslut om sådan ändring av bolagsordningen, att aktiekapitalet må ökas, vare, där aktier med olika rätt finnas, lag, som nu är sagt; dock erfordras, att de röstande, som biträtt beslutet, företrätt jämväl minst tre fjärdedelar av varje särskilt slag av aktier.

Beslut om annan ändring av bolagsordningen vare ej giltigt, med mindre samtliga aktieägare förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den stämman, som sist hålles, biträts av minst två tredjedelar av de röstande.

Är för giltighet av beslut, varom nu är sagt, något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände ock det till efterrättelse.

83 §.

Beslut, som i 82 § 3 mom. 2 punkten avses, så ock beslut enligt samma paragrafs 4 och 5 mom. om sådan ändring av bolagsordningen, att aktier med företrädesrätt må utfärdas, skall innehålla bestämmelser om det belopp, vartill nya aktier må utgivast, om de rättigheter, som i förhållande till de förutvarande aktierna skola tillkomma de nya, samt om den rätt till teckning eller erhållande av nya aktier, som vid aktiekapitalets ökning må tillkomma varje särskilt slag av aktier.

84 §.

I fråga om giltighet av beslut om bolagets trädande i likvidation i andra fall än i 27 och 88 §§ förmåles vare lag, som i 82 § 4 och 5 mom. sägs.

85 §.

Ändring av bolagsordning eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet skall av styrelsen ofördröjligen anmälas för registrering och må ej gå i verkställighet, innan registrering skett. Vid anmälan fogas två styrkta avskrifter av Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelsen, ävensom, där fråga är om beslut avseende sådan ändring av bolagsordningen, att däri intages förbehåll, som i 44 § sägs, bevis att förbehållet blivit antecknat å varje brev å aktie, som detsamma avser.

Om klander av bolagsstämmobeslut.

86 §.

Menar styrelsen eller ledamot därav eller aktieägare, att beslut, som fattats å bolagsstämman, icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, äge därå tala genom stämning å bo-

laget inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerat, från dagen för registreringen. Försummas det, vare rätt till klandertalan över beslutet förlorad.

Vill styrelsen anhängiggöra klandertalan, vare lag, som i 60 § 2 mom. sägs; dock skall styrelsens rätt till talan anses bevarad, om den där omförmälda stämman inom ovan i denna paragraf stadgad tid blivit utlyst att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske.

Har klandertalan anhängiggjorts, äge domstolen, när skäl därtill förekommer, att, innan slutligt utslag i målet meddelas, förordna, att klandrade beslutet ej må verkställas. Om förordnandet skall, där klandrade beslutet är av beskaffenhet, att det bör registreras, underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

Domstols utslag, varigenom bolagsstämmobeslut upphävts eller ändrats, gälle jämväl för de aktieägare, som ej instämt klandertalan.

87 §.

Har bolagsstämma bestämt arvode åt styrelseledamot, revisor eller tjänsteman i bolaget eller eljest åt någon för fullgörande av honom meddelat uppdrag, äge aktieägare med ett sammanlagt aktiebelopp av minst en femtedel av hela aktiekapitalet, där arvodet förmenas vara för högt bestämt, att inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerat, från dagen för registreringen hos rätten eller domaren göra ansökning om prövning av arvodets storlek; och äge rätten, där arvodet uppenbarligen finnes vara bestämt till oskäligt belopp, att efter vederbörandes hörande göra jämkning däri.

Om likvidation och upplösning.

88 §.

Förutom i det fall, varom förmåles i 27 §, skall försäkringsaktiebolag träda i likvidation,

1) då aktiekapitalet till två tredjedelar eller den mindre del, som kan vara bestämd i bolagsordningen, gått förlorat och ej inom tre månader, efter det bolagsstämman erhållit meddelande därom, bristen blivit fylld;

2) då antalet aktieägare nedgått under fem och tillräckligt antal aktieägare ej inom tre månader inträtt;

3) då i bolagsordningen viss tid för bolagets verksamhet blivit fastställd och denna tid gått till ända;

4) då eljest förhållande inträffat, på grund varav enligt bestämmelse i bolagsordningen bolaget skall upphöra med sin verksamhet.

89 §.

Visar sig vid uppgörande av bokslut eller eljest, att aktiekapitalet till den del, som i 88 § under 1) sägs, gått förlorat, lämne styrelsen ofördröjligen meddelande därom å bolagsstämma.

Det åligger styrelsen att, när helst anledning yppas till antagande, att bolaget gjort förluster i den omfattning, varom ovan förmåles, ofördröjligen upprätta bokslut för utrönande av bolagets ställning.

Vid förlustens beräkning skola tillgångarna upptagas till sina verkliga värden.

Underlåter styrelsen att fullgöra vad ovan i 1 mom. är föreskrivet, svare styrelseledamöterna för bolagets uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

90 §.

Finnes försäkringsaktiebolag sakna till registret anmäld, behörig styrelse, vare aktieägare eller borgenär, så ock en var annan, vars rätt kan vara beroende därav, att någon finnes, som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten eller domaren göra ansökning, att bolaget må förklaras skyldigt att träda i likvidation. Kuugörelse om ansökningen med uppgift om tiden, när densamma kommer att prövas av rätten, skall av rätten eller domaren utfärdas och minst tre månader före nämnda tid införas i allmänna tidningarna, så ock i tidning inom orten. Rätten eller domaren äge ock, där så äskas, förordna en eller flere sysslomän att emellertid taga bolagets egendom under vård och bevaka dess angelägenheter. Styrkes på utsatta tiden, att anmärkta förhållandet fortfar, förklare rätten, att bolaget skall träda i likvidation, och förordne en eller flere likvidatorer att verkställa densamma.

Om förordnande av syssloman skall underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

91 §.

Har bolagsstämma i enlighet med 84 § beslutat, att bolaget skall träda i likvidation, eller skall eljest av anledning, som i 27 eller 88 §

sägs, likvidation verkställas, välje bolagsstämman en eller flera likvidatorer att verkställa likvidationen.

I bolagsordningen må kunna bestämmas, att en eller flera likvidatorer skola på annat sätt utses att jämte de av bolagsstämman valda deltaga i likvidationen.

92 §.

Utser bolaget ej likvidatorer, ehuru sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 88 § under 1) eller 2) påkallar likvidation, svare de, som med vetskap om förhållandet deltaga i beslut om fortsättande av bolagets verksamhet eller handla å dess vägnar, för uppkommande förbindelser, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

93 §.

Har sådant förhållande inträffat, som jämlikt bestämmelse i 88 § under 1)—4) påkallar likvidation, och varder ej inom en månad därefter till registret, enligt vad nedan sägs, anmält, att bolaget trätt i likvidation, förklare rätten, på ansökan av aktieägare eller styrelseledamot och efter bolagets hörande, att bolaget skall träda i likvidation; och förelägge rätten bolaget att inom viss tid, ej understigande en månad, utse en eller flera likvidatorer vid äventyr, att förordnande i sådant hänseende eljest meddelas av rätten.

Har registreringsmyndigheten, enligt vad i 250 § sägs, hos rätten tillkännagivit, att försäkringsaktiebolag jämlikt 27 § bort träda i likvidation, men att anmälan till registret om utseende av likvidator ej blivit gjord, förordne rätten efter bolagets hörande en eller flera likvidatorer att verkställa bolagets likvidation.

94 §.

Finnes försäkringsaktiebolag, som enligt anmälan till registret trätt i likvidation, sedermera sakna till registret anmälda, behöriga likvidatorer, vare aktieägare eller borgenär, så ock en var annan, vars rätt kan vara beroende därav, att någon finnes, som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten eller domaren göra ansökning om utseende av likvidatorer; och skall i övrigt vad i 90 § är stadgat i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

95 §.

Likvidator skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blivit avslutad, men må när som helst återkallas av den, som meddelat uppdraget.

Avgår av bolagsstämman vald likvidator, innan han fullgjort sitt uppdrag, och finnes ej suppleant, åligge det övriga likvidatorer att ofördröjligen föranstalta om val av ny likvidator.

96 §.

Likvidatorer, som utsetts jämlikt 90, 91, 93 eller 94 §§, skola ofördröjligen för registrering anmäla, att bolaget trätt i likvidation. Därvid skola uppgivas

dels likvidatorernas samt, där suppleanter utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av likvidatorerna gemensamt, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, enligt likvidatorernas eller bolagets beslut sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än likvidator eller suppleant enligt likvidatorernas eller bolagets beslut äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Avgår likvidator eller suppleant eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar likvidator eller suppleant eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras av likvidatorerna.

Vid anmälan, att likvidator eller suppleant utsetts, skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker anmälan's riktighet.

97 §.

Då likvidatorer utsetts, göre styrelsen ofördröjligen redo för sin förvaltning under den tid, för vilken ej förut förvaltningsberättelse framlagts å bolagsstämma.

Styrelsens redovisning skall av likvidatorerna ofördröjligen överlämnas till revisorerna, som hava att granska densamma och däröver inom fyra veckor avgiva skriftlig berättelse. Redovisningen jämte revisorernas berättelse framlägges av likvidatorerna, så snart ske kan,

å bolagsstämma; och skall å den stämma till behandling företagas frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid redovisningen omfattar. Om behandling av denna fråga samt om rätt att tala å styrelsens förvaltning äge vad i 76—79 och 81 §§ finnes stadgat motsvarande tillämpning.

98 §.

Likvidatorerna åligger att ofördröjligen söka årsstämmning å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder.

Så snart det utan uppenbar skada kan ske, skall bolagets egendom förvandlas i penningar, där ej annat föranledes av bestämmelserna i 231—236 §§.

99 §.

Likvidatorerna hava att sist två månader efter varje räkenskapsårs slut upprätta en redogörelse för sin förvaltning under året samt hålla den tillgänglig för aktieägarna.

Har likvidationen ej avslutats inom två år, skola i nästa redogörelse uppgivas de hinder, som därför mött.

100 §.

Där ej annat föranledes av bestämmelserna i 231—236 §§, gälle om likvidatorers befogenhet att företräda försäkringsaktiebolag och om deras rättigheter i övrigt, så ock om deras skyldigheter i tillämpliga delar vad angående styrelse eller styrelseledamot är i denna lag stadgat.

Har Konungen jämlikt 229 § förordnat likvidator, må bolagets egendom utan hans samtycke ej avyttras under hand. Av Konungen sålunda förordnad likvidator må ej utan synnerliga skäl motsätta sig av likvidatorerna ifrågasatt försäljning.

101 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg av orden »i likvidation».

I övrigt skall vad i 59 § finnes föreskrivet i fråga om underskrivande av handling, som å bolagets vägnar utfärdas, äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

Har under handlingen ej bolagets firma tecknats på sätt, som ovan i 1 mom. sägs, och framgår ej av handlingens innehåll såväl, att den

utfärdats å bolagets vägnar, som ock att bolaget är i likvidation, vare de, som underskrivit handlingen, evad densamma prövas vara för bolaget bindande eller ej, ansvariga för vad genom handlingen må hava slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

102 §.

Sedan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blivit betald, skola bolagets tillgångar skiftas. År någon del av gälden tvistig eller ej förfallen och kan förty eller av annan orsak betalning ej ske, skola till samma gälds betalning erforderliga medel innehållas och återstoden skiftas.

Ej må annorledes än nu är sagt skifte äga rum. Sker det eller befinnas innehållna medel ej lämna tillgång till gälds betalning, vare i händelse av bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser den, som vid skiftet något uppburit, skyldig att återbära vad han bekommit.

103 §.

Aktieägare vare berättigad att av bolagets behållna tillgångar komma vad å hans aktier i förhållande till hela aktiekapitalet belöper.

Innehåller bolagsordningen bestämmelser, som avvika från vad sålunda stadgats, lände de till efterrättelse.

104 §.

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skola de, så snart ske kan, å bolagsstämma framlägga redovisning för sin förvaltning.

105 §.

Ätnöjes aktieägare ej med likvidatorernas redovisning, skall han genom stämning anhängiggöra sin talan hos domstol inom ett år från den dag, då redovisningen framlades å bolagsstämma. Försummas det, have han förlorat sin talan.

Lag samma vare, där i fall, som i 231 § avses, försäkringsinspektionen ej ätnöjes med likvidatorernas redovisning.

106 §.

Då likvidatorerna å bolagsstämma framlagt redovisning för sin förvaltning, anses bolaget upplöst; och skola likvidatorerna ofördröjligen därom göra anmälan för registrering.

Vid anmälan skall fogas bestyrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet, ävensom bevis om dagen för årsstämmingens utfärdande.

107 §.

Avträdes försäkringsaktiebolags egendom till konkurs, skall under rättelse om den offentliga stämningen samtidigt med kungörelsen därom genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär av styrelsen eller, där vid konkursens början sysslomän enligt 90 § eller likvidatorer varit utsedda, av dessa. Under konkursens fortgång må dock i behörig ordning kunna utses styrelse i stället för sysslomän, som förordnats enligt nämnda paragraf, ävensom utses nya styrelseledamöter eller nya likvidatorer.

108 §.

Finnes efter konkursens avslutande överskott för bolaget, skall likvidation verkställas, och gälla i avseende därå bestämmelserna i 91, 92, 94—96 och 98—106 §§. Har ej inom en månad efter konkursens avslutande till registret anmälts, att bolaget trätt i likvidation, vare lag, som i 93 § 1 mom. sägs.

Finnes ej överskott, anses bolaget upplöst, då konkursen avslutats. Det åligger dem, som under konkursen sist företrätt bolaget såsom konkursgäldenär, att om bolagets sålunda skedda upplösning ofördröjligen göra anmälan till registret.

109 §.

Har försäkringsaktiebolag trätt i likvidation eller kommit i konkurs-tillstånd, få nya försäkringar icke avslutas, och äga försäkringstagare häva försäkringsavtalet. Försäkringsavtal, som ej sålunda hävts, skall upphöra att gälla ett år efter likvidationens eller konkursens början, där ej avtalets giltighet dessförinnan upphört.

Upphör, enligt vad nu är sagt, försäkringsavtalet att gälla, äge dock försäkringstagaren återfå den på försäkringen belöpande andel uti den i 212 § omförmälda försäkringsfond, i den mån bolagets tillgångar därtill förslå.

Vad i denna paragraf är stadgat gälle icke livförsäkringsavtal. Om hävande av sjöförsäkringsavtal stadgas i sjölagen.

Särskilda bestämmelser.

110 §.

Bildas försäkringsaktiebolag eller ökas dylikt bolags aktiekapital för övertagande av annat försäkringsaktiebolags rörelse, må andel i vad bolaget sålunda skall övertaga utgöra vederlag för aktie i bolaget samt teckning ske med villkor, att sådant tillskott skall få göras; och gälle i övrigt i ty fall denna lags bestämmelser om försäkringsaktiebolags bildande och aktiekapitals ökning med följande tillägg och undantag:

1) Vid försäkringsaktiebolags bildande skall teckningslista och vid aktiekapitalets ökning bolagsstämman beslut om ökningen innehålla jämväl alla de om försäkringsrörelsens övertagande träffade bestämmelserna.

2) Där vid försäkringsaktiebolags bildande ej samtliga tecknare enligt bestämmelse i teckningslistan äro berättigade att för aktie tillskjuta annat än penningar, äge å konstituerande stämman tecknare, vilken berättigats att göra tillskott i annat än penningar, ej deltaga i omröstning, som i 14 § sägs; ej heller må sådan tecknare eller av honom tecknade eller eljest förvärvade aktier vid omröstningen tagas i beräkning.

3) Vad i 32 § är stadgat äger ej tillämpning.

4) Har vad bolaget enligt bestämmelse i teckningslistan övertagit blivit uppskattat till oskäligt högt värde, vare de stiftare, som haft eller uppenbarligen bort hava vetskap om att uppskattningen varit oskälig, pliktiga att ersätta bolaget skadan, en för alla och alla för en.

Uppgörelse mellan bolaget och stiftare rörande den senare i sådan egenskap åliggande skadeståndsskyldighet är ej för bolaget bindande.

5) Talan mot stiftare enligt vad ovan under 4) stadgats må ej anställas, sedan två år förflutit från bolagets registrering, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blivit begången.

Inträffar konkurs inom två år från bolagets registrering, stånde konkursboet öppet att anställa talan, som nu sagts; och skall i ty fall talan anhängiggöras inom en månad från inställelsedagen eller, där tiden för talans anställande av bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången av den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

111 §.

Försäkringsbrev skall innehålla uppgift ej mindre om de för bolaget, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor än även om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brevet avses.

112 §.

Där uti meddelanden, som äro avsedda för allmänheten, vid angivande av försäkringsaktiebolags fonder inräknas oguldna förbindelser av aktieägare, skall beloppet av sådana förbindelser särskilt utsättas.

113 §.

Aktieägare, som genom att överträda denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Överträda styrelseledamöter, likvidatorer eller aktieägare denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet och tillskyndas tredje man därigenom skada, vare de, som låtit sådant komma sig till last, ansvariga för skadan, en för alla och alla för en.

114 §.

Försäkringsaktiebolag vare uti de mål, för vilka ej annorlunda genom lag stadgas, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

115 §.

Försummelse att enligt bestämmelse i denna lag i fråga om försäkringaktiebolag göra anmälan för registrering skall åtalas vid allmän underrätt i den ort, där bolagets styrelse enligt bolagsordningen har sitt säte.

116 §.

Innehåller bolagsordningen förbehåll, att tvister mellan bolaget och styrelsen eller ledamot därav eller aktieägare skola hänskjutas till avgörande av en eller flera skiljemän, äge det förbehåll samma verkan, som tillkommer skiljeavtal; och gälle om påkallande av förbehållets tillämpning vad om stämning i denna lag finnes stadgat.

II. Om ömsesidigt försäkringsbolag.

Om ömsesidigt försäkringsbolags bildande.

117 §.

De, som vilja stifta ömsesidigt försäkringsbolag, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens stadfästelse. Avser bolagets rörelse livförsäkring, eller avser rörelsen annat slag av försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillika, enligt vad i 123 § sägs, upprättas bestämmelser angående vissa grunder för försäkringsverksamheten samt därå sökas Konungens stadfästelse. Konungen prövar bolagsordningens och de övriga grundernas överensstämmelse med denna lag samt lag och författning i övrigt, så ock om och i vad mån särskilda bestämmelser därutöver må, med hänsyn till vidden och beskaffenheten av bolagets rörelse, erfordras. Å beslut om ändring av stadfäst bolagsordning eller av övriga stadfästa grunder för bolags verksamhet skall ock sökas Konungens stadfästelse.

Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska undersåtar och till antalet minst fem.

118 §.

Delägare i ömsesidigt försäkringsbolag äro försäkringstagarna.

För ömsesidigt försäkringsbolags förbindelser svara delägarna personligen med obegränsad eller till visst belopp begränsad ansvarighet; dock må i fråga om bolag, vars rörelse icke avser försäkring av egendom, kunna bestämmas, att allenast bolagets tillgångar skola häfta för dess förbindelser.

Delägares ansvarighet må göras gällande allenast i den ordning denna lag föreskriver.

119 §.

Ömsesidigt försäkringsbolag må icke, där ej särskilda skäl till undantag förefinnas, bildas utan garantikapital.

Garantikapital må ej återgäldas, förr än såsom tillgång uppförda organisationskostnader fullständigt avskrivits, och ej heller i vidsträcktare mån än bolaget kunnat avsätta medel till framtida förfogande.

Rörande bolag, som meddelar livförsäkring, gäller därjämte vad i fråga om återbetalning av garantikapital stadgas i 218 §.

120 §.

Skulle i ömsesidigt försäkringsbolag, vars rörelse icke avser försäkring av egendom, delägarna enligt bolagsordningen stå i personlig ansvarighet för bolagets förbindelser, må i bolagsordningen kunna bestämmas, att bolaget äger vid meddelande åt annat bolag av återförsäkring å livförsäkring fritaga det bolag från sådan ansvarighet. Dock må ej återförsäkringar, som meddelats under sagda villkor, överstiga en tiondedel av livförsäkringarnas sammanlagda belopp; vid tillämpning härav skall livräntas försäkringsbelopp beräknas på sätt i 6 § är för där avsedda fall stadgat.

För återförsäkring, som ovan i denna paragraf avses, må ej medgivas andel i uppkommande vinst.

121 §.

Bolagsordning för ömsesidigt försäkringsbolag skall angiva:

- 1) bolagets firma;
- 2) föremålet för bolagets verksamhet, med särskilt angivande, i fråga om bolag, vars rörelse avser livförsäkring, huruvida bolaget skall utan läkarundersökning meddela försäkring för dödsfall;
- 3) där bolagets verksamhet skall efter viss tid upphöra, tiden för bolagets bestånd;
- 4) den ort inom riket, där bolagets styrelse skall hava sitt säte;
- 5) huru styrelsen skall sammansättas och grunderna för dess beslutförhet;
- 6) huru revision av styrelsens förvaltning skall ske;
- 7) det högsta belopp, varför bolaget må utan återförsäkring ikläda sig ansvarighet på samma risk;
- 8) de grunder, enligt vilka skall förfogas över uppkommen vinst;
- 9) huruvida mera än en ordinarie bolagsstämma skall årligen hållas, tiden för sådan stämmas hållande och vilka ärenden skola å ordinarie stämma eller, där flera hållas, å var och en av dem förekomma till behandling;
- 10) grunderna för utövande av rösträtt och fattande av beslut å bolagsstämma, med särskilt angivande, där garantikapital förskjutes, huruvida och i vilken mån delägare skall vara utesluten från rösträtt och sådan rätt tillkomma garant;

11) det sätt, varpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som icke äro delägare, ävensom den tid före stämman, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

12) huruvida och i vilken utsträckning styrelsen må äga för bolaget upptaga lån;

13) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;

14) antal och belopp av försäkringar, som skola vara tecknade, innan bolaget må anses bildat;

15) de grunder, enligt vilka skall förfogas över bolagets behållna tillgångar vid dess upplösning, så vitt dessa grunder skola avvika från vad härom finnes stadgat i 198 §;

16) förbehåll enligt 211 § om tvisters avgörande av skiljemän, där sådant förbehåll skall gälla;

17) huruvida bolaget må driva försäkringsrörelse i utlandet; ävensom, där garantikapital förskjutes

18) garantikapitalets belopp;

19) i vilken ordning garant bör inbetala tecknat garantibelopp;

20) huruvida och i vilken utsträckning garant är pliktig att tillskjuta något utöver tecknat garantibelopp, samt under vilka förhållanden och i vilken ordning garant bör fullgöra dylik tillskottsplikt;

21) huruvida och i vilken ordning ränta å garantikapitalet skall erläggas och garantikapitalet återgäldas.

Bolagsordningen skall jämväl innehålla bestämmelser ej mindre om den tid, ej överstigande ett år från det stadfästelse å bolagsordningen meddelats, inom vilken konstituerande stämman skall hållas, än även om grunderna för utövande av rösträtt och fattande av beslut å sådan stämman.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse, att bolagsstämmas befogenhet skall helt eller delvis utövas av vissa därtill utsedda personer, skall vad i denna lag om bolagsstämma med ömsesidigt försäkringsbolag sägs äga motsvarande tillämpning å sammanträde med nämnda personer.

122 §.

Ömsesidigt försäkringsbolags firma skall innehålla orden »ömse-
sidig» samt »försäkring».

Ny firma skall tydligt skilja sig från annat, förut i laga ordning registrerat, ännu bestående försäkringsbolags firma, så ock från benämning å utländsk försäkringsanstalt, som är allmänt känd här i riket.

123 §.

Avser ömsesidigt försäkringsbolags rörelse livförsäkring, skola upprättas bestämmelser angående följande grunder för livförsäkringsverksamheten, nämligen:

- 1) grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv;
- 2) reglerna för återköp av försäkring samt för lämnande av förskott mot säkerhet i försäkringsbrev, där sådant återköp eller förskott må kunna beviljas;
- 3) reglerna för påföljd av försummelse att erlägga premie;
- 4) grunderna för beräkning och fördelning av den vinst, som må tillkomma försäkringstagarna, så ock, där förutberäkning skall ske av de belopp (premieåterbäring), som bolaget förväntas kunna av sin behållning utbetala till försäkringstagare utöver de i försäkringsavtalet bestämda, grunder för denna förutberäkning samt för avsättning till och nedsättning av till tryggnad av sådan premieåterbäring avsedd fond (premieåterbäringsreserv).

Skall ömsesidigt försäkringsbolag meddela försäkring av annat slag än personförsäkring, och skall sådan försäkring meddelas för all framtid eller för längre tid än tio år, skola upprättas bestämmelser angående grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv för sådana försäkringar.

124 §.

Vid bestämmande av antal och belopp av försäkringar, som skola vara tecknade, innan ömsesidigt försäkringsbolag må anses bildat, skall hänsyn tagas till beskaffenheten av den tillämnade rörelsen och till garantikapitalets storlek.

125 §.

Teckning av delaktighet i ömsesidigt försäkringsbolag skall ske å teckningslista i huvudskrift, som egenhändigt underskrivits av stiftarna, eller i avskrift, bestyrkt av notarius publicus.

Teckningslista skall innefatta styrkt avskrift av Konungens beslut om stadfästelse.

126 §.

Har stiftare förbehållit sig särskild förmån eller rättighet, vare det förbehåll mot bolaget utan verkan, där det ej finnes i teckningslistan fullständigt angivet.

127 §.

Teckning av försäkring må å konstituerande stämma tagas i beräkning allenast där den gjorts å teckningslista, som uppfyller föreskrifterna i 125 §, samt tecknats utan villkor.

128 §.

Har ej före utgången av den tid, inom vilken enligt bolagsordningen konstituerande stämma skall hållas, beslut å sådan stämma fattats om bolagets bildande eller om uppskov därmed enligt vad i 131 § stadgas, vare teckning av försäkring icke vidare bindande.

129 §.

Ej må för ogiltighet av tecknad försäkring sådan grund, som i 127 och 128 §§ avses, göras gällande, utan så är, att den hos registreringsmyndigheten anmälts före bolagets registrering.

130 §.

Stiftarna åligge att i den ordning, som skall gälla om kallelse till ordinarie bolagsstämma, utlysa konstituerande stämma att hållas inom den i bolagsordningen stadgade tid.

131 §.

Styrkes å stämman genom behöriga teckningslistor, att försäkringar blivit tecknade till minst det antal och belopp, som i bolagsordningen föreskrivas, samt, där garantikapital skall förskjutas, att detsamma blivit till den i bolagsordningen föreskrivna del kontant inbetalt, skall till avgörande företagas, huruvida bolaget skall komma till stånd; dock må beslutas, att med frågans avgörande skall anstå till fortsatt stämma å viss dag minst fyra och högst sex veckor därefter. Å den fortsatta stämman varde frågan utan vidare uppskov avgjord.

Beslutes, att bolaget skall komma till stånd, skall bolaget anses bildat samt val av styrelse och revisorer äga rum; i annat fall vare frågan om bolagets bildande förfallen.

132 §.

Vid konstituerande stämman skall genom stiftarnas försorg föras protokoll; och lände i övrigt i tillämpliga delar till efterrättelse vad i 169 § finnes stadgat om protokoll, val av ordförande och förteckning över de närvarande.

133 §.

Vad om klander av bolagsstämmobeslut är stadgat i 185 och 186 §§ gälle i tillämpliga delar i fråga om talan å beslut, som fattats å konstituerande stämman.

134 §.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blivit valda, så ock, där garantikapital enligt bolagsordningen skall förskjutas, minst hälften av garantikapitalet blivit kontant inbetald, samt stadgad skyldighet att avlämna förbindelser, som i 137 § sägs, fullgjorts, må bolaget enligt föreskrifterna i denna lag registreras.

135 §.

Innan bolaget registrerats, kan det ej förvärva rättigheter eller ikläda sig skyldigheter, ej heller inför domstol eller annan myndighet söka, kära eller svara; dock äge bolagets styrelse föra talan om utbekommande av tecknat garantibelopp.

Handla styrelseledamöter eller andra å bolagets vägnar, innan det blivit registrerat, svare de, som i åtgärden eller beslut därom deltagit, för uppkommande förbindelser såsom för annan sin gäld, en för alla och alla för en.

136 §.

Ansökning om bolagets registrering skall göras av dess styrelse.

I sådan ansökning skola uppgivas

dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter i styrelsen utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist, dels bolagets postadress,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än styrelseledamot eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Vid ansökningen skola fogas

1) Konungens beslut om stadfästelse i två styrkta avskrifter;

2) av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokollet vid konstituerande stämman, så ock, där annan stämman hållits, av det därvid förda protokollet;

3) samtliga teckningslistor, ävensom styrkta avskrifter av desamma.

Dessutom skall, där garantikapital enligt bolagsordningen skall förskjutas, vid ansökningen fogas styrkt avskrift av garantiavtalet ävensom en av styrelseledamöterna egenhändigt underskriven uppgift, huru stor del av garantikapitalet blivit inbetald, samt huruvida och i vad mån förbindelser, som i 137 § omförmälas, blivit avlämnade, jämte styrelseledamöternas skriftligen avgivna försäkran, att den sålunda anmälda inbetalningen av tecknat garantibelopp fullgjorts i penningar; skolande styrelseledamöternas namnunderskrifter vara av vittnen styrkta.

Om inbetalning av garantikapital.

137 §.

Sist inom två år från bolagets bildande skall, där garantikapital förskjutes, tecknat garantibelopp vara till fullo kontant inbetalt. Garant vare skyldig att senast vid bolagets bildande avlämna särskild skriftlig förbindelse å tecknat garantibelopp, som är oguldet, ävensom å tillskott, som det enligt bolagsordningen åligger honom att tillskjuta utöver tecknat garantibelopp.

Ej vare garant berättigad att kvitta sin skuld på grund av teckning av garantibelopp mot fordran hos bolaget.

138 §.

Varder, efter det ansökning om bolagets registrering gjorts, ytterligare inbetalning å garantikapital fullgjord, må styrelsen för registrering göra anmälan om sålunda inbetalt belopp. Anmälan, som skall vara försedd med styrelseledamöternas egenhändiga, bevittnade namnunderskrifter, skall innefatta försäkran, att den sålunda anmälda inbetalningen fullgjorts i penningar.

Om uttaxering å delägare i bolaget.**139 §.**

Finnas ömsesidigt försäkringsbolags tillgångar enligt fastställd balansräkning icke motsvara dess skulder, försäkringsfond, säkerhetsfond och premieåterbäringsreserv inberäknade, skall, där ej för bolagets förbindelser häfta allenast dess tillgångar, det belopp, vartill bristen, i den mån den ej varder täckt genom nedsättning av säkerhetsfond och premieåterbäringsreserv, uppgår, med tillägg av högst en tiondedel ofördröjligen av styrelsen uttaxeras å dem, som varit delägare i bolaget under hela eller någon del av den tid balansräkningen avser; är delägarnas personliga ansvarighet begränsad till visst belopp, skall uttaxeringen därefter jämkas.

Varder bristen ej genom uttaxering, på sätt nu är sagt, täckt, eller häfta allenast bolagets tillgångar för dess förbindelser, skall i förra fallet vad av bristen icke kunnat genom uttaxering täckas, och i senare fallet hela bristen, i den mån den ej varder genom nedsättning av säkerhetsfond och premieåterbäringsreserv täckt, utjämnas i fråga om livförsäkring genom nedsättning av premiereserven och därav betingad nedsättning av livförsäkringsbeloppen och i fråga om annan försäkring genom nedsättning så väl av premiereserven med därav betingad nedsättning av försäkringsbeloppen som av de ersättningsbelopp, som svara mot försäkringsfall, vilka inträffat under den tid balansräkningen avser.

Där garantikapital förskjutits, skall vad ovan stadgats om bristens täckande gälla allenast det belopp, varmed bristen må överstiga det inbetalda garantikapitalet till den del detta icke må hava blivit återbetalt till garanterna.

140 §.

Uttaxering enligt föregående paragraf skall ske i förhållande till varje delägares försäkringsbelopp.

Vid nedsättning av delägares andel i premiereserven och av ersättningsbelopp enligt föregående paragraf skola alla andelar och ersättningsbelopp nedsättas i samma förhållande.

Har någon redan uppburit större ersättning än honom tillkommer efter ersättningsbeloppens nedsättning, är han skyldig att till bolaget återbära vad han sålunda för mycket uppburit.

Om bolagsordningen innehåller bestämmelser, som avvika från vad sålunda stadgats, vare de gällande.

141 §.

Inbetalning av medel, som enligt 139 § uttaxerats, må fördelas på högst sex terminer, dock att sista inbetalningen skall vara gjord inom tre år från beslutet om uttaxeringen.

142 §.

Beslut om uttaxering skall, där ej annorlunda finnes föreskrivet i bolagsordningen, minst en månad före den för varje inbetalning bestämda dag delgivas i den ordning, som finnes stadgad för kungörande av meddelanden åt delägarna.

143 §.

Å delägare uttaxerat belopp, som ej å utsatt tid erlägges, skall ofördröjligen utsökas. Finnes vid utmätning delägare sakna genast utmättningsbar tillgång till utsökta beloppets fulla gäldande eller varder delägares egendom avträdd till konkurs, skall, i den mån brist, som jämlikt 139 § skall täckas genom uttaxering, icke genom de erlagda beloppen blivit täckt, i förra fallet vad som brister och i senare fallet vad å delägaren belöper uttagas hos övriga delägare så långt deras ansvarighet räcker; och skola i ty fall de för första uttaxeringen gällande grunder lända till efterrättelse.

144 §.

Avträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, må den delägare åliggande personliga ansvarighet för bolagets förbindelser göras gällande endast i den mån bolagets tillgångar ej förslå till gäldande av dess skulder samt allenast i den ordning, som i 145 och 146 §§ sägs.

145 §.

Å det sammanträde i bolagets konkurs, då förslag till sista utdelningen av bolagets tillgångar framlägges, skall, där brist för borgenärerna uppstår, av konkursförvaltningen jämväl framläggas förslag till

uttaxering å delägarna, så långt deras ansvarighet räcker, av det för bristens täckande erforderliga belopp. Sådan uttaxering skall verkställas efter de i 139 och 140 §§ stadgade grunder, dock att uttaxeringen skall ske å dem, som vid konkursens början voro eller under hela eller någon del av det före konkursens början närmast förflutna året varit delägare i bolaget.

Över detta förslag, som skall genom konkursförvaltningens försorg hållas tillgängligt, må klandertalan föras i samma ordning, som angående klander av utdelningsförslag finnes stadgad i konkurslagen. Sådan talan må anställas jämväl av delägare.

146 §.

Sedan förslaget till uttaxering vunnit laga kraft eller blivit av första domstolen i konkurssaken prövat, åligger det syssломännen i konkursen att ofördröjligen i den ordning, som finnes stadgad för kungörande av meddelanden åt delägarna, infordra uttaxerade beloppen.

Infordrat belopp, som ej erlägges å utsatt tid, skall av syssломännen utsökas; och vare vid utsökningen förslaget till uttaxering lika gällande som domstols laga kraft ägande dom.

Finnes vid utmätning delägare sakna genast utmätningsbar tillgång till utsökta beloppets fulla gäldande, eller varder delägares egendom avträdd till konkurs, gälle vad i 143 § är stadgat.

År ej förslaget till uttaxering av alla borgenärerna och delägarna gillat, må ej utdelning ske, innan tid för klanders anställande är förutten. Har förslaget överklagats, må ej belopp, som klandret avser, annorledes än mot borgen utdelas, förrän slutlig dom över klandret fallit.

Om utdelning av ränta eller vinst och om balansräkning.

147 §.

Till utdelning av ränta eller vinst åt garantier eller av vinst åt delägare må ej användas annat än den vinst, som förefinnes å rörelsen i dess helhet enligt fastställd balansräkning för sista året, i den mån vinsten ej skall avsättas till säkerhetsfond eller premieåterbäringsreserv.

Innan organisationskostnader, som enligt 149 § 7) uppförts som tillgång, fullständigt avskrivits, må ej för något år till garantier och delägare utdelas sammanlagt mera än fem procent å det inbetalda garantikapitalet.

Varder utdelning beslutad och verkställd i strid med vad sålunda stadgats eller med bestämmelse i bolagsordningen eller med övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, vare de, som uppburit sådan utdelning, skyldiga att återbära densamma; och ansvare därjämte de, som deltagit i beslutet, en för alla och alla för en, för den brist, som vid återbäringen kan uppkomma.

148 §.

Bolagsstämma må ej förfoga över bolagets vinstmedel eller övriga tillgångar för ändamål, som uppenbarligen är för bolagets verksamhet främmande; stämman dock obetaget att till allmännyttigt eller därmed jämförligt ändamål använda tillgång, som i förhållande till bolagets ställning är av ringa betydelse.

149 §.

Jämte vad i förordningen angående handelsböcker och handelsräkningar är stadgat gälla i avseende å upprättande av ömsesidigt försäkringsbolags balansräkning:

1) Bolagets tillgångar må ej upptagas vare sig över sina verkliga värden eller till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande.

2) Andra tillgångar än fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må dock upptagas till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande, såframt sådant särskilt anges i den förvaltningsberättelse, styrelsen enligt 162 § har att avlämna.

3) Osäkra fordringar skola upptagas endast till de belopp, varmed de beräknas komma att inflyta, och värdelösa fordringar avskrivas.

4) Vid tillämpning av vad under 1) stadgats i fråga om de tillgångar, varmed premiereserven för livförsäkringar eller för andra försäkringar för all framtid eller för längre tid än tio år redovisas, må ändringar i det pris, för vilket tillgångar av samma eller liknande slag kunna avyttras eller förvärvas, lämnas utan inflytande på värdesättningen i den mån de icke kunna anses vara bestående.

5) Fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må ej i vidare mån än som betingas av därå nedlagda förbättringar upptagas till högre värde än det, vartill den varit uppförd i närmast föregående balansräkning.

6) De belopp, vartill garantikapitalet, den mot garanternas oguldna förbindelser svarande garantifonden och bolagets övriga fonder uppgå, skola var för sig i balansräkningen uppföras bland skulderna.

7) De vid bolagets bildande och därefter före utgången av andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må, där sådant i bolagsordningen bestämmes, i bolagets balansräkning uppföras såsom tillgång intill i bolagsordningen medgivet belopp; dock skola dessa kostnader avskrivas med minst en åttandedel för varje efter andra räkenskapsåret följande år.

Där enligt garantiavtalet bolaget är skyldigt att av sin vinst gottgöra garanterna ogulden ränta för tid före räkenskapsåret, skall beloppet av sådan ränta i balansräkningen upptagas inom linjen.

Om styrelse och firmateckning.

150 §.

För ömsesidigt försäkringsbolag skall finnas en styrelse, bestående av tre eller flera ledamöter.

Styrelsen äge, i enlighet med vad i denna lag är stadgat, förvalta bolagets angelägenheter.

Styrelsen väljes å bolagsstämma; dock må enligt bestämmelse, som intagits i bolagsordningen, en eller flera av styrelsens ledamöter kunna på annat sätt utses.

Ledamot av styrelsen skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Styrelseledamot må ej utses för längre tid än fem år. Styrelseledamot må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom.

Avgår av bolagsstämman vald styrelseledamot, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det övriga styrelseledamöter att ofördröjligen föranstalta om val av ny ledamot. Utan hinder av vad nu stadgats må dock, där bolagsordningen sådant medgiver, med valet kunna anstå till nästa ordinarie bolagsstämma, såframt styrelsen är beslutför med kvarstående ledamöter.

151 §.

Styrelsen, så ock den eller de särskilda styrelseledamöter, som be-
myndigats teckna bolagets firma, äge att själva eller genom ombud ej mindre i förhållande till tredje man handla å bolagets vägnar än även inför domstolar och andra myndigheter företräda bolaget. Inskränkning i den befogenhet, som sålunda tillkommer styrelsen eller viss styrelse-

ledamot, vare, i den mån ej annat följer av vad i denna lag stadgas, utan verkan mot tredje man, med mindre han ägt eller bort äga kännedom om inskränkningen. Bestämmelse, innefattande sådan inskränkning, må ej registreras, där ej fråga är om inskränkning i befogenheten att för bolaget upptaga lån.

152 §.

I förhållande till bolaget vare styrelsen och de styrelseledamöter, som, efter ty i 151 § är sagt, äga företräda bolaget, pliktiga att i sin förvaltning av bolagets angelägenheter ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som i bolagsordningen eller av bolagsstämman eller, såvitt rör styrelseledamot, av styrelsen meddelas.

Styrelsen eller styrelseledamot må dock ej efterkomma bolagsstämmans föreskrift, där den finnes strida mot denna lag eller bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

153 §.

Bemyndigande för styrelseledamot att teckna bolagets firma må, där ej annat blivit bestämt i bolagsordningen eller av bolagsstämman, meddelas av styrelsen.

Ej må sådant bemyndigande meddelas av bolagsstämman, med mindre bolagsordningen innehåller stadgande i sådant avseende.

154 §.

Är enligt bolagsordningen styrelsen beslutför, utan att samtliga ledamöter äro tillstädes, må likväl ärende, som ankommer på styrelsen, ej företagas, utan att, såvitt ske kunnat, samtliga erhållit tillfälle att deltaga i ärendets behandling.

155 §.

Såsom styrelsens beslut gälle, där ej annorlunda är bestämt i bolagsordningen, den mening, om vilken vid sammanträde de flesta röstande förena sig, men vid lika röstetal den mening, som biträdes av ordföranden vid sammanträdet.

Ledamot av styrelsen äge ej deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan

äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Vad sålunda är stadgat äge motsvarande tillämpning beträffande gåva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot styrelseledamoten eller tredje man.

156 §.

I bolagsordningen må bestämmas, att styrelsen äger bemyndiga annan än styrelseledamot att teckna bolagets firma; och äge jämväl bolagsstämman tillåta styrelsen att meddela sådant bemyndigande. I fråga om den, som sålunda erhållit rätt att teckna bolagets firma, skall tillämpas vad som enligt 151 och 152 §§ gäller beträffande styrelseledamot, som äger teckna firman.

157 §.

Vid meddelande av rätt till firmateckning må kunna föreskrivas, att denna rätt får utövas endast av flera i förening.

158 §.

Sker ändring i styrelsens sammansättning eller i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar styrelseledamot eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist eller ändras bolagets postadress, skall styrelsen därom ofördröjligen göra anmälan för registrering. Vid anmälan om ändring i styrelsens sammansättning skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker ändringen.

159 §.

Den, som äger företräda bolaget, må ej ikläda bolaget förpliktelser eller eljest förfoga över dess tillgångar i vidare mån än sådant enligt 148 § är för bolagsstämman medgivet. Vad sålunda är stadgat må dock ej åberopas mot tredje man, med mindre han insett eller bort inse, att stadgandet ägt tillämpning.

160 §.

Skriftlig handling, som utfärdas för ömsesidigt försäkringsbolag, bör undertecknas med bolagets firma. Vid firmateckning skola de, som teckna firman, även underskriva sina namn.

Har handlingen ej undertecknats med bolagets firma och framgår ej av dess innehåll, att den utfärdats å bolagets vägnar, vare de, som underskrivit handlingen, evad densamma prövas vara för bolaget bindande eller ej, ansvariga för vad genom handlingen må hava slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

161 §.

Angående befogenhet för styrelseledamot, så ock för den, som eljest, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna bolagets firma, att för bolaget mottaga stämning är stadgat i rättegångsbalken; och skall vad i sådant avseende gäller äga tillämpning jämväl, då annat meddelande skall delgivas bolaget.

Vill styrelsen kära till bolaget, kalle styrelsen de röstberättigade till bolagsstämma för val av ombud att i den tvist föra bolagets talan. Stämning skall anses delgiven, då den blivit föredragen å stämman.

162 §.

Minst en månad före den bolagsstämma, varom förmäles i 172 §, avlämne styrelsen till revisorerna en av styrelsens ledamöter underskriven förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkning samt balansräkning för det förflutna räkenskapsåret. Genom styrelsens försorg skola dessa handlingar jämte den berättelse, som enligt vad nedan sägs skall avgivas av revisorerna, under minst en vecka närmast före stämman hållas för de röstberättigade tillgängliga i tillräckligt antal exemplar ävensom ofördröjligen översändas till röstberättigad, som med uppgivande av postadress anhåller därom.

I förvaltningsberättelsen skall lämnas redogörelse för de under året verkställda avskrivningarna och grunderna därför.

163 §.

Styrelseledamöter, som genom att överträda denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet eller eljest uppsåtligen eller av vårdslöshet tillskynda bolaget skada, svare för skadan, en för alla och alla för en.

Angående styrelseledamöters skadeståndsansvar gent emot tredje man stadgas i 208 §.

164 §.

Vad i denna lag finnes stadgat om styrelseledamot äge motsvarande tillämpning å suppleant i styrelsen.

Har suppleant utövat styrelseledamots befogenhet, vare den omständighet, att förutsättningen för hans inträde i styrelsen saknats, utan verkan mot en var, som ej visas hava ägt kännedom därom.

Bestämmelse rörande den förutsättning, under vilken suppleant äger utöva styrelseledamots befogenhet, må ej registreras.

Om revision.

165 §.

Styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper skola granskas av en eller flera revisorer.

Revisorerna väljas å bolagsstämma; dock må i bolagsordningen kunna bestämmas, att en eller flera revisorer skola på annat sätt utses att jämte de å bolagsstämman valda deltaga i granskningen.

Till revisor må ej utses den, som är i bolagets eller styrelseledamots tjänst.

Den tid, för vilken revisor utses, må ej utgå före nästa ordinarie bolagsstämma och ej omfatta längre tid än två år. Revisor må, ändå att den tid, för vilken han blivit utsedd, ej gått till ända, skiljas från uppdraget genom beslut av den, som utsett honom.

Avgår av bolagsstämman vald revisor, innan den tid, för vilken han blivit vald, gått till ända, och finnes ej suppleant, åligger det styrelsen att ofördröjligen föranstalta om val av ny revisor.

166 §.

Styrelsen skall bereda revisor tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och övriga tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar; och må av revisor begärd upplysning angående förvaltningen ej av styrelsen förvägras.

Vid fullgörande av sitt uppdrag hava revisorerna att ställa sig till efterrättelse de särskilda föreskrifter, som av bolaget meddelas och ej avse inskränkning i deras i lag stadgade befogenhet eller eljest strida mot lag eller författning eller mot bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet.

Revisorerna skola för varje räkenskapsår över granskningen avgiva en av dem underskriven berättelse, som skall överlämnas till styrelsen minst två veckor före den i 172 § nämnda bolagsstämman. Inom samma tid skola revisorerna till styrelsen återställa förvaltningsberättelsen, vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen.

Angående revisorers befogenhet att påkalla sammankallande av extra bolagsstämma stadgas i 173 §.

167 §.

Hava revisorer i sin berättelse eller annan handling, som framlägges å bolagsstämma, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift eller uppsåtligen underlåtit att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av dem granskats, eller vid fullgörandet av sitt uppdrag visat vårdslöshet, vare de, som låtit sådant komma sig till last, bolaget ansvariga för all därav uppkommande skada, en för alla och alla för en.

Om bolagsstämma.

168 §.

Ej må någon själv eller genom ombud eller såsom ombud för annan å bolagsstämma deltaga i behandling av fråga rörande avtal mellan honom och bolaget. Ej heller må han deltaga i behandling av fråga om avtal mellan bolaget och tredje man, där han i frågan äger ett väsentligt intresse, som kan vara stridande mot bolagets. Vad sålunda stadgats äge motsvarande tillämpning beträffande gåva från bolagets sida, så ock beträffande rättegång eller annan talan mot honom eller tredje man.

Ledamot av styrelsen må ej deltaga i beslut om ansvarsfrihet för förvaltningsåtgärd, för vilken han är ansvarig, eller i val av revisor.

169 §.

Där ej annat finnes stadgat i bolagsordningen, välje bolagsstämman själv ordförande att leda förhandlingarna.

Å stämman skall upprättas och till godkännande framläggas en förteckning över närvarande röstberättigade och ombud för röstberättigade med uppgift å det en var av dem tillkommande röstantal. Sedan denna förteckning, som skall tjäna till röstlängd vid stämman, godkänts, lände densamma till efterrättelse å stämman; dock att, där stämman

uppskjutes till senare dag än nästföljande söckendag, ny förteckning skall upprättas å den fortsatta stämman.

Genom styrelsens försorg skall föras protokoll över förhandlingarna å stämman. Protokollet, vari nyssnämnda förteckning intages, underskrives av ordföranden och minst en å stämman utsedd röstberättigad eller ombud för röstberättigad. Senast två veckor efter stämman skall protokollet genom styrelsens försorg hållas tillgängligt för delägarna, så ock för röstberättigade, som ej äro delägare.

170 §.

Bolagsstämma skall, såframt ej annat blivitt i bolagsordningen eller av bolagsstämma bestämt, sammanträda å den ort, där styrelsen har sitt säte.

Styrelsen har att, på sätt bolagsordningen föreskriver, kalla de röstberättigade till bolagsstämma. Föreskrivna kallelseåtgärder skola vara vidtagna senast två veckor före ordinarie stämma och senast en vecka före extra stämma. Där för giltighet av beslut erfordras, att det fattas å två på varandra följande stämmor, må kallelse till andra stämman ej ske, innan den första hållits.

171 §.

Under en vecka närmast före ordinarie bolagsstämma skall förteckning över de ärenden, som därvid skola förekomma, genom styrelsens försorg hållas tillgänglig för de röstberättigade ävensom ofördröjligen översändas till röstberättigad, som med uppgivande av postadress anholder därom.

Skall å stämman förekomma ärende, innefattande förslag till ändring av bolagsordningen, varde den föreslagna ändringen till sitt huvudsakliga innehåll angiven i förteckningen.

Ärende, som ej varit upptaget å förteckningen, må ej vid stämman företagas till avgörande, där det ej enligt lag eller bolagsordningen skall förekomma å stämman eller omedelbart föranledes av ärende, som där skall avgöras. Utan hinder av vad sålunda stadgats må dock å stämman kunna fattas beslut om utlysande av extra stämma för behandling av visst ärende.

Röstberättigad äge att få ärende hänskjutet till prövning å stämman, såframt han hos styrelsen framställer yrkande därom minst tio dagar före stämman.

172 §.

Inom sex månader efter utgången av varje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma, å vilken styrelsen har att framlägga sin förvaltningsberättelse jämte vinst- och förlusträkningen samt balansräkningen för det förflutna året tillika med revisorernas berättelse.

173 §.

Styrelsen äge, när den finner lämpligt, kalla de röstberättigade till extra bolagsstämma.

Revisorerna må, om deras granskning föranleder därtill, skriftligen med angivande av skälet påfordra, att styrelsen skall utlysa extra bolagsstämma. Äro ej samtliga revisorer ense om stämmas utlysande, gälle den mening, varom de flesta förena sig, eller vid lika röstetal deras mening, som anse extra stämma ej böra hållas.

Extra bolagsstämma skall ock av styrelsen utlysas, då det för uppgivet ändamål skriftligen påfordras av minst en tiondedel av samtliga röstberättigade eller det mindre antal, som kan vara bestämt i bolagsordningen.

Vid extra bolagsstämma må ej till avgörande företagas ärende, som ej varit angivet i kallelsen till stämman. Är fråga om ändring av bolagsordningen, skall den föreslagna ändringen till sitt huvudsakliga innehåll angivas i kallelsen.

174 §.

Underlåter styrelsen att i föreskriven ordning kalla de röstberättigade till ordinarie bolagsstämma, eller har styrelsen ej senast två veckor efter påfordran, varom i 173 § är sagt, utlyst bolagsstämma att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske, har försäkringsinspektionen att på anmälan av röstberättigad ofördröjligen utlysa bolagsstämma.

175 §.

Å den bolagsstämma, som i 172 § avses, skall balansräkningen med de rättelser och tillägg, som må finnas erforderliga, fastställas ävensom frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid förvaltningsberättelsen omfattar företagas till avgörande.

Med balansräkningens fastställande eller med frågan om ansvarsfrihets beviljande skall dock anstå till fortsatt stämma å viss dag minst

fyra och högst åtta veckor därefter, i fall så påfordras av minst en tiondedel av samtliga röstberättigade. Utöver nämnda tid vare ej uppskov medgivet.

Styrelsen vare pliktig att å den i denna paragraf avsedda stämman, i den mån sådant av röstberättigad äskas och kan ske utan förfång för bolaget, meddela till buds stående närmare upplysningar angående förhållanden, som kunna inverka på bedömandet av värdet å bolagets tillgångar och av dess ställning i övrigt.

Om talan emot styrelse eller revisorer.

176 §.

Ansvarsfrihet må ej anses vara styrelsen beviljad, såframt minst en femtedel av samtliga röstberättigade röstat däremot.

Varder talan å förvaltningen under den tid förvaltningsberättelsen omfattar ej anställd inom sex månader från det berättelsen framlades å bolagsstämma, vare så ansett, som om ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad.

Utan hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats, må sådan talan å förvaltningen, som grundas därpå, att styrelseledamot begått brottslig handling, kunna mot honom anställas, där ej ansvarsfriheten uppenbarligen avsett även den handling.

177 §.

Har å bolagsstämma, där styrelsens förvaltningsberättelse framlagts, eller å sådan fortsatt stämman, som i 175 § sägs, ansvarsfrihet ej blivit beviljad, äge röstberättigade till det antal, som stadgas i 176 § 1 mom., å bolagets vägnar föra talan å förvaltningen. Samma lag vare i fråga om anställande av sådan talan å förvaltningen, som enligt 176 § 3 mom. må anställas utan hinder därav, att ansvarsfrihet beviljats.

Sedan talan blivit anställd, må den omständigheten, att en eller flera av de röstberättigade, som anställt talan, avstått från fullföljd av densamma, ej utgöra hinder för de övriga att fullfölja talan, ändå att dessas sammanlagda antal är mindre än här ovan sagts.

178 §.

Röstberättigade, som enligt 177 § anställt talan å styrelsens förvaltning, svare för rättegångskostnaderna, dock med rätt att av bolaget

erhålla ersättning i den mån kostnaderna täckas av vad genom rättgången kommit bolaget till godo.

179 §.

Har förslag om anställande av talan mot revisorer enligt 167 § ej antagits å bolagsstämma, vare i fråga om röstberättigades rätt att å bolagets vägnar föra sådan talan lag, som i 177 och 178 §§ sägs.

Talan må ej anställas mot revisorer, sedan två år förflutit från det revisorernas berättelse framlades å bolagsstämma, utan så är, att talan grundas därpå, att brottslig handling blivit begången.

180 §.

Avträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, som börjar inom två år från det förvaltningsberättelsen framlades å bolagsstämma, äge konkursboet, ändå att ansvarsfrihet blivit styrelsen beviljad, anställa klander å förvaltningen för det räkenskapsår berättelsen avser.

Kommer bolaget i konkurs inom två år från det revisorernas berättelse framlades å bolagsstämma, äge konkursboet mot dem anställa sådan talan, som omförmäles i 167 §.

Talan, varom ovan i denna paragraf sägs, skall anhängiggöras inom en månad från inställeledagen eller, där tiden för talans anställande av bolaget då ännu ej gått till ända, inom utgången av den tid. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Om ändring av bolagsordningen och vissa andra fall, då särskild röstpluralitet å bolagsstämma erfordras.

181 §.

Beslut om ändring av bolagsordningen vare ej giltigt med mindre samtliga röstberättigade förenat sig därom eller beslutet fattats å två på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den stämma, som sist hålles, biträts av minst två tredjedelar av de röstande.

Är för giltighet av beslut, varom nu är sagt, något ytterligare villkor bestämt i bolagsordningen, lände ock det till efterrättelse.

182 §.

I fråga om giltighet av beslut om bolagets trädande i likvidation i annat fall, än då bolaget på grund av bestämmelse i bolagsordningen skall upphöra med sin verksamhet, vare lag, som i 181 § sägs.

183 §.

Ändring av bolagsordning eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet skall av styrelsen ofördröjligen anmälas för registrering och må ej gå i verkställighet, innan registrering skett. Vid anmälan fogas två styrkta avskrifter av Konungens beslut om den å ändringen meddelade stadfästelsen.

184 §.

Om ändring av bolagsordningen avser delägares ansvarighet för bolagets förbindelser, må, där ej samtliga delägare samtyckt till ändringen, de nya bestämmelserna tillämpas endast i fråga om avgift för tid, som börjar minst ett år efter ändringens registrering.

När registrering skett av sådan ändring, åligger det styrelsen att ofördröjligen därom underrätta delägarna. Den, som var delägare i bolaget vid tidpunkten för sådant besluts fattande, men icke biträtt det samma, äger att inom ett år från ändringens registrering, utan iakttagande av eljest stadgad uppsägningstid häva försäkringsavtalet med rätt för honom att utfå vad å försäkringen belöper av premiereserven, beräknad för den tidpunkt, då försäkringsavtalet upphör att gälla.

Om klander av bolagsstämmobeslut.

185 §.

Menar styrelsen eller ledamot därav eller delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, att beslut, som fattats å bolagsstämman, icke tillkommit i behörig ordning eller eljest strider mot denna lag eller bolagsordningen eller mot övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, äge därå tala genom stämning å bolaget inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerat, från dagen för registreringen. Försummas det, vare rätt till klandertalan över beslutet förlorad.

Vill styrelsen anhängiggöra klandertalan, vare lag, som i 161 § 2 mom. sägs; dock skall styrelsens rätt till talan anses bevarad, om

den där omförmälda stämman inom ovan i denna paragraf stadgad tid blivit utlyst att hållas så snart det med iakttagande av föreskriven kallelsetid kan ske.

Har klandertalan anhängiggjorts, äge domstolen, när skäl därtill förekommer, att, innan slutligt utslag i målet meddelas, förordna, att klandrade beslutet ej må verkställas. Om förordnandet skall, där klandrade beslutet är av beskaffenhet, att det bör registreras, underrättelse ofördröjligen genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

Domstols utslag, varigenom bolagsstämmobeslut upphävs eller ändrats, gälle jämväl för dem, som ägt rätt till klagan över beslutet, men ej instämt klandertalan.

186 §.

Har bolagsstämma bestämt arvode åt styrelseledamot, revisor eller tjänsteman i bolaget eller eljest åt någon för fullgörande av honom meddelat uppdrag, äge röstberättigade, utgörande minst en femtedel av sammanlagda antalet, där arvodet förmenas vara för högt bestämt, att inom två månader från beslutets dag eller, där bolaget då ej var registrerat, från dagen för registreringen hos rätten eller domaren göra ansökning om prövning av arvodets storlek; och äge rätten, där arvodet uppenbarligen finnes vara bestämt till oskäligt belopp, att efter vederbörandes hörande göra jämkning däri.

Om likvidation och upplösning.

187 §.

Finnes ömsesidigt försäkringsbolag sakna till registret anmäld, behörig styrelse, vare delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, eller borgenär, så ock en var annan, vars rätt kan vara beroende därav, att någon finnes, som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten eller domaren göra ansökning, att bolaget må förklaras skyldigt att träda i likvidation. Kungörelse om ansökningen med uppgift om tiden, när densamma kommer att prövas av rätten, skall av rätten eller domaren utfärdas och minst tre månader före nämnda tid införas i allmänna tidningarna, så ock i tidning inom orten. Rätten eller domaren äge ock, där så äskas, förordna en eller flera sysslomän att emellertid taga bolagets egendom under vård och bevaka dess angelägenheter. Styrkes på utsatta tiden, att anmärkta förhållandet fortfar, förklare rätten, att bola-

get skall träda i likvidation, och förordne en eller flera likvidatorer att verkställa densamma.

Om förordnande av syssloman skall underrättelse ofördröjligen genom rättsens eller domarens försorg avsändas för registrering.

188 §.

Har bolagsstämma i enlighet med 182 § beslutat, att bolaget skall träda i likvidation, eller skall eljest av annan anledning än i 187 eller 228 § sägs likvidation verkställas, välje bolagsstämman en eller flera likvidatorer att verkställa likvidationen.

I bolagsordningen må kunna bestämmas, att en eller flera likvidatorer skola på annat sätt utses att jämte de av bolagsstämman valda deltaga i likvidationen.

Har förhållande inträffat, på grund varav enligt bestämmelse i bolagsordningen bolaget skall upphöra med sin verksamhet, och varder ej inom en månad därefter till registret, enligt vad nedan sägs, anmält, att bolaget trätt i likvidation, förklare rätten, på ansökan av delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, eller styrelseledamot och efter bolagets hörande, att bolaget skall träda i likvidation; och förelägge rätten bolaget att inom viss tid, ej understigande en månad, utse en eller flera likvidatorer vid äventyr, att förordnande i sådant hänseende eljest meddelas av rätten.

189 §.

Finnes ömsesidigt försäkringsbolag, som enligt anmälan till registret trätt i likvidation, sedermera sakna till registret anmälda, behöriga likvidatorer, vare delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, eller borgenär, så ock en var annan, vars rätt kan vara beroende därav, att någon finnes, som äger företräda bolaget, berättigad att hos rätten eller domaren göra ansökning om utseende av likvidatorer; och skall i övrigt vad i 187 § är stadgat i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

190 §.

Likvidator skall vara här i riket bosatt svensk medborgare.

Uppdraget att vara likvidator anses gälla intill dess likvidationen blivit avslutad, men må när som helst återkallas av den, som meddelat uppdraget.

Avgår av bolagsstämman vald likvidator, innan han fullgjort sitt uppdrag, och finnes ej suppleant, åligger det övriga likvidatorer att ofördröjligen föranstalta om val av ny likvidator.

191 §.

Likvidatorer, som utsetts jämlikt 187, 188 eller 189 §§, skola ofördröjligen för registrering anmäla, att bolaget trätt i likvidation. Därvid skola uppgivas

dels likvidatorernas samt, där suppleanter utsetts, deras fullständiga namn ävensom nationalitet och hemvist,

dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av likvidatorerna gemensamt, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, enligt likvidatorernas eller bolagets beslut sådan befogenhet tillkommer.

Skall annan än likvidator eller suppleant enligt likvidatorernas eller bolagets beslut äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist.

Avgår likvidator eller suppleant eller utses ny sådan eller sker ändring i fråga om rätten att teckna bolagets firma eller ändrar likvidator eller suppleant eller eljest någon, som, ensam eller i förening med annan, berättigats teckna firman, sitt hemvist, skall ock därom anmälan för registrering ofördröjligen göras av likvidatorerna.

Vid anmälan, att likvidator eller suppleant utsetts, skall fogas styrkt avskrift av protokoll eller annan handling, som bestyrker anmälanens riktighet.

192 §.

Då likvidatorer utsetts, göra styrelsen ofördröjligen redo för sin förvaltning under den tid, för vilken ej förut förvaltningsberättelse framlagts å bolagsstämma.

Styrelsens redovisning skall av likvidatorerna ofördröjligen överlämnas till revisorerna, som hava att granska densamma och däröver inom fyra veckor avgiva skriftlig berättelse. Redovisningen jämte revisorernas berättelse framlägges av likvidatorerna, så snart ske kan, å bolagsstämma; och skall å den stämma till behandling företagas frågan om beviljande av ansvarsfrihet åt styrelsen för den tid redovisningen omfattar. Om behandling av denna fråga samt om rätt att tala å styrelsens förvaltning äge vad i 175—178 och 180 §§ finnes stadgat motsvarande tillämpning.

193 §.

Likvidatorerna åligger att ofördröjligen söka årsstämmning å bolagets okända borgenärer samt att förteckna dess tillgångar och skulder.

Så snart det utan uppenbar skada kan ske, skall bolagets egendom förvandlas i penningar, där ej annat föränledes av bestämmelserna i 231—236 §§.

194 §.

Likvidatorerna hava att sist två månader efter varje räkenskaps-års slut upprätta en redogörelse för sin förvaltning under året samt hålla den tillgänglig för delägarna och garanterna.

Har likvidationen ej avslutats inom två år, skola i nästa redogörelse uppgivas de hinder, som därför mött.

195 §.

Där ej annat föränledes av bestämmelserna i 231—236 §§, gälle om likvidatorers befogenhet att företräda ömsesidigt försäkringsbolag och om deras rättigheter i övrigt, så ock om deras skyldigheter i tillämpliga delar vad angående styrelse eller styrelseledamot är i denna lag stadgat.

Har Konungen jämlikt 229 § förordnat likvidator, må bolagets egendom utan hans samtycke ej avyttras under hand. Av Konungen sålunda förordnad likvidator må ej utan synnerliga skäl motsätta sig av likvidatorerna ifrågasatt försäljning.

196 §.

Under likvidation skall bolagets firma tecknas med tillägg av orden »i likvidation».

I övrigt skall vad i 160 § finnes föreskrivet i fråga om underskrivande av handling, som å bolagets vägnar utfärdas, äga motsvarande tillämpning under bolagets likvidation.

Har under handlingen ej bolagets firma tecknats på sätt, som ovan i 1 mom. sägs, och framgår ej av handlingens innehåll såväl, att den utfärdats å bolagets vägnar, som ock att bolaget är i likvidation, vare de, som underskrivit handlingen, evad densamma prövas vara för bolaget bindande eller ej, ansvariga för vad genom handlingen må hava slutits, en för alla och alla för en, såsom för egen skuld.

197 §.

Sedan den i årsstämningen utsatta inställelsedag är förbi och all veterlig gäld blivit betald, skola bolagets tillgångar skiftas. Är någon

del av gälden tvistig eller ej förfallen och kan förty eller av annan orsak betalning ej ske, skola till samma gälds betalning erforderliga medel innehållas och återstoden skiftas.

Ej må annorledes än nu är sagt skifte äga rum. Sker det eller befinnas innehållna medel ej lämna tillgång till gälds betalning, vare i händelse av bolagets oförmåga att fullgöra sina förbindelser den, som vid skiftet något uppburit, skyldig att återbära vad han bekommit.

198 §.

Finnas, sedan bolagets alla å den i årsstämningen utsatta inställelsegdag anmälda eller eljest kända skulder blivit guldna eller erforderliga medel därtill avsatta, tillgångar, de där enligt bolagsordningens bestämmelse kunna fördelas bland dem, som vid bolagets trädande i likvidation voro delägare i bolaget, skall fördelning ske i förhållande till varje delägars försäkringsbelopp.

Innehåller bolagsordningen bestämmelser, som avvika från vad sålunda stadgats, lände de till efterrättelse.

199 §.

Sedan likvidatorerna fullgjort sitt uppdrag, skola de, så snart ske kan, å bolagsstämma framlägga redovisning för sin förvaltning.

200 §.

Åtnöjes delägare eller garant ej med likvidatorernas redovisning, skall talan genom stämning anhängiggöras hos domstol inom ett år från den dag, då redovisningen framlades å bolagsstämma. Försummas det, vare rätt till talan förlorad.

Lag samma vare, där i fall, som i 231 § afses, försäkringsinspektionen ej åtnöjes med likvidatorernas redovisning.

201 §.

Då likvidatorerna å bolagsstämma framlagt redovisning för sin förvaltning, anses bolaget upplöst; och skola likvidatorerna ofördröjligen därom göra anmälan för registrering.

Vid anmälan skall fogas bestyrkt avskrift av protokoll, som förts i ärendet, ävensom bevis om dagen för årsstämningsens utfärdande.

202 §.

Avträdes ömsesidigt försäkringsbolags egendom till konkurs, skall underrättelse om den offentliga stämningen samtidigt med kungörelsen därom genom rättens eller domarens försorg avsändas för registrering.

Under konkursen företrädes bolaget såsom konkursgäldenär av styrelsen eller, där vid konkursens början sysslomän enligt 187 § eller likvidatorer varit utsedda, av dessa. Under konkursens fortgång må dock i behörig ordning kunna utses styrelse i stället för sysslomän, som förordnats enligt nämnda paragraf, ävensom utses nya styrelseledamöter eller nya likvidatorer.

203 §.

Finnes efter konkursens avslutande överskott för bolaget, skall likvidation verkställas, och gälle i avseende därå bestämmelserna i 188—191 och 193—201 §§. Har ej inom en månad efter konkursens avslutande till registret anmälts, att bolaget trätt i likvidation, vare lag, som i 188 § 3 mom. sägs.

Finnes ej överskott, anses bolaget upplöst, då konkursen avslutats. Det åligger dem, som under konkursen sist företrätt bolaget såsom konkursgäldenär, att om bolagets sålunda skedda upplösning ofördröjligen göra anmälan till registret.

204 §.

Har ömsesidigt försäkringsbolag trätt i likvidation eller kommit i konkurstillstånd, äge garant för fordran på grund av inbetalning av garantibelopp eller tillskott, varom i 121 § under 20) förmäles, ej njuta betalning ur bolagets tillgångar, förrän bolagets övriga skulder blivit till fullo guldna eller erforderliga medel därtill avsatta.

205 §.

Har ömsesidigt försäkringsbolag trätt i likvidation eller kommit i konkurstillstånd, få nya försäkringar icke avslutas, och äga delägare häva försäkringsavtalet. Försäkringsavtal, som ej sålunda hävts, skall upphöra att gälla ett år efter likvidationens eller konkursens början, där ej avtalets giltighet dessförinnan upphört.

Upphör, enligt vad nu är sagt, försäkringsavtalet att gälla, äge dock delägaren återfå den på försäkringen belöpande andel uti den i 212 § omförmälda försäkringsfond, i den mån bolagets tillgångar därtill förslå.

Vad i denna paragraf är stadgat gälle icke livförsäkringsavtal.
Om hävande av sjöförsäkringsavtal stadgas i sjölagen.

Särskilda bestämmelser.

206 §.

Försäkringsbrev skall innehålla uppgift ej mindre om de för bolaget, som meddelar försäkringen, gällande allmänna försäkringsvillkor än även om de särskilda villkoren för den försäkring, som i brevet avses.

207 §.

Där uti meddelanden, som äro avsedda för allmänheten, vid angivande av ömsesidigt försäkringsbolags fonder inräknas oguldna förbindelser av garantier, skall beloppet av sådana förbindelser särskilt utsättas.

208 §.

Tillskynda delägare eller röstberättigade, som ej äro delägare, bolaget skada genom att överträda denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, svare de för skadan, en för alla och alla för en.

Överträda styrelseledamöter, likvidatorer, delägare eller röstberättigade, som ej äro delägare, denna lag eller bolagsordningen eller övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet och tillskyndas tredje man därigenom skada, vare de, som låtit sådant komma sig till last, ansvariga för skadan, en för alla och alla för en.

209 §.

Ömsesidigt försäkringsbolag vare uti de mål, för vilka ej annorlunda genom lag stadgats, lydande under allmän underrätt i den ort, där styrelsen enligt bolagsordningen har sitt säte.

210 §.

Försummelse att enligt bestämmelse i denna lag i fråga om ömsesidigt försäkringsbolag göra anmälan för registrering skall åtalas vid allmän underrätt i den ort, där bolagets styrelse enligt bolagsordningen har sitt säte.

211 §.

Innehåller bolagsordningen förbehåll, att tvister mellan bolaget och styrelsen eller ledamot därav eller delägare eller röstberättigad, som ej är delägare, skola hänskjutas till avgörande av en eller flera skiljemän, äge det förbehåll samma verkan, som tillkommer skiljeavtal; och gälle om påkallande av förbehållets tillämpning vad om stämning i denna lag finnes stadgat.

III. Om försäkringsfond och säkerhetsfond.

212 §.

I försäkringsbolags balansräkning skall under benämningen försäkringsfond såsom skuld upptagas det för den tidpunkt, som balansräkningen avser, beräknade värdet av bolagets ansvarighet

- 1) på grund av redan inträffade försäkringsfall (ersättningsreserv) samt
- 2) på grund av löpande försäkringar (premiereserv).

Omfattar bolagets rörelse olika försäkringsgrenar, skall för varje försäkringsgren särskild försäkringsfond upptagas.

Efter de grunder, som sålunda gälla för beräkningen av den på försäkring belöpande andel i försäkringsfonden, beräknas även värdet av försäkringstagarens fordran hos bolaget på grund av försäkringsavtalet.

Är försäkring återförsäkrad hos inländskt bolag, som enligt denna lag är berättigat att driva försäkringsrörelse, eller hos utländsk försäkringsanstalt, som i sitt hemland med laga rätt driver sådan rörelse, må det bolag, åt vilket återförsäkringen meddelats, upptaga såsom tillgång värdet av återförsäkringsbolagets ansvarighet på grund av återförsäkringen, dock högst det belopp, vartill försäkringsfonden för försäkringen enligt bolagets egna beräkningsgrunder uppgår.

213 §.

De i 7 och 123 §§ omförmälda grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv för livförsäkring skola angiva den räntefot, det dödlighetsmått eller andra riskmått och de antaganden beträffande omkostnaderna, som skola läggas till grund för beräkningen.

Räntefoten må icke väljas högre än som, med hänsyn till kända förhållanden, kan anses för framtiden betryggande. Dödlighetsmåttet må, i fråga om försäkringar för dödsfall, icke väljas lägre och, i fråga om

försäkringar för livsfall, icke högre än som på grund av tillgänglig erfarenhet beträffande den ifrågavarande arten av försäkringsrörelse kan anses betryggande. Omkostnaderna må icke antagas lägre än vad enligt tillgänglig erfarenhet från försäkringsrörelse av den ifrågavarande arten kan anses vara erforderligt för sådan rörelse.

Grunderna för premiereservens beräkning skola vara så avfattade, att premiereserven för varje särskild försäkring framkommer såsom det belopp, varmed kapitalvärdet av bolagets beräknade framtida utgifter för försäkringen må överskjuta kapitalvärdet av härefter omförmälda reservpremier, vilka ingå i de försäkringspremier, bolaget enligt försäkringsavtalet må hava att ytterligare uppbära. Reservpremie beräknas så, att vid försäkringsavtalets ingående kapitalvärdet av alla reservpremier är lika med kapitalvärdet av bolagets alla beräknade utgifter för försäkringens anskaffande och förvaltning och för försäkringsförbindelsens fullgörande, dock med den inskränkningen att anskaffningskostnaden icke må vid denna beräkning antagas högre, än som motsvarar vid försäkring för dödsfall åtta procent och vid försäkring för livsfall fyra procent av kapitalvärdet av bolagets beräknade utgifter för försäkringsförbindelsens fullgörande, samt vid kapitalförsäkring ej heller högre än två och en halv procent av försäkringssumman.

Varda grunderna för beräkning av premiereserven ändrade, skola, där ej Konungen fastställer särskilda grunder för beräkningen av premiereserven för äldre försäkring, de nya grunderna tillämpas jämväl å sådan försäkring, dock att reservpremien skall så avpassas, att premiereserven vid övergången blir minst lika stor som efter de äldre grunderna.

214 §.

Hava särskilda inländska försäkringsbolag, som enligt denna lag äro berättigade att driva försäkringsrörelse, övertagit försäkring under gemensam ansvarighet en för alla och alla för en, vare vart och ett av bolagen pliktigt att göra avsättning till försäkringsfond allenast för så stor del av försäkringen, som, enligt avtal mellan bolagen, på det bolag belöper.

215 §.

Ett belopp motsvarande försäkringsfonden för livförsäkringar skall redovisas i följande slag av värdehandlingar:

- 1) obligationer, som utfärdats eller garanterats av staten;
- 2) allmänna hypoteksbankens eller konungariket Sveriges stads-hypotekskassas obligationer;

3) fordringsbevis, utfärdade av riksbanken eller av annan bank, vars reglemente blivit av Konungen fastställt;

4) obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;

5) skuldförbindelser, för vilka bolaget äger säkerhet genom in-teckning i fast egendom inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, så ock med försäkringsinspektionens medgivande skuldförbindelser med säkerhet av in-teckning intill fulla taxeringsvärdet i bolaget tillhörig fastighet, som är avsedd för inrymmande av lokal för bolagets rörelse, eller, där bolaget äger flera sådana fastigheter, i en av dem; dock att i varje fall åbyggnad å egendom skall, för att in-teckning i egendomen må godkännas, vara brandförsäkrad i något med vederbörligen fastställd bolagsordning försett brandförsäkringsbolag inom riket;

6) sådana av enskilda järnvägar eller industriella inrättningar utfärdade obligationer, utländska statsobligationer och andra värdehandlingar, som till sin art och till den säkerhet de erbjuda kunna anses jämförliga med några av de under 1)—5) nämnda;

eller ock i följande tillgångar av annan art:

7) reservpremier, ingående i förfallna obetalda premier;

8) belopp, som bolaget förskjutit mot säkerhet i försäkringsbrev inom återköpsvärdet;

9) det värde av återförsäkringsbolags ansvarighet på grund av i återförsäkring övertagna livförsäkringar, vilket enligt medgivandet i 212 § upptagits såsom tillgång; dock att värdet av utländsk försäkringsanstalts ansvarighet ej må i vidsträcktare mån användas till redovisning av premiereserven, än försäkringsinspektionen på framställning av bolaget finner, med hänsyn till försäkringstagarnas säkerhet, kunna medgivas.

216 §.

Meddelar försäkringsbolag försäkring av annat slag än personförsäkring, och meddelas sådan försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillgångar motsvarande försäkringsfonden för sådana försäkringar redovisas i värdehandlingar av den i 215 § under 1)—6) omnämnda beskaffenhet.

217 §.

De värdehandlingar, i vilka enligt 215 § 1)—6) eller 216 § försäkringsfond helt eller delvis redovisas, skola förvaras avskilda från bola-

gets övriga tillgångar och under minst två särskilda lås med olika nycklar, av vilka en innehaves av ett av försäkringsinspektionen förordnad ombud. I de sålunda förvarade handlingarna njute försäkringstagarna panträtt såsom i handfången pant till säkerhet för fullgörandet av bolagets på försäkringsaftalen grundade förbindelser.

För varje år skall, senast efter det balansräkning för året blivit upprättad och å bolagsstämma prövad, bolaget sätta i sådant förvar, som nyss är sagt, de värdehandlingar, i vilka inträdd ökning av försäkringsfond redovisas. Skulle enligt balansräkningen för något år befinnas, att de i särskildt förvar satta värdehandlingarna äga ett större värde än som enligt ovanstående föreskrifter erfordras, må försäkringsinspektionen på framställning av bolaget lämna tillstånd till utbekommande av värdehandlingar svarande emot överskottet. Bolaget äge jämväl för utbetalande av förfallet försäkringsbelopp, för vilket avsättning till försäkringsfonden ägt rum, utbekomma värdehandlingar, i den mån sådant av försäkringsinspektionen prövas kunna ske utan förfång för försäkringstagarnas säkerhet. Utbyte av värdehandling mot annan handling av motsvarande värde och av beskaffenhet, som i 215 § sägs, må äga rum, när sådant påkallas av bolaget.

Visar bolaget, att för bevakande av dess rätt på grund av värdehandling, som, enligt vad nu är sagt, blivit satt i särskildt förvar, eller för annat dylikt ändamål tillgång till sådan handling erfordras för bolaget, vare ombudet pliktigt att till bolaget emot kvitto utlämna handlingen mot skyldighet för bolaget att inom skälig tid återställa densamma eller avlämna annan handling av motsvarande värde och av beskaffenhet, som i 215 § sägs.

Det åligger ombudet att, när bolaget befinnes ej fullgöra de i denna paragraf stadgade skyldigheter, därom ofördröjligen göra anmälan hos försäkringsinspektionen.

Ombudet uppbär av bolaget arvode till belopp, som av Konungen bestämmes.

218 §.

Försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, skall, på sätt här nedan sägs, göra avsättning till säkerhetsfond.

Där säkerhetsfonden och den i 7 och 123 §§ omförmälda premieåterbäringsreserven sammanlagda ej uppgå till ett belopp, motsvarande en tjugonedel av den del av försäkringsfonden för livförsäkringar, som icke är redovisad på sätt i 215 § under 7)—9) sägs, så ock där säkerhetsfonden ej uppgår till en tiondedel av premieåterbäringsreserven, skall till säkerhetsfond årligen avsättas minst hälften av bolagets årsvinst,

sedan möjligen befintlig brist från föregående år täckts och avsättning gjorts till den i 45 § omförmälda reservfond och till premieåterbäringsreserv. Ej må återbetalning av garantikapital äga rum, där ej summan av nämnda fonder uppgår till sagda belopp.

Vid beräkning av det belopp, som sålunda minst skall avsättas till säkerhetsfonden, må ej från årsvinsten avdragas den andel däri, som kan hava tillerkänts styrelseledamot eller annan såsom arvode (tantiem).

Nedsättning av säkerhetsfonden må icke utan särskilt tillstånd av försäkringsinspektionen äga rum, där sådant ej erfordras för betäckande av förlust, som ej kan täckas av befintliga till framtida förfogande avsatta medel eller genom nedsättning av reservfond.

Nedsättning av premieåterbäringsreserven må, utom till utbetalning av premieåterbäring enligt för sådan utbetalning gällande grunder, icke äga rum, där sådant ej erfordras för täckande av förlust, som ej kan täckas på sätt i föregående stycke sägs.

219 §.

Har försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, redovisat tillgångar motsvarande viss del av aktiekapital, dock ej överstigande halva detta kapital, eller av garantikapital i sådana värdehandlingar, som i 215 § är sagt, samt till livförsäkringstagarnas säkerhet satt dessa värdehandlingar i pant på sätt i 217 § är angående försäkringsfond stadgat, må det sålunda redovisade beloppet avräknas från den föreskrivna säkerhetsfonden.

Driver försäkringsbolag jämte livförsäkringsrörelse annan försäkringsrörelse, skola tillgångar motsvarande säkerhetsfonden och premieåterbäringsreserven, där sådan finnes, redovisas på sätt om försäkringsfond är i 215 § föreskrivet; i fråga om värdehandlingar, i vilka tillgångarna sålunda redovisas, gälle vad i 217 § sägs om där avsedda handlingar.

220 §.

Driver försäkringsbolag rörelse i utlandet, äger Konungen i fråga om försäkringsfond, säkerhetsfond eller premieåterbäringsreserv för de utländska försäkringarna medgiva de avvikelser från stadgandena i 212—219 §§, som med hänsyn till utländsk lag prövas erforderliga, i den mån sådant kan ske utan förfång för de inländska försäkringstagarnas säkerhet. Medgives sådan avvikelse, förordnar Konungen tillika i vad mån föreskrifterna i 231—236 §§ skola äga tillämpning beträffande de försäkringar, som i medgivandet avses.

221 §.

Vid försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, skall för utförande av erforderliga försäkringstekniska beräkningar och utredningar finnas anställd en aktuarie.

När aktuarie antagits eller frånträtt sin befattning, skall bolaget ofördröjligen till försäkringsinspektionen insända anmälan därom.

222 §.

Villkoren för behörighet att utöva befattning såsom aktuarie bestämmas av Konungen. På Konungens prövning ankommer i särskilt fall, huruvida utan hinder av dylika villkor viss person må kunna godkännas såsom aktuarie.

IV. Om tillsyn å försäkringsbolag.**223 §.**

Den i denna lag föreskrivna tillsyn över försäkringsbolag utövas av en för hela riket gemensam försäkringsinspektion.

Ledamot av försäkringsinspektionen må ej deltaga i styrelsen av eller vara anställd vid försäkringsbolag eller vid utländsk försäkringsanstalt, som, enligt vad särskilt stadgas, erhållit tillstånd att här i riket driva försäkringsrörelse; ej heller må ledamot av inspektionen vara aktieägare eller garant i sådant företag.

Närmare bestämmelser om försäkringsinspektionens organisation och verksamhet meddelas av Konungen.

224 §.

Över försäkringsinspektionens beslut må klagan föras hos Konungen.

Under förutsättning av ömsesidighet äger Konungen förordna, att, där sådant provas erforderligt, över beslut eller utlåtande, som av försäkringsinspektionen meddelats i ärende rörande svenskt försäkringsbolag eller rörande norsk eller dansk försäkringsanstalt, skall, för så vitt ärendet angår livförsäkringsrörelse här i riket, inhämtas yttrande av sakkunniga män, utsedda till lika antal från vardera av de tre rikena.

225 §.

Till bestridande av kostnaden för försäkringsinspektionens organisation och verksamhet skall försäkringsbolag årligen erlägga bidrag enligt bestämmelser, som meddelas av Konungen. Detta bidrag må icke i något fall överstiga en femtedels procent av bolagets hela inkomst av avgifter för nästföregående kalenderår för försäkringar, som tillhöra bolagets rörelse här i riket.

226 §.

Försäkringsbolag åligger att årligen inom en månad efter den i 73 eller 172 § omförmälda bolagsstämma till försäkringsinspektionen ingiva:

1) styrelsens förvaltningsberättelse, balansräkningen, revisorernas utlåtande ävensom protokollsutdrag, utvisande de å bolagsstämman i anledning av nämnda handlingar fattade beslut;

2) en av styrelsen enligt av försäkringsinspektionen fastställt formulär upprättad och underskriven uppgift om bolagets verksamhet under året och om dess ställning vid årets slut.

Om bolaget driver livförsäkringsverksamhet, skall bolaget därjämte till försäkringsinspektionen med avseende å denna verksamhet ingiva: dels inom samma tid

3) en av bolagets aktuarie avgiven redogörelse för beräkning av premiereserven och av premieåterbäringsreserven, där sådan finnes; dels inom sex månader från ovan omförmälda bolagsstämma

4) en av bolagets aktuarie gjord undersökning i vad mån det verkliga förloppet av verksamheten under året avvikit från de enligt 7 eller 123 § upprättade grunder för densamma.

Bolaget skall tillika inom en månad efter förenämnda bolagsstämma låta i allmänna tidningarna införa den del av den under 2) omförmälda uppgiften, som försäkringsinspektionen föreskriver.

Försäkringsinspektionen äger att meddela anvisningar för upprättande av de under 3) och 4) omförmälda handlingar.

Finner försäkringsinspektionen nödigt att infordra ytterligare upplysningar, skola sådana ofördröjligen lämnas.

227 §.

Försäkringsinspektionen eller dess ombud skall av styrelsen för försäkringsbolag eller, där bolaget trätt i likvidation, av likvidatorerna beredas tillfälle att när som helst inventera bolagets kassa och övriga

tillgångar samt granska bolagets alla böcker, räkenskaper och andra handlingar. Försäkringsbolag vare pliktigt att lämna försäkringsinspektionen tillträde till bolagsstämma. Vad försäkringsinspektionen vid granskning av böcker, räkenskaper och handlingar eller vid bolagsstämma må hava erfårit angående enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden må ej yppas för allmänheten.

Försäkringsinspektionen äger förordna en revisor att med de av bolaget utsedda revisorer deltaga i granskningen av styrelsens förvaltning och bolagets räkenskaper. Den sålunda förordnade revisorn äge av bolaget uppbära arvode till belopp, som bestämmes av Konungen.

228 §.

Sker avvikelse från denna lag eller från bolagsordningen eller från övriga för bolagets verksamhet stadfästa grunder, äge försäkringsinspektionen förelägga bolaget att inom viss tid vidtaga de åtgärder, som prövas erforderliga för rättelses vinnande. Lag samma vare, där det visar sig, att de till redovisning av föreskriven försäkringsfond avsatta tillgångar icke äro tillräckliga.

Finner försäkringsinspektionen bolagsordningen eller övriga för bolagets verksamhet stadfästa grunder icke längre vara betryggande, äge inspektionen göra anmälan därom hos Konungen, som, där så prövas erforderligt, förelägger bolaget att inom viss tid vidtaga åtgärder för rättelses vinnande.

Hava åtgärder, som, enligt vad här ovan är sagt, föreskrivits, icke vidtagits inom den bestämda tiden, ankommer på Konungen att förbjuda fortsättning av bolagets verksamhet och förordna, att bolaget skall träda i likvidation. Meddelas sådant beslut, förordnar Konungen en eller flera likvidatorer att verkställa bolagets likvidation; sådan likvidator äge av bolaget uppbära arvode till belopp, som bestämmes av Konungen.

Om anmälan för registrering av bolagets trädande i likvidation och förordnande, varom nu är sagt, beslutar Konungen.

229 §.

Träder försäkringsbolag i likvidation av annan anledning än i 228 § sägs, skall bolagets styrelse eller, om bolaget saknar till registret anmäld, behörig styrelse, rätten eller domaren härom ofördröjligen göra anmälan hos Konungen, och förordnar Konungen, där så prövas erforder-

ligt, en person att med övriga likvidatorer verkställa bolagets likvidation. Förordnas sålunda likvidator, skall bolagets firma tecknas av denne i förening med den eller dem, som eljest äro berättigade att teckna firman.

Den av Konungen förordnade likvidatorn äge av bolaget uppbära arvode till belopp, som bestämmes av Konungen.

Om anmälan för registrering av förordnande, som ovan sägs, beslutar Konungen.

230 §.

Avträdes försäkringsbolags egendom till konkurs, skall rätten eller domaren härom ofördröjligen göra anmälan hos Konungen, och förordnar Konungen, där så provas erforderligt, ett allmänt ombud att såsom god man och syssloman deltaga i konkursboets förvaltning med de gode män och sysslomän, som utses på sätt i konkurslagen stadgas.

Det allmänna ombud, som sålunda blivit förordnat, äge, lika med rättens ombudsman, att sammankalla borgenärerna att höras över ämnen, som röra boet och dess förvaltning, samt att hos rätten anmäla, om annan god man eller syssloman i konkursen visar motvilja eller försummelse vid fullgörande av sitt uppdrag. Då allmänna ombudet kallar borgenärerna till sammanträde, åligger ombudet att därom underrätta rättens ombudsman.

Utan hinder av beslut, som kan vara fattat om delning av förvaltningen av boet, äge allmänna ombudet deltaga i förvaltningen i alla dess delar.

Av det arvode, som bestämmes för gode männen och sysslomännen, tage allmänna ombudet en tredjedel.

V. Om särskild administration.

231 §.

Har försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, trätt i likvidation eller kommit i konkurstillstånd, skall, för tillvaratagande av livförsäkringstagarnas rätt, en särskild administration inträda. Förvaltningen av administrationsboet åligger försäkringsinspektionen.

Försäkringsinspektionen skall ofördröjligen för livförsäkringstagarnas räkning omhändertaga samtliga de värdehandlingar, i vilka livförsäkrings-tagarna enligt bestämmelserna i 217 och 219 §§ njuta panträtt.

Härmed övergå på administrationsboet alla bolagets rättigheter och skyldigheter på grund av livförsäkringsavtalen ävensom, där livförsäkringar återförsäkrats, bolagets rättigheter och skyldigheter på grund av återförsäkringarna.

För det belopp, varmed omförmälda värdehandlingar må finnas i värde understiga livförsäkringsfonden, ökad med en tjugondedel av samma fond, äge administrationsboet fordringsrätt hos bolaget.

232 §.

Under administrationstiden må icke meddelas nya livförsäkringar, ej heller återköp av livförsäkringar äga rum, eller förskott mot säkerhet i livförsäkringsbrev lämnas.

Å livförsäkringsbelopp, som förfallit till betalning, innan bolaget trätt i likvidation eller, där bolagets egendom avträtts till konkurs, bolagets konkursansökning till rätten eller domaren ingivits eller, i anledning av borgenärs ansökning, offentlig stämning utfärdats, skall utbetalas så mycket, som skolat gäldas, därest likvidation eller konkurs icke inträffat. Å livförsäkringsbelopp, som förfaller till betalning under administrationstiden, utbetalas, innan administrationen avslutats, allenast så mycket, som försäkringsinspektionen finner kunna utgå utan förnärmande av övriga livförsäkringstagares rätt. Befinnes sedermera, att för mycket utbetalts, äge återbäring ej rum.

233 §.

Så snart administration inträtt, skall försäkringsinspektionen företaga en noggrann värdering av de värdehandlingar, som omhändertagits av inspektionen, samt verkställa beräkning av det belopp, vartill livförsäkringsfonden uppgår å första dagen i månaden näst efter den, då bolaget trädde i likvidation eller, där konkurs inträffat, bolagets konkursansökning till rätten eller domaren ingavs eller, i anledning av borgenärs ansökning, offentlig stämning utfärdades.

234 §.

Sedan de i 233 § föreskrivna åtgärder vidtagits och försäkringsinspektionen med ledning därav verkställt utredning angående administrationsboets ställning, skall inspektionen inleda underhandlingar med de inländska försäkringsbolag, som må befinnas villiga att övertaga samtliga till administrationsboet hörande försäkringar.

Finner försäkringsinspektionen, att anbud, som i följd av underhandlingarna inkommit, bör antagas, skall inspektionen ofördröjligen upprätta redogörelse för den verkställda utredningen angående administrationsboets ställning och för de i anbudet föreslagna villkoren för försäkringarnas övertagande, med särskilt angivande av den nedsättning i försäkringsbeloppen, vilken må hava betingats; i redogörelsen skola jämväl anföras de skäl, som föranleda inspektionen att förorda anbudet.

Försäkringsinspektionen skall till en var av de försäkringstagare, vilkas adress är känd, med allmänna posten översända ett exemplar av sagda redogörelse. Därjämte skall huvudsakliga innehållet av redogörelsen kungöras i allmänna tidningarna.

Har före utgången av en av försäkringsinspektionen bestämd samt i redogörelsen och kungörelsen utsatt tid, minst fjorton dagar efter det kungörelsen infördes i allmänna tidningarna, icke någon invändning från försäkringstagare inkommit till inspektionen, eller uppgå de försäkringstagare, som förklarat sig icke godkänna förslaget, ej till minst en femtedel av hela antalet, skall anbudet anses vara antaget av försäkringstagarna. Administrationen skall i sådant fall avslutas genom överlämnande till det bolag, som övertager försäkringarna, av administrationsboets tillgångar och handlingar.

Har vid försäkringarnas överlåtande uppstått överskott, skall överskottet överlämnas till det bolag, vars försäkringar varit föremål för överlåtelsen.

235 §.

Har ej från inländskt bolag inkommit anbud om försäkringarnas övertagande, eller har försäkringsinspektionen icke funnit något inkommet anbud böra antagas, eller har anbud, som av försäkringsinspektionen förordats, icke blivit på sätt i 234 § sägs antaget, skall inspektionen, där den finner ömsesidigt försäkringsbolag för försäkringarnas övertagande och rörelsens fortsättande lämpligen kunna bildas, kalla försäkringstagarna till sammanträde för fattande av beslut om bildande av sådant bolag. Kallelsen skall kungöras i allmänna tidningarna minst en månad före sammanträdet, ävensom med allmänna posten översändas till de försäkringstagare, vilkas adress är känd. Vid kallelsen skall i meddelandena till de särskilda försäkringstagarna fogas en av inspektionen upprättad redogörelse för den verkställda utredningen angående administrationsboets ställning samt för den nedsättning i försäkringsbeloppen, vilken inspektionen må finna erforderlig,

ävensom ett genom inspektionens försorg upprättat förslag till bolagsordning för det nya bolaget och till övriga i 123 § angivna grunder för bolagets verksamhet.

Besluta de vid sammanträdet närvarande enhälligt, att bolaget skall bildas i enlighet med de av försäkringsinspektionen föreslagna grunder, eller finnas vid omröstning mera än fyra femtedelar av de röstande hava förenat sig härom, skola bolagsordning och övriga grunder för bolagets verksamhet anses vara av försäkringstagarna antagna. Beslutet skall underställas Konungens stadfästelse.

Sedan Konungens stadfästelse erhållits och bolaget registrerats, skall administrationen avslutas genom överlämnande till det nya bolaget av administrationsboets tillgångar och handlingar. Det nya bolaget inträder i administrationsboets rättigheter och skyldigheter.

Kan icke i den ordning, som i denna paragraf sägs, nytt bolag komma till stånd, skall fördelning av administrationsboets tillgångar äga rum, där ej samtliga försäkringstagare överenskomma om administrationens fortsättande; och ankomme i sistnämnda fall på försäkringsinspektionen, huruvida ytterligare åtgärder böra vidtagas för försäkringarnas överlåtande eller för bildande av nytt bolag.

236 §.

Har försäkringsbolag, som meddelar försäkring av annat slag än personförsäkring och meddelar sådan försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, trätt i likvidation eller kommit i konkurstillstånd, skall försäkringsinspektionen utse ett ombud, som har att å försäkringstagarnas vägnar iakttaga och bevaka den panträtt, som jämlikt 217 § tillkommer försäkringstagarna uti de enligt sagda paragraf till deras säkerhet i särskilt förvar satta värdehandlingar, med iakttagande därav att varje försäkringstagare njuter panträtt i nämnda värdehandlingar i den mån han enligt bestämmelsen i 212 § 3 mom. äger fordran hos bolaget på grund av försäkringsavtalet.

Ombudet äge av bolaget uppbära arvode till belopp, som bestämmes av Konungen.

VI. Om frivillig överlåtelse av vissa försäkringar.

237 §.

Vill försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, till annat inländskt försäkringsbolag överlåta vare sig alla sina livförsäkringar

eller viss del därav, skall tillstånd till överlåtelsen sökas hos försäkringsinspektionen. Vid ansökningen skall fogas avtalet angående överlåtelsen, ävensom förebringas sådan utredning, att försäkringsinspektionen kan med ledning därav bedöma, huruvida överlåtelsen kan ske utan för närmande av försäkringstagares rätt.

Finnes ej ansökningen böra genast avslås, skall försäkringsinspektionen genom tillkännagivande i allmänna tidningarna kungöra ansökningens innehåll, avtalet angående överlåtelsen och ett sammandrag av den förebragta utredningen samt förelägga de försäkringstagare, vilkas försäkringar äro avsedda att överlåtas, att sist inom tre månader, efter det kungörelsen varit införd i allmänna tidningarna, hos försäkringsinspektionen skriftligen anmäla, huruvida de hava något att erinra mot ansökningen. Underrättelse om kungörelsen och föreläggandet skall med allmänna posten avsändas till en var av nämnda försäkringstagare, vilkens adress är känd.

Varder inom den utsatta tiden bifall till ansökningen bestritt av minst en femtedel av de försäkringstagare, vilkas försäkringar äro i fråga, skall ansökningen avslås. I annat fall företage försäkringsinspektionen ansökningen till slutlig prövning.

Bifalles ansökningen, skall det bolag, som överlåter försäkringarna, anses fritaget från sina förpliktelser på grund av de överlåtna försäkringarna, och skola dessa förpliktelser i stället åligga det bolag, till vilket försäkringarna överlåtas.

Där bolags samtliga försäkringar på sätt nu är sagt överlåtas, skall bolaget träda i likvidation den dag, ansökningen bifalles.

Varder, efter det ansökning, varom i denna paragraf förmäles, bifallits, det bolag, som överlåtit försäkringar, försatt i konkurs, skall, vid tillämpning av vad i konkurslagen är stadgat angående rätt till talan om återgång av avtal, sådant avtal, som avses i denna paragraf, anses ingånget den dag, ansökningen bifölls.

238 §.

Vilja två eller flera försäkringsbolag, som driva livförsäkringsrörelse, sammansluta sig till ett nytt bolag med ändamål att övertaga deras förpliktelser på grund av livförsäkringar, skall, jämte det att stadfästelse å det nya bolagets ordning och å övriga grunder för dess verksamhet sökes efter ty ovan i denna lag är föreskrivet, tillika i tillämpliga delar iakttagas vad i 237 § är stadgat.

VII. Om återförsäkring.

239 §.

Försäkringsbolag må icke utan försäkringsinspektionens medgivande sluta avtal, varigenom bolaget förbinder sig att i återförsäkring avgiva ännu icke tecknade livförsäkringar, där avtalet icke kan av bolaget uppsägas att utan vederlag upphöra senast ett år efter uppsägningen. Försäkringsbolag må ej heller utan försäkringsinspektionens medgivande sluta avtal om avgivande i återförsäkring av redan tecknad livförsäkring, där försäkringen vid avtalets ingående varit i kraft mera än ett halvt år.

Vad sålunda stadgats gäller icke med avseende på försäkringsbolag, som allenast meddelar återförsäkring.

240 §.

I fråga om återförsäkring äger Konungen medgiva sådana avvikelser från vad denna lag innehåller, som prövas skäliga.

VIII. Om förbud mot viss premienedsättning och om ombud för livförsäkringsbolag.

241 §.

Å de livförsäkringspremier, som försäkringsbolag jämlikt fastställda grunder bestämt, må till fördel för enskilda försäkringstagare eller grupper av försäkringstagare varken direkt eller indirekt nedsättning medgivas vare sig av bolaget eller av dess ombud annorledes än genom premieåterbäring eller vinstutdelning i överensstämmelse med fastställda grunder.

242 §.

Försäkringsbolag, som meddelar livförsäkring, må icke lämna uppdrag att såsom bolagets ombud anskaffa eller förmedla anskaffning av ansökningar om dylik försäkring åt annan än den, som kan anses äga betingelser för att på ett värdigt och lämpligt sätt utöva sådan verksamhet. När sådant uppdrag lämnas, så ock när givet uppdrag åter-

kallas, skall anmälan därom ofördröjligen göras hos försäkringsinspektionen. Återkallas uppdraget endast för viss tid, skall detta i anmälan angivas.

Ersättning för anskaffning eller förmedling av anskaffning av ansökningar om försäkring må icke, vare sig i form av provision eller annorledes, av bolaget eller dess ombud givas åt annan än sålunda anmält ombud.

Från skyldigheten att göra sådan anmälan, som här ovan sägs, äger Konungen befria försäkringsbolag, som prövas hava vidtagit betryggande åtgärder för övervakande av ombudens verksamhet eller som meddelar allenast enstaka former av livförsäkring, där denna rörelse är av ringa omfattning och icke utgör det huvudsakliga föremålet för bolagets verksamhet.

243 §.

Har någon, som innehar sådant uppdrag, som avses i 242 §, gjort sig skyldig till handling, som strider mot stadgandet i andra stycket av nyssnämnda paragraf eller mot 241 § eller som eljest prövas vara oförenlig med ett värdigt och lämpligt utövande av verksamheten såsom ombud, åligger det bolaget att återkalla uppdraget. Återkallandet må kunna avse viss begränsad tid.

IX. Om registrering.

244 §.

I försäkringsregistret skola inskrivas de uppgifter, vilka enligt denna lag skola för registrering anmälas eller vilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrivet.

245 §.

Anmälan till registret skall göras skriftligen och vara åtföljd av stadgade avgifter för registreringen och dess kungörande. Avlämnas anmälan genom ombud, eller insändes den med posten, skall underskriften vara av vittnen styrkt.

Då försäkringsbolags registrering sökes, skall varje styrelseledamot och suppleant, så ock i övrigt en var, som, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, på samma gång

egenhändigt inskriva sin namnteckning i registret eller i särskilt bihang till detta, såframt ej namnteckningen förefinnes å anmälningsskriften och blivit av vittnen styrkt. På enahanda sätt skall förfaras, då anmälan sedermera sker därom, att styrelseledamot eller suppleant blivit utsedd, eller att eljest någon, ensam eller i förening med annan, blivit berättigad att teckna firman.

246 §.

Har den anmälände icke iakttagit de föreskrifter, som finnas för varje särskilt fall stadgade, eller prövas beslut, som anmäles för registrering och för vars giltighet Konungens stadfästelse ej erfordras, icke hava tillkommit i föreskriven ordning eller ej stå i överensstämmelse med föreskrifterna i denna lag eller eljest strida mot lag eller författning, skall registrering vägras.

Vägras registrering, skall registreringsmyndigheten ofördröjligen hålla sökanden till handa eller, om han uppgivit postadress, till honom med allmänna posten översända skriftlig underrättelse om beslutet med skälen därför.

Är sökanden missnöjd med beslutet, äge han att, vid talans förlust, innan klockan tolv å sextionde dagen från beslutets dag däröver anföra besvär hos Konungen.

247 §.

Beviljas försäkringsaktiebolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa

1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse och dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) föremålet för bolagets verksamhet;

4) det belopp, vartill, enligt den av styrelseledamöterna lämnade uppgift, aktiekapitalet uppgår, så ock, där aktiekapitalet skall kunna, utan ändring av bolagsordningen, bestämmas till lägre eller högre belopp, minimikapitalet och maximikapitalet;

5) å vilket belopp aktie skall lyda;

6) huru stor del av aktiekapitalet blivit, enligt den av styrelseledamöterna lämnade uppgift, inbetald, samt, där ej aktierna till fullo inbetalts, inom vilken tid återstående inbetalningen skall fullgöras;

7) den ort, där styrelsen har sitt säte;

8) bolagets postadress;

9) huruvida och i vilken utsträckning aktieägare är pliktig att tillskjuta något utöver tecknat aktiebelopp;

10) det sätt, varpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden bringas till aktieägarnas kännedom, ävensom den tid före stämma, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna;

11) varje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;

12) där befogenhet att teckna firman ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse eller förbehåll, varom förmäles i 4 § under 3), 11), 14), 17) och 18), varde anmärkning om den bestämmelse eller det förbehåll gjord i registret.

Den ena avskriften av Konungens beslut om stadfästelse skall förses med bevis om registreringen samt jämte teckningslistorna i huvudskrift återställas till sökanden.

248 §.

Beviljas ömsesidigt försäkringsbolags registrering, låte registreringsmyndigheten i registret införa

1) dagen för Konungens beslut om stadfästelse och dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

3) föremålet för bolagets verksamhet;

4) beloppet av garantikapital, där sådant förskjutes, huru stor del därav blivit inbetald, förutsättningarna för dess återgäldande samt huruvida och i vilken utsträckning garant är pliktig att tillskjuta något utöver tecknat garantibelopp;

5) den ort, där styrelsen har sitt säte;

6) bolagets postadress;

7) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;

8) huruvida och i vilken utsträckning styrelsen äger för bolaget upptaga lån;

9) varje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;

10) där befogenhet att teckna firman ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer;

11) huruvida och i vilken mån delägare skall vara utesluten från rösträtt och sådan rätt tillkomma garant, samt huruvida bolagsstämmas befogenhet skall, helt eller delvis, utövas av därtill särskilt utsedda personer;

12) det sätt, varpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som icke äro delägare, ävensom den tid före stämman, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna.

Innehåller bolagsordningen bestämmelse eller förbehåll, varom förmäles i 121 § under 3), 15) och 16), varde anmärkning om den bestämmelse eller det förbehåll gjord i registret.

Den ena avskriften av Konungens beslut om stadfästelse skall förSES med bevis om registreringen samt jämte teckningslistorna i huvudskrift återställas till sökanden.

249 §.

Anmäles ändring i förhållande, varom inskrivning i registret skett, skall den ändring, där registrering beviljas, anmärkas i registret.

Registreras ändring av försäkringsbolags ordning eller av övriga stadfästa grunder för bolagets verksamhet, skall ena avskriften av Konungens beslut om stadfästelse å sådan ändring till sökanden återställas med därå tecknat bevis om registreringen. Sker ändring i firman, skall ny, fullständig inskrivning i registret göras.

Sker i fråga om försäkringsaktiebolag registrering av beslut om aktiekapitalets ökning, skall ena exemplaret av det ingivna protokollet förSES med bevis om registreringen samt återställas till sökanden.

250 §.

Har sådant fall inträffat, att försäkringsaktiebolag jämlikt 27 § skall träda i likvidation, varde anteckning därom gjord i registret. Anmäles ej inom en månad, att likvidator blivit utsedd, åligger det registreringsmyndigheten att om förhållandet ofördröjligen göra anmälan hos rätten.

251 §.

Vad i försäkringsregistret införes, med undantag av underrättelse om konkurs, varom förmäles i 107 eller 202 §, skall genom registreringsmyndighetens försorg ofördröjligen kungöras i allmänna tidningarna.

En samling för hela riket av vad sålunda kungjorts skall genom det allmännas försorg efter hand befordras till trycket och förses med register för varje år.

I den mån nyssnämnda samling tryckes skall den översändas till varje domstol, Konungens befallningshavande och överexekutor.

Anmälningsskrifter med därvid fogade handlingar skola, särskilt för varje bolag, förvaras såsom bilagor till försäkringsregistret.

252 §.

Närmare föreskrifter om försäkringsregistrets förande, de i 251 § stadgade kungörelser, avgifterna för registreringen och för dess kungörande samt tid och sätt för utgivande av den i nämnda paragraf omförmälda samling och dess översändande till vissa myndigheter meddelas av Konungen.

253 §.

Företer försäkringsbolags registrerade firma likhet med en i handelsregister, föreningsregister, aktiebolagsregister eller försäkringsregistret tidigare införd firma, och lider därigenom innehavaren av sistnämnda firma förfång, äge domstol på talan av denne förbjuda bolaget att efter viss tid använda förstnämnda firma ävensom ålägga bolaget det skadestånd, som prövas skäligt.

Menar någon eljest, att en i försäkringsregistret verkställd inskrivning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphävande samt om skadestånd föras vid domstol.

254 §.

Har genom laga kraft ägande dom blivit förklarat, att en i försäkringsregistret gjord inskrivning ej bort ske, eller att beslut, som registrerats, är ogiltigt, eller att eljest visst förhållande, varom inskrivning skett, ej föreligger, skall på begäran av någondera parten anteckning därom göras i registret. Underrättelse om sådan anteckning skall så kungöras, som i 251 § sägs.

Varder, sedan i registret gjorts anteckning om försäkringsbolags konkurs, av överrätt förklarat, att offentlig stämning ej bort utfärdas, skall anteckningen på därom gjord ansökan avföras ur registret.

255 §.

Det, som i enlighet med denna lag blivit infört i försäkringsregistret och kungjort i allmänna tidningarna, skall anses hava kommit

till tredje mans kännedom, där ej av omständigheterna framgår, att han varken haft eller bort hava kunskap därom.

Innan sådant kungörande skett, kan det förhållande, som blivit eller bort bliva antecknat i registret, icke med laga verkan åberopas mot annan än den, som visas hava ägt vetskap därom.

256 §.

Företer den, som inför domstol, Konungens befallningshavande eller överexekutor företräder försäkringsbolag, bevis utvisande, att han den dag, beviset utfärdades, enligt försäkringsregistret var behörig att företräda bolaget, och är det bevis ej äldre än ett år, åligger det myndigheten att ur den i 251 § omförmälda tryckta samling inhämta upplysning, huruvida förändring beträffande behörigheten ägt rum. Vad i sådant avseende nyssnämnda samling i den mån den kommit myndigheten till handa utvisar, skall för myndigheten äga vitsord, där ej annat förhållande visas vara för handen.

X. Straffbestämmelser.

257 §.

Driver någon här i riket försäkringsrörelse utan att vara berättigad därtill, straffes med böter från och med femtio till och med fem tusen kronor.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse, som nu är sagd, samma förbrytelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till de böter, som för sådan förbrytelse äro stadgade.

258 §.

Med böter från och med femtio till och med två tusen kronor eller fängelse straffes

1) stiftare, som mot bättre vetande i teckningslista eller i skriftlig handling, som åberopats i listan eller bifogats densamma eller eljest framläggas å konstituerade stämman, meddelar oriktig uppgift;

2) styrelseledamot eller annan, som vid anmälan till registrering mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift;

3) styrelseledamot, med vars begivande utfärdas aktiebrev, vilket mot föreskriften i 20 § 1 mom. är ställt till innehavaren, eller i vilket aktie angives lyda å mindre belopp än i denna lag är medgivet, eller i vilket mot föreskriften i 20 § 2 mom. förbehåll, som där sägs, ej angivits;

4) styrelseledamot eller likvidator, där han mot bättre vetande i skriftlig handling, som framlägges å bolagsstämma eller annorledes hålles tillgänglig för aktieägarna eller delägarna eller röstberättigade, som ej äro delägare, rörande bolagets angelägenheter meddelar oriktig uppgift eller mot bättre vetande vare sig låter i försäkringsaktiebolags aktiebok göra anteckning i strid med bestämmelserna i 22 § 1 och 3 mom. eller underlåter ombesörja, att förändring i äganderätt till aktie varder jämlikt 22 § 1, 2 och 3 mom. antecknad i aktieboken;

5) styrelseledamot eller likvidator, som uppsåtligen i strid med bestämmelserna i 46 § 1 och 2 mom. eller 147 § 1 och 2 mom. låter verkställa utbetalning till aktieägare, försäkringstagare eller garant;

6) styrelseledamot, som vid upprättande av balansräkning mot bättre vetande förfar i strid med bestämmelserna i 48 eller 149 §;

7) revisor, där han i berättelse eller annan handling, som framlägges å bolagsstämma eller annorledes hålles tillgänglig för aktieägare eller delägare eller röstberättigade, som ej äro delägare, mot bättre vetande lämnar oriktig uppgift rörande bolagets angelägenheter eller uppsåtligen underlåter att göra anmärkning mot dylik uppgift i handling, som av honom granskats;

8) revisor, som, därest han insett eller bort inse, att skada därav kunnat följa, yppar något av vad vid granskningen av styrelsens förvaltning eller bolagets räkenskaper kommer till hans kännedom, utan att det med nödvändighet erfordras för fullgörande av hans uppdrag;

9) en var, som mot bättre vetande lämnar oriktig sådan uppgift, redogörelse eller undersökning, som i 226 § under 2), 3) eller 4) sägs;

10) en var, som falskeligen avgiver sådan försäkran, som omförmäles i 67 § 2 mom.

Ej må straff, som ovan är stadgat, tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

259 §.

Bryter någon mot vad i 21 §, 43 §, 111 §, 206 §, 239 §, 241 § eller 242 § 2 mom. finnes stadgat,

eller underlåter styrelseledamot att i annat fall, än i 258 § under 4) avses, iakttaga föreskrift, som är meddelad i 22 § 1, 2 och 3 mom.,

eller underlåter styrelseledamot att iakttaga föreskrift, som i 20 § 1 mom., 22 § sista momentet, 28 §, 31 §, 33 §, 35 § 4 mom., 38 § 1 mom., 40 § sista momentet, 57 §, 61 §, 65 § 1 mom., 69 § 1 eller 4 mom., 85 §, 158 §, 162 §, 166 § 1 mom., 169 § 3 mom., 183 §, 226 §, 227 § 1 mom., 229 § eller 242 § 1 mom. är meddelad,

eller försummar styrelseledamot vare sig att på sätt i 72 § 1 mom. eller i 171 § 1 mom. stadgas hålla den där omförmälda förteckningen tillgänglig och översända den till aktieägare eller röstberättigad, eller att då aktieägare eller röstberättigad enligt 4 mom. i nämnda paragrafer påyrkat hänskjutande av visst ärende till prövning å bolagsstämma, låta upptaga ärendet å förteckningen,

eller bryter någon, som enligt 107 eller 202 § under försäkringsbolags konkurs företrätt bolaget såsom konkursgäldenär, mot vad i 108 § 2 mom. 2 punkten eller 203 § 2 mom. 2 punkten är stadgat, straffes med böter från och med fem till och med fem hundra kronor.

Samma lag vare

om revisor, vilken underlåter iakttaga föreskrift, som meddelats i 65 § 3 mom., 97 § 2 mom. 1 punkten, 166 § 3 mom. eller 192 § 2 mom. 1 punkten,

samt om likvidator, som ej fullgör vad honom enligt 96 §, 97 § 2 mom., 99 §, 106 §, 191 §, 192 § 2 mom., 194 §, 201 § eller 227 § 1 mom. åligger.

Bryter någon emot föreskriften i 112 eller 207 §, eller lämnar någon eljest i meddelanden, som äro avsedda för allmänheten, oriktiga eller vilseledande uppgifter angående försäkringsbolag, straffes efter ty i 1 mom. sägs.

Förseelse mot 61 §, 65 § 1 eller 3 mom., 69 § 1 eller 4 mom., 72 § 1 mom., 97 § 2 mom., 99 §, 162 §, 166 § 1 eller 3 mom., 169 § 3 mom., 171 § 1 mom., 192 § 2 mom. eller 194 §, så ock styrelseledamots försummelse att å den i 72 § eller 171 § omförmälda förteckning upptaga ärende, vars hänskjutande till bolagsstämma av aktieägare eller röstberättigad påyrkats enligt 4 mom. i nämnda paragrafer, må åtalas allenast av målsägande; och skall härvid såsom målsägande anses såväl bolaget som varje aktieägare, delägare, röstberättigad, som ej är delägare, eller garant.

260 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas efter allmänna strafflagen.

XI. Om undantag från lagens tillämplighetsområde.

261 §.

Beträffande *ömsesidigt försäkringsbolag, som bildas för övertagande av understödsförenings rörelse eller viss del därav* på sätt i lagen om understödsföreningar sägs, skall vad som stadgas här ovan i 117 § angående stiftare, i 121 § under 14) och angående bestämmelser om sådant sammanträde, som i 130 § sägs, i 124—135 §§ samt i 136 § under 3) ej äga tillämpning.

Genom beslut å understödsförenings sammanträde, varigenom förslag om överlåtelse av rörelsen eller någon del därav på sådant bolag slutligen antagits, skall bolaget anses bildat och det framlagda förslaget till bolagsordning och bestämmelser angående grunderna för bolagets verksamhet anses antaget; och skola val av styrelse och revisorer verkställas å nämnda föreningssammanträde eller, därest andra än de vid föreningssammanträdet röstberättigade äga att deltaga i valen, å särskilt sammanträde, som skall utlysas på sätt i lagen om understödsföreningar är stadgat.

Sedan föreningens beslut om överlåtelsen blivit gillat av tillsynsmyndigheten, skall bolagets styrelse söka Konungens stadfästelse å bolagsordningen och de övriga grunderna för bolagets verksamhet.

Då stadfästelse erhållits, skall ansökning göras om bolagets registrering.

I fråga om *ömsesidigt försäkringsbolag, vars verksamhet endast avser att meddela försäkring av egendom inom ett län*, skall av denna lags förestående bestämmelser, förutom de i sista stycket av denna paragraf angivna lagrum, i tillämpliga delar allenast gälla vad i 1, 118, 121, 124, 130—135, 137—161, 163—170, 172—182, 184—212, 214, 223, 224, 226—230 och 257—260 §§ stadgas, dock att sådan uppgift angående bolagets verksamhet och ställning, varom förmäles i 226 § under 2), skall införas, i stället för i allmänna tidningarna, i den stads tidning, där Konungens befallningshavande har sitt säte, eller, om flera tidningar där utgivas, i tidning, där allmänna påbud för staden vanligen meddelas.

De, som vilja stifta ömsesidigt försäkringsbolag, varom nu är sagt, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens befallningshavandes stadfästelse. Konungens befallningshavande prövar bolagsordningens överensstämmelse med denna lag samt lag och författning i övrigt, så ock om och i vad mån särskilda bestämmelser därutöver må erfordras.

Å beslut om ändring i stadfäst bolagsordning skall ock sökas Konungens befallningshavandes stadfästelse.

Firman skall innehålla ordet »försäkring» och angiva området för bolagets verksamhet samt tydligt skilja sig från andra, hos samma myndighet förut enligt bestämmelserna i denna paragraf införda, ännu bestående försäkringsbolags firmor.

Sedan bolaget bildats samt styrelse och revisorer blivit utsedda, skall ansökning om bolagets registrering göras av styrelsen. I sådan ansökning skola uppgivas dels stiftarnas och styrelseledamöternas samt, där suppleanter utsetts, deras fullständiga namn och hemvist, dels ock, där befogenhet att teckna bolagets firma ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer. Skall annan än styrelseledamot eller suppleant äga nämnda befogenhet, varde uppgift lämnad jämväl å hans fullständiga namn och hemvist. Vid ansökningen skola fogas

1) Konungens befallningshavandes beslut om stadfästelse i två styrkta avskrifter;

2) av notarius publicus eller med styrelseledamöternas egenhändiga bevittnade namnunderskrifter styrkt avskrift av protokollet vid konstituerande stämman;

3) samtliga teckningslistor i huvudskrift och styrkt avskrift.

Stadfäst ändring i bolagsordningen skall, vid det i 259 § stadgade äventyr, ofördröjligen av styrelsen anmälas för registrering. Vid ansökning härom skall styrelsen foga två styrkta avskrifter av Konungens befallningshavandes beslut om den å ändringen meddelade stadfästelse.

Hos Konungens befallningshavande skall föras register för inskrivning av de uppgifter, vilka enligt denna lag skola i fråga om ömsesidigt försäkringsbolag, varom i denna paragraf är sagt, anmälas, eller vilkas intagande i registret eljest är eller varder föreskrivet.

Beviljas bolags registrering, låte Konungens befallningshavande i registret införa:

1) dagen för beslutet om bolagets bildande;

2) bolagets firma;

- 3) föremålet för bolagets verksamhet;
- 4) den ort, där styrelsen har sitt säte;
- 5) bolagets postadress;
- 6) huru för bolagets förbindelser skall ansvaras;
- 7) huruvida och i vilken utsträckning styrelsen äger för bolaget upptaga lån;

8) varje styrelseledamots och suppleants samt, där eljest någon, ensam eller i förening med annan, är berättigad att teckna bolagets firma, dennes fullständiga namn och hemvist;

9) där befogenhet att teckna firman ej skall utövas allenast av styrelsen, vilken eller vilka, var för sig eller i förening, sådan befogenhet tillkommer;

10) det sätt, varpå kallelse till bolagsstämma skall ske och andra meddelanden kungöras delägarna eller röstberättigade, som ej äro delägare, ävensom den tid före stämma, då föreskrivna kallelseåtgärder senast skola vara vidtagna.

Det ena exemplaret av Konungens befallningshavandes beslut om stadfästelse skall förSES med bevis om registreringen samt jämte teckningslistorna i huvudskrift återställas till sökanden.

Anmäles ändring i förhållande, varom inskrivning i registret skett, skall den, där registrering beviljas, i registret anmärkas. Registreras ändring i bolagsordningen, skall ena avskriften av Konungens befallningshavandes beslut om stadfästelse å ändringen förSES med bevis om registreringen samt återställas till sökanden. Sker ändring i firman, skall ny, fullständig inskrivning i registret göras.

Menar någon, att en i registret verkställd inskrivning länder honom till förfång, må talan om registreringens upphävande föras vid rådstuvurätten i den stad, där Konungens befallningshavande har sitt säte.

Vad i 245 §, 246 §, 251 § 1 och 4 mom., 252 §, 254 § och 255 § är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fråga om registrering och register, varom i denna paragraf är sagt; dock att de kungörelser, som i 251 § 1 mom. och 254 § omförmälas, skola införas, i stället för i allmänna tidningarna, i ortstidningen, samt att vad i 255 § är sagt om verkan av kungörande i allmänna tidningarna i stället skall gälla kungörande i ortstidningen.

262 §.

I fråga om ränte- och kapitalförsäkringsanstalt, vars stadgar stadfästs av Konungen, innan denna lag trätt i kraft, så ock i fråga om

annan anstalt med enahanda verksamhet och organisation skall i tillämpliga delar gälla vad i denna lag stadgas angående ömsesidigt försäkringsbolag, dock med undantag av 122 § 1 mom., 217 §, 218 § och 231—236 §§.

I avseende å Stockholms stads brandförsäkringskontor skall i tillämpliga delar gälla vad i denna lag är beträffande ömsesidigt försäkringsbolag, som meddelar brandförsäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, i allmänhet stadgat, dock att härigenom icke föränledes skyldighet för kontorets delägare att vidkännas vidsträcktare ansvarighet för kontorets förbindelser, än som förefunnits före den 1 januari 1904.

263 §.

Vad ovan i denna lag är föreskrivet skall ej äga tillämpning å:

- a) anstalt, som inrättats av staten;
- b) anstalt, som allenast meddelar försäkring mot förlust å skuldebrev eller andra värdehandlingar;
- c) ömsesidigt försäkringsbolag för försäkring av egendom å landsbygden, vars verksamhetsområde är mindre än ett härad eller, där det omfattar delar av flera härad, mindre än tio socknar;
- d) sjukkasse eller understödsförening.

Anstalt, varom ovan under b) och c) förmäles, vare dock pliktig att angående sin verksamhet göra anmälan och lämna uppgifter i enlighet med de föreskrifter, Konungen meddelar.

XII. Övergångsbestämmelser.

264 §.

Genom denna lag upphävas

lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 och lagen den 4 september 1914 innefattande tillägg till nämnda lag samt

1 och 2 §§ av kungörelsen den 4 december 1903 om skyldighet för vissa försäkringsanstalter att angående sin verksamhet göra anmälan och lämna uppgifter.

265 §.

Denna lag skall träda i kraft den — — — —.

Försäkringsbolag, vars bolagsordning blivit före denna lags trädande i kraft av Konungen eller av Konungens befallningshavande fastställd, må registreras enligt bestämmelserna i äldre lag, men i övrigt skall med

avseende å sådant bolag denna lag lända till efterrättelse med nedan angivna undantag:

1) I stället för bestämmelserna i 20 § 2 mom., 21 §, 26 §, 27 §, 70 § 1 mom. under 4) och 250 § i den mån de avvika från motsvarande bestämmelser i äldre lag skola dessa senare bestämmelser äga tillämpning.

2) Har beslut om ökning av försäkringsaktiebolags aktiekapital registrerats, innan denna lag trätt i kraft, må ökningen verkställas och registreras enligt äldre lags bestämmelser.

3) Äger försäkringsaktiebolag på grund av bestämmelse i bolagsordningen rätt att inlösa egna aktier, lände den bestämmelse till efterrättelse utan hinder av vad i 43 § stadgas.

4) Å försäkringsaktiebolag, i vars ordning finnes särskilt stadgat angående sådant förbehåll, som omförmäles i 44 §, eller om annan inskränkning i rätten att förfoga över aktie, skola bestämmelserna i sagda lagrum ej äga tillämpning, utan gälle därutinnan vad bolagsordningen innehåller.

5) Där försäkringsbolag blivit i enlighet med bestämmelse i äldre lag upplöst, skola i avseende å likvidationen bestämmelserna i samma lag lända till efterrättelse.

6) Denna lags bestämmelser äga icke tillämpning såvitt de avse ämnen, rörande vilka blivit i bolagsordningen eller uti de i 7 eller 123 §§ angivna grunder för försäkringsverksamheten särskilt bestämt; dock att denna lag gäller till efterrättelse i fråga om ändring av bolagsordningen eller av förenämnda grunder för försäkringsverksamheten, om det sätt, varpå bolaget skall företrädas och dess firma tecknas, om delgivning av stämning eller annat offentlig myndighets bud, om skyldighet att avsätta och redovisa försäkringsfond och säkerhetsfond, om sättande i förvar av värdehandlingar motsvarande dessa fonder, om utdelning till aktieägare, garantier eller försäkringstagare, om likvidation och särskild administration, om frivillig överlåtelse, om återförsäkring, om förbud mot viss premienedsättning och om ombud för livförsäkringsbolag, om tillsyn, om registrering samt om ansvar.

7) Utan hinder av denna lags bestämmelser må grunder för försäkringsbolags livförsäkringsverksamhet, vilka fastställts före den 1 januari 1915, fortfarande tillämpas och mindre väsentliga ändringar i desamma medgivas i enlighet med därförut gällande bestämmelser. Vid mera väsentliga ändringar skola bestämmelserna i denna lag gälla. Hava grunder, som fastställts före nämnda dag, icke ändrats eller endast mindre väsentliga ändringar i dem vidtagits, äger bolaget, i senare fallet dock endast med Konungens medgivande, att i balansräkning för tid före den

1 januari 1918, på sätt i 48 och 99 §§ i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 enligt deras lydelse före den 1 januari 1915 sägs, såsom tillgång uppföra kostnader för anskaffande av nya livförsäkringar; och gälle med avseende å sådant bolag vad i berörda lagrum stadgas angående avskrivning av sådan tillgång samt angående utdelning åt delägare och garantier under tid, då sådan avskrivning icke är slutförd. Har försäkringsbolag i balansräkning för räkenskapsår, som utgått före den 1 januari 1915, såsom tillgång uppfört organisationskostnad, gälle vad i sistnämnda båda lagrum stadgas angående avskrivning av sådan tillgång.

Skall enligt vad ovan stadgats i fråga om försäkringsbolag, vars bolagsordning fastställts, innan denna lag trätt i kraft, äldre lags bestämmelse gälla och är i samma lag överträdelse av den bestämmelse belagd med straff, skall beträffande sådant bolag jämväl dylik straffbestämmelse lända till efterrättelse.

I fråga om styrelseledamot eller suppleant, som enligt äldre lag berättigats teckna försäkringsbolags firma, skola bestämmelserna i 50 och 51 eller 151 och 152 §§ lända till efterrättelse; och skall förty inskränkning i befogenheten för den, som äger teckna bolagets firma, att företräda bolaget, ändå att inskränkningen enligt äldre lag registrerats och kungjorts, icke därigenom anses hava kommit till tredje mans kännedom.

Ränte- och kapitalförsäkringsanstalt, vars stadgar stadfästs av Konungen, innan denna lag trätt i kraft, skall inom ett år efter denna lags trädande i kraft söka stadfästelse å de i 123 § omförmälda grunderna för beräkningen av premiereserv för löpande livräntor, ändå att rörande dessa grunder, en eller flera av dem, må hava blivit i stadgarna särskilt bestämt. Dylik anstalt må för placering av tillgångar motsvarande försäkringsfonden i sådana valutor, som i 215 § sägs, åtnjuta en övergångstid av högst tio år, och skola de närmare bestämmelserna härför fastställas av försäkringsinspektionen. Med avseende å sådan anstalt äger Konungen dels meddela de övergångsstadganden, som må finnas erforderliga i fråga om registreringen, dels medgiva, att med tillämpning av annan i lagen given föreskrift än ovan nämnts må anstå under viss tid, högst fem år.

Motiv.

Uti nu gällande lagbestämmelser för försäkringsbolagen, sådana de avfattats uti 1903 års försäkringslag samt lagarna om ändringar i och tillägg till nämnda lag av den 4 september 1914, hava inga mera genomgripande ändringar vidtagits utöver dem, som föranledas därav, att lagen omarbetats till huvudsaklig överensstämmelse med de principer, som fastställts beträffande lagen om aktiebolag den 12 augusti 1910 och lagen om bankrörelse den 22 juni 1911. Försäkringsinspektionen har dock i detta sammanhang sökt att vidtaga de ändringar, som på grund av vunna erfarenheter synts försäkringsinspektionen önskvärda.

Den viktigaste av ifrågavarande ändringar är försäkringslagens utsträckande att gälla även beträffande ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna. Beträffande dessa anstalter anfördes av särskilda utskottet vid 1903 års riksdag vid behandling av försäkringslagen följande:

»Det till högsta domstolen remitterade lagförslaget var avsett att gälla jämväl för ränte- och kapitalförsäkringsanstalter. Dock var i förslagets sista paragraf stadgat, att i fråga om sådan anstalt, som börjat sin verksamhet före lagens trädande i kraft, Konungen ägde meddela sådana avvikelser från vad lagen innehölle, som prövades skäliga.

Inom högsta domstolen erinrade en ledamot bland annat, att i avseende å den del av ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas verksamhet, som avsåge kapitalutbetalning, förefunnes icke någon som helst försäkringsrisk för anstalten. Denna förbunde sig icke såsom andra försäkringsbolag att mot vissa premier utbetala ett på förhand fixerat kapitalbelopp. Den åtog sig endast att å viss tid utgiva vad anstalten själv bekommit genom insättningar och utlåning av de insatta medlen. Beträffande livränterörelsen vore däremot förhållandet något annorlunda. Kapitalbildningen skedde väl även där utan någon försäkringsrisk för anstalten, men anstalten vore förpliktad att, sedan delägaren uppnått viss ålder, till honom gälda en livränta, som kunde komma att i värde överstiga delägarrens tillgodohavande vid inträdet i livränteåldern. Med den olikhet, som sålunda förefunnes mellan ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas och andra försäkringsbolags verksamhet, vore det lätt förklarligt, om åtskilliga av förslagets huvudsakligen för sistnämnda bolag avsedda regler ej väl lämpade sig för ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna.

Särskilt framhöll denna ledamot, hurusom lagförslagets bestämmelser angående försäkringsfond och säkerhetsfond icke vore avpassade efter ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas verksamhet och ansåg denne ledamot, att dessa anstalter i själva verket företedde så stora skiljaktigheter från andra försäkringsbolag, att det kunde anses fullt naturligt, om lagstiftningen för de förra byggdes på något andra grunder än för de senare.

I anledning av vad sålunda anmärkts intogos uti Kungl. Maj:ts förevarande lagförslag några särskilda bestämmelser för ränte- och kapitalförsäkringsanstalter. Dessa bestämmelser äro enligt utskottets åsikt icke fullt tillfredsställande. Jämväl en del andra stadganden lämpa sig ej väl för dessa anstalter. Detta synes ock utskottet helt naturligt, då ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna med avseende å den huvudsakligaste delen av sin verksamhet närmast äro att likställa med sparbanker. Utskottet anser på grund av ovan anmärkta förhållande det böra bliva föremål för ytterligare utredning, om och i vad mån ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna böra vara underkastade lagförslagets stadganden samt att framställning i sådant syfte bör göras hos Kungl. Maj:t.»

I anslutning härtill beslöt riksdagen att försäkringslagens stadganden icke skulle äga tillämpning på ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna. Den kommitté, som sedermera erhöll uppdrag att närmare utreda denna fråga, avgav sitt betänkande den 2 december 1905 och anfördes därvid beträffande ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna följande:

»Riksdagens åsikt, att ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna med avseende å den huvudsakligaste delen av sin verksamhet närmast vore att likställda med sparbanker, har ju vissa skäl för sig. Så länge en delägare kvarstår i besparingsklassen, sker ju kapitalbildningen för hans räkning huvudsakligen på samma sätt som i en sparbank, d. v. s. genom fria insättningar och räntans läggande till kapitalet. Det finnes emellertid redan i förevarande hänseende en väsentlig skillnad mellan ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna samt sparbankerna. Under det att delägarnas tillgodohavanden i en anstalt av förstnämnda slag äro avsedda att orubbade innestå till en viss, mer eller mindre långt avlägsen, på förhand bestämd tidpunkt, kunna delägarnas i en sparbank behållningar, bortsett från en kortare uppsägningstid, när som helst, helt eller delvis, av delägarna lyftas. Klart är, att denna skillnad skall vara av en ganska stor betydelse i fråga om de regler, som böra följas vid medelplaceringen. Sparbanken måste nämligen dels hava en jämförelsevis större del av sitt kapital så placerat, att det är lätt till-

gängligt för förekommande utbetalningar, dels också sörja för att dess utestående medel så placeras, att den något så när kan följa växlignarna i räntesatser på den allmänna penningemarknaden. Särskilt är det av ojämeförligt större vikt för en sparbank än för en ränte- och kapitalförsäkringsanstalt att vid fall av räntestegring kunna följa med den allmänna rörelsen, enär eljest sparbanken utsättes för risken av allt för stora uttagningar. Å andra sidan måste en ränte- och kapitalförsäkringsanstalt sörja för en sådan placering av sin behållning, att säkerhet beredes för en lång tid framåt. De lagbestämmelser i fråga om medelplaceringen, som lämpa sig för sparbanker, torde således icke vara utan vidare tillämpliga i fråga om ränte- och kapitalförsäkringsanstalter. Särskilt torde behovet att sörja för säkerhet under en längre tidrymd göra, att utlåning mot borgen är en olämplig utlåningsform för en ränte- och kapitalförsäkringsanstalt. Härtill kommer, att beräkningen av arvsvinst i ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna saknar all motsvarighet i fråga om sparbankerna.

Om således redan av anförda skäl ett inordnande av ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna under samma lag som sparbankerna visar sig olämpligt, framträder emellertid olämpligheten för att icke säga omöjligheten av en sådan anordning med full klarhet, om man betänker, att den andra och enligt kommitterades förmenande viktigaste delen av ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas verksamhet, beredandet av livräntor, är ren försäkringsrörelse och således av helt och hållet annat slag än sparbankernas, och att det just är i fråga om denna del av ränte- och kapitalförsäkringsanstalternas verksamhet, som allmänheten löper den största risken och följaktligen bäst behöver skydd från lagstiftningens sida.

Måste man av ovan anförda orsaker uppgiva tanken på att sammanföra ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna med sparbankerna under en gemensam lag, och anser man i likhet med kommitterade, att förstnämnda anstalters behandling i en särskild lag, såsom icke betingad av deras ekonomiska betydelse och för att undgå onödig splittring, i det längsta bör undvikas, återstår således endast att återgå till den ståndpunkt, som intogs av Kungl. Maj:t i propositionen till 1903 års riksdag, eller att söka sammanföra dem med något av de övriga slag av försäkringsanstalter, som finnas, under en gemensam lagstiftning.

I sådant hänseende hava kommitterade haft att välja mellan att hänföra dem under lagen om försäkringsrörelse och under den av kommitterade föreslagna lagen om understödsföreningar. Kommitterade hava ansett sig böra föredraga det förstnämnda alternativet. Lagen

om försäkringsrörelse torde nämligen utan olägenhet med några få modifikationer kunna göras tillämplig på ifrågavarande anstalter, under det att på samma gång vissa andra delar av sistnämnda lag synas kommitterade bättre passa att tillämpas på samma anstalter än motsvarande bestämmelser i den föreslagna lagen om understödsföreningar.

Då ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna icke torde böra förmenas att använda sådan firmabeteckning, som angiver deras särskilda karaktär, har till 70 § i lagen om försäkringsrörelse föreslagits ett tillägg av innehåll, att vad som stadgas i samma paragrafs första moment icke skall äga tillämpning å ränte- och kapitalförsäkringsanstalt.

Vad angår skyldigheten att avsätta försäkringsfond, hava kommitterade funnit sådan skyldighet böra åläggas jämväl ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna; och att därvid premiereserven bör beräknas minst till summan av kapitalvärdet av de i livränteklassen inkomna delägarnas livräntor och innestående behållningen för övriga delägare, hava kommitterade ansett så klart, att något särskilt stadgande därom i lagen icke borde vara erforderligt. Däremot hava kommitterade, i anslutning till en inom högsta domstolen vid granskning av förutnämnda dit remitterade förslag till lag om försäkringsanstalter uttalad mening, ansett dessa anstalter kunna befrias från skyldigheten att hava till försäkringsfonden hörande värdehandlingar under förvar av ett för sådant ändamål av Konungens befallningshavande utsett ombud. Kommitterade hava därför föreslagit ett tillägg till 125 § lagen om försäkringsrörelse av innehåll, att vad förut i paragrafen stadgats icke skall äga tillämpning å ränte- och kapitalförsäkringsanstalt.

Likaledes hava kommitterade ansett föreskrifterna om avsättning av säkerhetsfond icke böra gälla i avseende å dylik anstalt och förty återupptagit stadgandet därom i 1903 års kungl. proposition.

En följd av vad kommitterade sålunda föreslagit är, att bestämmelserna i lagen om försäkringsrörelse om särskild administration icke bliva tillämpliga i fråga om ränte- och kapitalförsäkringsanstalter. Kommitterade hava därför till 139 § lagen om försäkringsrörelse föreslagit ett tillägg av innebörd, att lagens bestämmelser angående särskild administration icke skola äga tillämpning å ränte- och kapitalförsäkringsanstalter.

De av kommitterade föreslagna förändringarna i 163 § lagen om försäkringsrörelse, såvitt ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna angår, avse att göra nämnda lag tillämplig å berörda anstalter.

Vid bifall till kommitterades förslag att inordna dessa anstalter under lagen om försäkringsrörelse bliva föreskrifterna i kungörelsen den 4 december 1903 om skyldighet för vissa försäkringsanstalter att angående sin verksamhet göra anmälan och lämna uppgifter obehöfliga såvitt ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna angår. Kommittén hade därför bland övergångsbestämmelserna upptagit förklarande, att genom den nya lagen 1 och 2 §§ av nämnda kungörelse upphävas.

För övriga nämnda anstalter angående övergångsbestämmelser, vilka nästan ordagrant äro hämtade från lagen om försäkringsrörelse, torde någon särskild förklaring icke erfordras. Anmärkas bör dock, att icke någon av de redan förefintliga ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna rör sig med garantikapital. Någon föreskrift om, att bestämmelserna i lagen om försäkringsrörelse angående utdelning till garantier skola äga tillämplighet å äldre sådan anstalt, erfordras således icke.

Den förändring i lydelsen av 163 § lagen om försäkringsrörelse, som, utöver vad förut berörts, avses med förslaget, har föranletts av kommitterades förslag till lag om understödsföreningar.»

Det synes försäkringsinspektionen uppenbart, att bestämmelser till delägarnas säkerhet för deras hos ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna placerade medel böra meddelas, och torde därvid den lämpligaste lösningen vara, att dessa anstalter jämnställas med de ömsesidiga försäkringsbolagen i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag, som av kommitterade avgivits. För större tydlighets skull har emellertid försäkringsinspektionen ansett lämpligare att i likhet med vad som skett beträffande länsbolagen sammanföra alla stadganden rörande ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna i en särskild paragraf under rubriken »Om undantag från lagens tillämplighetsområde» och därvid angiva de undantag, som härvid ansetts böra göras.

Då vissa av ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna i ganska stor utsträckning för sin medelplacering använda sig av lån mot borgen, torde en övergång till placering i enlighet med försäkringslagens föreskrifter icke kunna utan olägenhet genomföras utan att viss tid härför beredes dem, och har försäkringsinspektionen ansett särskilda övergångsbestämmelser härom böra intagas i lagen, varvid försäkringsinspektionen synes böra bemyndigas fastställa den härför erforderliga övergångstiden, som ansetts böra begränsas till högst 10 år. Övriga övergångsbestämmelser äro avfattade i enlighet med kommitterades förslag.

Vid remiss till ränte- och kapitalförsäkringsanstalterna av kommitterades förslag hava några av dem ansett särskilda bestämmelser erfordras rörande hur anstalternas bidrag till bestridande av kostnaderna för försäkringsinspektionen borde beräknas, då enligt deras åsikt några egentliga premier icke av delägarna erläggas. Enligt försäkringsinspektionens åsikt böra de insättningar, som av delägarna göras, betraktas såsom engångspremier och bidrag erläggas i förhållande härtill och synes detta vara så klart, att något särskilt stadgande härom icke torde erfordras.

Uti nu gällande försäkringslag har beträffande aktiekapitalet genomförts den principen, att kontant inbetalning av aktiekapitalet alltid skall ske. Detta avviker från motsvarande stadgande i aktiebolagslagen och anförde departementschefen i sitt yttrande till statsrådsprotokollet vid avlåtande av proposition till 1903 års riksdag följande: »Sålunda har 14 § i aktiebolagslagen synts icke böra utan vidare överföras. Den i nämnda lagrum uttalade rättsats, att aktieteckning med villkor eller förbehåll principiellt icke är förbjuden, torde näppeligen lämpa sig för försäkringsaktiebolag. Å ena sidan lär nämligen dessa bolags tillkomst icke gärna vara beroende t ex. av rätt för aktietecknare att i stället för penningar tillskjuta gods av ett eller annat slag och å andra sidan torde för ett försäkringsaktiebolags betryggande verksamhet erfordras kontant kapitalbasis.» Ehuru detta uttalande i allmänhet torde äga giltighet, finnes dock ett fall, då möjlighet att göra tillskott i annat än penningar bör beredas aktietecknare, nämligen då ett bolag bildas eller kapitalökning sker för övertagande av ett annat försäkringsaktiebolags rörelse. I dessa fall synes utan olägenhet aktieteckning kunna få ske med villkor att såsom likvid tillskjuta aktier i det försäkringsbolag, vars rörelse är avsett att övertagas. Liknande stadgande har influtit i banklagen vid övertagande av bankbolags rörelse.

Den i nu gällande försäkringslag förefintliga bestämmelsen, att ändringar i de för försäkringsbolags verksamhet jämlikt 5 och 67 §§ fastställda grunder skall beslutas på enahanda sätt som ändring i bolagsordningen, nämligen å tvenne på varandra följande bolagsstämmor, därav minst en ordinarie, och å den bolagsstämma, som sist hålles, biträdas av minst två tredjedelar av de röstande, har visat sig vålla ganska stora olägenheter. Då försäkringsbolag vill upptaga någon ny försäkringsform och denna kräver någon mindre ändring exempelvis i reglerna om återköp eller fribrev, har verkställigheten härav ofta onödigtvis fördröjts genom dessa ganska tungrodda bestämmelser. Det synes därjämte försäkringsinspektionen vara mindre tilltalande att åt delägarna

överlämna beslutanderätten om ändring i dessa komplicerade bestämmelser, vilka äro av den natur, att delägarne i allmänhet sakna förutsättningarna att kunna bedöma desamma. Med den garanti mot missbruk, som ligger i de föreslagna ändringarnas granskning av försäkringsinspektionen och deras fastställande av Kungl. Maj:t, synas bestämmelserna om dessa ändringars beslutande av bolagsstämma kunna borttagas. Försäkringsinspektionen har ansett att, därest i lagen något stadgande ej förefinnes om hur ändring av grunderna skall beslutas, utan allenast att ändringen skall fastställas av Konungen, detta vore liktydigt med att dylik ändring kunde fastställas efter framställning av bolagets styrelse. Skulle emellertid något bolag anse, att dylika beslut böra fattas å bolagsstämma, kan stadgande därom inflyta i bolagsordningen, i vilket fall givetvis hänsyn här till tages vid prövning av, huruvida beslutet tillkommit i laga ordning.

Beträffande de ömsesidiga försäkringsbolagen har dessutom en viktig förändring föreslagits i det att stadgandet i 79 § första stycket av nuvarande försäkringslag borttagits. Detta stadgande hade följande lydelse: »Beslut, varigenom delägarnes ansvarighet för bolagets förbindelser förändras, vare ej giltigt, med mindre samtliga delägarne därtill samtyckt». Givet är, att ifrågavarande bestämmelse, även i bolag med jämförelsevis ringa antal delägare, skall omöjliggöra varje ändring i delägarnes ansvarighet, då det möter oöverstigliga svårigheter såväl att styrka, vilka som vid en viss tidpunkt äro samtliga delägare i ett ömsesidigt bolag, som att från alla dessa införskaffa medgivande till den önskade ändringen. Det synes dock försäkringsinspektionen vara av stor betydelse, att det finns en möjlighet att kunna genomföra en dylik ändring. Exempelvis uti ett sakförsäkringsbolag, där vid bolagets bildande uttaxeringsrätten begränsats med hänsyn till den beräknade risken. Visar det sig sedan, att denna beräkning varit felaktig och att för täckande av skadorna en något högre uttaxering erfordras, saknas varje praktisk möjlighet att genomföra detta. Fall synes även kunna tänkas, där sakförsäkringsbolag med begränsad uttaxeringsrätt skulle, för att stärka sin ställning och kunna erbjuda sina försäkringstagare en fullt betryggande försäkring, vilja införa en obegränsad ömsesidig ansvarighet. Med hänsyn till den kontroll, som genom Konungens stadfästelse utövas, har försäkringsinspektionen ansett sig kunna föreslå, att beslut om dylika ändringar fattas på samma sätt som varje annan ändring i bolagsordningen. Försäkringsinspektionen har därvid icke förbisett det berättigade intresse, som en försäkringstagare kan hava att icke mot sin vilja tvingas att underkasta sig större uttaxering än som förefanns, då försäkringsavtalet slöts. Detta har försäkringsinspektionen sökt avhjälpa genom att i lagen

intaga stadgande därom, att dylik ändring må tillämpas allenast på avgift för tid, som börjar minst ett år efter ändringens registrering, varjämte bolaget är skyldigt att underrätta delägarne om dylik ändring, varvid dessa, såvida de ej biträtt beslutet, äga rätt att omedelbart häva försäkringsavtalet med rätt att utfå den på försäkringen belöpande andelen i premiereserven, beräknad för den tidpunkt, då försäkringsavtalet upphör att gälla. Genom en dylik bestämmelse torde varje berättigad invändning mot denna reform vara undanröjd. Det synes därjämte förtjäna framhållas, att lagarna om ekonomiska föreningar och om understödsföreningar innehålla, ifråga om ändring av medlemmars personliga ansvarighet eller skyldighet att vidkännas uttaxering, bestämmelser som i huvudsak överensstämma med de nu föreslagna.

Försäkringsinspektionen övergår härefter till att redogöra för de smärre ändringar, som skett i olika paragrafer.

4 §.

I denna paragraf har beträffande försäkringsaktiebolagen i likhet med vad som i 121 § föreslagits beträffande de ömsesidiga bolagen, under 19) införts en bestämmelse, att bolagsordningen skall angiva, huruvida bolaget må driva försäkringsrörelse i utlandet. Beträffande livförsäkringsbolagen och bolag, som meddela annan försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, finnes uti nu gällande lag 5 och 67 §§ stadgande om, att grunderna skola angiva, huruvida bolaget må driva rörelse i utlandet, samt, i sådant fall, vilka beräkningsgrunder och försäkringsvillkor skola vid den utländska rörelsen tillämpas. Beträffande övriga bolag saknas stadgande härom.

Försäkringsinspektionen har ansett denna fråga vara av sådan vikt för bolaget och dess delägare, att bolagsordningen skall innehålla bestämmelser härom. Beträffande redan koncessionerade bolag synes icke böra påkallas något införande i deras bolagsordningar av bestämmelser härom i annat fall än då fastställelse begäres å fullständigt nytt förslag till bolagsordning, utan är bestämmelsen avsedd att tillämpas allenast för bolag, som hädanefter bildas.

I samband härmed har borttagits stadgandet, att grunderna skola innehålla bestämmelser i omskrivna avseende. Någon ovisshet om de grunder, som skola för den utländska rörelsen tillämpas, kan ej uppstå, ty, om ej annat i grunderna uttryckligen stadgas, skola enahanda grunder för den utländska verksamheten användas som för den svenska rörelsen.

20 §.

Jämte de bestämmelser, som i överensstämmelse med stadgandet i aktiebolagslagens 26 § skola angivas i aktiebrevet, har försäkringsinspektionen ansett lämpligt att i detsamma jämväl intagas bestämmelser om den tillskottsplikt, som enligt 42 § möjligen kan åligga aktieägare.

22 och 44 §§.

Uti det förslag till försäkringslag, som den 10 juli 1901 överlämnades till högsta domstolen, hade jämväl upptagits 28 § i då gällande aktiebolagslag, i vilken i mom. 1 stadgades, att viss angiven inskränkning finge göras i rätten att förfoga över aktie, samt i mom. 2, att andra inskränkningar icke finge göras. Härom yttrade högsta domstolen, »att om över huvud 28 § aktiebolagslagen bör äga tillämpning å försäkringsaktiebolag, vilket synes på goda grunder kunna ifrågasättas, i varje händelse sista punkten av samma paragraf ej bör gälla för dylikt bolag, i vilket aktieägarna äro förpliktade till tillskott utöver tecknat aktiebolopp». På grund härav blev uti det förslag, som överlämnades till 1903 års riksdag, ifrågavarande bestämmelse utesluten ur förslaget. Ej håller uti aktiebolagskommitténs förslag till försäkringslag är det stadgande, som avser rätt att i visst fall lösa aktie, medtaget. Detta förhållande har emellertid vållat osäkerhet, huru det faktum, att ifrågavarande bestämmelse ej finnes i försäkringslagen, är att förstå. Enligt försäkringsinspektionens mening torde väl ej högsta domstolen kunnat avse annat än att jämväl andra inskränkningar än den uti 28 § aktiebolagslagen omförmälda kunde göras beträffande sådana bolag, där ytterligare tillskottsplikt förefunnes för aktieägarna. Förbud att innehava mer än ett visst antal aktier finnes nämligen beträffande flera dylika bolag. Å andra sidan lämnar emellertid obefintligheten av omskrivna stadgande öppet att i fråga om försäkringsaktiebolag göra vad inskränkningar som helst i fråga om rätten att förfoga över aktie, och har försäkringsinspektionen därför ansett lämpligt att i 44 § införa bestämmelser, som svara mot 52 § i aktiebolagslagen, och äro i andra stycket införda de ytterligare bestämmelser, som ansetts böra gälla beträffande försäkringsaktiebolag, uti vilka ytterligare tillskottsplikt förefinnes. Dessa bestämmelser hava emellertid medfört en jämkning i 22 § tredje stycket i fråga om styrelsens skyldighet att i aktieboken införa den, som företer aktiebrev, försett med sammanhängande och till nämnda person fortgående överlåtelser.

45 §.

Stadgandet motsvaras i huvudsak av 26 § i nu gällande försäkringslag. Sista stycket har dock erhållit en ändrad avfattning, i det att den för ömsesidiga försäkringsbolagen förefintliga principen, att befintlig brist ej får balanseras till ett följande räkenskapsår, jämväl har kommit till uttryck i stadgandet att förlust, som ej kan ersättas av andra befintliga, till framtida förfogande avsatta medel, skall täckas genom nedsättning av reservfonden. Försäkringsinspektionens erfarenhet har visat, att ett dylikt stadgande icke är överflödigt.

48 och 149 §§.

Då försäkringsinspektionen den 17 mars 1909 avgav yttrande över förslaget till aktiebolagslag, var försäkringsinspektionen av den åsikten, att föreskriften, att tillgångar ej finge upptagas över »verkliga värdet», icke vore att tolka så, att tillgångar ej i något fall finge upptagas över deras marknadsvärde. Nämda lagförslags senare behandling har emellertid givit vid handen, att föreskriften, som införts i såväl aktiebolagslagen som banklagen, verkligen skall så tillämpas av aktiebolag och banker.

Det synes dock försäkringsinspektionen uppenbart, att en sådan tillämpning skulle i vissa fall vara orimlig för försäkringsbolag, nämligen i fråga om tillgångar, vari premiereserven för livförsäkringar och för sakförsäkringar för all framtid eller för längre tid än tio år redovisas. Det ligger nämligen i sakens natur, att dessa tillgångar endast i mindre grad behöva vara likvida. En obligation, mot vars säkerhet ingen anmärkning är att göra och som användes för redovisning av dylik premiereserv, kan otvivelaktigt hava ett »verkligt värde» lika med sitt nominella värde, även om marknadsvärdet är lägre. Detta inträffar, om den lämnar en effektiv ränta efter en procent, som med en lämplig säkerhetsmarginal överstiger den, efter vilken premiereserven beräknats, samt om det bland de för premiereservens redovisning använda tillgångarna finnes tillräcklig mängd av andra lätt säljbara tillgångar, vilkas bokförda värde icke överstiger deras marknadsvärde. Med hänsyn härtill har försäkringsinspektionen i mom. 4) föreslagit en bestämmelse, enligt vilken försäkringsbolagen uttryckligen erhålla rätt att vid bestämmandet av det verkliga värdet av dylika tillgångar bortse från sådana ändringar av marknadsvärdet, som icke kunna anses vara bestående.

Enär det är en vanlig bestämmelse i avtalet mellan ömsesidiga försäkringsbolag och deras garantier, att dessa skola äga rätt att av bolagets vinst åtnjuta räntegottgörelse för tidigare räkenskapsår, under vilka stadgad ränta icke kunnat erläggas, har försäkringsinspektionen ansett lämpligt, att dylika oguldna räntor upptagas i balansräkningen inom linjen. Och då även ett försäkringsaktiebolags ordning kan innehålla motsvarande bestämmelser — något som dock hittills icke förekommit — med avseende på aktieägares rätt till utdelning, har samma stadgande införts i § 48.

109 och 205 §§.

Uti de bestämmelser, som på yrkande av högsta domstolen inflöto i nu gällande försäkringslag om förfarandet med gällande försäkringar vid försäkringsbolags likvidation eller konkurs, hade intagits stadgande om rätt för försäkringstagaren att häva försäkringsavtalet, »där ej bolaget vid anfordran ställde säkerhet för avtalets fullgörande». Sistnämnda förbehåll har i försäkringslagen influtit i överensstämmelse med motsvarande stadgande i 240 § i sjölagen, men då den försäkring, som kan bjudas av ett försäkringsbolag, som trätt i likvidation eller kommit i konkurs, synes vara av synnerligen tvivelaktigt värde och då därjämte någon bestämmelse om arten av den säkerhet, som skall av bolaget ställas, ej finnes i lagen angiven, har försäkringsinspektionen ansett, att i här omförmälda fall försäkringstagaren alltid bör hava rätt att häva avtalet.

Därjämte har i paragrafen intagits stadgande om, att dylikt försäkringsbolag icke får teckna nya försäkringar.

119 §.

Att det i allmänhet är önskvärt, att ett ömsesidigt bolag under sina första verksamhetsår har stödet av ett garantikapital, som återbetalas endast i den mån, som bolaget kan avsätta reservfond, är uppenbart. Försäkringsinspektionen har ansett det lämpligt, att detta får sitt uttryck i lagen.

127 §.

Försäkringsinspektionen har ansett lämpligt att här införa stadgande om, att allenast teckning, som gjorts utan villkor, får tagas i beräkning vid avgörande av frågan, huruvida försäkringar tecknats i erforderligt antal och till erforderligt belopp.

139 och 140 §§.

Det förtjänar här framhållas, att enligt bestämmelserna i 139 §, första stycket, som överensstämmer med 101 §, första stycket, i gällande lag, delägarers skyldighet att vidkännas uttaxering för täckande av brist är lika med hans personliga ansvarighet för bolagets förbindelser. Detta är en viktig olikhet mellan ömsesidiga försäkringsbolag samt understödsföreningar eller ekonomiska föreningar.

Det uti andra stycket av 101 § i nu gällande försäkringslag intagna stadgandet att beträffande ömsesidiga bolag förefintlig brist skall i sista hand utjämnas genom nedsättning av försäkringsbeloppen, lämnar rum för ganska befogade anmärkningar, i det att skillnad ej göres mellan livförsäkringsbolag och andra försäkringsbolag. Vad beträffar livförsäkringsbolagen stadgar 140 § i nu gällande lag att vid särskild administration å försäkringsbelopp, som förfallit till betalning före bolagets upplösning, skall utbetalas så mycket, som skolat gäldas, därest likvidation eller konkurs ej inträffat, och synes denna princip böra tillämpas jämväl vid nedsättning av försäkringsbeloppen sålunda, att nedsättningen allenast skall gälla premiereserven. Beträffande sakförsäkringsbolagen synes däremot förhållandet vara annorlunda, i det att, likaväl som en extra uttaxering drabbar alla, som varit delägare i bolaget under någon del av föregående räkenskapsår, en nedsättning av försäkringsbeloppen synes böra drabba delägarne i förhållande till deras fordringar hos bolaget, vare sig dessa tillhöra premie- eller ersättningsreserv. Ett konsekvent genomförande av denna princip medför emellertid, att i ömsesidiga bolag med begränsad uttaxering vissa delägare, vars skador skett under tidigare stadium av räkenskapsåret och som av tillgängliga medel erhållit full ersättning, böra vidkännas reduktion av dessa ersättningsbelopp, om det senare skulle visa sig att uttaxeringen ej förslår till beredande av full ersättning åt alla delägarne. Bestämmelser härom samt om det förhållande, i vilket uttaxering eller nedsättning enligt 139 § skall ske, hava införts i 140 §.

141 §.

Det i 103 § av nuvarande lag lämnade tillståndet att fördela inbetalning av uttaxerade medel på terminer är med hänsyn till bolag, som fått tillstånd att uppbära avgifterna i samband med kronouppbörderna, av intet värde, då mellan de olika inbetalningarna ej får förflyta längre tid än ett halvt år. Försäkringsinspektionen har ansett denna olägenhet böra undanröjas genom att ersätta detta stadgande med att sista inbetalningen skall vara verkställd inom tre år från beslutet om uttaxeringen.

217 §.

I 125 § av nu gällande försäkringslag stadgas, att, om försäkringsfonden nedgår, försäkringsinspektionen har att på framställning av bolaget lämna tillstånd till utbekommande av värdehandlingar motsvarande överskottet. Då det använda uttryckssättet möjligen kan tolkas som en skyldighet för försäkringsinspektionen att under föreliggande omständigheter i varje fall lämna sitt tillstånd härtill, har en omformulering skett i avsikt att lämna inspektionen rätt till prövning av, huruvida dylikt utbekommande kan medgivas. Då pantsättning enligt lag skall ske allenast en gång om året, kan man tänka sig, att, vid tiden för bolagets anhållan om utbekommande av omförmälda värdehandlingar, fonden kan beräknas hava stigit så, att överskottet kan anses vara taget i anspråk för fondökningen, och bör i dylikt fall naturligen något utbekommande av värdehandlingar icke medgivas.

227 §.

Den i 135 § av nu gällande försäkringslag medgivna rätten för försäkringsinspektionen att i fråga om livförsäkringsbolag förordna en revisor att med de av bolaget utsedda revisorerna deltaga i granskningen av bolagets förvaltning, har ansetts böra utsträckas att avse jämväl andra försäkringsbolag än livförsäkringsbolag.

228 §.

Motsvarande bestämmelse i nu gällande lag återfinnes i 136 §, vari dock en mera väsentlig ändring vidtagits. Enligt första och andra styckena skall, om avvikelse från lag, bolagsordning eller grunder sker, eller om bolagsordning eller grunder icke längre synas betryggande, viss tid föreskrivas, i ena fallet av försäkringsinspektionen och i andra fallet av Kungl. Maj:t, inom vilken rättelse skall ske. Sker emellertid ej rättelse från bolagets sida, äger Konungen, enligt stadgandet i tredje stycket, förbjuda fortsättningen av bolagets rörelse och förordna om bolagets upplösning, men allenast under förutsättning att försäkringslagarnas säkerhet är äventyrad. Den makt, som sålunda lagts i Konungens hand att övervaka försäkringsbolagen, är genom sistnämnda stadgande i betänklig grad kringskuren. En mängd fall kunna nämligen tänkas, då tydliga brott mot lag eller bolagsordning ej kunna sägas äventyra försäkringslagarnas säkerhet, men rättelse likväl måste påfordras. I detta fall saknar Kungl. Maj:t med den avfattning lagstadgandet erhållit all möjlighet att göra sig åttlydd av ett tredskande bolag. Då

någon fara för att utsträcka den myndighet, som sålunda tillagts Konungen, att såsom en sista utväg gälla även i andra fall än då försäkringstagarnas säkerhet finnes äventyrad, ej torde förefinnas, har försäkringsinspektionen i förslaget låtit denna inskränkande bestämmelse utgå.

263 §.

I 163 § av gällande försäkringslag stadgas, att vad i lagen föreskrives icke skall äga tillämpning å ömsesidigt försäkringsbolag, vars verksamhetsområde är mindre än ett härad. Denna avfattning, som naturligen tillkommit för att avskilja de minsta försäkringsbolagen, har emellertid givit anledning till ganska mycken tvekan rörande tillämpningen i det fall, att ett bolag driver rörelse i exempelvis allenast två socknar, men dessa äro belägna i olika härad. Anser man då att ifrågavarande bolags verksamhetsområde är större än ett härad, synes konsekvensen böra fordra att, om socknarne äro belägna i olika län, bolaget skall behandlas på enahanda sätt som bolag, vilka driva verksamhet i hela riket. Detta synes dock strida mot andemeningen i lagen och har försäkringsinspektionen sökt avhjälpa denna olägenhet genom att i förslaget införa stadgande därom, att vad i lagen föreskrives icke skall äga tillämpning å ömsesidigt försäkringsbolag för försäkring av egendom å landsbygden, vars verksamhetsområde är mindre än ett härad eller, där det omfattar delar av flera härad, mindre än tio socknar. Även om därigenom ett bolag, som driver rörelse exempelvis inom 4 socknar i ett härad och inom 5 socknar i ett annat härad utan att likväl fullt omfatta något av dessa härad, skulle undgå att drabbas av lagen, ehuru detsamma möjligen driver verksamhet inom ett område, som sammanlagt är mera betydande än ett vanligt härad, synes denna inkonsekvens vara att föredraga framför den osäkerhet, som vållas av nuvarande bestämmelse, en olägenhet, som givit justitieombudsmannen anledning att i skrivelse den 22 februari 1913 fästa Kungl. Maj:ts uppmärksamhet därpå.

*Utdrag av protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd fredagen
den 16 juni 1916.*

Närvarande:

Justitieråden	BERGMAN,
	SJÖGREN,
Regeringsrådet	PALMGREN,
Justitierådet	DYBERG.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokollet över civil-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 14 mars 1916, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas över ett av försäkringsinspektionen upprättat, med underdånig skrivelse den 22 februari 1916 överlämnat förslag till *lag om försäkringsrörelse*.

Sedermere hade till lagrådet överlämnats dels enligt Kungl. Maj:ts beslut den 9 maj 1916 särskilda av Försäkringsaktiebolaget Skandia med flera försäkringsbolag i ärendet till Kungl. Maj:t ingivna skrifter jämte försäkringsinspektionens berörda den 9 maj däröver avgivna utlåtande ävensom en från Svenska lifförsäkringsanstalten Trygg till Kungl. Maj:t inkommen skrift, dels ock enligt Kungl. Maj:ts beslut den 14 juni 1916 en av särskilda sakkunniga avlåten skrivelse med förslag till förändrad lydelse av vissa paragrafer i det till lagrådet remitterade lagförslaget jämte försäkringsinspektionens i anledning av sistnämnda skrivelse den 13 juni 1916 avgivna utlåtande.

Det remitterade lagförslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av ledamoten och sekreteraren i försäkringsinspektionen Sperling Staël von Holstein.

Förslaget föranledde följande yttranden av lagrådet och dess särskilda ledamöter:

4 §.

Lagrådet:

Punkt 15 bör uteslutas ur denna paragraf och i stället införas bland bestämmelserna i 8 § om vad teckningslista skall angiva. Härigenom vinnes överensstämmelse med motsvarande stadganden i aktiebolagslagen. Vidtages den sålunda föreslagna ändringen, bör ändring göras i den uti 247 § gjorda hänvisningen till nu förevarande paragraf.

19 §.

Lagrådet:

I sammanhang med utfärdande av lag om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag har Kungl. Maj:t den 30 maj 1916 utfärdat lag, innefattande ändringar i åtskilliga paragrafer i aktiebolagslagen. För vinnande av åsyftad överensstämmelse mellan lagen om försäkringsrörelse och lagen om aktiebolag torde 19 § och vissa andra bestämmelser i det remitterade förslaget böra underkastas motsvarande ändringar.

22 §.

Lagrådet:

Då de i 1 och 3 mom. gjorda avvikelserna från motsvarande stadganden i aktiebolagslagen och lagen om bankrörelse kunna föranleda den tolkning, att i förevarande fall en strängare prövning skulle åligga styrelsen, hemställas, att berörda moment måtte avfattas i överensstämmelse med nämnda stadganden.

44 §.

Lagrådet:

Vidkommande andra punkten av 2 mom. kan anmärkas, att ett förbehåll, varigenom rätten att äga aktier i bolaget begränsas till visst antal, torde vara alltför vittgående och jämväl ägnat att medföra svårigheter vid tillämpningen i vissa fall, t. ex. då förvärv skett genom arv. För vinnande av stadgandets ändamål synes vara tillräckligt att tillåta förbehåll, att ingen må *i förhållande till bolaget* vara att anse såsom ägare av mer än ett visst antal aktier. Om stadgandet jämkas i enlighet härmed, kan den, som genom teckning, överlåtelse, arv eller annorledes blivit ägare till större antal aktier än det sålunda medgivna, varken uppbära den vinstutdelning, som må vara med det överskjutande antalet aktier

förknippad, eller eljest utöva någon av dessa aktier härflytande rätt mot bolaget. Att iuföra ett undantag för utövning av företrädesrätt till teckning av ny aktie synes ej vara påkallat, då det här alltid står innehavaren öppet att avyttra det överskjutande antalet.

Om vad sålunda hemställts vinner avseende, torde tillika för åvägbringande av likformighet mellan de båda förbehåll, som i berörda punkt avses, orden »ej må vinna inträde i bolaget» böra utbytas mot uttrycket »ej må i förhållande till bolaget vara att anse såsom aktieägare».

Vidare hemställles, att för vinnande av större överskådlighet dels 2 mom. i det remitterade förslaget måtte nedflyttas efter 3 och 4 mom., så att de bestämmelser, som handla om lösningsrätt, komma att följa i ett sammanhang, dels ock stadgandena i 2 mom. måtte uppdelas i två moment.

48 §.

Justitierådet *Bergman* och regeringsrådet *Palmgren*:

Ovan omförmälda sakkunniga hava beträffande 48 och 149 §§ i det remitterade förslaget hemställt, att andra och fjärde punkterna måtte erhålla följande lydelse:

»2) Andra tillgångar än fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må dock upptagas till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande, såframt särskilda omständigheter kunna anses lämna fog härför och dessa fullständigt angivas i den förvaltningsberättelse, styrelsen enligt 61 § har att avlämna.»

»4) Under förutsättning, att de värdehandlingar, i vilka försäkringsfond jämlikt 215 eller 216 § eller premieåterbäringsreserv redovisas, beräknas kunna å tider, som med hänsyn till beskaffenheten av bolagets förbindelser provas tillfredsställande, förvandlas i penningar till belopp motsvarande det bokförda värdet, må värdehandling, som användes och jämväl näst föregående år använts till redovisning av sådan fond, kunna, utan hinder av vad under 1) stadgas, upptagas till samma värde som i näst föregående balansräkning, ändå att dess marknadsvärde är lägre.»

Därjämte hava de sakkunniga hemställt, att åt andra punkten i 228 § 1 mom. måtte givas följande avfattning:

»Lag samma vare, där det visar sig, att de till redovisning av föreskriven försäkringsfond eller premieåterbäringsreserv avsatta tillgångar icke äro tillräckliga.»

Vad de sakkunniga sålunda hemställt har av försäkringsinspektionen i dess utlåtande den 13 juni 1916 tillstyrkts.

De sakkunnigas hemställan beträffande andra punkten i 48 och 149 §§ synes icke föranleda annan erinran, än att stadgandet i 149 § bör hänföra sig till den förvaltningsberättelse, styrelsen enligt 162 § har att avlämna.

Beträffande den av de sakkunniga föreslagna lydelsen av fjärde punkten i 48 och 149 §§ kan däremot anmärkas, att det remitterade förslaget icke innehåller föreskrift därom, att premieåterbäringsreserv skall redovisas i tillgångar av visst slag, och att det vid sådant förhållande synes vara oegentligt att meddela bestämmelse om, till vilka värden värdehandlingar, i vilka premieåterbäringsreserv redovisas, må upptagas i balansräkning. Den föreslagna bestämmelsen, mot vilken i övrigt icke något torde vara att erinra, bör fördenskull inskränkas att gälla endast värdehandlingar, i vilka enligt 215 § under 1)—6) eller 216 § försäkringsfond helt eller delvis redovisas. Sker så, bör den av de sakkunniga ifrågasatta ändringen i 228 § av det remitterade förslaget icke vidtagas.

Justitieråden *Sjögren* och *Dyberg*:

Vidkommande andra punkten av 48 och 149 §§ synes de sakkunnigas förslag allenast giva anledning till den erinran, att, på sätt inom lagrådet framhållits, i 149 § hänvisning bör ske till 162 §.

De sakkunnigas hemställan beträffande fjärde punkten av 48 och 149 §§ synes, såvitt försäkringsfonden angår, icke föranleda någon anmärkning. Mot den av de sakkunniga föreslagna likställigheten mellan premieåterbäringsreserv och försäkringsfond torde ej heller vara något att invända, men i anledning av vad sålunda föreslagits synes böra erinras, att för vinnande av Konungens stadfästelse å grunder för premieåterbäringen måste i fråga om de värdehandlingar, i vilka premieåterbäringsreserven redovisas, kunna uppställas särskilda villkor, som utöver den här förutsatta specifikationen av balansräkningen äro erforderliga för kontroll över nämnda värdehandlingar från försäkringsinspektionens sida.

De sakkunnigas förslag till ändring av 228 § synes icke föranleda någon erinran.

98 §.

Lagrådet:

Stadgandena i 110 § torde påkalla, att i förevarande paragraf, i likhet med vad som skett i motsvarande bestämmelse i lagen om bank-

rörelse, föreskrives, att bolagets egendom skall förvandlas i penningar, då sådant erfordras för likvidationens verkställande.

185 §.

Lagrådet:

Med den avfattning stadgandet i 4 mom. av denna paragraf erhållit blir detsamma, i olikhet med den motsvarande bestämmelsen i 86 §, tillämpligt å vederbörande bolags styrelse såsom sådan och å styrelseledamot, som icke är delägare i bolaget eller röstberättigad å bolagsstämma. Då anledning ej synes förefinnas att uti ifrågavarande avseende meddela någon bestämmelse angående bolags styrelse eller styrelseledamot, som nyss är nämnd, hemställes, att förevarande stadgande inskränkes till att omfatta allenast delägarna i bolaget och röstberättigade, som ej äro delägare.

217 §.

Lagrådet:

I första punkten av 2 mom. synes böra angivas viss kort tid, räknad från balansräkningens fastställande, inom vilken åsyftade värdehandlingar skola sättas i förvar.

226 §.

Lagrådet:

Till de i 1 mom. under 1) omförmälda handlingar, som skola ingivas till försäkringsinspektionen, bör i överensstämmelse med vad som gäller enligt lagarna om aktiebolag och om bankrörelse fogas vinst- och förlusträkningen.

227 §.

Lagrådet:

Den tystnadsplikt, som i denna paragraf är ålagd försäkringsinspektionen, bör även gälla för dess ombud. Lämpligt torde också vara att till sådant ombud utsträcka rätten att vinna tillträde till bolagsstämma.

244 §.

Lagrådet:

I likhet med nu gällande lag om försäkringsrörelse bör förslaget innehålla bestämmelse om vilken myndighet som skall föra försäkringsregistret; och torde denna bestämmelse, likasom motsvarande stadgande rörande aktiebolagsregistret, böra innehålla, att försäkringsregistret skall föras hos patent- och registreringsverket eller den myndighet i Stockholm, som Konungen kan komma att bestämma.

259 §.

Lagrådet:

Denna paragraf stadgar bland annat straff för styrelseledamot, som underlåter att iakttaga föreskrift i 242 § 1 mom. Härmed lärer, liksom i 5 § av lagen den 4 september 1914 innefattande tillägg till lagen om försäkringsrörelse, åsyftas allenast den i åberopade stadgandet omförmälda anmälningsskyldigheten. Ifrågavarande straffbestämmelse bör fördenskull begränsas att avse andra och tredje punkterna av 242 § 1 mom.

Justitierådet Bergman och regeringsrådet Palmgren:

Då det är av stor vikt för delägarna i ett ömsesidigt försäkringsbolag att, när ändring av bolagsordningens bestämmelse rörande delägarnas ansvarighet för bolagets förbindelser vidtages, styrelsen fullgör den i 184 § 2 mom. stadgade skyldigheten att, sedan registrering av ändringen skett, ofördröjligen därom lämna delägarna meddelande, synes i 259 § böra stadgas straff för styrelseledamot, som underlåter att iakttaga nämnda föreskrift.

261 §.

Lagrådet:

Bestämmelserna i denna paragraf böra lämpligen uppdelas på två paragrafer, innehållande den ena vad som skall gälla för ömsesidigt försäkringsbolag, som bildas för övertagande av understödsförenings rörelse eller viss del därav på sätt i lagen om understödsföreningar sägs, och den andra föreskrifterna om ömsesidigt försäkringsbolag, vars verksamhet endast avser att meddela försäkring av egendom inom ett län.

Beträffande förstnämnda slag av försäkringsbolag må anmärkas, att anledning ej torde förefinnas att, på sätt i förslaget skett, från tillämplighet utesluta stadgandena i 135 §, samt att jämte bestämmelserna i

136 § under 3) om teckningslistor jämväl vad i samma paragraf stadgas angående stiftare bör förklaras ej äga tillämpning.

Vidkommande de s. k. länsbolagen torde förslaget i åtskilliga avseenden böra underkastas jämkningar eller fullständigas, för att bestämmelserna om dessa bolag icke onödigtvis må avvika från vad som i allmänhet skall gälla för ömsesidigt försäkringsbolag.

Sålunda synes förutom de i förslaget angivna lagrummen i tillämpliga delar böra gälla vad som stadgas i 119 § 2 mom., 162 § och 171 §.

De i förslaget intagna föreskrifterna angående vad i ansökning om registrering skall uppgivas och vilka handlingar skola fogas vid ansökningen, så ock vad Konungens befallningshavande vid bolags registrering skall införa i registret böra bringas till närmare överensstämmelse med innehållet i 136 och 248 §§.

Till bestämmelsen om att stadfäst ändring av bolagsordningen skall anmälas för registrering bör, i likhet med vad i 183 § ägt rum, fogas den föreskriften, att ändringen ej må gå i verkställighet, innan registrering skett.

Slutligen bör stadgandet i näst sista momentet av förevarande paragraf så ändras, att, i huvudsaklig överensstämmelse med vad 253 § 2 mom. innehåller, det stadgas, att i fall, varom här är fråga, talan om registreringens upphävande samt om skadestånd må föras vid domstol.

262 §.

Lagrådet:

Stadgandet i 2 mom. av denna paragraf angående Stockholms stads brandförsäkringskontor, vilket stadgande utgör ett undantag från bestämmelserna om länsbolagen, bör med hänsyn härtill i förslaget följa omedelbart efter dessa bestämmelser antingen i samma paragraf eller kanske lämpligare i en särskild paragraf.

263 §.

Lagrådet:

För undanröjande av den otydlighet, som förefinnes i det under c) givna stadgandet, såvitt det avser de delar av riket, där häradsindelning icke finnes — en otydlighet, som även vidlåder motsvarande stadgande i nu gällande försäkringslag — bör till punkten c) lämpligen fogas ett tillägg av liknande innehåll som det, vilket innefattas i 81 § av lagen den 23 oktober 1891 angående väghållnings-

besvärets utgörande på landet, eller att med härad förstås jämväl de före utfärdandet av förordningen den 17 maj 1872 varande tingslag i de orter, där benämningen härad ej förekommer.

265 §.

Lagrådet:

Med hänsyn till vad under 6) i 1 mom. är stadgat böra bestämmelserna under 3) och 4) såsom obehövlige utgå.

Likaledes torde vad under 6) sägs angående de i 7 eller 123 §§ angivna grunder för försäkringsverksamheten böra uteslutas, då något stadgande uti nu ifrågavarande avseende utöver vad under 7) därom föreskrives icke lärer vara erforderligt.

Ur protokollet:

Erik Ölander.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
30 december 1916.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet von Sydow anmälde lagrådets den 16 juni 1916 avgivna utlåtande över det den 14 mars 1916 till lagrådet remitterade förslaget till lag om försäkringsrörelse.

Departementschefen anförde därvid:

»Innan jag redogör för innehållet av lagrådets utlåtande, ber jag få erinra därom, att Kungl. Maj:t den 9 maj 1916 till lagrådet överlämnat

a) särskilda till Kungl. Maj:t ingivna skrifter, däruti *dels* försäkringsaktiebolaget Skandia m. fl. *dels* Sveriges praktiska livförsäkringsanstalt Folket ömsesidig m. fl. *dels* ock livförsäkringsaktiebolaget Nordpolen gjort framställningar i fråga om vissa ändringar av de paragrafer i nämnda lagförslag, som innehölle regler för värdesättningen av försäkringsbolags tillgångar;

b) försäkringsinspektionens med anledning av förenämnda skrifter den 9 maj 1916 avgivna underdåniga utlåtande, därvid försäkringsinspektionen tillika överlämnat en av allmänna livförsäkringsbolaget och livförsäkringsbolaget Balder — ömsesidigt — till inspektionen ingiven, till Kungl. Maj:t ställd skrift i ärendet;

c) en av svenska livförsäkringsanstalten Trygg till Kungl. Maj:t avlåten skrift i ämnet.

Sedan lagrådet därefter genom beslut den 18 maj 1916 förklarar, att ytterligare utredning syntes erforderlig i fråga om de i 48 och 149 §§ av förslaget berörda ämnen, bemyndigade Kungl. Maj:t den 19 maj 1916 mig att för verkställande av nämnda utredning tillkalla högst sex sakkunniga, och uppdrog jag samma dag åt överdirektören Paul Johan Gerhard Laurin, vice häradshövdingen Karl Georg Herlitz, bankinspektören Johan Gustaf Folke von Krusenstjerna, direktören Filip Lundberg, och f. d. professorn Lars Edvard Phragmén att i egenskap av sakkunniga verkställa ifrågavarande utredning.

De sålunda tillkallade sakkunniga avgåvo sitt yttrande i ärendet den 10 juni 1916, varefter detta tillika med försäkringsinspektionens däröver avgivna utlåtande den 14 i samma månad överlämnades till lagrådet.

Försäkringsbolagens skrivelser beträffande 48 och 149 §§ i förslaget, försäkringsinspektionens utlåtande den 9 maj 1916 och de sakkunnigas den 10 juni 1916 avgivna yttrande torde såsom bilagor få åtfölja detta protokoll. (Bil. A. B. C.)»

Departementschefen redogjorde därefter för innehållet av lagrådets ovan omförmälda utlåtande, och yttrade departementschefen vidare:

»Lagrådet har mot förslaget framställt åtskilliga anmärkningar, och har med anledning härav förslaget i vissa delar ändrats. De sålunda vidtagna ändringarna äro följande:

Uti 4 § har bestämmelsen uti punkt 15 flyttats till 8 §, varjämte härav erforderliga rättelser i förslaget vidtagits.

Till vinnande av överensstämmelse med de ändringar, som gjorts uti aktiebolagslagen i sammanhang med utfärdande av lag om vissa inskränkningar i rätten att förvärva fast egendom eller gruva eller aktier i vissa bolag den 30 maj 1916, hava erforderliga ändringar vidtagits uti 19, 46, 55, 82, 83, 85, 96, 136, 156, 191, 258 och 262 §§.

Med anledning av lagrådets uttalande vid 22 § har densamma ändrats till överensstämmelse med motsvarande stadganden i aktiebolagslagen och lagen om bankrörelse.

Ändring i indelningen av 44 § har skett, varjämte uti nuvarande 5 mom. av nämnda paragraf vidtagits rättelser med anledning av de

erinringar, som av lagrådet framställts mot 44 § 2 mom. 2 punkten av det remitterade förslaget, därvid dock med hänsyn till lagrådets under år 1910 gjorda uttalande vid behandlingen av 134 § i banklagen det av lagrådet ifrågasatta uttrycket »ej må i förhållande till bolaget vara att anse såsom aktieägare» utbytt mot »icke må från bolaget uppbära utdelning eller utöva annan rättighet, som tillkommer aktieägare».

Inom lagrådet hava betänkligheter yppats mot att på sätt av de sakkunniga föreslagits uti mom. 4) av 48 och 149 §§ likställa premieåterbäringsreserven med försäkringsfonden, i det att anmärkning framställts mot, att det remitterade förslaget icke innehölle föreskrift därom, att premieåterbäringsreserv skulle redovisas i tillgångar av visst slag, och att det vid sådant förhållande vore oegentligt att meddela bestämmelse om, till vilka värden värdehandlingar, i vilka premieåterbäringsreserv redovisas, finge upptagas i balansräkningen. Då emellertid den föreslagna bestämmelsen har tillämpning allenast på sådana värdehandlingar, som jämväl under föregående år använts till redovisning av premieåterbäringsreserv, samt detta förutsätter, att vederbörande bolag varje år till försäkringsinspektionen lämna uppgift på de värdehandlingar, i vilka premieåterbäringsreserven redovisas, anser jag mig kunna tillstyrka, att 48, 149 och 228 §§ avfattas i enlighet med det av de sakkunniga avgivna förslaget.

Stadgandet i 98 § har bragts till överensstämmelse med 101 § i lagen om bankrörelse.

På sätt lagrådet föreslagit, har bestämmelsen uti 185 § 4 mom. inskränkts till att omfatta allenast delägare eller röstberättigad, som ej är delägare.

Det från nu gällande försäkringslag oförändrat överförda stadgandet i 217 § synes, på sätt lagrådet ifrågasatt, lämpligen kunna kompletteras med en bestämd tidrymd från balansräkningens fastställande, inom vilken föreskriven deposition skall vara fullgjord, och har jag föreslagit, att denna tidrymd fixeras till en vecka.

Stadgandet i 226 § har ändrats på sätt lagrådet föreslagit.

Uti 227 § har den enligt nämnda paragraf försäkringsinspektionen åliggande tystnadsplikten utsträckts att gälla även för av försäkringsinspektionen förordnat ombud, varjämte rätten för försäkringsinspektionen att vinna tillträde till bolagsstämma utsträckts jämväl till sådant ombud.

Med anledning av vad lagrådet anmärkt vid 244 § har densamma i anmärkta hänseende ändrats.

I enlighet med vad lagrådet hemställt vid 259 § hava ansvarsbestämmelserna för styrelseledamot, som underlåter att iakttaga föreskrif-

terna i 242 § 1 mom. inskränkts att gälla allenast 2 och 3 punkterna av sagda moment. Därjämte har, i överensstämmelse med den av justitierådet Bergman och regeringsrådet Palmgren gjorda erinran, i 259 § stadgats straff för styrelseledamot, som underlåter att iakttaga den enligt 184 § 2 mom. styrelsen åliggande skyldighet.

Rättelser hava vidtagits med anledning av de mot 261 § gjorda erinringarna.

Beträffande anmärkningen, att 162 och 171 §§ jämväl böra äga tillämpning på de s. k. länsbolagen, tillåter jag mig erinra därom, att motsvarande stadganden i 1903 års försäkringslag ansetts icke böra tillämpas på ifrågavarande bolag, men då någon olägenhet för dessa att jämväl iakttaga de i berörda paragrafer meddelade bestämmelser icke synes förefinnas, har jag ansett de sålunda förefintliga undantagen för länsbolagen kunna ur förslaget utgå.

Med anledning av lagrådets anmärkning vid 262 § i det remitterade förslaget har 1 mom. i nämnda paragraf nedflyttats till en särskild paragraf.

I 265 § av förslaget har införts det av lagrådet vid 263 § av det remitterade förslaget ifrågasatta tillägget, att med härads förstås jämväl de före utfärdandet av förordningen den 17 maj 1872 varande tingslag i de orter, där benämningen härads ej förekommer.

I 267 § hava jämkningar skett på sätt lagrådet vid 265 § av det remitterade förslaget anmärkt, varjämte en del smärre ändringar av huvudsakligen redaktionell natur i förslaget vidtagits.»

Departementschefen uppläste härefter det omarbetade förslaget till lag om försäkringsrörelse och hemställde, att detsamma måtte jämlikt § 87 regeringsformen föreläggas riksdagen till antagande genom proposition.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan tacktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, till riksdagen avlätas.

Ur protokollet:

Herman Hultkrantz.

Bil. A.

Till Konungen.

Det förslag till lag om försäkringsrörelse, vilket kungl. försäkringsinspektionen den 22 nästlidna februari till Eders Kungl. Maj:t överlämnat, innehåller beträffande försäkringsaktiebolags balansräkning i 48 § punkt 1 och beträffande ömsesidigt försäkringsbolags balansräkning i 149 § punkt 1 stadgande, att bolags tillgångar ej må upptagas vare sig över sina verkliga värden eller till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande. I punkt 4 av anförda §§ föreslås dock, att vid tillämpning av vad sålunda stadgats ifråga om de tillgångar, varmed premiereserven för livförsäkringar eller för andra försäkringar för all framtid eller för längre tid än tio år redovisas, må ändringar i det pris, för vilket tillgångar av samma eller liknande slag kunna avyttras eller förvärfvas, lämnas utan inflytande på värdesättningen i den mån de icke kunna anses vara bestående.

Utöver avsättning av försäkringsfond förutsätter lagförslaget för livförsäkringsbolag i 7 och 123 §§ avsättning till premieåterbäringsreserv enligt grunder, å vilka skall sökas Eders Kungl. Maj:ts stadfästelse.

Avsättningen till premieåterbäringsreserv skulle sålunda komma att ske efter försäkringstekniskt lika rationella grunder som avsättningen till premiereserv. Med hänsyn härtill samt jämväl till de ändamål, som premieåterbäringsreserven skall tjäna, synes oss att beträffande de tillgångar, varmed denna fond skall redovisas, bör gälla detsamma som angående de tillgångar, vilka svara mot premiereserven. Och angående sistnämnda tillgångar uttalar försäkringsinspektionen i motiven till det nu överlämnade lagförslaget bl. a. följande: »Det ligger nämligen i sakens natur, att dessa tillgångar endast i mindre grad behöva vara likvida.»

Det synes oss därför lika foljdriktigt som billigt att den i punkt 4 av 48 och 149 §§ stadgade bestämmelse utsträcker att gälla även tillgångar, varmed premieåterbäringsreserv redovisas.

Den senaste tidens erfarenhet föranleder oss emellertid att påkalla även en annan ändring av ifrågavarande bestämmelser. Om än man får hoppas att det nuvarande exempellöst låga prisläget för alla slag av obligationer skall efter blivande fredsslut undergå någon ändring till det bättre, torde det dock vara otvivelaktigt, att det pris, vartill obligationer av samma eller liknande slag som de, vilka ingå i våra tillgångar,

kunna avyttras eller förvärvas, under en lång tid framåt komma att väsentligt understiga de kursvärden, till vilka obligationer i allmänhet hållas bokförda av de svenska livförsäkringsbolagen. Då den nu inträdda prisändringen således torde få anses »bestående», ligger det nära till hands att befara en sådan tolkning av de föreslagna lagbestämmelserna, att denna ändring *icke* får lämnas utan inflytande på värdesättningen, ehuru det endast är obligationernas pris men icke deras *verkliga värde för oss*, som undergått förändring. Vi skulle därför önska en avfäktning, som närmare anslöte sig till kungl. försäkringsinspektionens i motiven till lagförslaget framställda erinran, att en obligation kan hava ett verkligt värde lika med det nominella, fastän marknadsvärdet är lägre, nämligen ifall den lämnar en effektiv ränta efter en procent, som med en lämplig säkerhetsmarginal överstiger den, efter vilken premiereserven beräknas. Om såsom »lämplig marginal» antages omkring $\frac{1}{2}$ %, skulle vårt syfte vinnas genom en bestämmelse av det innehåll, att en prisändring finge lämnas utan inflytande å värdesättningen, såvida något tvivel ej råder om säkerhetens fullgoda beskaffenhet samt obligationens ränteavkastning motsvarar ränta å bokförda värdet efter en räntefot, som är minst $\frac{1}{8}$ högre än den, efter vilken motsvarande fond skall beräknas.

En sådan bestämmelse skulle verka på följande sätt:

Om fonden beräknas efter 3,5 %, får en obligation bokföras till det belopp, varå den avkastar 3,94 %; en 3,5 % obligation alltså till 88,8 %, och en 4 % obligation till pari.

Beräknas fonden efter 4 %, måste den avkasta 4,5 % å bokförda värdet; 3,5 % obligationen får bokföras till 77,7 %, 4 % obligationen till 88,8 % och 4,5 % obligationen till pari.

Om fondberäkningen sker efter 4,5 %, blir 5,1 % normgivande för bokföringen; allteftersom obligationen löper med 3,5, 4, 4,5 eller 5 % ränta, får den bokföras till 68,6, 78,4, 88,2 eller 98 %.

Vid beräkningen av dessa exempel på tillåtna bokföringskurser, har emellertid hänsyn icke kunnat tagas till den i de allra flesta fall förefintliga »utlottningschancen», vilken mer eller mindre betydligt höjer effektiva räntan och därmed tillåtna bokföringsvärdet.

För obligationer utfärdade eller garanterade av staten likasom för Allmänna hypoteksbankens och Konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer, vilka även i viss mån garanteras av staten, synes dock någon säkerhetsmarginal icke böra krävas, hälst det ju ligger i statsmakternas intresse att icke försvåra, utan tvärtom främja livförsäkringsbolagens placeringar i dylika obligationer.

På grund av vad sålunda anförts, få undertecknade bolag, vilka samtliga driva livförsäkringsrörelse, i underdånighet anhålla, det Eders Kungl.

Maj:t ville ändra punkt 4 i 48 och 149 §§ av ifrågavarande lagförslag i huvudsaklig överensstämmelse med följande förslag till ändrad avfattning.

Vid tillämpning av vad under 1) stadgats ifråga om tillgång, varmed premiereserv jämlikt 215 eller 216 § eller premieåterbäringsreserv redovisas, må ändring i det pris, vartill värdehandlingar av samma eller liknande slag kunna avyttras eller förvärvas, lämnas utan inflytande på värdesättningen, såvida tillgången prövas fullgod samt dess ränteavkastning motsvarar ränta å bokförda värdet efter en räntefot, som är minst en åttondel högre än den räntefot, efter vilken fonden enligt fastställda grunder skall beräknas. Av staten utfärdad eller garanterad obligation, vari sådan premiereserv eller premieåterbäringsreserv redovisas, må, under iakttagande av vad i 2) härovan sägs, kunna upptagas till det värde, varå dess avkastning motsvarar ränta efter den för fondens beräkning fastställda räntefot.

Stockholm den 6 april 1916.

Försäkringsaktiebolaget Skandia.
Karl Herlitz.

Lifförsäkringsaktiebolaget Thule.
Sven Palme.
G. Wetterström.

Svenska Lifförsäkringsbolaget.
Lambert-Meuller.
Verkställande direktör.

Lifförsäkringsaktiebolaget Victoria.
Gustaf Håkansson.

Brand- och Lifförsäkrings-Aktie-
bolaget Svea.
C. A. Hjelm.

Brand- och Lifförsäkringsaktiebolaget
Skåne.
Gustaf Malmström.

Lifförsäkringsaktiebolaget
Nordstjernan.
G. von Heideken.

Lifförsäkringsbolaget Svecia.
Herm. Granholm.

Allmänna Pensionsförsäkringsbolaget
Karl Englund.

Svenska Lifförsäkringsanstalten
Trygg — ömsesidig af 1889.
Sven Sjöberg.

Svenska Lifränteförsäkringsbolaget
Framtiden — ömsesidigt.
T. Montén.

Lifförsäkringsbolaget Stockholm
— ömsesidigt —
Robert Westerlund.

Svenska Lifförsäkringsanstalten Oden.*)
Oscar Blixén.

*) En med förenämnda skrivelse likalydande har därjämte ingivits dels av Liv- och sjukförsäkringsbolaget Vasa, ömsesidigt, Sveriges praktiska livförsäkringsanstalt Folket och Försäkringsanstalten Brage dels och av Livförsäkringsaktiebolaget Nordpolen.

Till Konungen.

Sedan ett antal svenska livförsäkringsbolag till Eders Kungl. Maj:t ingivit en den 6 dennes daterad skrivelse med anhållan om ändrad avfattning av punkt 4) under 48 och 149 §§ i det av Kungl. Försäkringsinspektionen avgivna förslag till lag om försäkringsrörelse, anhålla i underdånighet undertecknade bolag, vilka också driva livförsäkringsrörelse, då vi väl i huvudsak dela de farhågor och önskningar, som tagit sig uttryck i förenämnda underdåniga skrivelse, men icke kunnat helt ansluta oss till det förslag, som från de övriga bolagens sida framlagts, att få för Eders Kungl. Majt. i korthet framlägga vår uppfattning i den viktiga frågan.

De tillgångar, som användas till redovisning av premiereserv och, där sådan fond avsättes, premieåterbäringsreserv, bestå av naturliga skäl till stor utsträckning av obligationer och andra skuldförbindelser, vilka icke kunna uppsägas till betalning inom kort tid. För dylika tillgångar äro föreskrifterna i punkt 1) av de härövan citerade paragraferna i lagförslaget icke rätt väl tillämpliga, huvudsakligen därför att svårighet möter att avgöra vad som är deras »verkliga värde». Att man icke bör utan vidare sätta det verkliga värdet lika med marknadsvärdet för ögonblicket, har redan blivit av Kungl. Försäkringsinspektionen framhållet och motiverat. Försäkringsinspektionen har också i sin formulering intagit den ståndpunkten, visserligen endast i fråga om de mot premiereserven svarande tillgångarna, att ändringar i marknadspriset icke behöva inverka på bokföringsvärdet annat än i den mån de kunna anses vara bestående. Denna ståndpunkt kan ju icke fränkännas ett visst berättigande. Emellertid synes, ur lagteknisk synpunkt, den anmärkningen svårigen kunna tillbakavisas, att bestämmelsen i avsaknad av objektiva kriterium för att avgöra, när ändringarna äro att anse såsom bestående, måste bli mer eller mindre svår att tillämpa. Och dessutom är det uppenbart, att en bestående förändring av värdet, i den mån den träffar även fullgoda tillgångar, måste vara åtföljd av en motsvarande förändring i räntekonjunkturerna och därför bör medföra icke endast en ändring av tillgångarnas bokförda värden utan jämväl en däremot svarande ändring av grunderna för fondens beräkning och således också av fondens belopp.

Sålänge icke en så grundlig omläggning av grunderna för verksamheten finnes vara erforderlig, synes det vara tillräckligt att sörja för att de tillgångar, med vilka fonden redovisas, med en tillräcklig säkerhetsmarginal förslå till täckande av de förbindelser, för vilka de utgöra säkerhet, och detta sker riktigast och enklast genom att uppskatta tillgångarnas värde med tillämpning av i huvudsak samma grunder som gälla för beräkningen av förbindelsernas nuvärde.

Av de grunder, som äro fastställda för fondberäkningen, är det emellertid endast räntefoten, som har betydelse för motsvarande uppskattning av tillgångarnas värde. Ifråga om alldeles förstklassiga obligationer, såsom statens och de stora offentliga hypotekskassornas, synes det oss vara riktigt att vid denna uppskattning använda alldeles samma räntefot som den, vilken användes vid fondberäkningen, om blott det villkoret är uppfyllt, att kapitalbeloppen förfalla till betalning inom sådan tid, att bolaget kan med säkerhet fullgöra sina kapitalutbetalningar i den mån de förfalla. Såväl i fråga om förstklassiga obligationer, vilka icke motsvara detta villkor, som i fråga om andra tillgångar synes däremot försiktigheten kräva en uppskattning efter en något förhöjd räntefot. Då emellertid dessa tillgångar omfatta värdepapper av mycket skiftande beskaffenhet — från de bästa kommunobligationer till industriobligationer med hög räntefot — har det icke synts oss möjligt att i lagen inrymma tillräckligt detaljerade bestämmelser härom, utan ha vi funnit oss böra föreslå, att det måtte överlämnas åt Eders Kungl. Maj:t att i dessa avseenden meddela nödiga föreskrifter.

Jämväl beträffande utförandet i övrigt av de tekniska uppskattningarna hava vi tänkt oss, att närmare föreskrifter skulle kunna erfordras. Det kunde sättas i fråga, huruvida icke i själva lagen borde intagas en eller annan bestämmelse härom, exempelvis den, att då lånekontraktet medgiver låntagaren valfrihet mellan olika alternativ, för värdesättningen skall läggas till grund det alternativ, som motsvaras av det lägsta värdet. Då det emellertid synes svårt att nu, utan en ingående utredning, angiva, vilka föreskrifter, som kunna anses vara av den allmängiltiga natur, att de lämpligen kunna inryckas i lagen, hava vi avstått från alla försök i den riktningen.

Det har icke undgått vår uppmärksamhet att den bestämmelse, varom här ovan talats, för närvarande skulle verka i någon mån ojämnt i den meningen, att densamma för vissa livförsäkringsbolag skulle medföra en lägre värdesättning å de tillgångar, i vilka premiereserven redovisas, än för andra, utan att det kan påstås, att bolag av den förra gruppen värderat sina motsvarande förbindelser i samma mån lägre.

Detta beror på att vid formuleringen av grunderna för beräkning av premiereserven ett försiktigare antagande beträffande dödligheten kan i viss mån kompensera ett mindre försiktigt antagande beträffande räntefoten och tvärtom, liksom också en dylik kompensation kan äga rum på andra vägar. Men det synes oss, att detta förhållande, som väl måste anses ha en mera tillfällig karaktär, icke bör hindra lagstiftaren att intaga den ståndpunkt, som synes vara den i princip riktiga. Måhända kunde förhållandet giva anledning till någon övergångsbestämmelse, för att sätta de bolag, som möjligen eljest kunde beredas olägenheter, i tillfälle till den omarbetning av grunderna för försäkringsverksamheten, som kan finnas önskvärd.

Utom begreppet »verkligt värde» förekommer i de allmänna bestämmelserna under 1) och 2) jämväl ett annat begrepp, som vid en noggrannare analys befinnes icke vara så lätt definierat, som man vid första blicken kunde förmoda. Vi syfta på inköpspriset, i lagförslaget benämnt »det belopp, som motsvarar kostnaderna för tillgångens anskaffande eller förvärvande». Sådana tillgångar som obligationer och vissa skuldförbindelser med amorteringsbestämmelser äro nämligen ofta så beskaffade, att de äro underkastade systematiska värdeändringar, som bero, icke av de yttre konjunkturerna, utan av tillgångarnas egen natur. Värdet av en i övrigt fullgod obligation, som är inköpt till ett pris måhända långt under pari, stiger ju uppenbarligen omedelbart till närheten av parivärdet i samma ögonblick som obligationen blir utlottad. Likaledes stiger en dylik obligations värde, även om den icke blir utlottad, alldeles automatiskt upp emot parivärdet såsom slutligt gränsvärde, i den mån den tidpunkt närmar sig, då hela obligationslånet slutbetalas. För obligationer inköpta till en kurs överstigande parivärdet äger en liknande värdeförskjutning rum, endast att den går i motsatt riktning. Vid detta förhållande hava vi funnit riktigt, att för dylika tillgångar icke det ursprungliga inköpsspriset, utan ett beräknat värde, som från inköpspriset såsom utgångspunkt småningom övergår i parivärdet, angives såsom den, när ej särskilda skäl till avvikelse föreligga, normala bokföringsnormen. Att denna successiva värdeändring lämpligen bör ske så, att den effektiva räntefoten, d. ä. den med hänsyn till utlottningen beräknade sannolika totalavkastningen i förhållande till det bokförda värdet, bibehålles vid ett konstant värde, torde icke behöva närmare motiveras, då någon enklare eller naturligare föreskrift, som leder till det åsyftade resultatet, svårligen torde kunna uttänkas.

Bestämmelserna i punkt 2) synas oss vara i behov av en jämkning även i ett annat avseende. De synas nämligen medgiva uppskrivning

över inköpspriset av annan tillgång än fastighet avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, utan annan inskränkning än att åtgärden skall angivas i förvaltningsberättelsen. En viss begränsning av denna rätt torde dock vara nödvändig. Vi föreslå därför ett tillägg av den innebörd, att sådan uppskrivning, i överensstämmelse med vad i lagen om aktiebolag är stadgat, må vara tillåten allenast om särskilda omständigheter kunna anses lämna fog för åtgärden.

Om vi sammanfatta innebörden av de bestämmelser, som vi sålunda önska föreslå, så skulle alltså inköpspriset — med viss modifikation i fråga om tillgångar av väsentligen variabelt värde — i allmänhet utgöra norm för bokföringsvärdet. En nedskrivning av detta värde skulle, ifråga om tillgångar, som användas till redovisning av de fonder — premiereserven och premieåterbäringsreserven — för vilkas beräkning särskilda grunder äro fastställda, erfordras endast ifall en efter bestämda grunder företagen värdering ger vid handen, att deras verkliga värde för täckande av de förbindelser, vilkas nuvärde dessa fonder angiva, är otillräckligt eller, rättare sagt, icke giver tillräcklig säkerhetsmarginal. För övriga tillgångar skulle en nedskrivning kunna påfordras, när deras »verkliga värde» är mindre än det bokförda värdet. Till högre värde än det på ovannämnda sätt definierade inköpspriset, skulle åter tillgång kunna bokföras, endast ifall särskilda omständigheter kunna anses lämna fog därför, varjämte dylik uppskrivningsåtgärd alltid skulle omnämnas i förvaltningsberättelsen.

På grund av vad sålunda anförts tillåta sig undertecknade bolag att i underdånighet framlägga följande förslag till formulering av 48 och 149 §§ i lagen om försäkringsrörelse, till den del som följer efter ingressen:

1) Bolagets tillgångar må ej upptagas vare sig över sina verkliga värden eller till högre belopp än som, med hänsyn till vad här nedan sägs, motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande.

2) Andra tillgångar än fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må dock upptagas till högre belopp än som, med hänsyn till vad här nedan sägs, motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande, såframt särskilda omständigheter kunna anses lämna fog härför och dessa särskilt angivas i den förvaltningsberättelse, styrelsen enligt § 61 har att avlämna.

3) Är tillgång av den beskaffenhet, att dess värde på grund av tillgångens egen natur är föränderligt, skall med det belopp, som motsvarar kostnaderna för dess förvärvande eller anskaffande, förstås det värde, som erhålles vid en teknisk uppskattning på grundvalen av den effektiva

räntefot, som vid tidpunkten för tillgångens förvärvande eller anskaffande motsvarar de därför nedlagda kostnaderna.

4) (Lika med försäkringsinspektionens förslag till punkt 3)).

5) Vid tillämpning av vad under 1) stadgas å tillgångar, varmed bolaget redovisar fond, för vars beräkning särskilda grunder äro av Konungen stadfästa, må, där icke tillgångarna i något avseende giva anledning till anmärkning, ändringar i det pris, för vilket tillgångar av samma eller liknande slag kunna avyttras eller förvärfvas, lämnas utan inflytande på värdesättningen, under förutsättning att tillgångarna icke äro upptagna till högre sammanlagt värde än det, som framgår av en teknisk uppskattning, för vilken lägges till grund, ifråga om obligationer utfärdade eller garanterade av staten, allmänna hypoteksbanken eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, vilka förfalla till betalning inom tid, som med hänsyn till arten av bolagets motsvarande förbindelser finnes tillfredsställande, den räntefot, som gäller för fondens beräkning, och ifråga om andra tillgångar en räntefot, som överstiger nämnda räntefot med ett efter tillgångarnas särskilda art avpassat säkerhetstillägg.

6) Närmare bestämmelser beträffande storleken av de här ovan omförmälda säkerhetstillägg meddelar Konungen. Konungen utfärdar ock, där så finnes erforderligt, föreskrifter om huru de under 3) och 5) omförmälda tekniska uppskattningarna skola utföras.

Stockholm den 22 april 1916.

Underdånigst

Allmänna livförsäkringsbolaget.

E. Phragmén.

Livförsäkringsbolaget Balder.

Ömsesidigt.

A. Zethelius.

Till Konungen.

I skrivelse till Eders Kungl. Maj:t, som föregående månad ingivits, har svenska livförsäkringsanstalten Trygg tillsammans med vissa andra svenska livförsäkringsanstalter hemställt om sådan ändring i kungl. försäkringsinspektionens den 22 sistlidne januari ingivna förslag till lag om försäkringsrörelse, att särskilda, i skrivelsen närmare formulerade bestämmelser, skulle tillämpas för upptagande i balansräkning av tillgång, varmed premiereserv eller premieåterbäringsreserv redovisas.

Till komplettering av nämnda skrivelse har anstalten härmed velat i underdånighet fästa Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på, att hos försäkringsanstalter kunna förekomma jämväl andra fonder, för vilkas redovisning samma särskilda föreskrifter borde vara tillämpliga, som gälla för premiereserv och premieåterbäringsreserv. En sådan är exempelvis den fond, som i svenska livförsäkringsanstalten Tryggs balansräkning upptages under namnet vinstfond. Även om denna fond har ungefär samma karaktär och ändamål, som i 7 § 4) av lagförslaget omnämnd premieåterbäringsreserv, så lär sagda vinstfond dock icke kunna anses som premieåterbäringsreserv enligt lagförslagets mening. De belopp, som redovisas i denna fond, skola emellertid enligt av Kungl. Maj:t fastställda vinstfördelningsbestämmelser i allmänhet av anstalten förräntas enligt samma räntefot, efter vilken premiereserven för motsvarande försäkringar beräknas, och utbetalas samtidigt med respektive föräkringssummor. Å tillgång, varmed denna fond redovisas, behöver sålunda icke ställas större, utan tvärtom mindre fordran på likviditet än på de tillgångar, med vilka premiereserven redovisas.

Då det icke torde vara uteslutet, att hos försäkringsanstalter andra fonder av liknande karaktär kunna förekomma, men då det å andra sidan torde vara förenat med svårighet att i en lagtext på ett tillfredsställande sätt kunna definiera de fonder, för vilka samma bestämmelser beträffande krav på likviditet, som gälla för premiereserv och premieåterbäringsreserv, böra tillämpas, så torde det vara lämpligt att i lagen lämna medgivande åt Kungl. Maj:t att efter prövning i varje särskilt fall lämna tillåtelse åt försäkringsanstalt att för värdesättning av tillgång, i vilken även andra fonder än premiereserv och premieåterbärings-

reserv redovisas, få tillämpa samma bestämmelser, som för sistnämnda fonder äro bestämda. Detta torde kunna ske genom ett tillägg till punkt 4 av 48 och 149 §§ av ungefär följande lydelse:

»Med Konungens tillstånd må förestående bestämmelser kunna tillämpas även för tillgång, varmed sådana andra fonder redovisas, vilka beträffande krav på likviditet kunna anses jämställda med premiereserv och premieåterbäringsreserv».

Stockholm den 8 maj 1916.

Underdånigst

Svenska livförsäkringsanstalten Trygg

Dess styrelse:

Semmy Rubenson. Adolf af Jocknick. Klas Linroth. Sven Sjöberg.

Bil. B.

Till Konungen.

Genom nådiga remisser av den 19 och 26 nästlidne april har försäkringsinspektionens yttrande infordrats rörande trenne likalydande, av försäkringsaktiebolaget Skandia m. fl. gjorda framställningar om vissa ändringar av de paragrafer i försäkringslagen, som innehålla regler för värdesättningen av bolagens tillgångar. Den 22 i samma månad inlämnades av Allmänna livförsäkringsbolaget och Livförsäkringsbolaget Balder till försäkringsinspektionen en till Eders Kungl. Maj:t ställd skrivelse i samma ärende. Försäkringsinspektionen får härmed, med återställande av remisshandlingarna och överlämnande av sistnämnda skrivelse, i underdånighet avgiva yttrande över båda dessa framställningar, vilka i det följande må för korthetens skull betecknas den förra som Skandias, den senare som Allmänna livs.

De regler, som enligt aktiebolagslagen gälla för värdesättningen av ett bolags tillgångar, kunna i huvudsak sammanfattas på följande sätt:

1) det värde, som motsvarar kostnaden för tillgångens anskaffande eller förvärfvande, utgör i allmänhet normen för bokföringsvärdet;

2) nedskrivning skall ske, när verkliga värdet blivit lägre än anskaffningsvärdet;

3) uppskrivning må ske, när verkliga värdet blivit högre än anskaffningsvärdet.

Till dessa regler har i förslaget till ny försäkringslag av försäkringsinspektionen fogats en bestämmelse av följande innehåll:

4) i fråga om tillgång, varmed bolag redovisar premiereserv, för vars beräkning Konungen fastställt särskilda grunder, må ändringar i marknadsvärdet lämnas utan inflytande på värdesättningen, i den mån de icke kunna anses vara bestående.

Bolagen anse, att, med den avfattning dessa bestämmelser fått i aktiebolagslagen och i lagförslaget, de lämna rum för ganska stor osäkerhet i tillämpningen. Bolagens framställningar avse att häva eller åtminstone minska denna osäkerhet.

I Allmänna livs skrivelse framhålles såsom önskvärt, att begreppet anskaffningsvärde erhöles en noggrannare bestämning, som togs hänsyn till att obligationer och andra skuldförbindelser ofta vore underkastade värdeändringar, som icke berodde på ändringar i de yttre konjunkturerna.

utan av tillgångens egen natur. En obligation t. ex., som inköpts under eller över pari, ändrade sitt värde, i mån som den tidpunkt närmade sig, då hela obligationslånet skulle slutbetalas. Det vore därför riktigt, att för dylika tillgångar icke det ursprungliga inköpspriset utan ett efter teknisk uppskattning beräknat värde, som från inköpspriset såsom utgångspunkt småningom överginge i parivärdet, angåves såsom den normala bokföringsnormen. Den tekniska uppskattningen borde lämpligen utföras med bibehållande av konstant effektiv räntefot.

Mot vad sålunda föreslagits har försäkringsinspektionen intet att erinra. En sådan bestämning av bokföringsnormen i fråga om obligationer o. d. är enligt försäkringsinspektionens åsikt riktig och ändamålsenlig samt icke stridande mot lagförslagets bestämmelse, att normen skall vara det värde, som »motsvarar» kostnaden för tillgångens anskaffande eller förvärvande. Försäkringsinspektionen har därför ingenting att erinra mot ett tillägg av det innehåll, som Allmänna liv föreslagit, men finner detsamma icke nödigt.

I samma skrivelse föreslås, att uppskrivning över anskaffningsvärdet må vara tillåten allenast på de villkor, som i aktiebolagslagen angivas. Lagförslaget har på denna punkt anslutit sig till banklagen. Försäkringsinspektionen har emellertid intet att erinra mot att i stället aktiebolagslagen tages till mönster. För tillämpningen bör det vara likgiltigt, vilkendera formulering som väljes.

Skrivelserna avse i övrigt mom. 4) i lagförslaget. Huvudanmärkningen går därpå ut, att denna bestämmelse enligt bolagens förmenande icke fått sådan avfattning, att den blir fullt effektiv. Dels vore den svår att tillämpa, enär ett objektiva kriterium saknades för att avgöra, om inträffade ändringar i marknadsvärdet vore att anse såsom »bestående», dels kunde även bestående ändringar i marknadsvärdet inträffa, utan att tillgångens värde för bolaget så ändrats, att dess bokföringsvärde därför borde nedsättas.

I avseende härå får försäkringsinspektionen anföra följande.

Försäkringsinspektionen har vid uppgörandet av sitt förslag ansett det ligga i sakens natur, att frågan, om en inträffad ändring i den allmänna penningemarknadens räntesatser och därav betingad ändring i obligationers marknadsvärden är att betrakta som bestående, måste bedömas på samma sätt som frågan, om vilken räntefot bör vid fondräkningen anses vara betryggande. I båda fallen måste man söka bilda sig en mening om, hur räntesatserna i den allmänna marknaden sannolikt komma att ställa sig under *en lång tid framåt*. Rimligt synes då vara att i båda fallen döma på samma sätt och alltså icke betrakta t. ex. en

inträffad stegring av marknadens räntesatser som bestående, när fråga är om obligationers marknadsvärden, men som övergående, när fråga är om fondens beräkning.

Enligt denna tolkning av lagförslagets bestämmelse skall det alltså *icke komma att åligga* bolagen att nedskriva sina obligationer under anskaffningsvärdet på grund av nedgång i marknadsvärdet annat än i samband med en höjning av fondräkningens räntefot. Vid en sådan höjning skall det däremot åligga dem att nedskriva obligationerna, i mån som deras värden anses hava för en lång tid framåt sänkts genom den höjning i marknadens räntesatser, som ansetts komma att hålla sig under en lång tid framåt och därför föranlett höjning av fondräkningens räntefot.

Här lämnas alltså ingen föreskrift om, hur stor nedskrivningen skall vara. Denna blir tydligen beroende av, vilka räntesatser som anses komma att i framtiden bliva de lägsta för de olika slagen av tillgångar. Fondräkningens räntefot är naturligtvis så vald, att nyssnämnda räntesatser icke i fråga om något slag av tillgångar äro mindre och i fråga om flertalet äro större än densamma.

Skandia föreslår, att dessa lägsta räntesatser, efter vilka bokföringsvärdena må beräknas, skola vara ifråga om av staten utfärdade eller garanterade obligationer (däri inbegripet även Allmänna hypoteksbankens och Konungariket Sveriges hypotekskassas obligationer) lika med fondräkningens räntefot och i fråga om alla övriga tillgångar $\frac{9}{8}$ av samma räntefot. En sådan bestämmelse skulle vid övergång t. ex. från $3\frac{1}{2}\%$ till 4% för fondräkningen medföra nedskrivning av sådana av staten utfärdade eller garanterade obligationer, vilkas anskaffningsvärden motsvara lägre räntefot än 4% , samt av andra obligationer, vilkas anskaffningsvärden motsvara lägre räntefot än $4\frac{1}{2}\%$. Det är tydligt, att härigenom skulle de bolag få en fördel, som föredragit högprocentiga obligationer, vilka trots sin lägre kvalitet icke skulle komma att nedskrivas. För att förhindra detta föreslår Allmänna liv, att bestämmandet av räntesatserna skall i regel överlämnas åt Eders Kungl. Maj:t; undantag göres endast för ovannämnda, av staten utfärdade eller garanterade obligationer, för så vitt de förfalla till betalning inom tid, som med hänsyn till arten av bolagets motsvarande förbindelser finnes tillfredsställande. I fråga om dessa undantagna obligationer skulle räntesatsen vara lika med fondräkningens räntefot. Allmänna liv motiverar sitt förslag, att räntesatserna i fråga om de flesta slag av tillgångar sålunda icke skulle av lagen bestämmas, därmed, att de omfatta värdepapper av mycket skiftande beskaffenhet, i följd varav det skulle krävas

så detaljerade bestämmelser angående räntesatserna för olika slag av tillgångar, att de icke lämpligen kunde inrymmas i lagen.

I likhet med Allmänna liv finner försäkringsinspektionen det omöjligt att i lagen angiva alla dessa räntesatser. Men under sådana förhållanden anser försäkringsinspektionen föga vara vunnet genom en bestämmelse sådan som den av Allmänna liv föreslagna. Frånvaron av lagföreskrift angående hur nedskrivningen skall ske torde icke komma att medföra någon olägenhet för bolagen, då nedskrivning, såsom ovan påpekades, enligt lagförslaget icke fordras annat än i samband med höjning av räntefoten för fondräkningen. Den erforderliga nedskrivningen blir givetvis då föremål för förhandling mellan bolaget och försäkringsinspektionen och torde kunna bestämmas på lämpligaste sättet, om inga regler äro på förhand fastställda i lagen eller av Eders Kungl. Maj:t. Skulle försäkringsinspektionen och bolaget icke komma överens, äger ju bolaget alltid rätt att klaga över försäkringsinspektionens beslut och sålunda få frågan avgjord av Eders Kungl. Maj:t.

Enligt Allmänna livs förslag skola de av Eders Kungl. Maj:t eller lagen föreskrivna räntesatserna vara normerande för värdesättningen endast på det sätt, att tillgångarnas *sammanlagda* bokföringsvärde icke finge överstiga deras efter dessa räntesatser beräknade *sammanlagda* värde. Den tanke, som ligger till grund för detta förslag, finner försäkringsinspektionen riktig och har därför upptagit densamma i sitt förslag till ändrad lydelse av mom. 4).

På de skäl, som bolagen framställt, finner sig försäkringsinspektionen böra tillstyrka att mom. 4) skall äga tillämpning på tillgångar, varmed bolag redovisar icke blott premiereserv, för vars beräkning särskilda grunder fastställts av Eders Kungl. Maj:t, utan även annan fond, om vilken detsamma gäller.

Såsom antydes i försäkringsinspektionens motivering till lagförslaget, är dock i vissa fall en reservation att göra mot en värdesättning sådan som den nu angivna.

Den omständigheten, att dessa fonder endast i relativt mindre grad behöva vara likvida, är tydligen anledningen till att tillgångarnas bokföringsvärden kunna vara jämförelsevis oberoende av marknadsvärdena. För närvarande äro livförsäkringsbolagen stadda i utveckling och deras fonder i tillväxt: bolagen behöva alltså icke realisera något av dessa fonders tillgångar, vilkas likviditet därför är av mindre betydelse. Under sådana förhållanden inläggas för övrigt årligen i fonden nya tillgångar, vilkas anskaffnings- och bokföringsvärden äro lika med marknadsvärdena, så att en del av fonden alltid är likvid. Men om utvecklingen hejdas

och fonden börjar att minskas, blir tydligen likviditetssynpunkten av vikt. Detsamma är fallet ifråga om bolag, vars ställning är sådan, att fara för tvångsrealisation förefinnes. Och ifråga om premiereserven för brandförsäkringar för all framtid eller för längre tid än tio år må ej förbises, att bolagets ställning kan vara sådan, att hänsyn bör tagas till att i brandförsäkring så stora förluster kunna göras, t. ex. genom massbränder i tätt bebyggda samhällen, att bolaget behöver hava likvida medel även i denna fond. Då sålunda likviditetens betydelse är beroende av olika faktorer, kan någon bestämd regel angående densamma icke införas i lagen. Försäkringsinspektionen har vid avgivande av lagförslaget ansett det vara nog att endast i lagförslaget motivering omnämna saken, enär försäkringsinspektionen enligt 228 § i lagförslaget (136 § i gällande lag) har möjlighet att tillse, att tillbörlig hänsyn toges till likviditeten. Dock har försäkringsinspektionen nu i sitt nya förslag till mom. 4) intagit en generell bestämmelse om hänsyn till nödig likviditet.

På grund av vad sålunda yttrats får försäkringsinspektionen i underdånighet *dels* förklara, att försäkringsinspektionen icke har något att erinra mot de ändringar Allmänna liv föreslagit i mom. 1) och 2) samt det nya mom. 3), som samma bolag föreslagit, men att försäkringsinspektionen icke finner dessa ändringar nödiga, *dels* hemställa att mom. 4) får följande lydelse:

4) Vid tillämpningen av vad under 1) stadgats i fråga om de tillgångar, varmed bolaget redovisar fond, för vars beräkning särskilda grunder äro av Konungen fastställda, må ändringar i det pris, för vilket tillgångar av samma eller liknande slag kunna avyttras eller förvärvas, lämnas utan inflytande på värdesättningen, i den mån hänsyn till erforderlig grad av likviditet hos fonden det medgiver och ändringarna icke anses hava medfört bestående sänkning av tillgångarnas sammanlagda värde.

Stockholm den 9 maj 1916.

Underdånigst:

P. G. Laurin.

Sixten von Friesen.

Erik Martin.

Sven Trägårdh.

Bil. C.

Till herr statsrådet och chefen för kungl. civildepartementet.

Undertecknade anhålla härmed att få till herr statsrådet överlämna den utredning, som vi genom Eder skrivelse av den 19 sistlidne maj fått i uppdrag att verkställa i fråga om de i 48 och 149 §§ av upprättat förslag till lag om försäkringsrörelse berörda ämnen.

Mom. 1) av dessa paragrafer har i lagförslaget samma lydelse som i aktiebolagslagen och i banklagen, nämligen:

»Bolagets tillgångar må ej upptagas vare sig över sina verkliga värden eller till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande.»

I fråga om detta moment har intet annat ändringsyrkande gjorts än att Allmänna liv och Balder, som föreslagit ett nytt moment med föreskrift om teknisk uppskattning av det belopp, som skall anses motsvara kostnaden för förvärvande av en obligation o. d., velat hava en hänvisning till detta moment. Försäkringsinspektionen har i sitt utlåtande av den 9 sistlidne maj uttalat, att den föreslagna tekniska uppskattningen vore riktig och ändamålsenlig, men att det dock icke syntes nödigt att i lagen föreskriva densamma. Då, såsom även försäkringsinspektionen framhållit, de i förevarande paragraf inrymda bestämmelser icke utgöra hinder för tillämpning av det uppskattningssätt, som de båda bolagens ifrågavarande förslag avser, ansluta vi oss till den uppfattningen, att det nya momentet icke är erforderligt, och att alltså mom. 1) erhåller den lydelse det har i lagförslaget.

I fråga om mom. 2) har detta i lagförslaget formulerats såsom i banklagen. Allmänna liv och Balder hava föreslagit, att villkoret för uppskrivning av annan tillgång än fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, skulle avfattas såsom i aktiebolagslagen. Försäkringsinspektionen har i sitt utlåtande av den 9 maj icke haft något att erinra mot att aktiebolagslagen toges till mönster, men ansett att det för tillämpningen vore likgiltigt, vilkendera formulering som valdes.

Då, så vitt vi kunnat inhämta, någon motivering icke lämnats därför, att banklagen på denna punkt avfattats annorlunda än aktiebolags-

lagen, lär olikheten mellan de båda lagarna vara mera formell än reell. Banklagens formulering torde icke vara vald för att giva banker rätt till uppskrifning över anskaffningsvärdena, i fall då vanliga aktiebolag icke skulle hava denna rätt. Möjligen har man ansett, att ett så fullständigt angivande av skälen till uppskrifningen, som aktiebolagslagen fordrar, kan vara i vissa fall olämplig ur banksekretessens synpunkt och dessutom onödigt betungande, eftersom bankerna stå under en särskild tillsyn, som bör vaka över att obehöriga uppskrifningar icke göras.

Då emellertid formuleringen av aktiebolagslagen är den strängare, förorda vi densamma.

Här må framhållas, att då försäkringsinspektionen givetvis kommer att vaka över att denna bestämmelse efterföljes och har möjlighet att genom utsedd revisor eller genom representant vid bolagsstämma göra anmärkning mot en uppskrifning, som icke synes tillräckligt motiverad, kan bestämmelsen anses medföra, att ingen uppskrifning kommer att ske, som ej godkänts av försäkringsinspektionen. Detta innebär tydligen en stark garanti mot en mindre väl motiverad uppskrifning, då försäkringsinspektionen naturligtvis kommer att fordra synnerligen goda skäl. Särskilt må framhållas — såsom aktiebolagskommitterade gjort i motiveringen till sitt förslag — att en högre börsnotering å ett värdepapper vid ett visst tillfälle icke i och för sig är tillräcklig motivering för en uppskrifning.

På grund av vad sålunda anförts föreslå vi, att mom. 2) erhåller följande lydelse:

»Andra tillgångar än fast egendom, avsedd till stadigvarande bruk för bolaget, må dock upptagas till högre belopp än som motsvara kostnaderna för deras förvärvande eller anskaffande, såframt särskilda omständigheter kunna anses lämna fog härför och dessa fullständigt angivas i den förvaltningsberättelse styrelsen enligt 61 § har att avlämna.»

Mot mom. 3) har ingen anmärkning framställts.

I lagförslaget har mom. 4) följande lydelse:

»Vid tillämpningen av vad under 1) stadgats ifråga om de tillgångar, varmed premiereserven för livförsäkringar eller för andra försäkringar för all framtid eller för längre tid än tio år redovisas, må ändringar i det pris, för vilket tillgångar av samma eller liknande slag kunna avyttras eller förvärvas, lämnas utan inflytande på värdesättningen, i den mån de icke kunna anses vara bestående.»

Skandia m. fl. bolag hava mot denna bestämmelse anmärkt, dels att den borde avse icke endast viss premiereserv utan även premieåterbäringsreserv, dels att den borde avfattas på ett sätt, som närmare

auslöte sig till försäkringsinspektionens i motiven till lagförslaget framställda erinran, att en obligation kunde hava ett verkligt värde lika med det nominella, fastän marknadsvärdet vore lägre, nämligen om den lämnade en effektiv ränta efter en procent, som med en lämplig säkerhetsmarginal överstege den, efter vilken premiereserven beräknades. På grund härav föreslå dessa bolag, att momentet får följande lydelse:

»Vid tillämpning av vad under 1) stadgats ifråga om tillgång, varmed premiereserv jämlikt 215 eller 216 § eller premieåterbäringsreserv redovisas, må ändring i det pris, vartill värdehandlingar av samma eller liknande slag kunna avyttras eller förvärvas, lämnas utan inflytande på värdesättningen, såvida tillgången prövas fullgod samt dess räntavkastning motsvarar ränta å bokförda värdet efter en räntefot, som är minst en åttendedel högre än den räntefot, efter vilken fonden enligt fastställda grunder skall beräknas. Av staten utfärdad eller garanterad obligation, vari sådan premiereserv eller premieåterbäringsreserv redovisas, må under iakttagande av vad i 2) härövan sägs kunna upptagas till värde, varå dess avkastning motsvarar ränta efter den för fondens beräkning fastställda räntefot.»

Allmänna liv och Balder anse ävenledes, att dessa tillgångar böra uppskattas efter en räntefot, som i fråga om alldeles förstklassiga obligationer, såsom statens och de stora offentliga hypotekskassornas, bör vara lika med fondräkningens räntefot och i fråga om övriga bör vara något högre. Men de finna det icke möjligt, att i lagen inrymma tillräckligt detaljerade bestämmelser angående de räntesatser, efter vilka obligationer av olika slag böra uppskattas, utan föreslå, att dessas bestämmande överlämnas åt Kungl. Maj:t. De föreslå att bestämmelsen får följande avfattning:

»Vid tillämpning av vad under 1) stadgas å tillgångar, varmed bolaget redovisar fond, för vars beräkning särskilda grunder äro av Konungen stadfästa, må, där icke tillgångarna i något avseende giva anledning till anmärkning, ändringar i det pris, för vilket tillgångar av samma eller liknande slag kunna avyttras eller förvärvas, lämnas utan inflytande på värdesättningen, under förutsättning att tillgångarna icke äro upptagna till högre sammanlagt värde än det, som framgår av en teknisk uppskattning, för vilken lägges till grund, ifråga om obligationer utfärdade eller garanterade av staten, allmänna hypoteksbanken eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassa, vilka förfalla till betalning inom tid, som med hänsyn till arten av bolagets motsvarande förbindelser finnes tillfredsställande, den räntefot, som gäller för fondens beräkning, och ifråga om andra tillgångar en räntefot, som överstiger

nämnda räntefot med ett efter tillgångarnas särskilda art avpassat säkerhetstillägg.

Närmare bestämmelser beträffande storleken av de här ovan omnämnda säkerhetstillägg meddelar Konungen.»

I sitt utlåtande angående dessa framställningar av bolagen framhåller försäkringsinspektionen till förklaring av lagförslaget innebörd, att frågan om en nedgång i marknadsvärdena vore att anse som bestående borde bedömas på samma sätt som frågan, om vilken räntefot skulle vid fondräkningen anses betryggande. Enligt försäkringsinspektionens mening skulle det därför enligt lagförslaget icke komma att åligga bolagen att nedskriva sina obligationer under anskaffningsvärdet på grund av nedgång i marknadsvärdet annat än i samband med en höjning av fondräkningens räntefot. Vid en sådan höjning skulle det däremot åligga dem att nedskriva obligationerna, i mån som deras värden ansåges hava för en lång tid framåt sänkts genom den höjning i marknadens räntesatser, som ansetts komma att hålla sig under en lång tid framåt och därför föranlett höjning av fondräkningens räntefot.

Att lagförslaget ej gav någon föreskrift angående storleken av nedskrivningen, motiverades av försäkringsinspektionen dels med hänvisning till det av Allmänna liv och Balder påpekade förhållandet, att olika slag av obligationer borde värdesättas efter räntesatser, som lämnade olika säkerhetsmarginaler i förhållande till fondräkningens räntefot, vilka säkerhetsmarginaler ej kunde på ett nog detaljerat sätt angivas i lagen, dels därmed att, enär nedskrivning ej skulle komma att fordras annat än i samband med en höjning av fondräkningens räntefot, densamma komme att bliva föremål för förhandling mellan vederbörande bolag och försäkringsinspektionen och torde kunna bestämmas på lämpligaste sätt, om inga regler vore på förhand fastställda i lagen.

Ehuru sålunda försäkringsinspektionen i huvudsak fasthöll vid lagförslaget, föreslog den dock vissa ändringar i detsamma. Försäkringsinspektionen biträdde nämligen bolagens förslag, att bestämmelsen skulle avse även premieåterbäringsreservens tillgångar. En annan ändring föranleddes av Allmänna livs och Balders förslag, att nedskrivning skulle fordras endast i den mån som tillgångarnas *sammanlagda* värde vore högre än det belopp, som framginge ur en värdesättning efter de av dem föreslagna reglerna. Slutligen infördes i momentet, att tillbörlig hänsyn skulle tagas till fondens likviditet. Redan i sin motivering till lagförslaget hade försäkringsinspektionen erinrat om att denna kunde vara av betydelse för värdesättningen.

Försäkringsinspektionens utlåtande utmynnade i ett förslag att ifrågavarande moment skulle lyda som följer:

»Vid tillämpningen av vad under 1) stadgats ifråga om de tillgångar, varmed bolaget redovisar fond, för vars beräkning särskilda grunder äro av Konungen fastställda, må ändringar i det pris, för vilket tillgångar av samma eller liknande slag kunna avyttras eller förvärvas, lämnas utan inflytande på värdesättningen, i den mån hänsyn till erforderlig grad av likviditet hos fonden det medgiver och ändringarna icke anses hava medfört bestående sänkning av tillgångarnas sammanlagda värde.»

Slutligen har Svenska livförsäkringsanstalten Trygg, som även biträtt Skandias framställning, i underdånig skrivelse av den 8 maj hemställt att till moment 4) fogades följande:

»Med Konungens tillstånd må förestående bestämmelser kunna tillämpas även för tillgång, varmed sådana andra fonder redovisas, vilka beträffande krav på likviditet kunna anses jämnställda med premiereserv och premieåterbäringsreserv.»

Över sistnämnda framställning har försäkringsinspektionens yttrande icke infordrats.

Av den nu lämnade översikten över de föreliggande förslagen framgår det, att ingen meningsskiljaktighet råder därom, att värdesättningen av premiereservens och premieåterbäringsreservens tillgångar icke bör vara i samma grad underkastad inflytande av marknadsvärdenas nedgång som värdesättningen av övriga tillgångar, ävensom att bolagens betänklighet mot lagförslaget berott därpå, att detsammas uttryckssätt ansetts mindre klart och därför kunna giva anledning till olika tolkning. Bolagen ha sökt giva en så vitt möjligt klar och otvetydig regel för den nedskrivning, som skulle kunna i förekommande fall fordras av bolagen.

Av försäkringsinspektionens utlåtande över bolagens framställningar framgår det emellertid, att försäkringsinspektionen med sitt förslag avsett, att nedskrivning ej skall påfordras annat än i samband med en höjning av fondräkningens räntefot. Att en nedskrivning då bör ske, därest tillgångarnas effektiva medelräntefot befinnes vara otillräcklig i jämförelse med fondräkningens räntefot, är klart. Men det är å andra sidan tydligt, att Konungen icke kommer att medgiva sådan höjning av fondräkningens räntefot, med mindre tillgångarnas effektiva medelräntefot är eller genom nedskrivning blir tillräcklig i jämförelse med fondräkningens höjda räntefot. Vid sådant förhållande synes det icke nödigt,

att lagen innehåller någon föreskrift om att en nedskrivning då skall kunna fordras.

Det må här framhållas, att en höjning av marknadens räntesatser i regel medför icke en minskning utan en ökning av bolagets förmåga att uppfylla sina förbindelser till försäkringstagarna, i det att den gör det möjligt för bolaget att vid nyplaceringar förskaffa sig högre ränta än förut. En höjning av marknadens räntesatser och en därav föranledd sänkning av marknadsvärdet av bolagets för ifrågavarande fonder av-satta tillgångar utgör alltså icke tillräckligt skäl för någon åtgärd, varigenom bolagets ekonomiska ställning skulle synas försämrad.

På grund härav föreslå vi, att det i försäkringsinspektionens förslag uppställda villkoret, att ändringarna i marknadsvärdet icke skola anses bestående, utgår ur momentet.

Även i fråga om den hänsyn, som bör tagas till fondens likviditet synes oss försäkringsinspektionens formulering kunna modifieras på sådant sätt, att innebörden blir klarare uttryckt, och ha vi därför föreslagit sådan ändring.

På grund av vad vi sålunda anfört hemställa vi, att mom. 4 får följande lydelse:

»Under förutsättning, att de värdehandlingar, i vilka försäkringsfond jämlikt 215 eller 216 § eller premieåterbäringsreserv redovisas, beräknas kunna å tider, som med hänsyn till beskaffenheten av bolagets förbindelser provas tillfredsställande, förvandlas i penningar till belopp motsvarande det bokförda värdet, må värdehandling, som användes och jämväl näst föregående år använts till redovisning av sådan fond, kunna, utan hinder av vad under 1) stadgas, upptagas till samma värde, som i nästföregående balansräkning, ändå att dess marknadsvärde är lägre.»

Som synes ha vi i vårt förslag icke upptagit det tillägg till momentet, som Svenska livförsäkringsanstalten Trygg ansett önskvärt. Anledningen därtill är, att vi anse, att de särskilda reglerna rörande tillgångarnas värdesättning ej böra tillämpas i större utsträckning än nödigt är. Därigenom att desamma enligt förslaget skola tillämpas även på premieåterbäringsreservens tillgångar, blir det möjligt för ett bolag att ernå deras tillämpning på huvuddelen av sina vinstfonder, nämligen i den mån som bolaget kan erhålla Konungens stadfästelse å förutberäkning av premieåterbäring.

En förutsättning för att premiereservens och premieåterbäringsreservens tillgångar skola kunna bibehålla oförändrade bokföringsvärden, även om marknadsvärdena bliva lägre, är givetvis, att de vid sin inläggning i fonden ej upptagits till för höga värden. Enligt 228 § tillkom-

mer det försäkringsinspektionen att vaka över att de till redovisning av premiereserven avsatta tillgångar äro tillräckliga. Alltså äger försäkringsinspektionen att, när ett bolag inköpt t. ex. obligationer och inlagt dem i premiereserven, ingå i prövning om det värde, vartill de upptagits, kan lämnas utan anmärkning, varvid naturligtvis försäkringsinspektionen icke godkänner ett värde, som motsvarar en effektiv räntefot, som är lägre än fondräkningens räntefot eller som i betraktande av obligationernas art icke anses erbjuda en tillräcklig säkerhetsmarginal gentemot sistnämnda räntefot. Sådan prövning har tydligen försäkringsinspektionen rätt att göra även ifråga om premieåterbäringsreservens tillgångar. För att framhålla detta hemställa vi, att 228 § första stycket andra punkten får följande lydelse:

»Lag samma vare, där det visar sig, att de till redovisning av föreskriven försäkringsfond eller premieåterbäringsreserv avsatta tillgångar icke äro tillräckliga.»

Stockholm den 10 juni 1916.

P. G. Laurin.

Karl Herlitz.

F. von Krusenstjerna.

F. Lundberg.

E. Phragmén.
